

Chulalongkorn University

## Chula Digital Collections

---

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)


---

2019

### การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใจไม่ สัมพันธ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

พิชานิกา เพชรสังข์  
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

 Part of the [Curriculum and Instruction Commons](#)

---

#### Recommended Citation

เพชรสังข์, พิชานิกา, "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใจไม่สัมพันธ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี" (2019). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 9816.  
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/9816>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact [ChulaDC@car.chula.ac.th](mailto:ChulaDC@car.chula.ac.th).

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการ  
ตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต  
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน  
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ปีการศึกษา 2562  
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF PROGRAM FOR ENHANCING LEARNING BEHAVIOR USING  
ACHIEVEMENT MOTIVATION THEORY AND GOAL SETTING THEORY FOR  
UNDERGRADUATE STUDENTS



Miss Peechanika Pechsung

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Doctor of Philosophy in Curriculum and Instruction

Department of Curriculum and Instruction

FACULTY OF EDUCATION

Chulalongkorn University

Academic Year 2019

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี
โดย	น.ส.พีชานิกา เพชรสังข์
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ม้าคนอง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.ดุจเดือน พันธมนาวิน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการ  
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์  
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก  
(รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ม้าคนอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม  
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุจเดือน พันธมนาวิน)

..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเผ่า)

..... กรรมการ  
(อาจารย์ ดร.จรินทร์ วินทะไชย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย  
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐวิทย์ สิริธีรอรุณ)

พินิจา เพชรสังข์ : การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎี  
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. (

DEVELOPMENT OF PROGRAM FOR ENHANCING LEARNING BEHAVIOR USING  
ACHIEVEMENT MOTIVATION THEORY AND GOAL SETTING THEORY FOR  
UNDERGRADUATE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.อัมพร ม้าคอง, อ.ที่  
ปรึกษาร่วม : รศ. ดร.ดุจเดือน พันธ์มนานาน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย  
สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี และ 2) ประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการ  
ตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีระยะเวลาในการทดลองใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น 15 สัปดาห์ ซึ่งมีนักศึกษา  
กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ใน  
การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามทั่วไป แบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้  
การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางและการวิเคราะห์เนื้อหา  
ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีหลักการ 4 ประการ คือ 1) หลักการกำหนดเป้าหมายด้วยตนเอง 2) หลักการรับรู้ความสามารถของตนเองและการ  
มั่นใจว่าทำได้ 3) หลักการวางแผนการทำงาน 4) หลักการการประเมินตนเอง มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่ง  
เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรมมีดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การรับรู้ความสามารถของตนเอง 3) ความเชื่อมั่นในอำนาจแห่งตน 4) การวางแผนการทำงาน และ  
5) การกำกับและประเมินตนเอง โดยขั้นตอนของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ 2) คิดและเชื่อใน  
ความสามารถและความพยายามของตนเอง 3) วางแผนเพื่อดำเนินการ 4) ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น และ 5) ประเมินและสะท้อนคิด การดำเนินการใช้โปรแกรม  
ประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนใช้โปรแกรม ระหว่างใช้โปรแกรม และหลังใช้โปรแกรม การวัดและประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ดำเนินการวัดก่อน ระหว่าง  
และหลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยใช้แบบสอบถามทั่วไป แบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการ  
เรียนรู้

2. นักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้หลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่า  
ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามลักษณะเชิงสังคมภูมิหลัง พบว่า ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมนักศึกษาที่มี  
ลักษณะเชิงสังคมภูมิหลังแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายมีพฤติกรรมการเรียนรู้  
ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมมากขึ้น

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน  
ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อนิสิต .....  
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....  
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม .....

# # 5984457227 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEYWORD: PROGRAM, ACHIEVEMENT MOTIVATION THEORY, GOAL SETTING THEORY, LEARNING BEHAVIOR

Peechanika Pechsung : DEVELOPMENT OF PROGRAM FOR ENHANCING LEARNING BEHAVIOR USING ACHIEVEMENT MOTIVATION THEORY AND GOAL SETTING THEORY FOR UNDERGRADUATE STUDENTS. Advisor: Assoc. Prof. AUMPORN MAKANONG, Ph.D. Co-advisor: Assoc. Prof. Duchduen Bhanthumnavin, Ph.D.

The purposes of this study were to 1) develop the program for enhancing learning behavior using achievement motivation theory and goal setting theory for undergraduate students and 2) assess the effectiveness of the program for enhancing learning behavior. This study was a research and development which took place over a period of 15 weeks. The sample group consisted of 30 undergraduate students studying in English program, Phetchaburi Rajabhat University in 2nd semester, academic year of 2019. Research instruments were a set of the characteristics questionnaires, learning behavior tests, the learning behavior observation forms and the learning behavior interview forms. The data were analyzed by using percentage, arithmetic mean, One-way ANOVA, Two-way ANOVA and content analysis. The findings of this study were as follows:

1. Program for enhancing learning behavior using achievement motivation theory and goal setting theory for undergraduate students based on 4 principles; 1) principles of self-goal setting, 2) principles of self-efficacy and confidence, 3) work planning principles and 4) self-assessment principles. The program aimed to enhance the learning behavior of undergraduate students. The program consisted of 5 contents as follows; 1) goal setting 2) self-efficacy 3) internal locus of control 4) planning and 5) self-regulation and self-assessment. The procedure of the program composed of 5 stages were; 1) setting the learning goal, 2) thinking and believing in one's own ability and effort, 3) making action plan, 4) following action plan with determination and 5) assessing and reflecting. The program operation consisted of 3 phases; pre-program, during-program, and post-program. Measurement and evaluation of learning behavior were conducted in all 3 phases (pre-program, during-program and post-program) by using a set of characteristics questionnaire, the learning behavior tests, the learning behavior observation forms, and the learning behavior interview forms.

2. The undergraduate students at post-program phase exhibited higher learning behavior than that of at pre-program phase and at post-program phase the undergraduate students exhibited higher learning behavior than that of at during-program phase at statistical significance level of .05 and it was found that undergraduate students with different demographic characteristics exhibited no difference in learning behavior after participated the program at statistical significance level of .05.

3. The undergraduate students exhibited new learning behavior and more appropriated learning behavior after participated the program for enhancing learning behavior using achievement motivation theory and goal setting theory.

Field of Study: Curriculum and Instruction  
Academic Year: 2019

Student's Signature .....  
Advisor's Signature .....  
Co-advisor's Signature .....

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จบริบูรณ์ได้ด้วยเหตุปัจจัยจากบุคคลหลายฝ่ายที่มุ่งหวังเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการศึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาและความกรุณาไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ม้าคนอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ให้คำปรึกษาด้วยความเมตตากรุณาและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา รวมทั้งคอยส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้วิจัยมีโอกาสนำประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการทำงาน และยังเป็นต้นแบบของการทำงานด้วยความมุ่งมั่นและการทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างแท้จริง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดุจเดือน พันธมนาวิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ให้กำลังใจและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัย ตลอดจนให้โอกาสในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า และ อาจารย์ ดร.จรินทร์ วินทะไชย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ข้อเสนอแนะและแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ภายนอก คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐวิณ สิริธีรอรุณ คณาจารย์ทุกท่านมิได้เป็นเพียงกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์เท่านั้น แต่ยังทำให้ผู้วิจัยเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูต่อไป

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิจัยและขอขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีที่เข้าร่วมการวิจัย และให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน

ที่ทำให้ผู้วิจัยเกิดกำลังสติปัญญา ขอขอบคุณสำหรับกำลังใจและความช่วยเหลือต่าง ๆ จากเพื่อนพี่น้องสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รวมถึงเพื่อนพี่น้องที่คอยถามไถ่และห่วงใยเสมอมา ขอขอบพระคุณพ่อแม่ ที่คอยสนับสนุน ส่งเสริมและให้กำลังใจในการทำกิจกรรมทุกอย่างด้วยดีเสมอมา

พีชาณิกา เพชรสังข์

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	ง
กิตติกรรมประกาศ .....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ .....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
คำถามวิจัย.....	11
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
สมมติฐานการวิจัย .....	11
ขอบเขตการวิจัย .....	13
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
ตอนที่ 1 พฤติกรรมการเรียน.....	17
1.1 ความหมายของพฤติกรรมการเรียน.....	17
1.2 ประเภทของพฤติกรรมการเรียน.....	18
1.3 ลักษณะของการปรับพฤติกรรมการเรียน .....	30
1.4 วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียน .....	33
1.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน .....	36



งานวิจัยด้านจิตพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน .....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการเรียน .....	38
ตอนที่ 2 แนวคิดที่นำมาใช้เพื่อการเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน.....	40
2.1 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation Theory).....	40
2.1.1 ความหมายและลักษณะของแรงจูงใจ .....	41
2.1.2 ความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมของบุคคล .....	43
2.1.2.1 ความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมการทำงาน .....	43
2.1.2.2 ความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมการเรียน .....	46
2.1.3 ประเภทของแรงจูงใจ.....	47
2.1.4 ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	48
2.1.5 ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ .....	51
2.1.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ .....	56
2.1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมการเรียน .....	60
2.1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	63
2.2 ทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting Theory).....	65
2.2.1 ความหมายของเป้าหมายและการตั้งเป้าหมาย .....	65
2.2.2 ความสำคัญของการตั้งเป้าหมายต่อพฤติกรรม .....	66
2.2.3 อิทธิพลของการตั้งเป้าหมาย .....	68
2.2.4 ลักษณะของการตั้งเป้าหมาย .....	70
2.2.5 กระบวนการตั้งเป้าหมาย.....	74
2.2.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย .....	75
2.2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างการตั้งเป้าหมายกับพฤติกรรมการเรียน .....	80
2.2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย.....	80

ตอนที่ 3 โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี การ ตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี .....	84
3.1 ความหมายของโปรแกรม .....	84
3.2 องค์ประกอบของโปรแกรม.....	85
3.3 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม.....	88
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย .....	96
ระยะที่ 1 (R <sub>1</sub> ) การวิจัยเพื่อการศึกษาสภาพปัญหา .....	101
ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนจากมาตรฐานการอุดมศึกษา กรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 มาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และ นักวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ .....	101
ขั้นที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี .....	102
ขั้นที่ 3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน.....	103
ขั้นที่ 4 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี การตั้งเป้าหมาย .....	103
ระยะที่ 2 (D <sub>1</sub> ) การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับร่าง).....	105
ขั้นที่ 1 สร้างและตรวจสอบคุณภาพโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับ ร่าง).....	105
ขั้นที่ 2 การพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....	133
ระยะที่ 3 (R <sub>2</sub> , D <sub>2</sub> ) การวิจัยเพื่อศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรม การเรียน (ฉบับร่าง) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรม .....	143
ระยะที่ 4 (R <sub>3</sub> ) การวิจัยเพื่อศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรม การเรียนโดยใช้ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี .....	144
ขั้นที่ 1 การเตรียมการนำโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้.....	144

ขั้นที่ 2 การทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี .....	146
ขั้นที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีระหว่างใช้กับ กลุ่มตัวอย่าง .....	151
ขั้นที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล .....	152
ระยะที่ 5 (D <sub>3</sub> ) การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี .....	157
ขั้นที่ 1 สรุปผลการใช้และปรับปรุงโปรแกรม .....	157
ขั้นที่ 2 การจัดทำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีฉบับสมบูรณ์.....	159
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	160
ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี.....	161
ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี .....	162
2.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลัง เข้าร่วมโปรแกรม เสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี การ ตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มรวม.....	162
2.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลัง เข้าร่วมโปรแกรม เสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี การ ตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีว สังคมภูมิหลังของนักศึกษา.....	165
2.3 ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรม เสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี การ ตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มรวม.....	177

2.4 ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่ เข้าร่วมโปรแกรม เสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี การ ตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีว สังคมภูมิหลังของนักศึกษา.....	193
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .....	194
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	194
การดำเนินการวิจัย .....	194
สรุปผลการวิจัย.....	195
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่ สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี .....	195
ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี.....	196
1. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วม โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และ ทฤษฎี การตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและ กลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา.....	196
2. ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรม เสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี การ ตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตาม ลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา .....	197
อภิปรายผล.....	198
1. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และ ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี.....	198
1.1 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน.....	198
1.2 จุดเด่นของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน .....	199
1.3 ข้อจำกัดของโปรแกรม .....	203
1.4 ความสอดคล้องของโปรแกรมกับการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา.....	204

1.5 โอกาสในการนำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ไปใช้ .....	205
2. ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี.....	206
ข้อเสนอแนะ .....	209
1. ข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ไปใช้ .....	210
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	212
บรรณานุกรม.....	214
ภาคผนวก.....	230
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ .....	231
ภาคผนวก ข โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และ ทฤษฎี การตั้งเป้าหมาย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับสมบูรณ์) .....	233
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน .....	247
ภาคผนวก ง แบบบันทึกเป้าหมายและประเมินตนเอง/แบบบันทึกการวางแผนปฏิบัติการ .....	254
ภาคผนวก จ ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	257
ประวัติผู้เขียน.....	264

## สารบัญตาราง

### หน้า

ตารางที่ 2.1 การวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนจากมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 .....	18
ตารางที่ 2.2 ตารางวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552.....	19
ตารางที่ 2.3 การกำหนดประเภทพฤติกรรมการเรียน .....	21
ตารางที่ 2.4 ตารางสังเคราะห์พฤติกรรมการเรียนจากนักวิชาการและงานวิจัย .....	25
ตารางที่ 2.5 ประเภทของพฤติกรรมการเรียนสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ .....	27
ตารางที่ 2.6 การสังเคราะห์ลักษณะของการปรับพฤติกรรมการเรียน.....	32
ตารางที่ 2.7 การสังเคราะห์ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ .....	53
ตารางที่ 2.8 การสังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม.....	87
ตารางที่ 3.1 รายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน .....	120
ตารางที่ 3.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน..	126
ตารางที่ 3.3 การปรับปรุงโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน .....	131
ตารางที่ 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....	134
ตารางที่ 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล .....	153
ตารางที่ 3.6 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย .....	156
ตารางที่ 3.7 การปรับปรุงโปรแกรมจากการทดลองใช้โปรแกรม .....	158
ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วม โปรแกรมในกลุ่มรวม (N = 30).....	163
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนพฤติกรรมทางการเรียนระหว่างช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่แตกต่างกันในกลุ่มรวม โดยใช้เทคนิค Scheffe (N = 30).....	163
ตารางที่ 4.3 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง (N = 30).....	166
ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมการเรียน .....	167

ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างจำนวนที่นั่งและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน.....	168
ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลำดับที่นั่งและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน.....	169
ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของนักศึกษาและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน.....	170
ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการทำงานพิเศษและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน.....	171
ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน.....	172
ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน.....	173
ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาชีพเมื่อเรียนจบและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน.....	174
ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน.....	175
ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครอบครัวและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน.....	176
ตารางที่ 4.14 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาเมื่อจำแนกพฤติกรรมรายด้าน ตามระยะเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมทั้งก่อน ระหว่างและ หลังเข้าร่วมโปรแกรม .....	180

## สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1	แบบทดสอบที่มาติก แอปเปอร์เซปชัน เทส (Thematic Apperception Test) .....	57
ภาพที่ 2.2	ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม .....	62
ภาพที่ 2.3	การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันขององค์ประกอบส่วนบุคคล (P) องค์ประกอบด้าน พฤติกรรม (B) และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (E) ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพฤติกรรม .....	76
ภาพที่ 2.4	ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถ เป้าหมาย และผลการปฏิบัติงาน .....	77
ภาพที่ 3.1	กรอบการดำเนินการวิจัย .....	100
ภาพที่ 3.2	ผลการสังเคราะห์หลักการของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ .....	106
ภาพที่ 3.3	ผลการสังเคราะห์หลักการของทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย .....	107
ภาพที่ 3.4	ผลการพัฒนาหลักการของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรี .....	110
ภาพที่ 3.5	ขั้นตอนของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และ ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรี (ฉบับร่าง) .....	114
ภาพที่ 3.6	แบบแผนการทดลอง .....	145
ภาพที่ 4.1	ผลการวิเคราะห์อิทธิพลหลัก (Main Effect) ของตัวแปรช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ .....	164



## บทที่ 1

### บทนำ

#### ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญ ตามกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, 2551) เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของ บุคคล สำหรับสถาบันอุดมศึกษา การผลิตบัณฑิตนั้นถือเป็นภารกิจหลัก ซึ่งการที่นักศึกษาจะประสบ ความสำเร็จทางการเรียนนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยการเรียนที่ดีถึงร้อยละ 33 การมีความสนใจใน การเรียนร้อยละ 25 และเซาว์ปัญญาร้อยละ 15 (Lindgren, 1969) จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นถึง สาเหตุของการเรียนที่ประสบผลสำเร็จก็คือพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา เนื่องจากลักษณะนิสัย การเรียนรู้และความสนใจในการเรียนนั้น จะปรากฏเป็นพฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกมา ไม่ว่าจะ เป็นในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน ดังนั้นนักศึกษาควรมีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมที่จะทำให้ การเรียนประสบผลสำเร็จ ไม่ว่าจะพฤติกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน (สิทธิชัย จันทานนท์, 2554; ธารารัตน์ ชื่อดอฟ, 2555; สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิราช, 2561) เช่น การเลือกใช้พฤติกรรมการเรียนในขณะที่เรียนที่ถูกต้อง (Maddox, 1965; Richards, Platt, & Platt, 1992) ประกอบด้วยการวางแผนและทำตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ทำงานด้วยความเอาใจใส่และเสร็จ ตามกำหนดเวลา หรือมีส่วนร่วมในการอภิปรายปัญหาในชั้นเรียน เมื่อมีปัญหาถามหรือปรึกษา อาจารย์หรือคณาจารย์เพิ่มเติมด้วยตนเอง (ธารารัตน์ ชื่อดอฟ, 2555; สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิราช, 2561; สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2561; สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2558; สิทธิชัย จันทานนท์, 2554) หรือพฤติกรรมนอกชั้นเรียน เช่น มีการเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน การทบทวนบทเรียน ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือ อ่านหนังสือล่วงหน้า เป็นต้น (ธารารัตน์ ชื่อดอฟ, 2555; สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมิราช, 2561; สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2558; สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2561; สิทธิชัย จันทานนท์, 2554)

อย่างไรก็ตาม นักศึกษากลับมีพฤติกรรมที่ไม่เอื้อต่อการเรียนที่ประสบผลสำเร็จ เช่น การไม่รับผิดชอบต่องานหรือสิ่งที่ได้รับมอบหมาย ใช้เวลาว่างไม่เป็นประโยชน์ ไม่มีการศึกษาความรู้ เพิ่มเติมจากที่ได้รับในชั้นเรียน หรือไม่มีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าชั้นเรียน จากการศึกษา งานวิจัยของ ฉันทนันท์ ทองบุญตา (2555) พบว่า นักศึกษาใช้เวลาว่างด้านส่วนตัวมาเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ พฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านการทำนงานนอกเวลา (Part – Time) ด้านการเรียนและ

ด้านสังคม ตามลำดับ นอกจากนี้ จากการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมนักศึกษา (สุวัชชัย แก้วทรัพย์ศักดิ์, 2554) สามารถสรุปเป็นข้อสังเกตที่พบเห็นได้อย่างชัดเจน อาทิ เข้าเรียนไม่ตรงเวลา ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น สงสัยอยากรู้ แต่ไม่กล้าถามและจะถามเมื่อจบชั้นเรียนแล้ว เมื่อมีโอกาสร่วมความคิดเห็น นักศึกษาที่เขียนสรุปมักเป็นผู้ที่ต้องนำเสนอและเป็นนักศึกษาคนเดิม ๆ ไม่บันทึกงานที่ต้องรับผิดชอบ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่เหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภิสรา สุวรรณชาติ และ วิไลพร รังควัต (2555) และเมื่อเทคโนโลยีการสื่อสารที่พัฒนาไปอย่างก้าวไกล พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น จนเกิดเป็นการติดการใช้งาน ซึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้ความเพลิดเพลิน ความรู้สึกชื่นชอบ และสนุกสนาน (ภาณุวัฒน์ กองราช, 2554) ซึ่งส่งผลให้ในชั้นเรียน นักศึกษานำสมาร์ตโฟนเข้ามาใช้มีทั้งการนำมาใช้เพื่อค้นคว้าข้อมูลในขณะทำกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมาย แต่ในขณะเดียวกันก็นำมาใช้เพื่อติดต่อกับเพื่อนหรือแอบใช้สมาร์ตโฟนโดยไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ในด้านของสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Line หรือ Instagram เป็นต้น (ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ, 2559)

ยิ่งกว่านั้น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้พิจารณาระบบการศึกษาไทยและได้ให้ข้อสังเกตว่า นักศึกษายังขาดการเฝ้าหาความรู้ด้วยตนเอง เช่นเดียวกับการรายงานผลการวิจัย โดย อมรวิรัช นาคทรพรพ (2561) หัวหน้าคณะวิจัยโครงการปฏิบัติการโรงเรียนพัฒนาคุณภาพต่อเนื่อง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หนึ่งในมุมมองของเด็กไทยที่มีผลต่อการเรียนคือ นิสัยและพฤติกรรมการเรียนของเด็กยังต้องพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมการอ่านค้นคว้า การทำการบ้าน ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน นอกจากนี้เด็กไทยยังต้องการความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน เช่น ความรู้สึกเป็นที่ยอมรับ การมีเพื่อนพูดคุยปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ไปจนถึงการที่เด็ก ๆ สามารถช่วยตัวกันเองได้ และเมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของพฤติกรรมการเรียนแล้ว มีนักการศึกษากล่าวไว้ว่า พฤติกรรมและอุปนิสัยของเรจะมีผลต่ออนาคตของตัวเราเอง (ประคัลภ์ ปันทพลังกูร, 2558) ดังนั้นการที่นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่เหมาะสมก็อาจจะมีผลต่ออนาคตของตัวนักศึกษาเองไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ การเรียน การงาน หรือการดำรงชีวิต เป็นต้น

สำหรับการเป็นนักศึกษาครูแล้วควรจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเรียนที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่าง และสามารถถ่ายทอดไปยังนักเรียนได้ ดังปรากฏในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556) เกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงาน ในมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ซึ่งหมายรวมถึงการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง และมาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน นอกจากนี้ จากข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550 ครูจะต้องมีจรรยาบรรณต่อตนเองและต่อวิชาชีพ ซึ่งจรรยาบรรณต่อตนเองนั้น ครูควรประพฤติตนเหมาะสมกับสถานภาพและ

เป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด และศึกษาหาความรู้ วางแผนพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และในส่วนของจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ครูควรปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบ ใช้อำนาจความรู้หลากหลายในการปฏิบัติหน้าที่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในองค์กร (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556)

อีกประเด็นหนึ่ง เมื่อพิจารณามาตรฐานการอุดมศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เรียนของนักศึกษา พบว่ามาตรฐานการอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ด้านคุณภาพบัณฑิตนั้นได้ระบุว่า บัณฑิตระดับอุดมศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนและพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก หากพิจารณามาตรฐานดังกล่าวแล้วทำให้นักศึกษาต้องสามารถเรียนรู้และประยุกต์ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้รวมไปถึงต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบ

นอกจากนี้ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) มีการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของแต่ละระดับคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้พิจารณาในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการณ์เรียนของนักศึกษา และพบว่า ในระดับแรกเข้า นักเรียนที่เข้ามาในระดับอุดมศึกษาต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนและความประพฤติของตนเอง สามารถที่จะริเริ่มและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาการและพัฒนาลักษณะอื่น ๆ ของตนเองได้ โดยมีการแนะนำบ้างเล็กน้อย สามารถที่จะไว้วางใจให้ทำงานได้อย่างอิสระและทำงานที่มอบหมายให้แล้วเสร็จ และสามารถทำงานกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจุดมุ่งหมายร่วมกัน ในระดับที่ 2 ปริญาตรี นักศึกษาต้องแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น หรือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จะต้องรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ ในขณะที่ระดับที่ 3 ประกาศนียบัตรบัณฑิต อย่างน้อยต้องแสดงออกซึ่งความซื่อสัตย์สุจริตอย่างสม่ำเสมอโดยคำนึงถึงความเหมาะสมระหว่างเป้าหมายและจุดประสงค์ส่วนตัวและส่วนรวม รวมไปถึงการเป็นแบบอย่าง

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 มาตรฐานการอุดมศึกษา (2549) และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เมื่อพิจารณาแล้ว ผู้วิจัยพบเห็นถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาครูและสภาพที่เป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการณ์เรียนหรือการเป็นตัวอย่างที่ดีของนักศึกษาครู จากสถานการณ์ที่พบดังกล่าว ประเทศไทยเองก็ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาและการเรียนของคนไทย ซึ่งจากแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) กล่าวถึงการศึกษาและการเรียนของคนไทยว่ายังมีปัญหาเชิงคุณภาพ หากพิจารณาถึงหลักการสำคัญหลักการหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ชาติ คือ ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดี

สำหรับคนไทย พัฒนาค้นให้มีความรู้ เป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ ทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี มีจริยธรรมและคุณธรรม โดยเป็นการพัฒนาคนทุกช่วงวัย และนอกจากนี้ยังยึดเป้าหมายในอนาคตประเทศปี 2574 ที่ว่าคนไทยต้องเป็นคนที่ตื่นรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ก็มุ่งเน้นที่จะปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยจะทำการผลักดันให้มีการนำวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ไปใช้ปฏิบัติจนให้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของคนในสังคมไทย อาทิ การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย การทำงานเป็นทีม และรวมถึงการทำงานอย่างกระตือรือร้น

ในขณะที่การพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยนั้นเป็นประเด็นที่สำคัญ แต่การพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยกลับถูกมองว่าไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่วางไว้เท่าที่ควร หลายเรื่องถูกวิจารณ์ว่าเป็นการวิ่งตามแก้ปัญหาที่นับวันก็จะมีมากขึ้น ไม่ได้เป็นการพัฒนาเยาวชนในเชิงเสริมสร้างป้องกันหรือเชิงรุกเท่าที่ควร ตัวอย่างเช่น ในเรื่องพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท ก้าวร้าวรุนแรงของวัยรุ่นไทย พฤติกรรมการเรียนและการใช้เวลาว่างอย่างไม่เหมาะสม เป็นต้น (งามตา วนิทนานนท์, 2552) ทั้งนี้ นักจิตวิทยาหลายท่าน เช่น Traindis and Triandis (1968) และ DeMause (1974 อ้างถึงในดวงเดือน พันธุมนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง, 2552) ได้กล่าวว่า ประเทศชาติใดจะพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ขึ้นอยู่กับคุณภาพจิตใจและพฤติกรรมของคนในชาติ ผู้ที่มีจิตใจและพฤติกรรมเจริญแล้ว ควรต้องช่วยกันถ่ายทอดปลูกฝังผลดีที่เกิดขึ้นไปสู่ชนรุ่นหลังด้วยวิธีการที่เหมาะสม ดังนั้นแนวทางการจัดการศึกษานอกจากจะเป็นไปเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ แล้ว ก็ควรเป็นไปเพื่อให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งพฤติกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติในสถานศึกษาและสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของการศึกษานั้นก็คือพฤติกรรมกรเรียน โดยพฤติกรรมกรเรียนที่เหมาะสมจะทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ (ประกอบ คุปรัตน์ และคณะ, 2533) และวิชาชีพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หากต้องการที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมกรเรียนที่เอื้อให้เกิดการเรียนที่ประสบผลสำเร็จแล้วนั้น ควรมุ่งการปรับพฤติกรรมกรเรียนที่นักศึกษาแสดงออก โดยการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากกว่าการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (วันดี จูเปียม, 2554; สมพร สุทัศนีย์, 2544) เนื่องจากเป้าหมายของการปรับพฤติกรรมนั้นจะเน้นที่การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยการสนับสนุนให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากขึ้น วิธีการทางบวกจึงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีการทางลบ หรือการลงโทษ เพราะวิธีการลงโทษเป็นวิธีการที่ใช้เพื่อระงับพฤติกรรมเท่านั้น ไม่ใช่การ

พัฒนาและการส่งเสริมพฤติกรรม หรือพูดอีกนัยหนึ่งคือ เน้นวิธีการทางบวกมากกว่าการลงโทษ โดยพฤติกรรมมนุษย์ทุกพฤติกรรม ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมระหว่างบุคคล หรือพฤติกรรมกลุ่ม ล้วนต้องมีสาเหตุ และหนึ่งสิ่งที่เป็นสาเหตุที่สำคัญคือ แรงจูงใจ (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์, 2557) เพราะแรงจูงใจคือสิ่งที่ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งจะพยายามดิ้นรนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ (สุขุม เฉลยทรัพย์, 2559) โดยแรงจูงใจช่วยเพิ่มพลังในการทำงานให้บุคคล ช่วยเพิ่มความพยายามในการทำงานให้บุคคล ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของบุคคล และช่วยเสริมสร้างคุณค่าของความเป็นคนที่สมบูรณ์ให้บุคคล (เพียงขวัญ ต๊ะยานะ, 2558; วิวัฒน์ แสงเพ็ชร, 2558; สุขุม เฉลยทรัพย์, 2559) ดังนั้น แรงจูงใจในการทำงานนั้นมีความสำคัญ เพราะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่ควรประพฤติอันจะนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ในขณะเดียวกัน แรงจูงใจดังกล่าวก็น่าจะเบี่ยงเบนบุคคลจากพฤติกรรมซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จที่พึงปรารถนา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551) ถ้าองค์กรใดบุคลากรมีแรงจูงใจอยู่ในระดับสูงเสมอก็น่าจะมีความเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง มีความอดทน (ภาคิน ศรีสังข์งาม, 2556) นอกจากนี้ แรงจูงใจในการทำงานเป็นการกระตุ้น ปลุกเร้าให้บุคลากรให้องค์กรมีกำลังใจ มีความตั้งใจ และเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจ มีความมุ่งมั่น แรงจูงใจในการทำงาน จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและพัฒนาองค์กร ดังนั้น การบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการที่จะควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ที่ต่างก็เกิดขึ้นโดยมีสาเหตุ มีแรงกระตุ้นและมีจุดหมายแตกต่างกันนี้ให้แสดงออกในรูปแบบและทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อความสำเร็จขององค์กร (เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง, 2550) และพยายามหาแนวทางที่เพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร (วลัยพรรณ พรไพโรธสาร, 2557)

แรงจูงใจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากความต้องการของมนุษย์ ความต้องการจะนำไปสู่การสร้างแรงจูงใจหรือตอบสนองความต้องการ ซึ่ง Herbert (1972) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นผลของความแตกต่างระหว่างความต้องการ หรือแรงบันดาลใจ ความปรารถนา ความต้องการ (Aspiration) กับความสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ (Achievement) คือ  $Motivation = Aspiration - Achievement$  หากมีแรงจูงใจก็จะมีผลกระทบหรือการแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อให้สนองความต้องการ (กมลพร กัลยานมิตร, 2559) หรือมีการค้นคว้า ค้นหาจนได้ หมายความว่า จะมีการกระทำที่มุ่งให้บรรลุถึงเป้าหมายที่มุ่งหวัง (สุมาลี ภัทรประภากร, 2551) จึงสรุปได้ว่า แรงจูงใจมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล (วรารกร ทรัพย์วิระปกรณ์ และ ทรงวุฒิ อยู่เอี่ยม, 2551) และการศึกษาเรื่องแรงจูงใจจึงเป็นการศึกษาหาสาเหตุที่อยู่เบื้องหลังของพฤติกรรมนั่นเอง (เจียน วันทนิยตระกูล, 2556) เนื่องจากแรงจูงใจเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างข้อผูกมัดหรือพันธะสัญญาให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติอะไรก็ตามที่จำเป็นต่อการบรรลุเป้าหมาย

จากการศึกษาประเภทของแรงจูงใจนั้น พบว่ามีหลายประเภท ซึ่งในหลายประเภทคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยงานวิจัยจำนวนไม่น้อยชี้ให้เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ (กานดาวรรณ แก้วผาบ, 2552; ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และ ชีรศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ, 2553; พิชณ ลิ้มพะสูตร, 2555; มนตรี ธาดา, 2546; สุชีรา วิบูลย์สุข และวิรงรอง สิตไทย, 2560) ซึ่งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบที่ผลักดันให้บุคคลต้องการความสำเร็จสูง ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ก้าวหน้าขึ้น โดยลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นเป็นผู้ปรารถนาจะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จโดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ มีความทะเยอทะยาน มีความอดทน กล้าเสี่ยง กระตือรือร้น มานะพยายามเลือกทำในสิ่งที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองและจะใช้ความพยายามในการกระทำไปสู่เป้าหมายโดยไม่ลดละ พร้อมทั้งจะทำงานด้วยความเต็มใจ มีการวางแผนในการทำงาน และมีลักษณะของการพึ่งตนเอง (เขียน วันทนียตระกูล, 2556; ภัสพร ขำวิชา, 2549;) ยกตัวอย่างเช่น งานวิจัยจากวารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์: ระบบพฤติกรรมไทย โดยมนตรี ธาดา (2546) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมขยันเรียนและพฤติกรรมฝึกซ้อมกีฬา ผลวิจัยสำคัญพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสำคัญต่อพฤติกรรมขยันเรียนมากที่สุด ซึ่งไม่เพียงแต่แรงจูงใจภายในเท่านั้นที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล แรงจูงใจภายนอกก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่ไม่อาจมองข้าม เพราะในบางกรณีบุคคลไม่สามารถใช้แรงจูงใจภายในในการเรียนได้ตลอดเวลา เช่น เมื่องานหรือกิจกรรมหลายอย่างที่คุณจะทำนั้นไม่น่าสนใจหรือไม่สนุก อาจทำให้บุคคลไม่เกิดแรงจูงใจในการทำงานหรือกิจกรรมนั้น ดังนั้นอาจจำเป็นต้องเรียนรู้การใช้รูปแบบของแรงจูงใจภายนอก เพื่อเป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้คุณเกิดแรงจูงใจภายในที่จะทำให้เห็นว่ากิจกรรมหรืองานนั้นเป็นเรื่องสำคัญ (วรกร ทิพย์วีระปรกรณ์ และ ทรงวุฒิ อยู่เอี่ยม, 2551)

จากการศึกษาทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลคือ ความมุ่งมั่น ความเพียรพยายามของบุคคลที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการให้สำเร็จอย่างไม่ย่อท้อ โดยการฝ่าฟัน ต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้คุณรับรู้และมองเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นงานที่ต้องดำเนินการด้วยตนเองให้ดีกว่าเดิมจากมาตรฐานของตนเอง วางแผนถึงวิธีการทำงานให้ประสบความสำเร็จ และมีเป้าหมายให้งานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความพยายามในระดับสูง ตั้งเป้าหมายในการทำงานที่ไม่ง่ายและไม่ยากจนเกินไป มีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเองและทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่บุคคลสิ่งที่สำคัญและต้องทำคือ การที่บุคคลจะต้องคิดว่าฉันทำได้ “I can” การให้ความสำคัญกับการจัดให้คุณเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นเป็น

หมู่คณะ และการฝึกให้คิดวางแผนเป้าหมายที่จะทำให้สำเร็จ พิจารณาสาเหตุของการทำให้สำเร็จและ พิจารณาสาเหตุของความล้มเหลวของการไปสู่เป้าหมายนั้น

ดังนั้น จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาพัฒนา พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาเนื่องจากหากนักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็จะทำให้นักศึกษา ทำกิจกรรมด้วยความหวังว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำนั้นสามารถสำเร็จได้ โดยการวางแผน ใฝ่ความ พยายาม และเมื่อเจออุปสรรคต่าง ๆ ก็จะยอมรับปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ และพร้อมที่ จะพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งลักษณะเช่นนี้จะส่งผลต่อ พฤติกรรมการเรียนที่นักศึกษาแสดงออก และจากการศึกษาทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น ผู้วิจัยพบว่า มีความเกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย แต่เป็นการตั้งเป้าหมายเชิงสัมฤทธิ์ เป็นลักษณะทางการรู้คิดของ บุคคลที่พยายามกำหนดสภาพในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับความสามารถเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงาน ดังนั้น จึงถือได้ว่าเป็นเป้าหมายภายในของตัวบุคคล เช่น ข้าพเจ้าจะตั้งใจศึกษาเพื่อจะสามารถนำความรู้ไป ใช้ทำงานในอนาคต ข้าพเจ้าพยายามทำผลการเรียนให้ดีกว่าเดิม ข้าพเจ้าพยายามเรียนรู้ให้ได้เต็ม ศักยภาพของตนเอง เป็นต้น ซึ่งจากเป้าหมายดังกล่าวนี้ก็จะทำให้การประเมินถึงความสำเร็จได้ ไม่ชัดเจนหรือไม่เป็นรูปธรรม ทำให้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาทฤษฎีอื่น ๆ ที่จะนำมาบูรณาการและนำไป ส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาและช่วยทำให้นักศึกษาสามารถมองเห็นภาพของความสำเร็จ อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งนอกจากการส่งเสริมให้นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แล้ว สุรางค์ โค้วตระกูล (2553) พบว่าทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย จะมีการตั้งเป้าหมายของบุคคลซึ่งเป็นเป้าหมาย เกี่ยวกับงานหรือเป็นเป้าหมายภายนอก ซึ่งเมื่อมีการกำหนดเป้าหมายภายนอกนั้น บุคคลจะได้วาง มาตรฐานภายนอกและทำให้สามารถนำไปสู่การประเมินระดับการกระทำของตนเองได้

จากการศึกษาพบว่า การตั้งเป้าหมายในการทำสิ่งต่าง ๆ โดยเป้าหมายนั้นเป็นสิ่งที่คนกำหนด ขึ้น เพื่อช่วยให้สามารถนำความคิดของคนสู่การกระทำ บางคนมีเป้าหมายระยะสั้น จากสัปดาห์หนึ่ง ไปสู่อีกสัปดาห์หนึ่ง บางคนมีเป้าหมายระยะยาว ครอบคลุมเวลาการดำเนินกิจกรรมเป็นปี ๆ หรือ อาจจะตลอดชีวิตก็ได้ เป้าหมายที่ตั้งขึ้นนั้น บางครั้งครอบคลุมหลาย ๆ ด้าน คนที่จะประสบ ความสำเร็จตามที่ต้องการ ต้องตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน แล้วกำหนดแผน ขั้นตอนปฏิบัติงานและปฏิบัติ ตามแผน มานะ ฝ่าฟัน จนสำเร็จผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (นฤมล สุนทสวัสดิ์, 2558) หรือถ้าเปรียบ ให้เห็นชัดเจนในชีวิตจริงก็พอที่จะเทียบได้กับการเดินทาง ปลายทางคือเป้าหมาย การตั้งเป้าหมายทำ ให้เราค้นหาเส้นทางที่จะไป การมีแผนที่ เข้มทิศ เราก็จะไปไหน เราจะหาทางไปทางนั้นให้ได้ (Hill & Stella, 2011) ดังนั้นเป้าหมายซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้กับการปฏิบัติมากที่สุดจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งที่เข้าไปสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการวางแผน การดำเนินการการติดตามประเมินผล การปรับปรุงผล การปฏิบัติงาน และการให้รางวัล หากไม่มีเป้าหมาย สิ่งทีกล่าวมาข้างต้นทั้งหมด ก็ไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ (ปิยะนันท์ สวัสดิ์ศฤงคาร, 2552)

สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตคนเรามีความก้าวหน้าก็คือ “การตั้งเป้าหมาย” ที่จะนำทางเราไปสู่สิ่งที่เรา “ต้องการจะเป็น” หรือ “ต้องการจะมี” (ณรงค์วิทย์ แสันทอง, 2556) คนที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต แม้จะประสบความสำเร็จในเรื่องที่แตกต่างกัน แต่ทุกคนจะมีความเหมือนในความต่างนั้นอยู่อย่างหนึ่งคือ “คิดการใหญ่” การคิดการใหญ่ไม่ได้หมายถึงเพียงการเพ้อฝันเกินตัว แต่เป็นการตั้งเป้าหมายในการทำงานที่สูงกว่า ซึ่งการกำหนดเป้าหมายไม่ว่าเรื่องใดก็ตามจะส่งผลต่อพฤติกรรมและวิธีการทำงานของคนเราอย่างมาก (ณรงค์วิทย์ แสันทอง, 2560) จึงกล่าวได้ว่าการตั้งเป้าหมาย คือ กุญแจสู่ความสำเร็จที่สุด จะเป็นจุดเริ่มต้นของความอดทน ความขยัน ความตั้งใจ และสำคัญที่สุดคือเป้าหมายได้สร้างพลังอันทำให้คนได้สิ่งที่เขาต้องการ ซึ่งความสำเร็จหมายถึง การได้มีการพัฒนาการและบรรลุในสิ่งที่ตัวเองต้องการอย่างมีคุณค่า (Hill & Stella, 2011) ดังนั้น คำว่าประสบความสำเร็จอยู่คู่กับเป้าหมาย เพราะหากไม่มีเป้าหมายก็จะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะระบุว่าคุณค่าความสำเร็จของตัวเองคืออะไร การตั้งเป้าหมายบอกให้เราทราบว่าเราต้องการอะไรและต้องการแบบจริง ๆ ไม่เลือนลอย พอรู้ว่าต้องการอะไรก็จะทำอะไรซักอย่างหรือหลาย ๆ อย่างเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายนั้นให้ได้ ในขณะที่คนไม่มีเป้าหมายก็จะใช้ชีวิตไปแบบไม่มีทิศทางที่แน่นอน ทำงานไปแต่ละวันแต่ไม่รู้ว่าจะตัวเองต้องการอะไร จึงไม่มุ่งหน้าไปในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และโอกาสที่จะใช้เวลาไปในทางอื่นจึงมีมากกว่า บางคนอาจจะมีจุดหมายจริงแต่เป็นจุดหมายอยู่ในใจแบบล่องลอย ไม่ชัดเจน (Hill & Stella, 2011)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการตั้งเป้าหมายนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเมื่อบุคคลได้ตั้งเป้าหมาย แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นได้วางมาตรฐานภายนอกและเป็นจุดหมายปลายทางของการดำเนินชีวิตของ หากเรามีเป้าหมาย ความคิด คำพูด และการกระทำทุกอย่างในแต่ละวันจะมุ่งไปสู่เป้าหมายที่เราตั้งไว้ (ปิยะนันท์ สวัสดิ์ศฤงคาร, 2552) โดยเป้าหมายจะทำให้บุคคลเต็มไปด้วยพลังเชื่อมั่นในตนเอง ช่วยให้มีแรงผลักดันในเวลาที่ยากลำบาก ไม่ย่อท้อ นอกจากนี้เป้าหมายยังช่วยบุคคลเชื่อว่าคุณลิขิตชีวิตตนเองได้ สามารถปลดปล่อยศักยภาพในตัวบุคคล ให้ความชัดเจนในเส้นทางที่บุคคลจะไป รวมไปถึงเป้าหมายช่วยกรองสิ่งไม่จำเป็นออกไป ตลอดจนช่วยให้จัดการกับการเปลี่ยนแปลงในชีวิต (Brecht, 1996 อ้างถึงใน นฤมล สุนสวัสดิ์, 2558)

สำหรับการปฏิบัติการกิจใด ๆ ให้ประสบความสำเร็จส่วนหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติการนั้น มีเป้าหมายแล้วหรือยัง แต่ที่สำคัญมากกว่านั้น คือ เป้าหมายนั้นมีความชัดเจนหรือไม่ และเป้าหมายจะต้องเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ มีความท้าทายโดยมีเป้าหมายไม่ต่ำเกินไป (ปิยะนันท์ สวัสดิ์ศฤงคาร, 2552) ซึ่ง นฤมล สุนสวัสดิ์ (2558) ได้กล่าวถึงลักษณะของเป้าหมายที่ดีนั้นควรจะ Specific (เฉพาะเจาะจง) Measurable (สามารถวัดได้) Action – oriented (ยึดการกระทำเป็นหลัก) Realistic (เป็นจริง) และ Time and resource constrained (เวลาและข้อจำกัดด้านทรัพยากร)



หากกล่าวถึงการตั้งเป้าหมายในการเรียนแล้วนั้น จะส่งผลให้เด็กเป็นคนที่มีความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง มีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ และลงมือกระทำอย่างมุ่งมั่นด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาถึงนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้ว ทุกคนย่อมมีเป้าหมายในการศึกษาล้ายคลึงกันคือ เพื่อให้ได้รับความรู้ การสำเร็จการศึกษา การมีงานทำ ความก้าวหน้าในอาชีพ และอื่น ๆ แต่เป้าหมายดังกล่าวนี้เป็นเป้าหมายระยะยาว หรือจุดหมายปลายทางที่บุคคลประสงค์จะเกิดขึ้นในอนาคตที่ยังห่างไกลจากความเป็นจริง โดยไม่ได้บอกหรือระบุว่าจะต้องทำอะไรเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายนั้น เช่นเดียวกับการเดินทางจากสถานที่แห่งหนึ่งไปยังสถานที่อีกแห่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีย่านทางให้เลือกได้หลายเส้นทางหรือมีวิธีการเดินทางอีกหลายวิธีการ ที่ผู้เดินทางสามารถจะเลือกได้ดังนั้น นักศึกษาที่ต้องการประสบความสำเร็จในการเรียน จึงควรเรียนรู้ที่จะแบ่งเป้าหมายระยะยาวออกเป็นเป้าหมายย่อย ๆ หรือ เป้าหมายระยะสั้น ที่มีความต่อเนื่องของช่วงเวลา จนถึงเป้าหมายระยะยาว มีความชัดเจนและสามารถบรรลุเป้าหมายแต่ละช่วงได้อย่างไม่ยากนัก โดยอาจกำหนดให้ชัดเจนเฉพาะเจาะจง แล้วแบ่งเป้าหมายออกเป็นหน่วยย่อย ๆ ของเวลา หรือกิจกรรม เช่น กำหนดเป้าหมายของความสำเร็จในทุก 2 สัปดาห์ หรือ แบ่งเป้าหมายของการศึกษาเนื้อหาเอกสารการสอนออกเป็นตอน ๆ โดยแต่ละเป้าหมายระยะสั้นจะต้องทำให้บรรลุตามลำดับกันอย่างต่อเนื่องจนบรรลุเป้าหมายระยะยาว การบรรลุเป้าหมายสั้น ๆ ในแต่ละครั้งจะเป็นรางวัลภายในตนเอง หรือความภาคภูมิใจส่วนตัวที่ช่วยส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษา (สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2561)

จากการศึกษาทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย การตั้งเป้าหมายนั้นเป็นสิ่งที่แสดงถึงความต้องการของบุคคลที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งถูกกำหนดเพื่อเปลี่ยนความคิด ความต้องการ ไปสู่การกระทำ ซึ่งการตั้งเป้าหมายที่ดีเป็นกระบวนการตั้งเป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจง มีความยากและท้าทายที่บุคคลจะทำให้เป้าหมายนั้นประสบความสำเร็จได้ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การที่บุคคลเห็นว่าเป้าหมายนั้นมีความสำคัญ มีความเชื่อในตัวเองว่าสามารถทำให้สำเร็จได้ ยอมรับและเกิดความผูกพันกับเป้าหมาย และมีการสร้างแผนการดำเนินงาน รวมไปถึง การกำกับติดตามและได้รับข้อมูลย้อนกลับของการปฏิบัติงานเป็นส่วนประกอบสำคัญในกระบวนการตั้งเป้าหมาย โดยการเปรียบเทียบผลของการปฏิบัติงานกับเกณฑ์ของเป้าหมายที่กำหนด โดยเมื่อบุคคลมีการประเมินตัดสินความก้าวหน้าและผลการกระทำด้วยตนเอง บุคคลนั้นก็จะเกิดความพยายามในการทำสิ่งต่าง ๆ

นอกจากนี้ จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และการตั้งเป้าหมาย ซึ่งพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นต่างก็มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ เช่นเดียวกับการตั้งเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายมาใช้ในการปรับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เนื่องจากหัวใจ

สำคัญของความสำเร็จคือ การมีแรงปรารถนาที่จะไปสู่เป้าหมายหรือความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ (Hill & Stella, 2011) ด้วยเหตุที่ว่า ไม่ว่าบุคคลจะมีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจนเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าขาดแรงขับเคลื่อนหรือความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ที่เราเรียกว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์” เป้าหมายที่กำหนดไว้ก็ไม่มี ความหมายอะไรมากมายนัก (ณรงค์วิทย์ แสนทอง, 2556) และในทางกลับกัน เมื่อบุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แล้วก็ตาม แต่ปราศจากเป้าหมายที่ชัดเจน ก็ทำให้บุคคลไม่สามารถกำหนดแนวทางที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้ และไม่สามารถตอบได้ว่าตนนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ เนื่องจากไม่มีเป้าหมายเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน ดังนั้น แรงขับเคลื่อนที่สำคัญของชีวิตคนต้องประกอบไปด้วยเป้าหมายบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หรือความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมาย (ปิยะนันท์ สวัสดิ์ศฤงคาร, 2552)

เป็นเวลาหลายปีที่มีการวิจัยทางด้านจิตพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การเรียน ซึ่งรูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ กับพฤติกรรม การเรียน (ชวนชัย เชื้อสาธุชน, 2552; ดุจเดือน พันธมนาวิน, 2552; ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ, 2559; ธันยนันท์ ทองบุญตา, 2555; พิชญ ลิ้มพระสูตร, 2555; ภาณุวัฒน์ กองราช, 2554; มนตรี ธาดา, 2546; รัตติมา บุญสวน, 2554; ศุภิสรา สุวรรณชาติ และ วิไลพร รังควัต, 2555; สุชีรา วิบูลย์สุข และ วิรงรอง สิตไทย, 2560; สมิตตรา เจริญพันธ์, 2545) มากกว่าที่มุ่งพัฒนาพฤติกรรม การเรียน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหรือแก้ไขพฤติกรรม การเรียนนั้น (จิรภา อรรถพร, 2556; ญาณัญญา ศิริภักธธาดา, 2553; ณัฐวุฒิ สกุนี, 2559; นิจรวรรณ พรหมแสง, 2554; นิสารัตน์ ช่างชัย และ นิสารัตน์ อินทรประสาท, 2554; ราตรี บุณยสันติ, 2551; อรทัย ภูอกิจ และ สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2559; อารดา เรืองอ่อน, 2560) พบว่า ตัวแปรตามที่ปรากฏนั้นประกอบไปด้วย พฤติกรรม การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ พฤติกรรม การเรียน พฤติกรรมตั้งใจเรียน พฤติกรรม การเข้าเรียน พฤติกรรม การเรียนรู้ พฤติกรรม การเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ พฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง และพฤติกรรม ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาพฤติกรรม การเรียนของ นักศึกษาให้ครอบคลุม ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความตั้งใจเรียน พฤติกรรม การเข้าเรียน พฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตัวเอง ที่เกิดขึ้นก่อน ระหว่างและหลังเรียน ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

นอกจากนี้หากพิจารณาถึงตัวแปรต้นที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนนั้น ผู้วิจัย มุ่งพัฒนาเป็นโปรแกรมเนื่องจากเป็นการพัฒนาที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายซึ่งงานวิจัยทางด้านจิตพฤติกรรมศาสตร์ได้พบว่า แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และการตั้งเป้าหมายนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การเรียน และเมื่อพิจารณาจาก งานวิจัยที่ผ่านมา ในส่วนของการพัฒนาพฤติกรรม การเรียนโดยการพัฒนาโปรแกรมขึ้นมานั้น กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยดังกล่าวเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ในการพัฒนาพฤติกรรม การเรียนให้กับนักศึกษาที่จะออกไปเป็นต้นแบบที่ดี

ให้กับนักเรียนก็มีความสำคัญยิ่งเช่นกัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างจึงมุ่งไปที่นักศึกษาวิชาชีพครู

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อให้นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนที่ดี เพื่อในอนาคตจะนำพฤติกรรมการเรียนที่ดีไปปรับใช้กับการทำงานเป็นแบบอย่างที่ดี รวมไปถึงนำไปปลูกฝังและถ่ายทอดให้กับผู้อื่น

### คำถามวิจัย

1. โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะอย่างไร
2. โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สามารถเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี ได้หรือไม่ อย่างไร

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. เพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
  - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา
  - 2.2 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา

### สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการนำทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไปใช้ พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการเรียน ถ้าผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมทั้งนี้อาจเพราะแรงจูงใจ

ใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีการวางแผนการเรียน มีความตั้งใจ มุ่งมั่นในการเรียน พร้อมทั้งจะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม สนใจที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นและพร้อมที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ (กมลทิพย์ อาจหาญ, 2553; จงลักษณ์ สีหาราช, 2548; ดุจดเดือน พันธมนาวิน, 2552; รัตติมา บุญสวน, 2550; วิญญู พูลศรี, 2560; สมิตตรา เจริมพันธ์, 2545)

นอกจากนี้ จากการศึกษาทฤษฎีการตั้งเป้าหมายและการนำทฤษฎีการตั้งเป้าหมายไปใช้นั้น พบว่า การตั้งเป้าหมายเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้บุคคลแสดงออกซึ่งการวางแผน การใช้ความพยายามและอดทนกับสิ่งที่ตนเองต้องการจะบรรลุ และเมื่อมีการเปรียบเทียบความสามารถของตนเองกับเป้าหมายที่วางไว้จะทำให้บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเองซึ่งจะส่งผลต่อความพยายามในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ (Bandura, 1986; Locke & Latham, 1990) และการตั้งเป้าหมายก็มีส่วนสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียน (yi Li and Shieh, 2016)

สำหรับการปรับพฤติกรรมนั้น สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2556) กล่าวว่า พฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ปกติหรือปกติก็ตาม ย่อมเกิดจากการเรียนรู้ในอดีตทั้งสิ้น ดังนั้นพฤติกรรมเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ เน้นที่สภาพและเวลาในปัจจุบันเท่านั้น แม้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นในอดีตก็ตาม

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นจากนักการศึกษาและนักวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย พบว่า มีการนำทฤษฎีดังกล่าวไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนซึ่งได้ผลที่ดี ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าทั้งสองทฤษฎีนี้สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. นักศึกษาในกลุ่มรวมที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายที่พัฒนาขึ้นมีพฤติกรรมการเรียนสูงกว่าก่อนและระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม
2. นักศึกษาในกลุ่มย่อยที่จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังแตกต่างกันเมื่อเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายที่พัฒนาขึ้นพฤติกรรมการเรียนไม่แตกต่างกัน

## ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

### 1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และศึกษาศาสตรบัณฑิตที่มีปัญหาค้นคว้าเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

### 2. กลุ่มตัวอย่าง

ส่วนหนึ่งของกลุ่มเป้าหมายที่นำมาใช้ในการทดลอง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

### 3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรจัดกระทำสำหรับการทดลอง ได้แก่ โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการเรียน

### 4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาในการทดลองใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนี้ ดำเนินการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นระยะเวลา 15 สัปดาห์

## คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

**ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์** (Achievement Motivation Theory) เป็นทฤษฎีที่ใช้อธิบายความต้องการที่จะประสบความสำเร็จและการสร้างแรงจูงใจของบุคคล ให้บุคคลกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความหวัง การวางแผน ความมุ่งมั่น ตั้งใจ ความพยายามในการฝ่าฝืนกับอุปสรรคต่าง ๆ และพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง

**ทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย** (Goal Setting Theory) เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยกระบวนการคิดของบุคคลในการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้มีความชัดเจน วัดและประเมินผลความก้าวหน้าได้จริง สามารถกระทำได้จริงและมีระยะเวลายกหนดการเริ่มต้นและสิ้นสุดการกระทำ ซึ่งทำให้บุคคลมีทิศทางในการกระทำพฤติกรรมและแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

**โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี** มีหลักการ 4 ประการ 1) หลักการกำหนดเป้าหมายด้วยตนเอง 2) หลักการรับรู้ความสามารถของตนเองและการเชื่อมั่นว่าทำได้ 3) หลักการวางแผนการทำงาน 4) หลักการการประเมินตนเอง มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบไปด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ 2) คิดและเชื่อมั่นในความสามารถและความพยายามของตนเอง 3) วางแผนเพื่อดำเนินการ 4) ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น และ 5) ประเมินและสะท้อนคิด มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรมมีดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การรับรู้ความสามารถของตนเอง 3) ความเชื่อมั่นในอำนาจแห่งตน 4) การวางแผนการทำงาน และ 5) การกำกับและประเมินตนเอง โดยประกอบไปด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ 2) คิดและเชื่อมั่นในความสามารถและความพยายามของตนเอง 3) วางแผนเพื่อดำเนินการ 4) ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น และ 5) ประเมินและสะท้อนคิด ซึ่งการดำเนินการใช้โปรแกรมประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนใช้โปรแกรม ระหว่างใช้โปรแกรม และหลังใช้โปรแกรม ใช้เวลาทั้งหมด 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ตามกิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรมและมีแนวทางเพื่อประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาโดยการประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาก่อน ระหว่าง และหลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยใช้แบบสอบถามทั่วไปและแบบวัดพฤติกรรมการเรียน การสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน

**พฤติกรรมการเรียน** หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนและการทำงาน ที่สัมพันธ์กับตนเอง ผู้อื่น และหลักสูตร ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียนและทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน โดยในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาแนวคิดจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) และมาตรฐานวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556) และผู้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน (Gettinger and Seibert, 2002; Northampton Centre, 2012; O'malley and Chamot, 1990; จิรภา อรรถพร, 2556; ณัฐวุฒิ สกุนี, 2559; ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และ ชีรศักดิ์ อุ่ณอารมณ์เลิศ, 2553; วิชัย เสวกงาม, 2541; สมิตตรา เจริญพันธ์, 2545; อุไรพรรณ เจนวณิชยานนท์, 2554) และใช้การสังเคราะห์แนวคิดดังกล่าวออกเป็นพฤติกรรมออกเป็น 5 ด้านที่สามารถวัดได้ด้วยแบบวัดพฤติกรรมการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมและการวางแผนการเรียน หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่สร้างความพร้อมและวางแผนการเรียนให้แก่ตนเอง โดยการเตรียมอุปกรณ์และเอกสารประกอบ

การเรียนอ่านประมวลรายวิชา ทำความเข้าใจรายละเอียดของเนื้อหาวิชาจากเอกสารตำราล่วงหน้า พร้อมทั้งวางแผนการเรียนของตนเอง

2. การทำตามหน้าที่ หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่รับผิดชอบต่อการเรียน โดยการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ขาดเรียนเท่าที่จำเป็น เข้าเรียนตรงเวลา อ่านและทบทวนบทเรียน ทำข้อสอบอย่างตั้งใจ ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง ส่งตรงตามกำหนด ติดตามกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมทั้งบันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เรียน

3. การแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่สนใจจะหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ด้วยตนเอง ใช้วิธีการหาความรู้เพิ่มเติมอย่างเหมาะสม นำความรู้ที่มีมาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และเผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสม

4. การมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ทำงานร่วมกัน ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ได้ตอบด้วยถ้อยคำที่สุภาพ แสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ และยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง

5. การตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงการเรียน หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาในการตรวจสอบและประเมินตนเอง งานที่ได้รับมอบหมาย แผนการเรียน การอ่านและทบทวนบทเรียน และนำผลจากการตรวจสอบและประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการเรียน

**นักศึกษาระดับปริญญาตรี** หมายถึง ผู้เรียนที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตและศึกษาศาสตรบัณฑิต

### ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

2. ได้เผยแพร่ข้อความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายเพื่อนำไปใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษา

3. นักศึกษาสามารถนำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายไปประยุกต์ใช้ในการเรียนของตนเอง เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรเรียนของตนเอง

4. ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยสามารถเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า พัฒนาโปรแกรมการสอนด้านพฤติกรรมกรเรียนในแก่ผู้เรียนในระดับอื่น ๆ ต่อไป

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาโดยจำแนกออกเป็น 3 ตอนดังนี้

#### ตอนที่ 1 พฤติกรรมการเรียน

- 1.1 ความหมายของพฤติกรรมการเรียน
- 1.2 ประเภทของพฤติกรรมการเรียน
- 1.3 ลักษณะของการปรับพฤติกรรมการเรียน
- 1.4 วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียน
- 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

#### ตอนที่ 2 แนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมของการวิจัย

- 1.1 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation Theory)
  - 1.1.1 ความหมายของแรงจูงใจ
  - 1.1.2 ความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมของบุคคล
    - 1.1.2.1 ความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมการทำงาน
    - 1.1.2.2 ความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมการเรียน
  - 1.1.3 ประเภทของแรงจูงใจ
  - 1.1.4 ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
  - 1.1.5 ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
  - 1.1.6 ทฤษฎีที่ข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
  - 1.1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมการเรียน
  - 1.1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 1.2 ทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting Theory)
  - 1.2.1 ความหมายของเป้าหมายและการตั้งเป้าหมาย
  - 1.2.2 ความสำคัญของเป้าหมายต่อพฤติกรรม
  - 1.2.3 อิทธิพลของการตั้งเป้าหมาย
  - 1.2.4 ลักษณะของการตั้งเป้าหมาย
  - 1.2.5 กระบวนการตั้งเป้าหมาย



1.2.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย

1.2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างการตั้งเป้าหมายกับพฤติกรรมการเรียน

1.2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย

### ตอนที่ 3 การพัฒนาโปรแกรม

3.1 ความหมายของโปรแกรม

3.2 องค์ประกอบของโปรแกรม

3.3 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม

### ตอนที่ 1 พฤติกรรมการเรียน

จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนเรียนรู้ ผู้วิจัยจำแนกการนำเสนอออกเป็น 5 ประเด็นได้แก่ 1) ความหมายของพฤติกรรมการเรียน 2) ประเภทของพฤติกรรมการเรียน 3) ลักษณะของการปรับพฤติกรรมการเรียน 4) วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียน และ 5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน โดยแต่ละประเด็น มีรายละเอียด ดังนี้

#### 1.1 ความหมายของพฤติกรรมการเรียน

ePPI Centre (University College London) (2020) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียนรู้นั้นหมายถึงเกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในงานกลุ่ม การใช้กลวิธีที่เกี่ยวกับการพัฒนาแรงจูงใจ การฝึกฝน พฤติกรรมทางสังคมและการรับรู้ความสามารถของตนเอง

Maddox (1965) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียนหรือวิธีการเรียนของนักเรียนจะเป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันได้ พฤติกรรมการเรียนที่ดีย่อมส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเรียน เป็นไปในทิศทางเดียวกับ Richards, Platt, and Platt (1992) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนที่มีการเลือกใช้พฤติกรรมการเรียนในขณะที่เรียนที่ถูกต้องและเหมาะสมนั้นจะช่วยให้การเรียนนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้นเนื่องจากการมีพฤติกรรมหรือวิธีการเรียนที่ถูกต้องและเหมาะสมดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจในการจดจำข้อมูลที่ได้เรียนมาได้ดีขึ้น

O'Malley and Chamot (1990) ได้อธิบายพฤติกรรมการเรียนว่าเป็นวิธีการเรียนที่ผู้เรียนเลือกใช้ตามความเหมาะสมของตนเองเพื่อช่วยให้การเรียนรู้ภาษาประสบความสำเร็จมากขึ้น

Northampton Centre (2012) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการเรียนว่า พฤติกรรมการเรียนเน้นการเชื่อมโยงที่สำคัญระหว่างวิธีที่เด็กและเยาวชนเรียนรู้ ความรู้และพฤติกรรมทางสังคมของพวกเขา ในการทำเช่นนี้จุดสำคัญอยู่ที่การสร้างความสัมพันธ์ในเชิงบวกในสามองค์ประกอบของตนเอง บุคคลอื่นและหลักสูตร

KHAN Academy (2016) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ (ถึงแม้ว่าจะมีส่วนประกอบโดยธรรมชาติหรือความเชื่อ) ทำให้สิ่งมีชีวิตแต่ละคนเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อม มีการ

แก้ไขพฤติกรรมการเรียนรู้โดยประสบการณ์ก่อนหน้า ซึ่งตัวอย่างง่ายที่สุดของพฤติกรรมการเรียนรู้แบบสแปบิซูเอชันหรือความเคยชิน (Habituation) และการเรียนรู้แบบฝังใจ (Imprinting)

เสาวนีย์ เพ็ชรนาดี (2548) พฤติกรรมการเรียนเป็นการกระทำหรือการแสดงออกของผู้เรียน ในขณะที่เรียนทั้งในและนอกห้องเรียนก่อนและหลังเรียนรวมถึงการกระทำที่ทั้งผู้เรียนเองและคนอื่นไม่สามารถสังเกตได้หรือมองเห็นการกระทำของตนเองในขณะที่เรียนได้

จิรภา อรรถพร (2556) นิยาม พฤติกรรมการเรียนรู้ว่า หมายถึง พฤติกรรมการเรียน การแสดงออก และการปฏิบัติตนของผู้เรียนเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมการเรียนในระบบการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาขึ้น

ณัฐวุฒิ สกุนี (2559) นิยามพฤติกรรมการเรียนรู้ว่า วิชาคณิตศาสตร์ว่า หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความรู้และทักษะทางคณิตศาสตร์

จากความหมายของพฤติกรรมการเรียนข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนหมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนและการทำงาน ที่สัมพันธ์กับตนเอง ผู้อื่น และหลักสูตร ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียนและทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

## 1.2 ประเภทของพฤติกรรมการเรียน

ในการแบ่งพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนนั้นผู้วิจัยได้ศึกษามาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ร่วมกับมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดพฤติกรรมการเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2561) มาตรฐานการอุดมศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐาน 5 ด้าน ดังนี้ 1) มาตรฐานที่ 1 ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 2) มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและนวัตกรรม 3) มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ 4) มาตรฐานที่ 4 ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และ 5) มาตรฐานที่ 5 ด้านการบริหารจัดการ

จากมาตรฐานการอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 2.1

**ตารางที่ 2.1** การวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนจากมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549

มาตรฐานการอุดมศึกษา	พฤติกรรมการเรียน
มาตรฐานที่ 1 ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต</li> <li>- เป็นผู้มีคุณธรรม ความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ</li> </ul>

มาตรฐานการอุดมศึกษา	พฤติกรรมการเรียนรู้
มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและนวัตกรรม	-
มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ	-
มาตรฐานที่ 4 ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย	-
มาตรฐานที่ 5 ด้านการบริหารจัดการ	-

จากตาราง พบว่า มาตรฐานการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนคือมาตรฐานที่ 1 ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมการเรียนรู้คือ ผู้เรียนต้องมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) ได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งคือข้อกำหนดเฉพาะซึ่งเป็นผลที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ทั้ง 5 ตามที่ได้รับการพัฒนา ระหว่างการศึกษา จากการเรียนและการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ทั้งในและนอกหลักสูตรและแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและความสามารถจากการเรียนรู้เหล่านั้นได้อย่างเป็นที่เชื่อถือเมื่อเรียนจบในรายวิชาหรือหลักสูตรนั้นแล้ว

จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแต่ละดานของคุณวุฒิระดับที่ 2 ปริญาตรี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 2.2

**ตารางที่ 2.2** ตารางวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

พ.ศ. 2552

มาตรฐานผลการเรียนรู้	พฤติกรรมการเรียนรู้
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	- แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดีเข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น
ด้านความรู้	- ตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์
ด้านทักษะทางปัญญา	- สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่น ๆ ด้วยตนเอง

มาตรฐานผลการเรียนรู้	พฤติกรรมกรเรียน
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีส่วนช่วยและเื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม</li> <li>- สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำ</li> <li>- รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ</li> </ul>
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูล สารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับ</li> </ul>

จากมาตรฐานการอุดมการศึกษาและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยสามารถระบุพฤติกรรมกรเรียนได้ ดังนี้

1. หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
2. มีความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น
3. ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ จรรยาบรรณวิชาชีพ
4. มีวินัย
5. มีความรับผิดชอบ
6. ซื่อสัตย์สุจริต
7. เป็นแบบอย่างที่ดี
8. ใช้ความรู้ที่มีในการการแก้ปัญหาและงานอื่น ๆ ด้วยตนเอง
9. ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น
10. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการหาความรู้และสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษามาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556) ด้วยเหตุผลประการแรกที่ว่า มาตรฐานการอุดมศึกษา กล่าวว่าผู้เรียนต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ และสาเหตุอีกประการคือโปรแกรมที่ผู้วิจัยต้องการพัฒนาขึ้นนั้น มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตและศึกษาศาสตรบัณฑิต ซึ่งมีมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบอาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม

ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน โดยผู้วิจัยได้มุ่งไปที่มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน

จากมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และระบุเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ และเผยแพร่ทางวิชาการ
2. เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ
3. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. ยอมรับในความรู้ ความสามารถของผู้เรียน
5. ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย
6. วางแผน พัฒนาตนและพัฒนางาน
7. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตามกฎระเบียบ
8. ใช้องค์ความรู้หลากหลายในการปฏิบัติหน้าที่
9. ให้ความช่วยเหลือกับผู้อื่น

จากมาตรฐานการอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และจัดกลุ่มพฤติกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเภทของพฤติกรรม ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 การกำหนดประเภทพฤติกรรมการเรียนรู้

ประเภทของพฤติกรรมการเรียนรู้	พฤติกรรมย่อย
กลุ่มที่ 1	- วางแผนการเรียนรู้
กลุ่มที่ 2	- การปฏิบัติตามหน้าที่ กฎระเบียบ ข้อบังคับ มีวินัย - มีความรับผิดชอบ - มีความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย
กลุ่มที่ 3	- ศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ และเผยแพร่ทางวิชาการ - ใช้ความรู้ที่มีในการแก้ปัญหาและงานอื่น ๆ ด้วยตนเอง - ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการหาความรู้และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเภทของพฤติกรรมการเรียน	พฤติกรรมย่อย
กลุ่มที่ 4	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น</li> <li>- เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ</li> <li>- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</li> <li>- ยอมรับในความรู้ ความสามารถของผู้อื่น</li> <li>- ให้ความช่วยเหลือกับผู้อื่น</li> </ul>

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษาการแบ่งประเภทของพฤติกรรมการเรียนจากนักวิชาการ และงานวิจัย ดังนี้

O'Malley and Chamot (1990) ได้อธิบายพฤติกรรมหรือกลวิธีการเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ดังนี้

1. พฤติกรรมก่อนเรียน ได้แก่ การเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน การวางแผนการเรียน การวางแผนตารางเวลาเรียน
2. พฤติกรรมขณะเรียน เช่น การเลือกที่นั่งเรียนข้างหน้า การสร้างสมาธิในการเรียน การถามครูผู้สอนเพื่อทำให้ปัญหาในการเรียนกระจ่างขึ้น การจัดระเบียบของข้อมูลในการเรียน เป็นต้น

Gettinger and Seibert (2002) ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนว่านอกเหนือจากเทคนิคหรือทักษะการเรียนที่ผู้เรียนเลือกใช้ตามความเหมาะสมของตนเองแล้วยังรวมถึงเทคนิคการจัดการกับข้อมูลที่ได้รับ โดยการสังเคราะห์หรือประเมินค่า ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการบันทึกเพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียน โดยแบ่งกลุ่มพฤติกรรมเหล่านั้นเป็น 4 ประการ คือ

1. การทำซ้ำจนเกิดเป็นนิสัย
2. การช่วยเหลือกันในการเรียน
3. การวางแผนการเรียน เช่น การบริหารเวลา การกำหนดเป้าหมายในการเรียน
4. การฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ เช่น การจดบันทึก การอ่าน และการทดสอบตนเองจากสิ่งที่ได้เรียน

Northampton Centre (2012) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง (Relationship with Self) คือ พฤติกรรมของตนเองที่แสดงออกในชั้นเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ในวิชานั้น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง
2. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น (Relationship with Others) คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ในวิชานั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นครูหรือเพื่อน เป็นต้น
3. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร (Relationship with Curriculum) คือ พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียนที่มีต่อการสอนของครูและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวิชานั้น ๆ

วิชัย เสวกงาม (2541) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมการเตรียมตัวเรียนวิชาคณิตศาสตร์
2. พฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในห้องเรียน
3. พฤติกรรมการทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์
4. พฤติกรรมการทบทวนวิชาคณิตศาสตร์
5. พฤติกรรมการทำกิจกรรมทางคณิตศาสตร์

สุมิตตรา เจิมพันธ์ (2545) ได้แบ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. พฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนเรียน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้สร้างความพร้อมให้แก่ตนเองก่อนที่จะเข้าเรียนคณิตศาสตร์ในชั้นเรียน การจัดตารางเรียนและเตรียมอุปกรณ์ที่ถูกต้องครบถ้วน เพื่อใช้ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ การศึกษาหาความรู้ อ่านและพยายามทำความเข้าใจรายละเอียดของเนื้อหาแบบเรียนจากเอกสารตำราวิชาคณิตศาสตร์ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ล่วงหน้า การท่องสูตร การทดลองทำโจทย์แบบฝึกหัด ตลอดจนการคิดโจทย์ทักษะและโจทย์ปัญหาขึ้นมาเอง เพื่อเตรียมถามครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นเรียน การไม่ขาดเรียน การเรียนพิเศษ และการเตรียมงานที่ต้องส่งตามที่ครูกำหนด เป็นต้น

2. พฤติกรรมขณะเรียนในชั้นเรียน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของนักเรียนโดยการติดตามการสอนของครู ให้ความสนใจ การมีสมาธิที่ดีในการเรียน คิดคำนวณแก้โจทย์ทักษะหรือปัญหาแบบฝึกหัด การอภิปรายซักถามครูผู้สอนในเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ อ่านตำรา จดคำอธิบายประกอบการเรียนจากครู ร่วมกิจกรรมกลุ่มเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ การยกมือตอบคำถาม การเตรียมคำถาม หรือนิ่งเหม่อลอย ขาดสมาธิในขณะเรียน คู้กับเพื่อน แอบนำเอาวิชาอื่นขึ้นมาทำ การนอนหลับในชั้นเรียน การมีระเบียบวินัยที่ดี ทำแบบฝึกหัดทันทีและส่งตามที่ครูผู้สอนกำหนดในขณะเรียนในชั้นเรียน เป็นต้น

3. พฤติกรรมหลังเรียน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของนักเรียนในการทำแบบฝึกหัดหรืองานในเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ที่อาจจะเป็นการศึกษาค้นคว้า การเข้าห้องสมุด การทำรายงาน การทำการบ้าน และศึกษาข้อผิดพลาดด้วยตนเอง การใช้เวลาในการอ่านตำรา ท่องสูตร ทำแบบฝึกหัดโจทย์ปัญหา ฝึกทักษะทำโจทย์นอกเหนือตำราเรียน การสอบถามเนื้อหาที่ไม่เข้าใจจากครูผู้สอนหลังชั่วโมงเรียน การทบทวนเนื้อหาวิชาที่ครูมอบหมายให้นักเรียนนำไปทำให้เสร็จ แล้วนำมาส่งครูตามวันเวลาที่กำหนด การทบทวนเตรียมตัวเพื่อสอบ และการทำบันทึกย่อเพื่อไว้ใช้ในการทบทวนด้วยตนเอง รวมทั้งการเรียนรู้พิเศษเพิ่มเติม เพื่อทบทวนเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ การตามงานเนื่องจากการเรียน เป็นต้น

ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และ ชีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ (2553) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีไว้ ดังนี้

1. ด้านการเตรียมตัวก่อนเรียน
2. ด้านการปฏิบัติตัวในชั้นเรียน
3. ด้านการทบทวนบทเรียน
4. ด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
5. ด้านการปฏิบัติตัวในการสอบ
6. ด้านการจัดระบบการเรียน

อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ (2554) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพและแนวปฏิบัติที่ดีของทักษะการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 13 ตัวบ่งชี้ที่ดีของทักษะการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา ดังนี้

- ตัวบ่งชี้ที่ 1 การสร้างแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 การตั้งเป้าหมายต่อการเรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 การจัดระบบการเรียน การวางแผนการเรียนและการบริหารเวลา
- ตัวบ่งชี้ที่ 4 การเตรียมตัวเข้าชั้นเรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 5 การเข้าชั้นเรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 6 การสร้างสมาธิในการเรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 7 การจดบันทึกจากการฟังคำบรรยาย
- ตัวบ่งชี้ที่ 8 ทักษะการอ่านตำราเรียนและการทบทวนบทเรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 9 การทำการบ้านและการทำรายงาน
- ตัวบ่งชี้ที่ 10 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ตัวบ่งชี้ที่ 11 การเตรียมตัวสอบ
- ตัวบ่งชี้ที่ 12 การทำข้อสอบ
- ตัวบ่งชี้ที่ 13 กลยุทธ์การเรียนรู้ที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ



จิรภา อรรถพร (2556) จำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ออกเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน
2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน
3. การส่งงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ณัฐวุฒิ สกฤณี (2559) โดยแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 3 ด้านตามแนวคิดของ Northampton Centre (2012) ดังนี้

1. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง คือ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง
2. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น ๆ คือ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
3. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร คือ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับงาน ภาระงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์

จากการศึกษาพฤติกรรมการเรียนจากนักวิชาการและงานวิจัย ผู้วิจัยสังเคราะห์และจัดกลุ่มพฤติกรรมการเรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเภทของพฤติกรรม ดังตารางที่ 2.4

**ตารางที่ 2.4** ตารางสังเคราะห์พฤติกรรมการเรียนจากนักวิชาการและงานวิจัย

ประเภทพฤติกรรม	พฤติกรรมย่อย
กลุ่มที่ 1	<ul style="list-style-type: none"> <li>- วางแผนตารางเวลาเรียน</li> <li>- การวางแผนการเรียน</li> <li>- ศึกษาหาความรู้ อ่าน และทำความเข้าใจรายละเอียดของเนื้อหาวิชาจากแบบเรียน</li> <li>- การจัดตารางเรียนและเตรียมอุปกรณ์ที่ถูกต้องครบถ้วน</li> <li>- การเตรียมงานที่ต้องส่งตามที่ครูกำหนด</li> <li>- ศึกษาจากประมวลการสอนของแต่ละวิชา</li> <li>- วางแผนโดยจัดลำดับว่างานไหนควรทำก่อน โดยดูจากกำหนดเวลาส่ง</li> <li>- หากการบ้านหรือรายงานเป็นงานกลุ่ม วางแผนแบ่งงานกันทำตามความถนัดของแต่ละคน หากเป็นงานที่ยากควรประชุมปรึกษาหารือ แล้วทำร่วมกัน</li> <li>- วางแผนการอ่านหนังสือ</li> </ul>

ประเภทพฤติกรรม	พฤติกรรมการย่อย
กลุ่มที่ 2	<ul style="list-style-type: none"> <li>- การถามครูผู้สอนเพื่อทำให้ปัญหาในการเรียนกระจ่างขึ้น</li> <li>- ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอนและต้องทำให้เสร็จเพื่อส่งตามวันเวลาที่กำหนด</li> <li>- ติดตามการสอนของผู้สอน</li> <li>- ทบทวนบทเรียน</li> <li>- เข้าเรียนก่อนเวลาเรียนเล็กน้อยเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมก่อนอาจารย์สอน</li> <li>- หากสงสัยให้ซักถามผู้สอนทันทีหรือหลังเรียน</li> <li>- คัดเลือกใจความที่สำคัญ ดีความข้อมูลที่ได้รับฟังและเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย</li> <li>- มีความรับผิดชอบ มีความเพียรพยายามและมีวินัยในตนเอง</li> </ul>
กลุ่มที่ 3	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยไม่ใช่งานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน</li> <li>- สืบค้นข้อมูลที่สนใจใคร่รู้ เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองจากเทคโนโลยีสื่อการศึกษา</li> <li>- สอบถามข้อมูลจากเพื่อน พี่ หรือ อาจารย์เมื่อมีปัญหาทางการเรียน</li> <li>- หาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เรียนกับประสบการณ์เดิม นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน</li> </ul>
กลุ่มที่ 4	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น</li> <li>- อภิปรายปัญหากับเพื่อน</li> <li>- การเข้าร่วมกิจกรรมชมรม</li> <li>- มีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) กับครูผู้สอนตลอดเวลา</li> <li>- การติวระหว่างเพื่อนด้วยกัน หรือมีรุ่นพี่ช่วยติวให้ โดยแบ่งหัวข้อกันติวในช่วงใกล้สอบ</li> <li>- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่จะสอบกับเพื่อน</li> </ul>
กลุ่มที่ 5	<ul style="list-style-type: none"> <li>- การทดสอบตนเองจากสิ่งที่ได้เรียน</li> <li>- ประเมินผลการทำกิจกรรมตามแผนทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน</li> <li>- ปรับปรุงแผนหรือตารางเวลา ให้เหมาะสมตามผลการประเมิน</li> <li>- ตรวจสอบความยาก ง่าย เมื่อได้รับคำสั่งจากผู้สอนว่าสามารถทำได้หรือไม่ หากมีข้อสงสัยให้ถามผู้สอนทันที</li> <li>- ตรวจสอบความถูกต้องก่อนส่ง และปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น</li> </ul>

ประเภทพฤติกรรม	พฤติกรรมการย่อย
	<p>สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการสอบจากอาจารย์ผู้สอน</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ลองฝึกตั้งคำถามที่คาดว่าจะออกข้อสอบ และตอบคำถามด้วยตนเอง</li> <li>- ประเมินผลเมื่อสอบเสร็จ</li> <li>- ตรวจสอบข้อสอบทั้งหมดในเบื้องต้น</li> <li>- เมื่อทำข้อสอบเสร็จก่อนเวลา ให้ใช้เวลาที่มีตรวจทุกจุดของคำตอบ</li> <li>- ทดสอบตนเองโดยการตั้งคำถาม เพื่อทดสอบว่าเข้าใจบทเรียนหรือไม่</li> <li>- ตรวจสอบการบ้านและรายงานที่ได้รับมอบหมาย</li> </ul>

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยนำพฤติกรรมการเรียนที่สามารถสังเคราะห์มาจัดกลุ่ม โดยจัดกลุ่มพฤติกรรม โดยจากมาตรฐานการอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 และมาตรฐานวิชาชีพ ผู้วิจัยสามารถแบ่งพฤติกรรมการเรียนออกเป็น 4 ด้าน และจากการศึกษาจากนักวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยสามารถแบ่งพฤติกรรมการเรียนที่แตกต่างอีก 1 ด้าน คือด้านที่ 5 เกี่ยวกับการประเมิน การตรวจสอบงานและปรับปรุงงานผลงานที่ทำ ดังนั้น สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงแบ่งพฤติกรรมการเรียนออกเป็น 5 ด้าน ดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 ประเภทของพฤติกรรมการเรียนสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ประเภทพฤติกรรม	พฤติกรรมย่อย
<p>ด้านที่ 1 การเตรียมความพร้อมและการวางแผนการเรียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ศึกษาจากประมวลการสอนของแต่ละวิชา</li> <li>- ศึกษาหาความรู้ อ่าน และทำความเข้าใจรายละเอียดของเนื้อหาวิชาจากแบบเรียน</li> <li>- วางแผนการเรียน การทำงาน และการอ่านหนังสือ</li> <li>- เตรียมอุปกรณ์ เอกสารประกอบการสอนและเตรียมงานที่ต้องส่งตามกำหนด</li> </ul>
<p>ด้านที่ 2 การทำตามหน้าที่</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- เข้าเรียนทุกครั้ง</li> <li>- เข้าเรียนตรงเวลา</li> <li>- ติดตามการสอนของผู้สอน</li> <li>- ซักถามผู้สอนทันทีเมื่อไม่เข้าใจ</li> <li>- ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายตามวันเวลาที่กำหนด</li> <li>- อ่านหรือทบทวนบทเรียนที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์</li> <li>- เขียนสรุปสิ่งที่ได้ฟังเป็นภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย</li> </ul>

ประเภทพฤติกรรม	พฤติกรรมย่อย
ด้านที่ 3 การแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยไม่ใช่งานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน</li> <li>- เผยแพร่ทางวิชาการ</li> <li>- ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการหาความรู้ที่เหมาะสม</li> <li>- ใช้ความรู้ที่มีกับประสบการณ์เดิมในการแก้ปัญหาและงานอื่น ๆ ด้วยตนเอง</li> </ul>
ด้านที่ 4 การมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น	<ul style="list-style-type: none"> <li>- เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น</li> <li>- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่จะสอบกับเพื่อน</li> <li>- ดิวิระหว่างเพื่อนด้วยกัน</li> <li>- อภิปรายปัญหากับเพื่อน ๆ</li> <li>- แสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์และพร้อมฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</li> <li>- ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น</li> <li>- พุดคุยได้ตอบกับครูผู้สอนระหว่างการเรียน</li> </ul>
ด้านที่ 5 การตรวจสอบประเมิน และปรับปรุงการเรียน	<ul style="list-style-type: none"> <li>- การทดสอบตนเองจากสิ่งที่ได้เรียนโดยการตั้งคำถาม เพื่อทดสอบว่าเข้าใจบทเรียนหรือไม่</li> <li>- ตรวจสอบความยาก ง่าย เมื่อได้รับคำสั่งจากผู้สอนว่าสามารถทำได้หรือไม่หากมีข้อสงสัยให้ถามผู้สอนทันที</li> <li>- ตรวจสอบความถูกต้องของการบ้านและงานที่ได้รับมอบหมายก่อนส่ง</li> <li>- ประเมินผลการทำกิจกรรมตามแผนทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน</li> <li>- ปรับปรุงแผนหรือตารางเวลา ให้เหมาะสมตามผลการประเมิน</li> <li>- สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการสอบจากอาจารย์ผู้สอน</li> <li>- ตั้งคำถามที่คาดว่าจะออกข้อสอบ และตอบคำถามด้วยตนเอง</li> <li>- ตรวจสอบข้อสอบทั้งหมดในเบื้องต้น</li> <li>- ตรวจสอบความครบถ้วนของคำตอบก่อนส่ง</li> <li>- ประเมินผลเมื่อสอบเสร็จและปรับปรุงแก้ไข</li> </ul>

จากตาราง 2.5 ผู้วิจัยสามารถสรุปประเภทของพฤติกรรมการเรียนได้ 5 ด้านและนำไปสู่การกำหนดคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยของพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน และนำดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมและการวางแผนการเรียน หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่สร้างความพร้อมให้แก่ตนเอง โดยการอ่านประมวลรายวิชา อ่านและทำความเข้าใจรายละเอียดของเนื้อหาวิชาจากเอกสารตำรา วางแผนการเรียนและการอ่านหนังสือสอบ การเตรียมอุปกรณ์และเอกสารประกอบการเรียนการสอน

2. การทำตามหน้าที่ หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่ทำในสิ่งที่ต้องทำโดยธรรมชาติ โดยการเข้าเรียนทุกครั้ง ขาดเรียนเท่าที่จำเป็น เข้าเรียนตรงเวลา ติดตามการสอนของอาจารย์ ให้ความสนใจกับสิ่งที่กำลังเรียน และเขียนสรุปเป็นภาษาของตนเอง ทำในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย โดยการทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองและต้องทำให้เสร็จเพื่อส่งอาจารย์ตามวันเวลาที่กำหนด อ่านหรือทบทวนบทเรียนที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์

3. การแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่สนใจที่จะหาความรู้เพิ่มเติมและใช้ความรู้ที่มีเพื่อเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งเป็นการกระทำที่ริเริ่มด้วยตัวนักศึกษาเอง ไม่ใช่งานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ โดยการรวบรวมปัญหาที่พบ และหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ การเลือกใจความสำคัญออกจากรายละเอียด การใช้เครื่องมือสื่อสารเพื่อประโยชน์ในการหาความรู้และเผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสม และการใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาและประกอบการอธิบาย

4. การมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นตามความต้องการของนักศึกษา โดยการเข้าร่วมกิจกรรมชมรม กิจกรรมเสริมหลักสูตร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชากับเพื่อนหรือแลกเปลี่ยนกันตัวเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนกับเพื่อน ร่วมอภิปรายประเด็นต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์และพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

5. การตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงการเรียน หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาในการตรวจสอบและประเมินงานที่ได้รับมอบหมาย แผนการเรียนและการอ่านหนังสือสอบ ทดสอบตนเองโดยการตั้งคำถามกับตนเอง การพิจารณาข้อสอบก่อนลงมือทำและตรวจสอบเมื่อทำเสร็จ และนำผลจากการตรวจสอบ การประเมินไปปรับปรุงแก้ไข

### 1.3 ลักษณะของการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้

สรวงศ์ โค้วตระกูล (2553) ได้แนะนำครูว่าสามารถปรับพฤติกรรมได้ด้วยขั้นตอนดังนี้

1. เลือกพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไข หรือเลือกพฤติกรรมเป้าหมายก่อนที่จะจัดรายการการใช้เทคนิคในการแก้ไขพฤติกรรม หรือที่เรียกว่า “การปรับพฤติกรรม” (Behavior Modification) นั้น เราต้องสำรวจดูว่าพฤติกรรมอะไรบ้างที่ต้องแก้ไขพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขเรียกว่า “พฤติกรรมเป้าหมาย” (Target Behavior) พฤติกรรมเป้าหมายดังกล่าวคือ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั่นเอง
2. วิเคราะห์พฤติกรรมที่ต้องการแก้ไข หมายถึง การจำแนกพฤติกรรมออกเป็น พฤติกรรมย่อยที่บ่งบอกพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขเป็นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ชัด และมีปริมาณหรือจำนวนบ่งบอกไว้
3. เลือกตัวแรงเสริมในการแก้ไขพฤติกรรม เมื่อทราบพฤติกรรมเป้าหมาย และสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมเป้าหมายแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการเลือกตัวแรงเสริม แรงเสริมที่ต้องเลือกคือ “ตัวแรงเสริมบวก” ซึ่งมีมากมายดังกล่าวแล้วข้างต้น เหตุที่ต้องเลือกเพราะต้องการให้แรงเสริมนั้นเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
4. เลือกเทคนิคต่าง ๆ ในการปรับพฤติกรรม เทคนิคและวิธีการในการแก้ไขพฤติกรรมนั้นต้องเลือกให้เหมาะกับพฤติกรรมและทิศทางที่ต้องการ เช่น ต้องการลดพฤติกรรมหรือต้องการเพิ่มพฤติกรรม เทคนิคที่นำมาใช้ในสถานการณ์จริงของห้องเรียน อาจจะใช้ในรูปของกิจกรรมง่าย ๆ ที่เป็นเทคนิคการให้แรงเสริมบวก
5. วัดพฤติกรรม หมายถึง การนับความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งโดยการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกระยะเวลาที่เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ
6. ปฏิบัติตามขั้นตอนในการแก้ไข หรือปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน เมื่อครูทราบขั้นตอนในการแก้ไขและปรับพฤติกรรมแล้ว ก็สามารถดำเนินการตามขั้นตอนได้
7. ประเมินผลการปรับพฤติกรรม เมื่อครูทำการวัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในช่วงก่อนการให้แรงเสริมและช่วงของการให้แรงเสริมช่วงเวลาละ 30 นาทีแล้ว นำความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้นมาเปรียบเทียบกับ เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงว่า พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลงไปมากน้อยเพียงใดเป็นการประเมินว่า โปรแกรมการให้แรงเสริมได้ผลหรือไม่มากน้อยเพียงใดและเพื่อเป็นการยืนยันว่า โปรแกรมการให้แรงเสริมเชื่อถือได้
8. ติดตามผล เป็นการติดตามผลหลังจากโปรแกรมการแก้ไขพฤติกรรมสิ้นสุดลง เมื่อโปรแกรมการแก้ไขพฤติกรรมสิ้นสุดลงควรมีการตรวจสอบดูว่า พฤติกรรมที่ได้รับแรงเสริมนั้นคงที่หรือกลับสู่สภาพเดิมหรือไม่ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลหรือหลักฐานในการยืนยันว่าแรงเสริมชนิดนี้ใช้ได้ผล และเพื่อเป็นข้อมูลเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการปรับพฤติกรรมในครั้งต่อไป

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2556) กล่าวถึงลักษณะการปรับพฤติกรรมไว้ ดังนี้

1. มุ่งที่พฤติกรรมโดยตรง โดยที่พฤติกรรมนั้นจะต้องสังเกตเห็นได้ และวัดได้ตรงกัน ซึ่งพฤติกรรมในที่นี้หมายถึง สิ่งที่คุณกระทำ แสดงออก ตอบสนองหรือโต้ตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตได้ ได้ยินได้ นับได้ อีกทั้งวัดได้ตรงกันด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้นเป็นภายในหรือภายนอกก็ตาม เช่น การร้องไห้ การเดิน การคิด การอ่านหนังสือ เป็นต้น
2. ไม่ใช่คำที่เป็นการตีตรา เช่น คำว่าก้าวร้าว ฉลาด โง่ เกเร เก่ง เป็นต้น เพราะคำตีตราเหล่านี้มักจะเป็นคำที่มีความหมายกว้าง ๆ ที่รวมพฤติกรรมหลาย ๆ ลักษณะเข้าด้วยกัน จึงทำให้ไม่ชัดเจน ยากแก่การสังเกตให้ตรงกัน นอกจากนี้ บุคคลที่ถูกตีตราอาจจะพยายามทำตนให้มีลักษณะเหมือนกับที่ถูกตีตรา
3. พฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ปกติหรือปกติก็ตาม ย่อมเกิดจากการเรียนรู้ในอดีตทั้งสิ้น ดังนั้นพฤติกรรมเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้
4. การปรับพฤติกรรมจะเน้นที่สภาพและเวลาในปัจจุบันเท่านั้น แม้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นในอดีตก็ตาม
5. การปรับพฤติกรรมนั้น จะเน้นที่วิธีการทางบวกมากกว่าที่จะใช้วิธีการลงโทษในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคุณเอง เนื่องจากเป้าหมายของการปรับพฤติกรรมนั้นจะเน้นที่การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ จึงจำเป็นที่จะต้องใช้วิธีการทางบวก เพื่อสนับสนุนให้คุณแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น วิธีการทางบวกเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ เพราะการลงโทษเป็นวิธีการที่ใช้เพื่อระงับพฤติกรรมเท่านั้น หากใช้เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมไม่ แต่ก็มีได้หมายความว่า การลงโทษไม่ควรจะใช้เลย
6. วิธีการปรับพฤติกรรมนั้นสามารถใช้ได้อย่างเหมาะสมตามลักษณะปัญหาของแต่ละบุคคล ดังนั้นในการดำเนินการปรับพฤติกรรมจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
7. วิธีการปรับพฤติกรรม เป็นวิธีการที่ได้รับการพิสูจน์มาแล้วว่ามีประสิทธิภาพและได้ผลโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

จากลักษณะของการปรับพฤติกรรมการเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ลักษณะการปรับพฤติกรรม ดังตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 การสังเคราะห์ลักษณะของการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้

ลักษณะการปรับพฤติกรรม	สุรางค์ ไศวตระกูล (2553)	สมโภชน์ เอี่ยม สุชาติ (2556)
เน้นการแก้ไขพฤติกรรมหรือกริยาอาการที่เห็นได้ชัด มองเห็นได้ ตรงกัน วัดได้เป็นรูปธรรม	✓	✓
ไม่ใช่คำประณามหรือตีตรา		✓
พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้โดยการจัดการกระบวนการเรียนที่เหมาะสม หรือจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม		✓
การปรับพฤติกรรมเน้นสภาพในปัจจุบัน		
เน้นการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยใช้วิธีการทางบวก		✓
การปรับพฤติกรรมต้องตระหนักในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล		✓
การปรับพฤติกรรมต้องมีระบบและมีขั้นตอน		✓
เลือกพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไข	✓	
เน้นการเสริมแรงทางบวก	✓	
บันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกระยะเวลาที่เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ	✓	
ประเมินผลการปรับพฤติกรรมเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม	✓	
ติดตามผล เมื่อสิ้นสุดโปรแกรมเพื่อศึกษาความคงที่ของพฤติกรรม	✓	
บุคคลที่ถูกปรับพฤติกรรมจะต้องรับรู้และเต็มใจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรม		✓

จากตารางการสังเคราะห์ลักษณะการปรับพฤติกรรมนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปลักษณะของ  
การปรับพฤติกรรมได้ ดังนี้

1. เน้นการแก้ไขพฤติกรรมที่มองเห็นได้ชัด สังเกตและวัดได้
2. ไม่ใช่คำตีตรา เน้นวิธีการทางบวกเพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์
3. เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีขั้นตอน
4. การปรับพฤติกรรมต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การรับรู้และเต็มใจ  
ที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
5. มีการประเมินการปรับพฤติกรรมเป็นระยะ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลง



ในส่วนของคุณลักษณะของการับพฤติกรรมที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยนำลักษณะดังกล่าวไปใช้ในส่วนต่าง ๆ ของการวิจัย ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการส่งเสริม จะมุ่งไปที่พฤติกรรมการเรียนรู้ที่สามารถสังเกตเห็นได้ และเป็นการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยวิธีการทางบวก ไม่ใช่การลงโทษ เนื่องจากการลงโทษเป็นเพียงการหยุดพฤติกรรม ไม่พึงประสงค์แต่ไม่ได้หมายรวมถึงการทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยจะส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยโปรแกรมที่ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย โดยจะมีการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นตอนและในการเข้าร่วมโปรแกรมนั้น ผู้วิจัยจะชี้แจงให้นักศึกษาได้ทราบถึงการเป็นผู้เข้าร่วมโปรแกรมและลักษณะของโปรแกรม ซึ่งในระหว่างที่มีการใช้โปรแกรมนั้น ผู้วิจัยจะติดตามและประเมินพฤติกรรมเป็นระยะ ๆ เนื่องจากต้องการที่จะศึกษาดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษา

#### 1.4 วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและเครื่องมือวัดพฤติกรรมต่าง ๆ เนื่องจากเครื่องมือวัดจะแสดงถึงวิธีการวัด ไม่ว่าจะเป็นการวัดและเครื่องมือวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ พฤติกรรม การตั้งใจเรียน พฤติกรรมการใช้เวลาว่าง พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟน พฤติกรรมการสอน หรือแม้กระทั่งการวัดพฤติกรรมทั่ว ๆ ไป เพื่อนำมาวิเคราะห์และนำไปสู่การกำหนดวิธีการวัดพฤติกรรม การเรียนที่เหมาะสมและได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน โดยมีนักการศึกษาเสนอวิธีการวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

วิชย เสวกงาม (2541) ได้วัดพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์จากแบบวัดพฤติกรรม การเรียนคณิตศาสตร์ โดยใช้การวัดพฤติกรรมจากการรายงานตนเอง (Self – Report of Behavior) โดยให้ทางเลือกแบบความถี่สัมพัทธ์ (Relative Frequency) ซึ่งเป็นการวัดในเชิงสัดส่วน คือ จำนวนที่ทำพฤติกรรมต่อหนึ่งเดือนหรือร้อยละของวันที่กระทำพฤติกรรมในหนึ่งเดือน

ภัสพร ขำวิชา (2549) ออกแบบการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบสอบถาม จำนวน คำถาม 26 ข้อ ให้คะแนนโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

อรพิน ศิริสัมพันธ์ (2550) ได้ออกแบบการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยใช้แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา ปรับมาจากแบบทดสอบ ยุทธวิธีการเรียนของ สิงห์ ไทยวงศ์ (2544) ที่ได้ดัดแปลงข้อคำถามมาจากแบบสำรวจ Learning and Study Strategies Inventory (LASSI) ของมหาวิทยาลัยเท็กซัสแห่งออสติน (University of Texas at Austin) โดย ดร. แคลร์ อี เวียนสไตน์ (Claire E. Weinstein) ดร. เดวิด อาร์ พอลเมอร์ David R. Palmer) และ ดร. แอน ซี สเคราท์ (Ann C. Schulte) ประกอบด้วยข้อคำถาม 77 ข้อ แบ่งออกเป็น 10 ด้าน

โดยลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
เป็นจริงที่สุด	5 คะแนน	1
จริงเป็นส่วนมาก	4 คะแนน	2
จริงพอ ๆ กับไม่จริง	3 คะแนน	3
ไม่จริงเป็นส่วนมาก	2 คะแนน	4
ไม่เป็นจริง	1 คะแนน	5

ฉันทน์ ทงบุญตา (2551) ได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดพฤติกรรมการใช้เวลาว่างว่าเป็นสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษา โดยลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก	4 คะแนน
ปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง	3 คะแนน
ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย	2 คะแนน
ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด	1 คะแนน

ดุจเดือน พันธมนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง (2552) ได้ออกแบบการวัดพฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์และพฤติกรรมสนับสนุนทางสังคมแก่นักเรียน ซึ่งแบบวัดพฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์ (งานสอนของข้าพเจ้า) เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนรวมค่า มีพื้นฐานมาจากแบบวัดของ ดุจเดือน พันธมนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง (2547) โดยเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” ได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน ครูที่ได้คะแนนมาจากแบบวัดนี้ เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์ที่ดีมาก สำหรับเครื่องมือการวัดพฤติกรรมสนับสนุนทางสังคมแก่นักเรียนก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน

ภาณุวัฒน์ กองราช (2554) ได้ออกแบบการวัดพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย: กรณีศึกษา Facebook โดยเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามภาษาไทย ประกอบไปด้วยคำถามปลายเปิด และปลายปิด เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert (1932) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน
เห็นด้วย	4 คะแนน
เฉย ๆ	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน

พิชญ์ ลิ้มพะสูตร (2556) ได้ออกแบบการวัดพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักศึกษาเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 6 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย และน้อยที่สุด

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2555) กล่าวว่า วิธีการประเมินพฤติกรรมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกัน ได้แก่

1. วิธีการวัดโดยตรง (Direct Methods of Measurements) ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 การสังเกตพฤติกรรม (Observation)
- 1.2 การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม (Self – Monitoring)
- 1.3 การวัดผลที่เกิดขึ้น (Measurement of Product)
- 1.4 การวัดทางสรีระ (Physiology Measures)

2. วิธีการวัดทางอ้อม (Indirect of Methods of Measurements)

- 2.1 การสัมภาษณ์ (Interview)
- 2.2 การรวบรวมข้อมูลจากบุคคลอื่น (Information from other people)
- 2.3 การรายงานตนเอง (Self Report)

สำหรับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ สกุนี (2559) ได้ออกแบบการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยเป็นข้อความทางบวกและทางลบ จำนวน 42 ข้อ จำนวน 2 ฉบับ เป็นแบบคู่ขนานกัน (Parallel) ทั้งฉบับก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert (1932) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ทำเป็นประจำ	4	1
ทำค่อนข้างบ่อย	3	2
ทำนาน ๆ ครั้ง	2	3
ไม่เคยทำ	1	4

นอกจากนี้ยังได้ออกแบบการวัดพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ด้วยแบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์เป็นข้อความแล้วเติมคำตอบ เจริญบรรยายและเป็นข้อ

ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ (2559) ได้ออกแบบการวัดพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนในชั้นเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ทั้งนี้แบบสอบถามดังกล่าวประกอบด้วย 2 ตอนได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา และ ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนในชั้นเรียนของนักศึกษา

จากวิธีการวัดพฤติกรรมข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียนด้วยวิธีการวัดและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและครอบคลุม ประกอบไปด้วย 1) แบบวัดพฤติกรรมการเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า โดยเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ มีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” ได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน ที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบเติมคำตอบ 3) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน เป็นลักษณะแบบเติมคำตอบ และ 4) แบบสอบถามทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ

### 1.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

ผู้วิจัยนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ งานวิจัยด้านจิตพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการเรียน

#### งานวิจัยด้านจิตพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

Raymore (1996) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในช่วงเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาช่วงวัยรุ่นในมหาวิทยาลัยจนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่ของรูปแบบพฤติกรรมการใช้เวลาว่างตามช่วงวัยดังกล่าว ได้แก่ เพื่อนสนิท และผู้ปกครอง

มนตรี ธาดา (2546) ศึกษาจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมสามารถทำนายพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนเรียน พฤติกรรมขณะเรียนในชั้นเรียน และพฤติกรรมหลังเรียนในกลุ่มรวมได้ 30.7% 40.3% และ 40.3% ตามลำดับ โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ มุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ

สุมิตรรา เจิมพันธ์ (2545) จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม สามารถทำนายพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนเรียน พฤติกรรมขณะเรียนในชั้นเรียน และพฤติกรรม หลังเรียนในกลุ่มรวมได้ 30.7% 40.3% และ 40.3% ตามลำดับ โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ มุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ

รัตติมา บุญสวน (2550) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนของนักเรียน ได้แก่ แรงจูงใจในการเรียน การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ การกำหนด เป้าหมายในอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน การอบรมเลี้ยงดู นิสัยรักการอ่าน และบรรยากาศ ในชั้นเรียน

กานดาวรรณ แก้วผาบ (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนวิชา หลักการบัญชี 1: กรณีศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า ปัจจัย ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมก่อนเรียน

ชวนชัย เชื้อสาธุน (2552) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่เกี่ยวกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน คู่ความดีของนักศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า การมีแบบอย่างการใฝ่เรียนรู้ ครอบครัว สนับสนุนการเรียน มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความมุ่งมั่นในการศึกษา ต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักศึกษา

ดุจเดือน พันธุนาวิน (2552) ศึกษาผลการทำนายและเส้นทางอิทธิพลของ จิตลักษณะและสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการพฤติกรรมใฝ่รู้และใฝ่ดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับ แรกของพฤติกรรมรับผิดชอบในการเรียน

พิชญ์ ลิ้มพะสุตร (2555) ศึกษา พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการ ตั้งใจเรียนได้สูงสุด ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สุชีรา วิบูลย์สุข และวิรงรอง สิตไทย (2560) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการ เรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล พบว่า ปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากที่สุด คือ แรงจูงใจภายในและการรับรู้ ความสามารถของตนเอง

### งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการเรียน

Dodge (1998) ศึกษาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่มีผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานจะมีส่วนช่วยในการกระตุ้นกระบวนคิดของผู้เรียนจากการลงมือปฏิบัติและผู้เรียนจะแสดงผลจากกระบวนการคิดและการเรียนรู้ออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การพูด การแสดงความคิดเห็น การอ่าน การเขียน การคิดเชิงลึกซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สำคัญที่ทำให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนให้เป็นพฤติกรรมการแสดงออกที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้

ราตรี บุณสันติ (2551) ศึกษาโปรแกรมการฝึกที่เน้นกลวิธีการเรียนรู้ที่มีต่อเจตคติและพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบพึ่งตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า โปรแกรมการฝึกที่เน้นกลวิธีการเรียนรู้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบพึ่งตนเอง

ญาณัญญา ศิริภักตร์ธาดา (2553) ศึกษาผลของการสอนแบบมีส่วนร่วมต่อพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาในการเรียนวิชาหลักการตลาด พบว่า พัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถทำข้อสอบได้คะแนนสูงมาก พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาภาคทฤษฎี และทักษะการปฏิบัติรายวิชา MKT 1101 หลักการตลาดเป็นไปตามประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังการสอนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าก่อนเรียนได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรคือ 70% ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิจรวรรณ พรหมแสง (2554) ศึกษาผลโปรแกรมการเสริมสร้างพฤติกรรมตั้งใจเรียนที่ใช้กระบวนการเตือนตนเองสำหรับเด็กสมาธิสั้นที่มีผลต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คน มีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น และเมื่อหยุดการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพฤติกรรมตั้งใจเรียนที่ใช้กระบวนการเตือนตนเองสำหรับเด็กสมาธิสั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คน มีพฤติกรรมตั้งใจเรียนคงอยู่

นิสาร์ตน์ ชาธงชัย และนิสาร์ตน์ อินทรประสาท (2554) ศึกษาผลโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียนโดยใช้ตัวแบบและการเสริมแรงต่อพฤติกรรมการตั้งใจเรียน พบว่า 1. คะแนนความถี่เฉลี่ยพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลองหลังจากได้รับโปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมการตั้งใจเรียน ( $M = 9.15$ ,  $SD = 1.37$ ) สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม ( $M = 7.98$ ,  $SD = 2.13$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $t = 2.01$ ,  $p < .05$ ) 2. ก่อนการได้รับโปรแกรม คะแนนความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลอง ( $M = 7.98$ ,  $SD = .29$ ) และกลุ่มควบคุม ( $M = 8.13$ ,  $SD = .58$ ) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $t = .52$ ,  $p > .05$ ) หลังจากได้รับ

โปรแกรม คะแนนความถี่พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของกลุ่มทดลอง ( $M = 9.15$ ,  $SD = .61$ ) สูงกว่ากลุ่มควบคุม ( $M = 8.4$ ,  $SD = .48$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $t = 2.17$ ,  $p < .05$ )

3. ค่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อครูผู้สอนของกลุ่มทดลองในช่วงก่อนการทดลอง ( $M = 2.56$ ,  $SD = .24$ ) กับช่วงหลังการทดลอง ( $M = 2.64$ ,  $SD = .20$ ) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $t = 2.23$ ,  $p < .05$ )

จิรภา อรรถพร (2556) ศึกษาผลของรูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาบัณฑิต พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นในแต่ละสัปดาห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐวิ ศกุนี (2559) ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นในแต่ละสัปดาห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรทัย ภูอกิจ และสมบัติ ท้ายเรือคำ (2559) ศึกษาผลของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและ ลักษณะมุ่งอนาคตด้วยแนวคิดอัตมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและลักษณะมุ่งอนาคต พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและลักษณะมุ่งอนาคตด้วยแนวคิดอัตมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เข้าร่วมโปรแกรมหลังการใช้โปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อารดา เรืองอ่อน (2560) ศึกษาผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พบว่า หลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรนักเรียนมี คะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สูงกว่าก่อนได้รับแรงเสริมทางบวกด้วย เบี้ยอรรถกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกันดังนี้

**1) รูปแบบการวิจัย** งานวิจัยที่พบนั้นประกอบไปด้วยการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือโปรแกรม นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยส่วนหนึ่งที่ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ กับพฤติกรรมการเรียน โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสำรวจหรือแบบวัด แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปความสัมพันธ์

**2) ตัวแปรที่ใช้ในพัฒนาพฤติกรรมการเรียน** ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอน หรือโปรแกรม โดยในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนนั้นพบว่าไม่เฉพาะเจาะจงว่าต้องพัฒนาโดยใช้เนื้อหาใด รายวิชาใด อีกนัยหนึ่งคือ การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนนั้นสามารถกระทำผ่านเนื้อหาใดก็ได้

**3) กลุ่มตัวอย่าง** จากการศึกษาพบว่า งานวิจัยที่มีรูปแบบการวิจัยเป็นเชิงทดลองส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงมัธยมศึกษา และสำหรับงานวิจัยที่เป็นการศึกษาความสัมพันธ์จะมีกลุ่มตัวอย่างอยู่ทั้งในระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรี

**4) ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย** งานวิจัยเชิงทดลองที่ได้ศึกษาโดยส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาในการทำกิจกรรมครั้งละ 50 - 60 นาที สัปดาห์ละ 2 - 5 ครั้ง

**5) ผลการวิจัย** จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่เหมาะสม และจิตลักษณะเดิมของบุคคลเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียน โดยการพัฒนาหรือเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษานั้นสามารถกระทำได้โดยการพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอน รูปแบบการสอน หรือโปรแกรม

จากการสรุปดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาโดยใช้โปรแกรมการเรียนการสอน

## ตอนที่ 2 แนวคิดที่นำมาใช้เพื่อการเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน

### 2.1 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation Theory)

จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจูงใจ ผู้วิจัยจำแนกการนำเสนอออกเป็น 8 ประเด็นได้แก่ 1) ความหมายและลักษณะของแรงจูงใจ 2) ความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมของบุคคล 3) ประเภทของแรงจูงใจ 4) ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5) ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 6) ทฤษฎีที่ข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 7) ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมการเรียน และ 8) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้



### 2.1.1 ความหมายและลักษณะของแรงจูงใจ

แรงจูงใจเป็นคำที่ใช้กันมาก คำว่า “แรงจูงใจ” มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า “Movere” (Kidd, 1973) มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า to move แปลว่า การผลักดันให้เคลื่อนไหว (Ross et al., 2009) อีกนัยหนึ่งคือ พลังผลักดันให้มนุษย์มีการเคลื่อนไหวไปสู่เป้าหมายที่แต่ละบุคคลต้องการ (แสงเดือน ทวีสิน, 2545) ซึ่งจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ดังนี้

Woolfolk (1993) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือ ภาวะภายในซึ่งกระตุ้น กำหนดทิศทาง และรักษาพฤติกรรมให้คงอยู่ เช่นเดียวกับ D'Ormyei (2001) ที่ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ในลักษณะของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์โดยกล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง แรงขับที่ไม่สามารถมองเห็นได้โดยมีลักษณะเป็นนามธรรมและเป็นสมมติฐานที่ใช้อธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ แรงจูงใจเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงโดยตรงกับจิตใจมนุษย์โดยมีความสัมพันธ์กับความต้องการหรือความปรารถนา มิใช่ความรู้สึกรของมนุษย์

Seng, Pou, and Tan (2003) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ภาวะภายในที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เข้มแข็ง มีทิศทาง และรักษาพฤติกรรมนั้นให้อยู่ต่อไป

Eggen and Kauchak (2004) ได้นิยามแรงจูงใจว่าเป็นแรงในการกระทำพฤติกรรมที่เข้มแข็งเพื่อให้ไปสู่จุดหมายใดจุดหมายหนึ่ง

Rabideau (2005) นิยามแรงจูงใจว่า แรงจูงใจเป็นแรงผลักดันที่อยู่เบื้องหลังการกระทำทั้งหมดของแต่ละบุคคล แรงจูงใจนั้นเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยเกี่ยวข้องกับความต้องการและความทะเยอทะยานของบุคคล อิทธิพลของความต้องการและความปรารถนาของแต่ละบุคคลมีผลต่อทิศทางพฤติกรรมของพวกเขา ซึ่งแรงจูงใจขึ้นอยู่กับอารมณ์และเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของแต่ละบุคคล จึงถือได้แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากมีผลต่อชีวิตของบุคคลทุกวัน พฤติกรรม การกระทำ ความคิดและความเชื่อทั้งหมดของเราได้รับอิทธิพลจากแรงผลักดันภายในของเราที่จะประสบความสำเร็จ

กฤษมันต์ วัฒนารงค์ (2552) เขียนความหมายของคำว่าแรงจูงใจเอาไว้ในเอกสารประกอบการบรรยายว่าหมายถึง สภาวะของจิตที่ได้รับการกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาที่อยากเห็น อยากมี อยากได้ และกระบวนการหรือวิธีการที่กระตุ้นจนทำให้เกิดแรงจูงใจ เรียกว่า การจูงใจ (Motivation) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การจูงใจนั้นเป็นกระบวนการที่สร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้น

ปราณี ประวิฬราภรณ์ และคณะ (2556) นิยามคำว่าแรงจูงใจว่าเป็นสิ่งที่ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ อันเกิดจากความต้องการ (Needs) พลังกดดัน (Drives) หรือความปรารถนา (Desires) ที่จะพยายามดิ้นรนเพื่อให้บรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2557) ได้เขียนความหมายของแรงจูงใจว่าเป็นพลังงานในตัวบุคคลที่ก่อให้เกิดการกระตุ้นและการชักนำแนวทางพฤติกรรมให้มุ่งไปสู่เป้าหมาย

กมลพร กัลยาณมิตร (2559) ให้ความหมายในทางจิตวิทยาว่าแรงจูงใจ หมายถึงสภาวะของบุคคลที่ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมไปยังจุดหมายปลายทาง แรงจูงใจในการทำงานจึงเป็นปัจจัยให้บุคคลพยายามทำงานให้เจริญก้าวหน้า ซึ่ง Herbert (1972 อ้างถึงใน กมลพร กัลยาณมิตร, 2559) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความปรารถนา ความต้องการและความสนใจ หรือความอยากได้กับแรงจูงใจว่า แรงจูงใจเป็นผลของความแตกต่างระหว่างความต้องการหรือแรงบันดาลใจ ความปรารถนา ความอยากได้ (Aspiration) กับความสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ (Achievement) คือ  $Motivation = Aspiration - Achievement$

สกล ศรีสุขล้อม (2559) สรุปความหมายของแรงจูงใจว่าหมายถึง องค์ประกอบที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2559) กล่าวว่า แรงจูงใจคือสิ่งที่ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งจะพยายามดิ้นรนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า นักการศึกษาที่ให้ความหมายของแรงจูงใจต่างก็ไปทิศทางเดียวกัน คือ แรงจูงใจเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล และเป็นสิ่งที่กระตุ้น กำหนดทิศทางและรักษาพฤติกรรมให้คงอยู่ โดยแรงจูงใจนั้นเป็นลักษณะทางจิตใจ ไม่ใช่ความรู้สึก มีความสัมพันธ์กับความต้องการและความสำเร็จ

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง พลังของบุคคลที่ผลักดันให้เกิดการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ และสามารถทำให้เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้

จากความหมายของแรงจูงใจดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นพลังงานที่กระตุ้นให้กระทำหรือแสดงพฤติกรรม ซึ่งสามารถแปรเปลี่ยนได้ เช่น นักศึกษาบางคนเข้าเรียนก่อนเวลา บางคนเข้าเรียนสาย หรือไม่เข้าชั้นเรียน บางคนใช้โทรศัพท์ในชั้นเรียนเพื่อการศึกษา บางคนใช้เพื่อติดตาม Social
2. เป็นตัวกำหนดทิศทางและเป้าหมายของพฤติกรรม เช่น การที่นักศึกษาเลิกเรียนแล้ว อาจไปค้นหาความรู้เพิ่มเติมที่ห้องสมุด
3. เป็นตัวกำหนดระดับของความพยายาม เช่น เมื่อนักศึกษาต้องการหาความรู้เพิ่มเติมในประเด็นประเด็นหนึ่ง แต่พบว่าเมื่อค้นหาแล้วไม่พบ นักศึกษาอาจหมดความสนใจ แต่ถ้าความสนใจยังมีอยู่ในระดับสูง เขาอาจนำไปค้นหาเพิ่มเติมในห้องสมุดคณะอื่น ๆ หรือ ค้นหาจากอินเทอร์เน็ต

### 2.1.2 ความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมของบุคคล

แรงจูงใจเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นได้ ทั้งจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก การสร้างแรงจูงใจนั้นเกิดได้ทั้งการสร้างขึ้นด้วยตนเองและการสร้างขึ้นโดยผู้อื่น หรือที่เรียกกันว่า “การจูงใจ” (กฤษมันต์ วัฒนามรงค์, 2552) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจและพบว่า แรงจูงใจมีความสำคัญโดยตรงต่อพฤติกรรม เพราะแรงจูงใจจะเป็นทั้งสภาวะที่ผลักดันและดึงให้บุคคลแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน และยังช่วยเพิ่มความพยายาม ความมานะ อดทน ไม่ท้อถอยกับปัญหาและอุปสรรคในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ยิ่งไปกว่านั้น แรงจูงใจจะทำให้แต่ละบุคคลเลือกพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เหมาะสมที่สุดในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป

ผู้วิจัยจะนำเสนอความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมออกเป็น 2 ส่วน คือ ความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมการทำงาน และความสำคัญของแรงจูงใจต่อการเรียน

#### 2.1.2.1 ความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมการทำงาน

ในแง่ของจิตวิทยาองค์กรมีความเชื่อว่า พฤติกรรมในการทำงานของบุคคลที่จะแสดงออกมามีอะไรบ้างนั้น ปัจจัยหนึ่งจะเกิดมาจากแรงจูงใจของแต่ละบุคคลแทบทั้งสิ้น ปราณี ประวิษฐพรหมณ์ และคณะ (2556) ซึ่งมีนักการศึกษาได้ระบุถึงความสำคัญของแรงจูงใจที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานดังนี้

สำหรับการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการที่จะควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ที่ต่างก็เกิดขึ้นโดยมีสาเหตุ ซึ่ง เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง (2550) กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานว่า มีความสำคัญต่อองค์การ ผู้บริหาร และต่อบุคคลที่ทำงาน ดังนี้

1. ความสำคัญต่อองค์การ ทำให้องค์การมั่นใจได้ว่าบุคคลจะทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถและช่วยเสริมพฤติกรรมในทางริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ต่อองค์การ
2. ความสำคัญต่อผู้บริหาร ช่วยให้การมอบหมายงาน อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยขจัดปัญหาข้อขัดแย้งในการบริหารและเอื้ออำนวยต่อการสั่งการ
3. ความสำคัญต่อบุคลากร ช่วยให้บุคลากรสนองต่อวัตถุประสงค์ขององค์การและสนองต่อความต้องการของตนเองได้พร้อม ๆ กัน สามารถปรับตัวให้เข้ากับองค์การได้สะดวกขึ้น ได้รับความยุติธรรมจากองค์การและฝ่ายบริหาร

Kinicki and William (2008 อ้างถึงในปวีณรัตน์ สิงห์วิวัฒน์, 2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจ ดังนี้

1. ทำให้พนักงานต้องทำงานในองค์การ (Doing your organization) เป็นปกติที่เจ้าของกิจการหรือผู้บริหารต้องการพนักงานที่มีความสามารถเข้ามาทำงาน

2. ทำให้พนักงานมีความจงรักภักดี (Stay with your organization) ไม่ว่าจะเป็นช่วงเวลาที่มีสภาพเศรษฐกิจขององค์กรจะดี หรือไม่ก็ตาม องค์กรก็ต้องใช้พนักงานที่ดี และมีความสามารถอยู่กับองค์กรได้ตลอดไป

3. ทำให้พนักงานรักษาระเบียบวินัย (Show up for work at your organization) ในองค์กรหลายแห่งนั้น การขาดงาน หรือการไม่ตรงต่อเวลาของพนักงานคือ พฤติกรรมที่ถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้น

4. ทำให้พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Perform better for your organization) พนักงานบางคนทำงานเพียงเพื่อไม่ให้โดนไล่ออก แต่ในทางกลับกัน องค์กรต้องการพนักงานที่มีความสามารถอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. ทำให้พนักงานทุ่มเทให้กับองค์กรมากขึ้น (Do extra for your organization) โดยส่วนใหญ่องค์กรมักมีความคาดหวังให้พนักงานในองค์กรทำงานให้มากกว่า หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง รู้จักจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงาน หลังจากได้รับการกระตุ้นจากผู้บังคับการปฏิบัติงานจะได้ประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ เพียงขวัญ ต๊ะยานะ (2558) ได้ระบุถึงความสำคัญของ แรงจูงใจไว้ดังนี้

1. การจูงใจช่วยเพิ่มพลังในการทำงานให้บุคคล พลัง (Energy) เป็น แรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของมนุษย์ในการทำงานใด ๆ ถ้าบุคคลมีแรงจูงใจในการทำงานสูงย่อมทำให้ขยันขันแข็ง กระตือรือร้น กระทำให้สำเร็จ ซึ่งตรงกันข้ามกับบุคคลที่ทำงาน ประเภท “เช้าขาม เย็นขาม” ที่ทำงานเพียงเพื่อให้ผ่านไประยะเวลาหนึ่ง ๆ

2. การจูงใจช่วยเพิ่มความพยายามในการทำงานให้บุคคล ความพยายาม (Persistence) ทำให้บุคคลมีความมานะ อดทน บากบั่น คิดหาวิธีการนำความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของตนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่องานให้มากที่สุด ไม่ท้อถอยหรือละ ความพยายามง่าย ๆ แม้งานจะมีอุปสรรคขัดขวาง และเมื่องานได้รับผลสำเร็จด้วยดี ก็มักคิดหาวิธีการ ปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

3. การจูงใจช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของบุคคล การเปลี่ยนแปลง (Variability) รูปแบบการทำงานหรือวิธีการทำงานในบางครั้งก่อให้เกิดการค้นพบ ช่องทางดำเนินงานที่ดีกว่าหรือประสบผลสำเร็จมากกว่า นักจิตวิทยาบางคนเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลง เครื่องหมายของความเจริญก้าวหน้าของบุคคล แสดงให้เห็นว่าบุคคลกำลังแสวงหาการเรียนรู้ สิ่งใหม่ ๆ ให้ชีวิต บุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงานสูงเมื่อค้นพบวิธีที่จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ใด ๆ หากไม่สำเร็จ บุคคลก็มักพยายามค้นหาสิ่งผิดพลาดและพยายามแก้ไขให้ดีขึ้นในทุกวิถีทาง ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานในที่สุดทำให้ค้นพบแนวทางที่เหมาะสมซึ่งอาจจะต่างไปจากแนวเดิม

4. การจงใจในการทำงานช่วยเสริมสร้างคุณค่าของความเป็นคนที่สมบูรณ์ให้ บุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงานจะเป็นบุคคลที่มุ่งมั่นทำงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้า และการมุ่งมั่นทำงานที่ตนรับผิดชอบให้เจริญก้าวหน้า จัดว่าบุคคลผู้นั้นมีจรรยาบรรณในการทำงาน (Work Ethics) ผู้มีจรรยาบรรณในการทำงานจะเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ มั่นคงในหน้าที่ มีวินัยในการทำงานซึ่งลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ ผู้มีลักษณะดังกล่าวนี้มักไม่มีเวลาเหลือพอที่จะคิดและทำในสิ่งที่ไม่ดี

ในขณะที่ กมลพร กัลยาณมิตร (2559) ได้เขียนบทความลงในวารสาร และได้ระบุว่าหากมีการตั้งคำถามว่า แรงจูงใจมีความสำคัญต่อการทำงานหรือไม่ คำตอบก็คือ สำคัญมาก เพราะจะเป็นสิ่งที่กระตุ้นภายในทำให้มีความพยายามที่จะทำงานให้ดียิ่งขึ้น แรงจูงใจจึงเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรู้สึกลอยลางจะทำการอย่างหนึ่งอย่างใด และยังทำให้เกิดความกล้าในการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งก่อให้เกิดความสำเร็จมาแล้วมากมาย เนื่องจากธรรมชาติของการจงใจเมื่อ บุคลากรเกิดความต้องการ จะมีการแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อให้สนองความต้องการ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าแรงจูงใจมีประโยชน์และมีความสำคัญต่อการทำงานของบุคลากรหลายประการดังนี้

1. แรงจูงใจช่วยเพิ่มพลังในการทำงานให้บุคคลมีพลัง (Energy) เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของมนุษย์ให้มีความขยันขันแข็ง กระตือรือร้น ทำงานให้สำเร็จ

2. แรงจูงใจช่วยเพิ่มความพยายามในการทำงาน (Persistence) ให้มีความมานะ อดทน บากบั่นไม่ท้อถอยกับปัญหาและอุปสรรค

3. แรงจูงใจช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน (Variability) ให้ดีขึ้น บุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงานสูง หากทำงานไม่สำเร็จ ก็พยายามค้นสิ่งผิดพลาดและแก้ไขให้ดีขึ้น

4. แรงจูงใจในการทำงานช่วยเสริมสร้างคุณค่าของความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีความมุ่งมั่นทำงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้า มีจรรยาบรรณในการทำงาน (Work Ethics) มีความรับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน

ดังนั้น จากประโยชน์ที่ได้จากแรงจูงใจข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า องค์กรใดมีบุคลากรที่มีแรงจูงใจในการทำงานสูง ย่อมส่งผลให้องค์การนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายตามนโยบายได้ นอกจากนี้ แรงจูงใจยังเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้บุคลากรแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ

### 2.1.2.2 ความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมการเรียนรู้

ณัฐพงศ์ ชูทัย (2560) กล่าวว่า การจูงใจมีความสำคัญในการเรียนการสอนดังนี้

1. การจูงใจสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ความตั้งใจ และมีมานะพยายามในการเรียนการเข้าร่วมกิจกรรมหรือการทำงานต่าง ๆ
2. การจูงใจช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และการทำงานตามความสามารถและความถนัดที่มีอยู่อย่างเต็มที่
3. การจูงใจจะช่วยกระตุ้น และชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียนประพฤติตนในทางที่ดีงามและเหมาะสม เช่น ประพฤติปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ วินัย วัฒนธรรม และศีลธรรมอันดีงามของสังคม เป็นต้น
4. การจูงใจจะช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบระดับความสามารถของตนสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสอบแข่งขันความรู้วิชาการ หรือการประกวดงานฝีมือ ทั้งยังมีโอกาสได้ทราบถึงความถนัดและความสามารถของตน อันนำไปสู่การพิจารณาในการตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคตด้วย
5. การจูงใจจะช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียน การทำงาน หรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม
6. การจูงใจจะช่วยให้ผู้เรียนทราบถึงความก้าวหน้าของตนเอง ซึ่งจะมีส่วนช่วยบุคคลให้พยายามรักษาและเพิ่มพูนความสามารถขึ้นไปเรื่อย ๆ และช่วยให้ทราบถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ของตนเอง และป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดเกิดขึ้นซ้ำอีก ตลอดจนการแก้ไขความผิดพลาดให้หมดไปด้วย

วิญญู พูลศรี (2560) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบในกระบวนการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นและมีความสนใจเนื้อหาที่ตนเองกำลังศึกษา รวมไปถึงการพัฒนาการเรียนไปสู่เป้าหมายที่ผู้สอนได้วางไว้ ซึ่งสำหรับการเรียนการสอน ครูผู้สอนไม่ควรที่จะจัดกิจกรรมที่ต้องใช้เฉพาะแรงจูงใจภายในเท่านั้น ถึงแม้ว่าแรงจูงใจภายในนั้นจะมีพลังสูงในการเรียนรู้ก็ตาม แต่แรงจูงใจภายนอกที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นและทำให้มีความสำคัญสำหรับผู้เรียนในการเรียนรู้ก็จะสามารถสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันจะนำไปสู่คุณภาพของการเรียนการสอนได้

ดังนั้น จากความสำคัญของแรงจูงใจต่อการเรียน จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอน เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้น มีความตั้งใจที่จะร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมไปถึงช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่พฤติกรรมที่ดีขึ้น

### 2.1.3 ประเภทของแรงจูงใจ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ (E. Deci, 1975; E. L. Deci & Ryan, 2010; Hoy & Miskel, 2008; Rabideau, 2005; Switzky, 1995; เกษร อึ้งสวรงค์, 2559; กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์, 2552; จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2549; ชลดา สิทธิกรโสมนัส, 2548; ทศนีย์ชาติไทย, 2555; ปราณี ประวิขพรหมณ์ และคณะ, 2556; สุนิดา ศิริพากย์, 2553) ผู้วิจัยสังเคราะห์และแบ่งประเภทของแรงจูงใจโดยใช้เกณฑ์ที่ต่างกันดังนี้

1. แบ่งตามที่มาของแรงจูงใจ ทำให้สามารถแบ่งประเภทของแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง แรงผลักดันที่มาจากภายในตัวบุคคลที่จะกระตุ้นให้เกิดการกระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ โดยไม่ต้องอาศัยบุคคลอื่น

1.2 แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง แรงผลักดันที่มาจากภายนอกบุคคลที่จะกระตุ้นให้เกิดการกระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ โดยอาศัยบุคคลอื่น

2. แบ่งรายด้าน ทำให้สามารถแบ่งประเภทของแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภท

2.1 แรงจูงใจทางด้านร่างกาย (Physical Motivation) หมายถึง แรงผลักดันของบุคคลที่กระตุ้นให้เกิดความต้องการทางด้านร่างกาย ไม่ว่าจะเป็น ความหิว ความกระหาย การพักผ่อน เป็นต้น

2.2 แรงจูงใจทางด้านสังคม (Social Motivation) หมายถึง แรงผลักดันที่เกิดจากการเรียนรู้ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย

2.2.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) หมายถึง แรงผลักดันของบุคคลที่กระตุ้นให้บุคคลทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีและประสบความสำเร็จ

2.2.2 แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Affiliation Motivation) หมายถึง แรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำหรือปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับ ได้รับการเอาใจใส่ และความรักจากบุคคลอื่น

2.2.3 แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motivation) หมายถึง แรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำการควบคุมสิ่งต่าง ๆ ให้ตนเองบรรลุตามที่ต้องการและเหนือกว่าบุคคลอื่นและกระตุ้นให้บุคคลแสวงหาอำนาจ เพราะบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจมีความรู้สึกว่าการมีอำนาจจะทำให้ตนเองเหนือกว่าผู้อื่น

2.2.4 แรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าว (Aggression Motivation) หมายถึง แรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงออกถึงความก้าวร้าวด้วยวาจาหรือการกระทำ เมื่อมีความไม่พอใจหรือถูกขัดใจ

2.2.5 แรงจูงใจใฝ่พึงพา (Dependency Motivation) หมายถึง แรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงออกถึงการต้องการความช่วยเหลือ การสนับสนุน คำปรึกษาเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และการทำงาน

3. แรงจูงใจส่วนบุคคล (Personal Motivation) หมายถึง แรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงออกเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล เช่น ความต้องการสะสมสิ่งต่าง ๆ

จากที่มาและความสำคัญที่ผู้วิจัยได้เขียนไว้ในตอนที่ 1 นั้น ผู้วิจัยมุ่งความสนใจไปที่พฤติกรรมการณ์การเรียนของนักศึกษาที่ไม่เหมาะสมและไม่เอื้อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งหากต้องการที่จะพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมดังกล่าวนั้น จะต้องเป็นการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์และและหนึ่งในปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ของบุคคลก็คือแรงจูงใจ และเมื่อพิจารณาประเภทของแรงจูงใจแล้ว สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งความสนใจไปที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เนื่องจากเป็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะกระตุ้นให้บุคคลกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จด้วยความมานะพยายาม

#### 2.1.4 ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นลักษณะทางจิตวิทยาที่มีความสำคัญมากในฐานะที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบที่ส่งเสริมให้กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทำให้เกิดพลังการแข่งขัน มีความมานะบากบั่น รวมทั้งมีจิตใจจดจ่ออยู่กับงานที่ทำ (Whittaker, 1970) ซึ่งจากการศึกษามีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

Murray (1938) เป็นบุคคลแรกที่พูดถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยเขาได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หรือความต้องการสัมฤทธิ์ผล (n – Achievement) ว่า คือความปรารถนาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างที่ยากประสบผลสำเร็จ โดยเปลี่ยนแปลงหรือจัดการความคิดตัวบุคคลให้มีความเหมาะสม บุคคลที่มีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จมีสาเหตุมาจากบุคคลพิชิตอุปสรรคที่ยิ่งใหญ่ได้ ซึ่งไม่เพียงแต่ได้มาตรฐานที่เป็นเลิศเท่านั้น แต่ยังเหนือกว่าความสำเร็จของบุคคลอื่น ๆ ด้วย

Atkinson (1964) นิยามคำว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง แรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ตัวว่าการกระทำของตนจะต้องได้รับการประเมินผลมาจากตัวเองหรือบุคคลอื่น โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม ผลจากการประเมินอาจเป็นสิ่งที่พอใจเมื่อกระทำสำเร็จหรือไม่พอใจ เมื่อกระทำไม่สำเร็จ ซึ่งครอบคลุมไปถึงการกระทำทุกประเภท รวมถึงการเรียนด้วย ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักเห็นได้ชัดว่ามีพฤติกรรมอยากเอาชนะ ชอบแข่งขัน และกล้าเสี่ยง



ปานกลาง ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มักหลีกเลี่ยงความล้มเหลวและมีพฤติกรรมกลัวเสี่ยงที่ไม่สมเหตุสมผล

McClelland (1987) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความต้องการที่จะกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยความพยายาม แข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยมหรือทำให้ดีกว่าบุคคลต่าง ๆ พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ บุคคลจะมีความปลอดภัยเมื่อประสบความสำเร็จ แต่จะมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความล้มเหลว

Hill and Stella (2011) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกี่ยวข้องกับความปรารถนาที่จะทำให้ดี ประสบความสำเร็จและเข้าถึงมาตรฐานในสายตาของตนเองและสายตาของคนอื่น ๆ ซึ่งสะท้อนถึงความเต็มใจที่จะยังคงมีพฤติกรรมที่ช่วยให้สามารถบรรลุมาตรฐานที่สูงขึ้นแม้จะมีความล้มเหลว

Rabideau (2005) ได้ให้ความหมายไว้ทำนองว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความต้องการที่จะบรรลุความสำเร็จ หรือให้ได้ผลดีเลิศ แต่ละบุคคลจะบรรลุความต้องการของตนเองในหลากหลายวิธี และขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเหตุผลภายในตัวบุคคลหรือเป็นเหตุผลจากความต้องการภายนอกก็ได้ จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอันมุ่งที่จะไปถึงเป้าหมาย

Steinmayr and Spinath (2009) ได้อธิบายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความต้องการในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อให้บรรลุความสำเร็จจากการทำงานหรือการต่อสู้ ซึ่งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นผลมาจากความขัดแย้งทางอารมณ์ระหว่างความหวังที่จะทำให้สำเร็จกับความกลัวหรือการหลีกเลี่ยงความล้มเหลว

Awan, Rashid, and Zia-ur-Rehman (2011) ได้อธิบายเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้อธิบายว่า เป็นการแสดงออกถึงความต้องการของแต่ละบุคคลในการให้ตนเองกระทำการสิ่งใดให้สำเร็จตามมาตรฐานที่ตนเองได้ตั้งเป้าหมายไว้ในวิชาคณิตศาสตร์

ดุจเดือน พันธุนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง (2547) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้อธิบายว่า เป็นปริมาณความเพียรพยายามของแต่ละบุคคลที่จะพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ให้ประสบความสำเร็จโดยมีการกำหนดเป้าหมายชัดเจนและเหมาะสมกับความสามารถของตนและค้นหาวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

สุรางค์ โค้วตระกูล (2553) ได้นิยามความหมายของ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ที่ตนเองตั้งไว้ ซึ่งบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่ทำเพื่อจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2557) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ ความต้องการที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วง

ณัฐวุฒิ สกุนี (2559) ได้นิยาม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ว่าเป็นการแสดงออกถึงความต้องการของแต่ละบุคคลในการทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในวิชาคณิตศาสตร์ให้ประสบผลสำเร็จลุล่วงหรือบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้

รัตตมา รัตนวงศา (2559) สรุปว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำบางอย่างให้ประสบความสำเร็จด้วยมาตรฐานอันดีเลิศและเหนือกว่าบุคคลอื่น โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ และไม่กลัวที่จะพบกับความล้มเหลว ทั้งนี้มาตรฐานอันดีเลิศเป็นสิ่งที่ตนเองได้ตั้งไว้ตามความสามารถเท่าที่จะทำได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนปรารถนาและพึงพอใจเมื่อทำได้สำเร็จ

จากการศึกษาความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แล้ว ผู้วิจัยพบว่า นักวิชาการได้นิยามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่าเป็นความปรารถนา แรงผลักดัน เป็นความต้องการ แรงขับ หรือความเพียรพยายาม ซึ่งสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นความต้องการของบุคคลที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จด้วยความสามารถและความมุ่งมั่นของตนเอง

เมื่อศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แล้ว พบว่า นักการศึกษาได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ในลักษณะเดียวกัน คือ แรงจูงใจเป็นแรงผลักดัน ความปรารถนา ความต้องการ หรือเป็นลักษณะของบุคคล ที่มุ่งเพื่อความสำเร็จของตนเอง

ดังนั้นจากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนิยามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะประสบความสำเร็จในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจจะพยายามต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แล้ว ผู้วิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียน การศึกษา การทำงาน ซึ่งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะทำให้นักศึกษาเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียน ถ้านักศึกษาประสบผลสำเร็จในการเรียน นักศึกษาก็จะมีความสบายใจ ความภูมิใจ แต่ในขณะเดียวกัน หากนักศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน แต่มีความมุ่งมั่นในการที่ทำให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป ก็จะกระตุ้นให้นักศึกษาทำให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งทำให้เห็นว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นี้จะช่วยสอนให้นักศึกษารู้จักความสำเร็จและความล้มเหลว

### 2.1.5 ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จากนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่าน ดังนี้

Hermans (1970) ได้รวบรวมลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. บุคคลที่มีระดับความทะเยอทะยานสูง
2. ต้องเป็นผู้มีความหวังอย่าง งามกว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จถึงแม้การกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาสก็ตาม

3. มีความพยายามไปที่จะมุ่งสู่สถานะที่สูงขึ้นไปเป็นลำดับ
4. มีความอดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
5. ถึงแม้งานที่ทำถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ
6. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
7. คิดคำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมากกว่าอดีตและปัจจุบัน
8. มีความคิดพิจารณาเลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
9. ต้องการให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยพยายามปรับปรุงงานของตนเองให้ดีขึ้น
10. พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนเองให้ดีเสมอ

McClelland (1980) ได้ให้ความสำคัญกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพราะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จมากที่สุด และได้กล่าวถึงพฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 6 ลักษณะ ดังนี้

1. กล้าเสี่ยงพอสมควร ในเหตุการณ์ที่ต้องใช้ความสามารถโดยไม่ขึ้นอยู่กับโชคชะตาจะมีการตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว ไม่ลังเล

2. ขยันขันแข็ง หรือชอบการกระทำแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไม่จำเป็นต้องขยันในทุกกรณีไป แต่จะมานะพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทาย หรือช่วยความสามารถของตนและทำให้ตนเกิดความรู้สึกว่าได้ทำงานสำคัญลุล่วงไปแล้ว

3. รับผิดชอบต่อตนเอง ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะพยายามทำงานให้สำเร็จเพื่อความพึงพอใจในตนเอง มิใช่หวังให้คนอื่นยกย่อง มีความต้องการเสรีภาพในการคิดและการกระทำ ไม่ชอบให้ผู้อื่นบงการ

4. ต้องการทราบแน่ชัดถึงผลของการตัดสินใจของตนเอง โดยไม่ใช่เพียงการคาดคะเนเอาเองว่าจะต้องเป็นลักษณะอย่างนั้นอย่างนี้ นอกจากนี้ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

ยังพยายามที่จะทำตัวให้ดีกว่าเดิมอีก เพื่อทราบว่าการทำของตัวเองว่าเป็นอย่างไรก็จะพยายามปรับปรุงทั้งในด้านของพฤติกรรม

5. มีการทำนายหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักเป็นบุคคลที่มีแผนระยะยาว เพราะเล็งเห็นผลคาดการณ์ไกลกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

6. มีทักษะในการจัดการระบบงาน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2531 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง, 2552) ได้อธิบายถึงลักษณะที่สำคัญของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมี 5 ประการที่เด่นชัด คือ 1) เป็นผู้รับรู้เหตุการณ์ในการทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จ หรือบรรลุเป้าหมายในการทำงาน มากกว่า การรับรู้สถานการณ์ในการทำงานในเชิงของสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล หรือการใช้อำนาจบังคับบัญชา 2) เป็นผู้ที่ยอมรับปัญหาและหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยหลักการ เป็นระบบ มีการวางแผน และด้วยความพยายามไม่ย่อท้อ 3) เป็นผู้ที่พยายามจัดการกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เอื้ออำนวยต่อการเกิดผล 4) ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว มีการติดตามประเมินผลเป็นระยะ และ 5) เมื่อทำงานได้สำเร็จ ก็เกิดความภาคภูมิใจ มีความสุข แต่หากการทำงานนั้นเกิดอุปสรรคหรือล้มเหลว ก็จะไม่ตื่นตระหนก วิตกกังวลจนเกินเหตุหรือไม่รู้สึกเสียใจย่อท้อ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2536 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง, 2552) กล่าวว่า การยอมรับปัญหาอุปสรรคในการทำงาน ความมีมานะพยายามฝ่าฟันปัญหาต่าง ๆ โดยไม่ย่อท้อ และความพยายามในการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น เป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

พริจิต บุญบันดาล (2551) ได้สรุปแนวคิดลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

1. มีการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย และการควบคุมกระบวนการทำงานด้วยตนเอง และมีการคาดการณ์ล่วงหน้า
2. ตั้งเป้าหมายปานกลางที่สามารถบรรลุได้ เลือกรงานที่มีระดับความยากง่ายปานกลาง
3. ตั้งมาตรฐานที่เป็นเลิศ
4. แสดงพฤติกรรมที่ท้าทายความสามารถ มีความพยายามมุ่งมั่นไม่ลดละ
5. ชอบเลือกรงานที่แสดงถึงความรับผิดชอบส่วนบุคคล แต่หากต้องเลือกทีมงานจะพิจารณาที่ความสามารถเป็นสำคัญ
6. มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
7. ต้องการทราบข้อมูลย้อนกลับจากการปฏิบัติงาน
8. ชอบการแข่งขันโดยใช้ความสามารถ ไม่อาศัยโชคชะตา

9. ปราศรณาทิจะทำบางสิ่งบางอย่างให้ดีขึ้น ขอปริเริ่มและปรับปรุงพัฒนางาน  
อยู่เสมอ

#### 10. ความสำเร็จคือรางวัล

เขียน วันทนิยตระกูล (2553) ได้เขียนอธิบายถึงผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้น  
จะเป็นผู้ที่มีเป้าประสงค์ แสดงว่ามีการประเมินความสามารถของตนเอง ระดับความทะเยอทะยาน  
มีความสัมพันธ์ (ตรงกัน) กับอัตมโนทัศน์ ตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ด้วย  
ความรู้สึกท้าทาย นอกจากนี้ยังกระตือรือร้นในทุกอย่างที่จะนำไปสู่เป้าประสงค์ที่วางไว้ แสดงให้เห็น  
ถึงแผนงานและความตั้งใจที่จะดำเนินไปสู่แผนงาน ซึ่งสิ่งที่จัดว่าเป็นรางวัล มิใช่สิ่งของ แต่เป็นการที่  
ทำได้ตามมาตรฐานที่ตนวางไว้

ลักษณะ สรวิวัฒน์ (2557) กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า  
หากจะสังเกตเห็นว่าผู้เรียนบางคนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง บางคนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ  
ความแตกต่างของบุคคลทั้งสองกลุ่มนี้ได้จากการทำงาน ซึ่งลักษณะของผู้เรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์  
สูง เช่น เป็นผู้ที่มีความมานะบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่าง ๆ พยายามที่จะไปให้ถึง  
จุดหมายปลายทาง เป็นผู้ทำงานอย่างมีแผน และเป็นผู้ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง ส่วนผู้ที่มีแรงจูงใจ  
ใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำจะเป็นผู้ทำงานแบบไม่มีเป้าหมาย หรือตั้งเป้าหมายไปในวิถิต่างที่จะหลีกเลี่ยงความ  
ล้มเหลว เช่น ตั้งเป้าหมายไว้ง่าย ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผิดหวัง อีกทั้งยังตั้งระดับความคาดหวังไว้ต่ำ

จากลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ลักษณะของผู้ที่มี  
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.7 การสังเคราะห์ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	Herman (1970)	McClelland (1980)	ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2531)	ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2536)	พริจิต บุญบาคาล (2551)	เขียน วันทนิยตระกูล (2553)	ลักษณะ สรวิวัฒน์ (2557)
มีความทะเยอทะยานสูง	✓						
มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบ ความสำเร็จ	✓						✓
มีความพยายาม	✓						
มีความอดทนทำงานที่ยากได้	✓						
แม้ถูกขัดขวางก็จะพยายามทำให้	✓						

ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	Herman (1970)	McClelland (1980)	ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2531)	ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2536)	พริจิต บุญบาคาล (2551)	เขียน วันทนียตระกูล (2553)	ลักขณา สรีวัฒน์ (2557)
สำเร็จ							
รู้ดีกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง	✓						
คิดถึงเหตุการณ์ในอนาคตมากกว่าอดีต	✓						
พิจารณาเลือกเพื่อนร่วมงานที่มี ความสามารถ	✓						
พยายามปรับปรุงงานของตนเองให้ ดีขึ้น	✓						
พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนเองให้ ดีเสมอ	✓						
กล้าเสี่ยงพอสมควร		✓			✓		
ขยันขันแข็ง มานะพากเพียรต่อสิ่งที่ ท้าทาย		✓			✓	✓	✓
รับผิดชอบต่อตนเอง		✓					
ต้องการข้อมูลย้อนกลับของผลงาน ที่ทำ		✓			✓		
คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้า		✓			✓		
มีทักษะในการจัดการระบบงาน		✓			✓	✓	✓
รับรู้เหตุการณ์ในการทำงานเพื่อให้เกิด ความสำเร็จ			✓				
ยอมรับปัญหาและหาแนวทางในการ แก้ปัญหาด้วยหลักการ เป็นระบบ มีการวางแผนและด้วยความพยายาม ไม่ย่อท้อ			✓	✓			✓
พยายามจัดสภาพแวดล้อมให้ เอื้ออำนวยต่อการเกิดผล			✓				
ดำเนินการอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว			✓				

ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	Herman (1970)	McClelland (1980)	ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2531)	ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2536)	พิจิต บุญบาคาล (2551)	เขียน วันทนียตระกูล (2553)	ลักขณา สรีวัฒน์ (2557)
และติดตามประเมินผลเป็นระยะ							
เมื่อทำงานสำเร็จ ก็เกิดความภาคภูมิใจ แต่ถ้าเกิดความล้มเหลวก็จะไม่ตื่นตระหนก วิตกกังวลจนเกินเหตุ				✓			
พยายามพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น				✓	✓		
รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน					✓		
ขอรับการแข่งขันโดยใช้ความสามารถ					✓		
ความสำเร็จคือรางวัล					✓	✓	
มีการประเมินความสามารถของตนเอง						✓	

จากลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่การศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ข้างต้น และจากตารางสังเคราะห์ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีดังนี้

1. เป็นบุคคลที่มีความหวังที่จะกระทำการกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ
2. วางแผนในการทำการกิจกรรมต่าง ๆ
3. แสดงออกถึงการทำการกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความมานะพยายาม
4. เมื่อเจอปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จะยอมรับปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคโดย

ไม่ย่อท้อ

5. พัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพในการทำการกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น เมื่อได้รับ

ข้อมูลย้อนกลับ

### 2.1.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักจิตวิทยาที่เสนอแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สำคัญมีดังนี้

#### 1. ทฤษฎีบุคลิกภาพของ Murray (Murray's Theory of Personality)

Henry A. Murray เป็นนักทฤษฎีด้านบุคลิกภาพ แต่ทฤษฎีของเขามีลักษณะพิเศษที่เน้นเรื่องความต้องการ (A Need Theory) ในช่วงปีค.ศ. 1930 - 1969 การศึกษาของ Murray เขียนไว้ในหนังสือ “Explorations in Personality” โดยเขากล่าวว่าสิ่งสำคัญที่สุดของบุคลิกภาพคือความต้องการที่ทำให้เกิดแรงจูงใจ ซึ่งการที่จะศึกษาเรื่องแรงจูงใจจะต้องเริ่มต้นที่ความต้องการ (Needs) ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางของพลังทั้งปวงของบุคคล นอกจากนี้ Murray พบว่าความต้องการของบุคคลนั้น สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มได้โดยพิจารณาจากความต้องการของบุคคล โดยคำนึงถึงด้านความเข้มของความต้องการ (Intensity) และทิศทางของพฤติกรรม (Direction) นอกจากนี้ การพิจารณามนุษย์นั้นยังต้องมองโดยส่วนรวม (Holistic View) พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลจากการที่ร่างกายและจิตใจขาดสมดุล (Internal State of Disequilibrium) หมายถึงการขาดในบางสิ่งที่ร่างกายตอบสนองด้วยพฤติกรรมบางอย่างเพื่อให้ได้สิ่งนั้น ซึ่งทฤษฎีบุคลิกภาพของ Murray (Murray's Theory of Personality) เป็นแนวคิดพื้นฐานของนักคิด นักวิจัยในสมัยต่อมา ซึ่งรวมถึงทฤษฎีความต้องการของ McClelland และทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow โดย Murray ได้จำแนกความต้องการของบุคคลออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความต้องการขั้นปฐมภูมิ (Primary Needs) ซึ่งได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ ความต้องการทางเพศ และการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด

2. ความต้องการขั้นทุติยภูมิ (Secondary Needs) เป็นความต้องการที่มาจากการเรียนรู้จากสังคมและวัฒนธรรม เช่น ต้องการความสำเร็จ ต้องการการยอมรับ ต้องการความเป็นผู้นำ ต้องการอิสระ ต้องการการดูแลเอาใจใส่และต้องการความสนุกสนาน

จากการศึกษาของ Murray (1938) ทำให้เขาเป็นบุคคลแรกที่ทำให้ความสนใจกับความต้องการประสบความสำเร็จในฐานะเป็น 1 ใน 28 ความต้องการที่สำคัญของมนุษย์โดยกล่าวถึงความต้องการผลสัมฤทธิ์ (n - Achievement) ว่าเป็นความต้องการทางจิตที่อยู่ในมนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์ต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีพลังที่จะเอาชนะอุปสรรค มุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ยากให้ประสบผลสำเร็จ Murray (1938) ได้ให้คำอธิบายความหมายของความต้องการผลสัมฤทธิ์ไว้ว่าเป็นความต้องการได้รับผลสำเร็จจากการกระทำในสิ่งที่ยาก ต้องการที่จะควบคุม จัดกระทำ หรือระเบียบ วัตถุ บุคคล หรือความคิด โดยกระทำสิ่งเหล่านี้อย่างรวดเร็ว และมีความเป็นอิสระให้มากเท่าที่จะทำได้ ต้องการเอาชนะอุปสรรคและบรรลุถึงมาตรฐานอันดีเลิศ ต้องการเป็นคนเก่ง



มีความสามารถในการแข่งขันและเอาชนะคนอื่น ๆ ต้องการเพิ่มการยอมรับตนเองโดยการบรรลุความสำเร็จในกิจกรรมที่เป็นอัจฉริยะ

## 2. ทฤษฎีความต้องการของ McClelland (McClelland's needs Theory)

David McClelland ได้ทำการทดลองโดยใช้วิธีการที่เรียกว่า เทคนิคการฉายออก (Projective Technique) โดยใช้แบบทดสอบการรับรู้ของบุคคล (Thematic Apperception Test) หรือที่เรียกว่า TAT ของ Murray ซึ่งเป็นภาพชุด แต่ละภาพจะมีรูปคนอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น



ภาพที่ 2.1 แบบทดสอบที่มาจาก แอปเปอร์เซปชัน เทส (Thematic Apperception Test)  
(เยาวนา จีวรบำรุง, 2560)

และตอบคำถาม 4 ข้อต่อไปนี้

1. ภาพที่ท่านเห็นแสดงอะไรบ้าง ใครคือบุคคลที่ท่านเห็นในภาพ
2. ทำไมบุคคลนั้นจึงอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น มีเหตุการณ์อะไรที่เกิดก่อนหน้า
3. บุคคลที่ท่านเห็นในรูปกำลังคิดอะไร หรือต้องการอะไร
4. ต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น

จากการศึกษาของ McClelland นั้น McClelland ได้กล่าวว่าบุคคลมีความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ โดยแบ่งความต้องการของบุคคลได้ 3 ประเภทคือ

1. ความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for Achievement) คือ ความต้องการของบุคคลที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยพยายามแข่งกับมาตรฐานอันดีเลิศ

2. ความต้องการสัมพันธ์ภาพที่ดี (Need for Affiliation) คือ ความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับจากคนอื่น ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบหรือรักใคร่ชอบพอกับคนอื่น สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น

3. ความต้องการอำนาจ (Need for Power) คือ ความต้องการที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลที่เหนือกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูงจะเป็นผู้ที่พยายามควบคุมสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุตามความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น

จากความต้องการทั้ง 3 ประเภท McClelland and Winter (1969) เน้นความสำคัญในเรื่องความต้องการประสบความสำเร็จมากกว่าความต้องการด้านอื่น เนื่องจาก McClelland เชื่อว่าความต้องการประสบความสำเร็จมีความสำคัญ เพราะบุคคลที่มีความต้องการประสบความสำเร็จสูงย่อมมีสิ่งผลักดันให้บุคคลเหล่านั้นมีความมานะพยายาม มีความอดทนเพื่อเอาชนะอุปสรรค และเพื่อให้บรรลุถึงความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตนตั้งเอาไว้ และพยายามทำสิ่งใดก็ได้ด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม ผลจากการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะทำให้ประเทศประสบความสำเร็จ ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็ว

### 3. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ Atkinson (Atkinson's Theory of Achievement Motivation)

พื้นหลังทางทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ Atkinson (1964) ได้ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะมีแรงจูงใจในการบรรลุความสำเร็จหรือหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ซึ่งเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมาของความสำเร็จหรือความล้มเหลวของบุคคล โดย Murray (1938) ได้รวบรวมความต้องการทางจิตของมนุษย์ไว้ 28 ชนิด โดยใช้ Thematic Apperception Test (TAT) เพื่อแยกแยะลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล หนึ่งในลักษณะเหล่านี้ที่สามารถวัดได้ผ่านการทดสอบนี้เรียกว่า "n Achievement" หรือความต้องการผลสัมฤทธิ์ และ Murray (1938) อธิบายว่าเป็นความต้องการที่จะบรรลุผลสำเร็จ และเอาชนะอุปสรรค และในที่สุดกลายเป็นแรงจูงใจสู่ความสำเร็จของ Atkinson

แน่นอนว่ามีอิทธิพลอื่น ๆ ก่อนหน้านี้เกี่ยวกับการพัฒนาทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ Atkinson และผู้ทำงานร่วมกันได้ให้เครดิตในบทความต่าง ๆ (Atkinson, 1958a) เช่น Tolman (1961), McClelland (1961) มีส่วนทำให้เกิดแนวคิดที่ว่า ผู้เรียนจะได้รับผลลัพธ์บางอย่างจากประสบการณ์ที่ผ่านมา กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความคาดหวังหรือความเชื่อหรือทัศนคติโดยทั่วไปในการอ้างอิงถึงพฤติกรรมของคน ๆ หนึ่ง (Rotter, 1966)

อีกผลงานหนึ่งของ Tolman (1961) ที่ Atkinson (1958b) ยอมรับคือ คำอธิบายเกี่ยวกับการปลุกเร้าแรงจูงใจ Tolman แนะนำว่าแรงจูงใจเล็ดลอดออกมาจากความจำเป็น

เมื่อแรงจูงใจนี้ถูกปลูกเร้าก็สามารถประจักษ์หรือเห็นได้จากการกระทำ นอกจากนี้ Tolman (1961) ยังเน้นย้ำว่าประสิทธิภาพของการกระทำที่เฉพาะเจาะจงอาจเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของความต้องการสองอย่างหรือมากกว่าซึ่งรวมอยู่ในสูตรสุดท้ายของ Atkinson (1957, 1964) นั่นก็คือแรงจูงใจที่จะบรรลุความสำเร็จหรือแรงจูงใจที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว

Atkinson (1957) ไม่เพียงแต่แยกตัวแปรของแรงจูงใจเท่านั้น แต่ยังนำไปสู่ความสัมพันธ์ทางคณิตศาสตร์บางอย่าง และเขายังพิจารณาความแตกต่างของแต่ละบุคคลในการอ้างอิงถึงความสำเร็จอีกด้วย ในการสร้างการคำนวณทางคณิตศาสตร์สำหรับทฤษฎีแรงจูงใจไฟส์สมฤทธิ์ของ Atkinson (1964) ใช้ระบบที่คล้ายกับรูปแบบผลคูณของ Lewinian และเน้นถึงความสำคัญของการที่จะกระตุ้นให้บุคคลเหล่านี้มีแรงจูงใจภายในตัวบุคคล ซึ่งสำหรับกรณีนี้ Atkinson มุ่งไปที่ McClelland (1961) ที่แนะนำว่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจที่จะบรรลุความสำเร็จในการแสดงพฤติกรรมแต่ละกิจกรรม มีเงื่อนไขพื้นฐานสามข้อ ประการแรก บุคคลต้องพิจารณาตัวเองว่าเป็นผู้รับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ไม่ว่าจะสำเร็จหรือล้มเหลว ประการที่สอง บุคคลต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับผลลัพธ์เพื่อวัดความสำเร็จของตน ประการที่สามต้องมีความเสี่ยงในระดับหนึ่งตามความเป็นไปได้ของความสำเร็จ

Atkinson (1964) เสนอว่า แรงจูงใจไฟส์สมฤทธิ์เกี่ยวข้องกับ 2 แรงกระทำที่แยกจากกัน คือ ความหวังในความสำเร็จ (Hope of Success หรือ  $T_S$ ) และความกลัวในความล้มเหลว (Fear of Failure หรือ  $T_{AF}$ ) เขากล่าวว่า ความหวังในความสำเร็จเป็นแรงผลักดันให้บุคคลเข้าร่วมงานหรือกิจกรรม ในขณะที่ความกลัวในความล้มเหลวทำให้บุคคลหลีกเลี่ยงงานหรือกิจกรรม นอกจากนั้นเขายังเสนออีกว่า แรงจูงใจทั้ง 2 แบบนี้ขัดแย้งกัน บุคคลจะทำงานเพื่อความเข้าใจ เมื่อความหวังในความสำเร็จเข้มข้นกว่าความกลัวในความล้มเหลว และหลีกเลี่ยงงานนั้น เมื่อความกลัวในความล้มเหลวมีมากกว่าความหวังในความสำเร็จ และผลสะท้อนของแรงจูงใจทั้ง 2 แบบจะร่วมกันควบคุมพฤติกรรมในความสำเร็จ

หลังจากการศึกษาทฤษฎีแรงจูงใจไฟส์สมฤทธิ์ (Achievement Motivation) จาก Murray (1938) McClelland (1987) และ Atkinson (1964) ผู้วิจัยมุ่งที่จะนำมาทฤษฎีแรงจูงใจไฟส์สมฤทธิ์ดังกล่าวมาสังเคราะห์เป็นสาระสำคัญของทฤษฎีทฤษฎีแรงจูงใจไฟส์สมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ที่ใช้สำหรับการพัฒนาโปรแกรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

### สาระสำคัญของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)

- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ของบุคคลคือ ความมุ่งมั่น ความเพียรพยายามของบุคคลที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการให้สำเร็จอย่างไม่ย่อท้อ โดยการฝ่าฟัน ต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทำให้บุคคลรับรู้และมองเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นงานที่ต้องดำเนินการด้วยตนเองให้ดีกว่าเดิมจากมาตรฐานของตนเอง วางแผนถึงวิธีการทำงานให้ประสบความสำเร็จ และมีเป้าหมายให้งานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ
- บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความพยายามในระดับสูง ตั้งเป้าหมายในการทำงานที่ไม่ง่ายและไม่ยากจนเกินไป มีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเองและทรัพยากรที่มีอยู่
- การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่บุคคลสิ่งที่สำคัญและต้องทำคือ การที่บุคคลจะต้องคิดว่าฉันทำได้ “I can” การความสำคัญของการจัดให้บุคคลเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นเป็นหมู่คณะ และการฝึกให้คิดวางเป้าหมายที่จะทำให้สำเร็จ พิจารณาสาเหตุของการทำให้สำเร็จ และพิจารณาสาเหตุของความล้มเหลวของการไปสู่เป้าหมายนั้น

#### 2.1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้

จากการศึกษาลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ว่า เป็นบุคคลที่มีความหวังที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ วางแผนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ แสดงออกถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความมานะพยายาม เมื่อเจอปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จะยอมรับปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ และพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น เมื่อได้รับข้อมูลย้อนกลับ

เมื่อพิจารณาลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับความสำคัญของแรงจูงใจที่ได้ศึกษาในหัวข้อที่ผ่านมา ในมุมมองของผู้วิจัยนั้น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในมีความสำคัญต่อบุคคลไม่ว่าจะเป็นการทำงาน ทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือการเรียนรู้ สำหรับการทำงานนั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะทำให้บุคคลมีพลัง (Energy) ในการทำงาน มีความขยันขันแข็ง กระตือรือร้นในการทำงานให้สำเร็จ มีความพยายาม อุตุน บากบั่น ไม่ย่อท้อต่อปัญหาหรืออุปสรรค หากทำงานไม่สำเร็จ ก็จะไม่ตื่นตระหนกตกใจ แต่จะใช้ความพยายามค้นหาข้อผิดพลาดและพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น นอกจากนี้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็มีความสำคัญและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเรียนเช่นเดียวกัน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น มีการแสดงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นและมีความสนใจเนื้อหาที่กำลังศึกษา (วิญญู พูลศรี, 2560) ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นมีความสัมพันธ์ทั้งกับพฤติกรรมการเรียนเรียนรู้ นั่นคือ ผู้เรียน

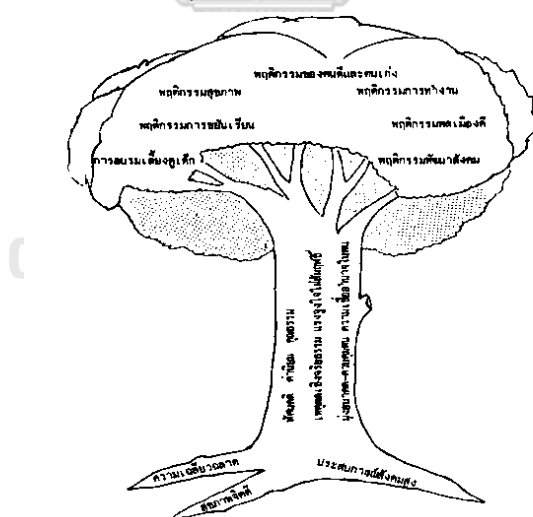
ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีพฤติกรรมการเรียน (คณิตศาสตร์) ที่เหมาะสม (สุมิตตรา เจิมพันธ์, 2545) เมื่อผู้วิจัยได้พิจารณาพิจารณาพฤติกรรมการเรียน (คณิตศาสตร์) ของสุมิตตรา เจิมพันธ์ แล้วพบว่า พฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ที่เขามุ่งศึกษานั้นประกอบไปด้วยพฤติกรรมการเรียน ในส่วนของ พฤติกรรมการเรียนเช่น การจัดตารางเรียน การเตรียมอุปกรณ์ที่ถูกต้องครบถ้วน การศึกษาหาความรู้ อ่าน และทำความเข้าใจรายละเอียดจากแบบเรียน เอกสารตำราเพื่อเตรียมคำถามไปถามครูในชั้นเรียน การอภิปรายซักถามครูผู้สอนในเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษางานวิจัยจิตพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเส้นทาง อิทธิพลของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียน เนื่องจาก แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นนั้นเป็นตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม สำหรับงานวิจัยของดุจเดือน พันธุนาวิน (2552) ได้ศึกษาผลการทำนายและเส้นทางอิทธิพลของจิตลักษณะและสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมใฝ่รู้และใฝ่ดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยจึงได้มุ่งความสนใจไปที่พฤติกรรมใฝ่รู้ และเมื่อได้ศึกษางานวิจัยนี้ พบว่า พฤติกรรมใฝ่รู้ ประกอบไปด้วย 1) พฤติกรรมใฝ่รู้ในการเรียน เช่น การแสวงหาความรู้เพิ่มเติม การตั้งถามถามครูในชั้นเรียน ทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม 2) พฤติกรรมรับผิดชอบในการเรียน เช่น การเตรียมอุปกรณ์การเรียน ไม่เอางานอื่นขึ้นมาทำขณะเรียน จากตัวอย่างพฤติกรรมใฝ่รู้ นั้นจะพบว่าประกอบไปด้วยพฤติกรรมการเรียนโดยทั่วไปและพฤติกรรมการเรียนที่ทำให้เกิดการ เรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยเหตุด้านจิตลักษณะเดิมสามารถทำนาย พฤติกรรมใฝ่รู้ของนักเรียนได้ อีกนัยหนึ่งคือ ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรมใฝ่รู้มาก ด้วยและผลการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงเส้น ยังพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรเชิงเหตุลำดับแรก ที่ส่งอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการรับผิดชอบในการเรียนอีกด้วย ซึ่งผลการวิจัยของ ดุจเดือน พันธุนาวิน (2552) สอดคล้องกับ รัตติมา บุญสวน (2550)

สำหรับการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยยังได้ศึกษางานวิจัยที่มุ่งศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน เช่น ความมุ่งมั่นในการเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของนุจรี สุดทิป และคณะ (2555) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการเรียน ซึ่งความมุ่งมั่นในการเรียนวัดจาก 3 ตัวแปร ได้แก่ ความตั้งใจในการเรียน ความกระตือรือร้นในการเรียนและความสม่ำเสมอทางการเรียน และผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงในทางบวกและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความมุ่งมั่นในการเรียนผ่านตัวแปรความสามารถเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค สำหรับการวิจัยนี้ แรงจูงใจวัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ( $n - Ach$ ) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ ( $n - Aff$ ) และแรงจูงใจใฝ่อำนาจ ( $n - Pow$ ) แสดงว่า หากนักเรียนมีแรงจูงใจสูงส่งผลให้มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการสรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้วิจัยและด้วยเหตุนี้จึงเป็นเหตุให้เกิดความมุ่งมั่นในการเรียนสูงด้วย ทั้งนี้ จากผลการวิจัยนั้นแสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นเป็นหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความมุ่งมั่นใน

การเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับ กมลทิพย์ อาจหาญ (2553) และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จงลักษณ์ สีหาราช (2548) ที่พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความมานะอดุสาหะในการเรียน ในขณะที่เดียวกันก็ยังมีงานวิจัยอีกมากที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน ไม่ว่าจะเป็น ความขยันหมั่นเพียร ความตั้งใจเรียน ซึ่งผลการวิจัยก็มีลักษณะไปทางเดียวกันคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการขยันหมั่นเพียร และการตั้งใจเรียน เช่นกัน

จากผลการวิจัยต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาก็ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้เรียน แต่ยิ่งไปกว่านั้นผู้วิจัยยังได้ศึกษาทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมที่นำเสนอโดย ดวงเดือน พันธุนาวิน (2538) โดยเสนอในลักษณะของภาพต้นไม้ใหญ่ที่มีรากแก้ว 3 ราก จากภาพที่ 2.1 แสดงให้เห็นจิตลักษณะใน 8 ลักษณะประการที่อาจเป็นสาเหตุทางด้านจิตใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนราก ประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ประการ คือ สติปัญญา ประสพการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต และส่วนลำต้น ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ประการ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรมและทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม ซึ่งจากภาพจะพบว่าปัจจัยทางจิตลักษณะจะส่งผลต่อพฤติกรรมคนดีและเก่ง ประกอบด้วย พฤติกรรมสุขภาพ พฤติกรรมขยันเรียน การอบรมเลี้ยงดูเด็ก พฤติกรรมการทำงาน พฤติกรรมพลเมืองดี และพฤติกรรมพัฒนาสังคม



ภาพที่ 2.2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2538)

จากทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้ แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขยันเรียนและพฤติกรรมการทำงาน ซึ่งผู้เรียนก็แสดงออกในลักษณะของการขยันเรียน ไม่ว่าจะเป็นการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การทำงานที่ได้รับหมาย การอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนนั่นเอง

จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทั้งพฤติกรรมการเรียน นั่นคือ ถ้าผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมทั้งนี้อาจเพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีการวางแผนการเรียน มีความตั้งใจ มุ่งมั่นในการเรียน พร้อมทั้งจะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม สนใจที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นและพร้อมที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lindgren and Suter (1967) ที่ว่า แรงจูงใจในรูปแบบความต้องการความสำเร็จเป็นความต้องการที่เปรียบเทียบได้กับความต้องการขั้นสูงสุดของ Maslow อันเป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเอง ทั้งด้านความสามารถ ความถนัด รวมถึงศักยภาพต่าง ๆ และมีความปรารถนาที่จะใช้ความสามารถและศักยภาพนั้นให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ และเขายังเชื่ออีกว่าผู้ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้นจะมีความทะเยอทะยาน มีการแข่งขัน มีความพยายามปรับปรุงตนให้ดีขึ้นและมีความสุขกับกิจกรรมที่ดำเนินอยู่ ซึ่งก็เป็นเช่นเดียวกับที่ McClelland (1987) ได้กล่าวไว้

เมื่อพิจารณาลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนแล้ว ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะส่งผลต่อพฤติกรรมใน 3 ลักษณะ

1. เป็นพลังงานที่กระตุ้นให้กระทำหรือแสดงพฤติกรรมการเรียน ซึ่งสามารถแปรเปลี่ยนได้ เช่น กระตุ้นให้ผู้เรียนบางคนอ่านหนังสือเพิ่มเติม ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อศึกษาหาความรู้ เข้าเรียนตรงเวลา
2. เป็นตัวกำหนดทิศทางของพฤติกรรม เช่น การที่นักศึกษาเลือกเรียนแล้วอาจไปค้นหาความรู้เพิ่มเติมที่ห้องสมุด
3. เป็นตัวกำหนดระดับความพยายาม เช่น เมื่อนักศึกษาต้องการหาความรู้เพิ่มเติมในประเด็นหนึ่ง แต่พบว่าเมื่อค้นแล้วไม่พบ นักศึกษาจะพยายามหาจากแหล่งอื่น ๆ

### 2.1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผู้วิจัยได้นำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนี้

Myers (1965) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับอันดับคะแนนเฉลี่ย (GPA) พบว่า คาสสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับอันดับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชาย เท่ากับ 0.50 และคาสสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับอันดับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนเท่ากับ 0.46

สุนิดา ศิริพากย์ (2553) ศึกษาผลของรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์และการเสริมสร้างอัตมโนทัศน์ตามแนวคิดนีโอฮิว

แมนนิสที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า กลุ่มทดลองมีการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อัตมโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หลังทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กมลทิพย์ ออาจหาญ (2553) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า แรงจูงใจและความสามารถเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและมีอิทธิพลทางบวกต่อความมุ่งมั่นในการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นุจรี สุดทิป และคณะ (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรธานี พบว่า แรงจูงใจเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงในทางบวกและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความมุ่งมั่นในการเรียน ผ่านตัวแปรความสามารถเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค สำหรับการวิจัยนี้ แรงจูงใจวัดจากตัวแปร สังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (n – Ach) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (n – Aff) และแรงจูงใจ ใฝ่อำนาจ (n – Pow) แสดงว่า หากนักเรียนมีแรงจูงใจสูงส่งผลให้มีความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคสูง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุป ประเด็นต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกันดังนี้

**1) รูปแบบการวิจัย** งานวิจัยส่วนหนึ่งมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์กับตัวแปรต่าง ๆ โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสำรวจหรือแบบวัด แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุป ความสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยบางส่วนเป็นการวิจัยเชิงทดลองที่ให้กลุ่มตัวอย่างได้ทำกิจกรรม เสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

**2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย** จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์และอิทธิพลต่อตัวแปรหลากหลายประเภท ซึ่งเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ วิชาการหรือทักษะ คือ ความสำเร็จและความล้มเหลวในการเรียน ความมานะอดทนในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมุ่งมั่นในการเรียน

**3) กลุ่มตัวอย่าง** จากงานวิจัยพบว่ารูปแบบการวิจัยที่เป็นเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างอยู่ในกลุ่มของนักศึกษา และสำหรับงานวิจัยที่เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ดำเนินการโดย ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามหรือแบบสำรวจจะมีกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับประถมศึกษาจนถึง มัธยมศึกษาตอนปลาย



4) **ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย** งานวิจัยเชิงทดลองที่ได้ศึกษามีระยะเวลาในการทำกิจกรรม 121 ชั่วโมง โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ

5) **ผลการวิจัย** จากการสรุปงานวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะส่งผลและมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความสำเร็จและความล้มเหลวในการเรียน ความมานะอดทนในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมุ่งมั่นในการเรียน

## 2.2 ทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting Theory)

จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย ผู้วิจัยจำแนกการนำเสนอออกเป็น 8 ประเด็นได้แก่ 1) ความหมายของเป้าหมายและการตั้งเป้าหมาย 2) ความสำคัญของเป้าหมายต่อพฤติกรรม 3) อิทธิพลของการตั้งเป้าหมาย 4) ลักษณะของการตั้งเป้าหมาย 5) กระบวนการตั้งเป้าหมาย และ 6) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย 7) ความสัมพันธ์ระหว่างการตั้งเป้าหมายกับพฤติกรรมการเรียน และ 8) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย โดยแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้

### 2.2.1 ความหมายของเป้าหมายและการตั้งเป้าหมาย

#### ความหมายของเป้าหมาย

Brecht (1996) กล่าวว่า เป้าหมาย มีความหมายว่าเต็มไปด้วยเป้าประสงค์ ประสงค์เพิ่มพูนคุณภาพชีวิต ช่วยให้คนประสบความสำเร็จในชีวิต ช่วยให้คนอยากทำสิ่งที่ดีในชีวิต เป็นความท้าทาย เป็นแผน เป็นขั้นตอนที่จะนำไปสู่เป้าหมายอื่น ๆ

Rouillard (2003) กล่าวว่า เป้าหมาย คือ ความสำเร็จที่ตั้งใจไว้ ในขณะที่ Hillger and Hans (1994) นิยามเป้าหมายไว้ว่า แผนการปฏิบัติ เป็นถ้อยแถลง หรือข้อความที่แสดง ความปรารถนาที่เต็มเต็มความจำเป็นที่สำคัญ โดยการทำงานต่าง ๆ ให้สำเร็จที่เรียกว่า งานตามเป้าหมาย

Aldag and Kuzuhara (2002) นิยามคำว่า เป้าหมาย หมายถึง ผลตอนสุดท้าย หลังที่ต้องการ จากการทุ่มเทลงบางอย่างไป ส่วน Wallace and Masters (2000) อธิบายว่า เป้าหมาย เป็นความฝันที่มีเส้นตาย คือฝันว่าต้องการได้ ต้องการเป็นอะไร หรือทำอะไรแล้ว จึงกำหนดวันสำเร็จไว้ด้วย เช่น อ่านหนังสือสามก๊กจบภายใน 7 วัน

สำหรับการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของคำว่าเป้าหมาย พบว่ามีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าเป้าหมายอยู่หลายคำ ไม่ว่าจะเป็น เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย จุดหมาย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เป้าหมาย (Goal) เป็นผลที่เฉพาะเจาะจง วัดได้ โดยมากจะมีเวลากำหนดไว้ด้วย (นฤมล สุนทสวัสดิ์, 2558)

จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เป้าหมาย เป็นสิ่งที่แสดงถึงความต้องการของมนุษย์ซึ่งถูกกำหนดเพื่อเปลี่ยนความคิด ความต้องการ ไปสู่การกระทำ โดยจะมีความเฉพาะเจาะจง และสามารถวัดได้

### ความหมายของการตั้งเป้าหมาย

Locke and Latham (1984) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมาย หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการจูงใจให้บุคคลมีความพยายามในการทำงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ

Bandura (1986) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมาย (Goal Orientation) หมายถึง กระบวนการทางปัญญาที่จะกำหนดถึงสิ่งที่ต้องการบรรลุ แสดงให้เห็นถึงความพยายาม โดยจะมีผลต่อปัญญา อารมณ์ และพฤติกรรม การกำหนดสิ่งที่ต้องการบรรลุนั้นถือเป็นการกำหนดเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้นได้ ซึ่งทำให้บุคคลทราบพฤติกรรมที่ต้องกระทำอย่างชัดเจน และใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรมที่ได้กระทำจริงกับพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ว่าพฤติกรรมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้กับตนเองทั้งในทางบวกและทางลบ โดยเป้าหมายนั้นควรเป็นเป้าหมายที่สอดคล้องกับความเป็นจริงและบุคคลมีโอกาที่จะบรรลุสำเร็จได้ (Bandura, 1986) สอดคล้องกับ Canfield and Wells (1994) ที่กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายนั้นต้องเป็นเป้าหมายที่สามารถทำได้จริงและสามารถวัดได้

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) หมายถึง การกำหนดถึงสิ่งที่ต้องการบรรลุและเป็นสิ่งที่สามารถทำได้จริงโดยอาศัยความเพียรและความพยายาม

### 2.2.2 ความสำคัญของการตั้งเป้าหมายต่อพฤติกรรม

Lucidchart (2018) กล่าวว่าเมื่อบุคคลกำหนดเป้าหมายบุคคลจะสามารถควบคุมชีวิตของบุคคลหรือทิศทางการทำงานของบุคคลได้ เป้าหมายช่วยให้บุคคลโฟกัส การตัดสินใจที่บุคคลทำและการดำเนินการที่บุคคลดำเนินการควรทำให้บุคคลบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้การกำหนดเป้าหมายช่วยให้บุคคลก้าวหน้า มีความสุขและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อองค์กรของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลกำหนดเป้าหมายบุคคลจะสร้างวิสัยทัศน์ว่าชีวิตหรือธุรกิจของบุคคลจะมีลักษณะอย่างไร จากนั้นบุคคลจะเริ่มผลักดันตัวเองและทีมงานของบุคคลเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

ปกรณ์ วงศ์รัตนพิบูลย์ (2553) ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรื่องเป้าหมายกับคนจำนวนมากมาย และกล่าวว่า ส่วนใหญ่แล้วจะมองเป้าหมายเป็นเชิงลบ จึงคิดค้นเทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้คนมีความสุขกับเป้าหมายของตัวเอง ก็ขอสรุปแนวความคิดในการมองเป้าหมายใหม่ ดังนี้

#### 1. เป้าหมายเป็นเรื่องท้าทาย

ถ้าหากเรามองเป้าหมายที่ได้รับเป็นเรื่องท้าทาย จะทำให้มีพลังใน ความกระตือรือร้น เนื่องจากเราเห็นประโยชน์ของเป้าหมายนั้น จึงเกิดความท้าทาย

## 2. เป้าหมายเป็นของเราไม่ใช่ของคนอื่น

หลายคนทำงานเพื่อให้ได้เป้าหมายตามที่คนอื่นกำหนดให้ ไม่ใช่สิ่งที่ตัวเองกำหนด จึงเป็นกังวลว่าคนอื่นจะคิดอย่างไรหากทำไม่ได้ ดังนั้นควรทำให้เป้าหมายเป็นของเราและเราอยากทำเป้าหมายนั้นเพื่อตัวเราเอง มิใช่ทำให้ผู้อื่น ทำให้ทำงานได้ดีขึ้น

## 3. เป้าหมายมิใช่ความสำเร็จ เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของเป้าหมายใหม่

ถ้าเราคิดว่าเป้าหมายเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของเป้าหมายใหม่ ก็จะรู้สึกภูมิใจแล้วตั้งเป้าหมายใหม่เกิดขึ้น เราก็จะพัฒนาตัวเองไปเรื่อย ๆ ครับ

## 4. เป้าหมายเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทาง

เป้าหมายที่ดีจะมีรายละเอียด และมีความชัดเจน ทำให้การปฏิบัติตัวของเรามีทิศทางที่แน่นอน ไม่ปล่อยให้ชีวิตไปเรื่อย ๆ ซึ่งจะเสียเวลาไปอย่างเปล่าประโยชน์ ดังนั้นเราจึงควรกำหนดเป้าหมายไว้อยู่เรื่อย ๆ เพื่อเราได้มีใจจดจ่อกับทิศทางที่เรากำลังดำเนินชีวิตอยู่ แล้วเราจะรู้สึกในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขมากขึ้น รู้สึกได้ว่าตัวเองมีบุคคลค่ามากขึ้น

## 5. เป้าหมายช่วยให้เรากระตือรือร้น

เราลองสังเกตตัวเราเองก็ได้ว่าเมื่อไรก็ตามที่เรารู้สึกเบื่อ ๆ ท้อถอยเป็นเพราะเราไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรหรือไม่ แต่เมื่อไรก็ตามที่เราเริ่มมีสิ่งที่เราจะไปลงมือทำ (เป้าหมาย) ก็จะทำให้รู้สึกกระชุ่มกระชวยขึ้นมาทันที ถ้าเรื่องนั้นเป็นสิ่งที่เราปรารถนาจะไปทำมากเท่าไร ก็จะทำให้เรากระตือรือร้นมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นเราสามารถปรับความรู้สึกเบื่อหน่ายของเราได้ทันที โดยการกำหนดเป้าหมายเล็ก ๆ ที่จะไปทำแล้วลงมือทำทันที

นฤมล สุ่นสวัสดิ์ (2558) กล่าวว่า เป้าหมายให้ทิศทางในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงานให้รู้ว่าเดินทางไปถึงจุดใด ชี้ให้เห็นระดับวุฒิภาวะ และปรับคุณภาพของชีวิต ดังที่ Brecht (1996) ได้ให้ความสำคัญของเป้าหมายไว้ หลายประการคือ

1. เป้าหมายให้จุดหมายในชีวิต เมื่อคนรู้ว่าต้องการอะไรจากชีวิตจะพยายามทำอย่างดีที่สุดในการบรรลุสิ่งนั้น เพราะรู้ว่าสิ่งนั้นจะให้ผลประโยชน์

2. เป้าหมายเป็นป้ายบอกทางให้ชีวิต จะรู้อย่างไรว่าชีวิตของตนเดินได้ถูกทาง ทางที่ต้องการไป ต้องการทำ การทำเป้าหมายให้สำเร็จไปเรื่อย ๆ ตลอดทาง ทำให้รู้ว่าเดินไปได้ถูกทางเพื่อเป้าหมายที่ใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าซึ่งอยู่ข้างหน้า

3. เป้าหมายช่วยสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แข็งแกร่งขึ้น เมื่อได้รับความสำเร็จ จะรู้สึกภูมิใจ เชื่อว่าชีวิตมีความหมาย เมื่อคนอื่นรู้ก็ยิ่งให้คำชม

4. เป้าหมายชี้ให้เห็นระดับบุคคลวุฒิภาวะ เป้าหมายที่ตั้งช่วยให้รู้ว่ามีความเป็นผู้ใหญ่ หรือเติบโตเพียงใด บางคนตั้งเป้าหมายที่เหมาะสมกับเมื่อสิบปีที่แล้ว แล้วยังไม่ได้ไปถึง

ไหน ถ้าไม่ได้ยกระดับเป้าหมายก็หมายความว่ายังย่ำอยู่กับที่ ควรยกระดับเป้าหมายของชีวิตให้ดูยิ่งใหญ่ 6 ด้าน คือ

4.1 ร่างกาย – สุขภาพ เกี่ยวกับความต้องการให้มีบุคลิกภาพภายนอกเป็นเช่นไร สุขภาพดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บใด ๆ เป็นต้น

4.2 สติปัญญา – การศึกษา เน้นความต้องการศึกษาด้านใด ถึงระดับไหน มีความรู้ ทักษะ ความสามารถพิเศษด้านใด ศึกษาอะไรเพิ่มเติม เป็นต้น

4.3 การเงิน – อาชีพ ประกอบด้วยเรื่องของอาชีพอะไร ก้าวไปถึงตำแหน่งใด มีเงินออก มีทรัพย์สินเท่าใด

4.4 ครอบครัว – บ้านเรือน เน้นเรื่องอยู่บ้านลักษณะใด ตกแต่งบ้านอย่างไร คนในครอบครัวเป็นเช่นไร คู่ครอง ลูกหลานเป็นเช่นไร เป็นต้น

4.5 จิตวิญญาณ – จริยธรรม เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับความเป็นคน ค่านิยมในการดำรงชีวิต การทำงาน มีการยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมอะไร เป็นต้น

4.6 สังคม – วัฒนธรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับการรู้จักชุมชน สังคม ความเป็นมาของชุมชน สังคม ช่วยเหลือเกื้อกูลสังคม รับตำแหน่งทางสังคม เพื่อช่วยขับเคลื่อนพลังทางสังคม เข้ากลุ่มทางสังคม เป็นต้น

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การตั้งเป้าหมายนั้นมีความสำคัญต่อบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการตั้งเป้าหมายในการทำงาน การตั้งเป้าหมายในการเรียน หรือการตั้งเป้าหมายในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เนื่องจากเมื่อบุคคลมีเป้าหมายก็เปรียบเสมือนเส้นชัยที่อยู่ปลายทาง ทำให้บุคคลสามารถควบคุมตนเอง ควบคุมทิศทางการทำงาน การเรียนให้ไปสู่เป้าหมายได้โดยอาศัยความพยายาม ไม่ย่อท้อและมีความหวังว่าจะบรรลุเป้าหมายได้

### 2.2.3 อิทธิพลของการตั้งเป้าหมาย

จากการศึกษาพบว่ามีนักจิตวิทยาและนักวิชาการหลายท่าน (Bandura, 1986; Locke & Latham, 1990) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากอิทธิพลของการตั้งเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมและนำเสนอด้วยรายละเอียดต่อไปนี้

Bandura (1986) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายสามารถส่งผลต่อบุคคลในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แรงจูงใจ การตั้งเป้าหมายในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นแรงจูงใจส่งผลให้บุคคลมีแรงจูงใจ และมีแนวโน้มในการใช้ความพยายามในการทำกิจกรรมนั้นให้บรรลุผลสำเร็จเพิ่มสูงขึ้น โดยผ่านกระบวนการประเมินตนเอง

2. ผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง บุคคลที่นำเอาผลของการกระทำมาเปรียบเทียบกับเป้าหมาย จะทำให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความพยายามในการกระทำกิจกรรม โดยบุคคลที่พบว่าผลการกระทำของตนเองมีความแตกต่างกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ และหากบุคคลมีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง บุคคลนั้นก็จะใช้ความพยายามและมุ่งมั่นในการทำงานนั้นจนบรรลุผลสำเร็จ แต่ถ้าหากบุคคลนั้นไม่มั่นใจในความสามารถของตนเอง เมื่อต้องพบกับเป้าหมายที่ท้าทายเกินความสามารถของตน บุคคลนั้นก็จะหลีกเลี่ยงและเลิกมัวการทำงานนั้นได้

3. ผลต่อความสนใจในกิจกรรม ความสนใจในกิจกรรมเป็นผลมาจากประสบการณ์ในการที่บุคคลสามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเกิดความพึงพอใจในตนเอง โดยการตั้งเป้าหมายที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้แสดงความสามารถและใช้ความพยายามในการลดความแตกต่างระหว่างผลของการกระทำและเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะมีผลต่อความสนใจในกิจกรรมที่เพิ่มขึ้น

Locke and Latham (1990) กล่าวถึง การตั้งเป้าหมายมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลใน 4 ลักษณะคือ

1. ทิศทาง (Direction) การตั้งเป้าหมายเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลสามารถกำหนดเกณฑ์และรู้ทิศทางในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ความพยายาม (Effort) ในการตั้งเป้าหมายหากบุคคลมีความต้องการบรรลุเป้าหมาย ในลักษณะที่ท้าทาย ก็จะทำให้บุคคลนั้นมีความพยายาม และความตั้งใจในการทำงานที่เพิ่มขึ้น

3. ความอดทน (Persistence) ในการตั้งเป้าหมายที่ท้าทายเมื่อบุคคลมีความพยายามในการทำงานก็จะมีความอดทนในการทำงานเพิ่มขึ้นด้วย ความอดทนจึงเกิดจากการที่บุคคลรู้ทิศทางในการกระทำร่วมกันมีความพยายามในการทำงานนั้น

4. การพัฒนากลยุทธ์ (Strategy Development) การตั้งเป้าหมายจะส่งผลโดยตรงต่อทิศทางความพยายามและความอดทนในการทำงานของบุคคล แต่ในการพัฒนากลยุทธ์นั้นเป็นผลทางอ้อมของการตั้งเป้าหมาย เมื่อเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นบรรลุผลแล้ว เนื่องจากกระบวนการพัฒนากลยุทธ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของปัญญา เมื่อบุคคลมีการตั้งเป้าหมายแล้ว บุคคลนั้นก็จะมีการวางแผนและจัดระบบการทำงาน ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะทางความคิด

จากอิทธิพลของการตั้งเป้าหมายที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการตั้งเป้าหมายเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้บุคคลแสดงออกซึ่งการวางแผน การใช้ความพยายาม และอดทนกับสิ่งที่ตนเองต้องการจะบรรลุ และเมื่อมีการเปรียบเทียบความสามารถของตนเองกับ

เป้าหมายที่วางไว้จะทำให้บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเองซึ่งจะส่งผลต่อความพยายามในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ

#### 2.2.4 ลักษณะของการตั้งเป้าหมาย

Locke and Latham (1984) ได้เสนอลักษณะของการตั้งเป้าหมายที่สำคัญ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. เป้าหมายที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง ถือเป็นเป้าหมายที่มีความสำคัญเนื่องจากการกำหนดเกณฑ์ในการปฏิบัติอย่างชัดเจน และชี้เฉพาะว่าพฤติกรรมใดที่บุคคลต้องกระทำและควรทำอย่างไร เป้าหมายลักษณะนี้จะทำให้บุคคลมีแรงกระตุ้นและเป็นตัวชี้นำในการทำพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งผลการรับรู้ความสามารถและความพึงพอใจในตนเอง ทำให้บุคคลมีการแสดงพฤติกรรมที่ดีกว่าการตั้งเป้าหมายในลักษณะทั่วไป

2. เป้าหมายที่มีลักษณะท้าทาย การกำหนดเป้าหมายที่มีความยากในการที่จะบรรลุผลสำเร็จ แต่อยู่ในระดับที่บุคคลนั้นยอมรับได้ จะส่งผลต่อการกระทำของบุคคลที่จะได้ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการตั้งเป้าหมายในระดับที่ง่ายเกินไป และถ้าหากบุคคลสามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่มีลักษณะที่ท้าทายที่กำหนดไว้ได้ บุคคลนั้นก็จะเกิดความพึงพอใจและความพยายามขึ้นในการตั้งเป้าหมายใหม่ในครั้งต่อไป

ในขณะที่ Bandura (1986) ได้กล่าวว่าลักษณะของการตั้งเป้าหมายที่สำคัญใน 2 ลักษณะ ก็คือ การตั้งเป้าหมายระยะสั้น และเป้าหมายที่สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. เป้าหมายระยะสั้น เป็นเป้าหมายที่มีผลต่อแรงจูงใจของบุคคล ความสนใจในกิจกรรมและความคาดหวังในความสามารถของตน มีข้อมูลการกระทำกิจกรรมที่ชัดเจน และเป็นเป้าหมายที่บุคคลมีโอกาสบรรลุผลสำเร็จได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งการประสบความสำเร็จจากเป้าหมายระยะสั้นนั้นจะทำให้บุคคลพึงพอใจในตนเอง จึงเหมือนเป็นการเสริมแรงและกระตุ้นให้บุคคลนั้น ouse ความพยายามในการทำงานต่าง ๆ ต่อไป

2. เป้าหมายที่สอดคล้องกับความเป็นจริง เป็นเป้าหมายที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและตัดสินผลของการปฏิบัติงานที่บุคคลนั้นได้กระทำ

Ames (1992) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะการตั้งเป้าหมายเป็นการแสดงออกถึงการรวมตัวกันของรูปแบบความเชื่อที่จะนำไปสู่แนวทางที่แตกต่างกันในการไปถึงจุดหมาย การตอบสนองและความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จ นอกจากนี้ลักษณะการตั้งเป้าหมายก็ยังสะท้อนให้เห็นมาตรฐานที่บุคคลใช้ในการตัดสินการกระทำและความสำเร็จ ซึ่งส่งผลไปยังความเชื่อที่เกี่ยวข้อง แรงจูงใจอื่น ๆ เช่น การอนุมานสาเหตุ (Attribution) อารมณ์ การแสดงออกและพฤติกรรม

Canfield and Wells (1994) ได้นำเสนอลักษณะในการตั้งเป้าหมายในห้องเรียน ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. เป้าหมายที่ต้องการในการตั้งเป้าหมายต้องเป็นเป้าหมายที่ผู้เรียนต้องการทำอย่างแท้จริงมากกว่าแค่รู้สึกว่าจะต้องทำ เพราะถ้าเป้าหมายที่ตั้งขึ้นตรงกับความต้องการของผู้เรียนแล้ว ผู้เรียนก็จะเกิดความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้สำเร็จ
2. เป้าหมายที่สามารถทำได้จริง ในการตั้งเป้าหมายควรมีการระบุเป้าหมายในแต่ละขั้นอย่างชัดเจนและเป็นเป้าหมายที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้และมีโอกาสประสบความสำเร็จในเป้าหมายนั้นได้จริง
3. เป้าหมายที่สามารถวัดได้ ในการตั้งเป้าหมายที่ตั้งขึ้นควรเป็นเป้าหมายที่สามารถวัดได้ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของปริมาณงานหรือการกำหนดเวลาการทำงานที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้สามารถประเมินผลการทำงานว่าประสบความสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่

Hill and Stella (2011) กล่าวว่า เป้าหมายที่จะให้ชีวิตเราเปลี่ยนไปจะต้องมีลักษณะ 4 ข้อดังนี้

1. ต้องถูกเขียนลงในกระดาษหรือสิ่งใดก็ได้ที่สามารถเห็นและอ่านได้บ่อย ๆ
2. ต้องชัดเจนว่าสิ่งที่เราต้องการคืออะไร เช่น เป้าหมายว่าต้องการมีชีวิตที่มีความสุขเป็นอะไรที่กว้างเกินไป ต้องระบุให้ชัดเจนว่ามีความสุขอย่างไร
3. ต้องสามารถวัดได้เป็นหน่วย ปริมาณ ขนาด ตำแหน่ง ท่าเล เป็นต้น
4. ต้องมีการหนดเวลาชัดเจน หากเป้าหมายที่ไม่ระบุเวลากำกับไว้ก็จะเป็นเป้าหมายที่เราจะรู้สึกรับผิดชอบกับมันน้อย

ปิยะนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร (2552) อธิบายว่า เป้าหมายที่ดีและนำไปใช้ปฏิบัติให้เกิดผลได้ ต้องเป็นเป้าหมายที่ผู้ปฏิบัติเห็นว่ามีมีความสำคัญ มีความชัดเจน ไม่ต้องการตีความ มีลักษณะชี้ชัดเจาะจงลงไปว่าต้องการอะไร เท่าไหร่ เมื่อไร สามารถวัดได้ โดยมีตัวชี้วัดที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับเป้าหมายและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร ที่สำคัญคือเป้าหมายจะต้องเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ มีความท้าทายโดยมีเป้าหมายไม่ต่ำเกินไป

นฤมล สุ่นสวัสดิ์ (2558) กล่าวว่าในการตั้งเป้าหมายที่ดี เป้าหมายควรมีองค์ประกอบครบถ้วน คือ SMART ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

Specific เฉพาะเจาะจง มุ่งในเรื่องใดเรื่องนั้น

Measurable สามารถวัดได้ บอกปริมาณ หรือจำนวน ที่สามารถเปรียบเทียบได้ว่า “ดีขึ้น” “แม่นยำมากขึ้น” “กะทัดรัด”

Action – oriented ยึดการกระทำเป็นหลัก ถ้อยแถลงเป้าหมาย เป็นการบ่งชี้ถึงกิจกรรมหรือการกระทำให้เกิดผลลัพธ์ คำกริยาจะบรรยายกิจกรรมที่กระทำ เช่น ประเมิน สำรวจ มีอิทธิพล บอกข่าว

Realistic เป็นจริง เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ บรรลุได้ เป็นไปได้ เป้าหมายกระตุ้นให้คนขยับปรับปรุงไปสู่จุดหมายปลายทาง เป็นสิ่งที่บอกได้ว่า “ฉันทำได้แล้ว” เป้าหมายที่เป็นจริงจึงท้าทายให้คนทำให้ได้ผลการปฏิบัติสูงขึ้น ไม่ใช่ทำให้คนท้อถอย

Time and resource constrained ข้อจำกัดทางเวลาและทางทรัพยากร เป็นการกำหนดเวลาที่สิ้นสุดการกระทำ

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาอีกหลายท่าน (Ames, 1992; Barron & Harackiewicz, 2001; Dweck & Elliott, 1983; Elliot & Harackiewicz, 1996; Elliot & Thrash, 2001) ได้กล่าวถึงลักษณะของการตั้งเป้าหมายซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

#### 1. ลักษณะการตั้งเป้าหมายแบบมุ่งการเรียนรู้ (Learning /Mastery Goal)

เป็นลักษณะที่บุคคลมุ่งไปยังการเรียนรู้และความเชี่ยวชาญในเนื้อหา หรือผลงาน ชอบทำงานที่มีความซับซ้อน ท้าทายและใช้ความพยายามจัดการกับอุปสรรคต่าง ๆ เรียนรู้ที่จะเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เลือกที่จะมีประสบการณ์กับสิ่งที่จะได้รับรู้ถึงความสามารถของตนเอง (Self - Efficacy) ในการพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น กล่าวที่จะเผชิญหน้ากับอุปสรรคและความล้มเหลว เพราะคิดว่าสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ มีการอนุมานสาเหตุของความล้มเหลวที่เกิดขึ้นว่ามาจากการขาดความพยายาม มุ่งที่จะพัฒนาความสามารถของตนเอง โดยใช้ตนเองเป็นมาตรฐาน (Self - Reference Standards) ในการเปรียบเทียบพัฒนาการมากกว่าที่จะนำไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น โดยลักษณะเป้าหมายมุ่งการเรียนรู้สามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบคือ

##### 1.1 เป้าหมายแบบมุ่งแสดงการเรียนรู้ (Mastery Approach Goal)

เป็นลักษณะของการตั้งเป้าหมายที่ทำให้บุคคลมีความมุ่งมั่นพยายามในการทำงานและการพัฒนาในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

##### 1.2 เป้าหมายแบบหลีกเลี่ยงการเรียนรู้ (Mastery Avoidance Goal)

เป็นลักษณะของการตั้งเป้าหมายที่ทำให้บุคคลมีความมุ่งมั่นพยายามทำงานไม่ให้เกิดความผิดพลาด

#### 2. ลักษณะการตั้งเป้าหมายแบบมุ่งแสดงผลงาน (Performance Goal)

เป็นลักษณะที่บุคคลมุ่งเปรียบเทียบความสามารถและผลงานของตนเองกับผู้อื่น เป้าหมายหลักของการเรียนรู้คือการมุ่งแสดงผลงานหรือหลีกเลี่ยงที่จะแสดงให้ผู้อื่นรับรู้ว่าคุณขาดความสามารถ เพราะต้องการได้รับการประเมินทางบวกจากผู้อื่น เช่น การชมเชยหรือของรางวัล เป็นต้น จึงแสดงเฉพาะพฤติกรรมหรือเลือกทำงานที่ง่ายซึ่งคิดว่าจะประสบความสำเร็จเท่านั้น จะมีระดับความเครียดสูงขึ้นและประสิทธิภาพของชิ้นงานต่ำลง เมื่อต้องทำงานที่มีความซับซ้อนและ



ทำลาย ทำให้รีบถอนตัวออกจากการทำงานที่คิดว่าต้องเผชิญกับความเสี่ยงหรืออาจเกิดความล้มเหลว (โดยลักษณะเป้าหมายมุ่งผลงานสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

2.1 เป้าหมายแบบมุ่งแสดงผลงาน (Performance Approach Goal) เป็นลักษณะของการตั้งเป้าหมายที่ทำให้บุคคลพยายามกระทำการต่าง ๆ เพื่อให้ประสิทธิภาพของงานออกมาดีกว่าบุคคลอื่น

2.2 เป้าหมายแบบมุ่งหลีกเลี่ยงผลงาน (Performance Avoidance Goal) เป็นลักษณะของการตั้งเป้าหมายที่ทำให้บุคคลหลีกเลี่ยงการกระทำการต่าง ๆ ที่ตนเองไม่มีความถนัด เพื่อไม่ให้ประสิทธิภาพของงานด้อยกว่าบุคคลอื่น

จากการศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของการตั้งเป้าหมาย ผู้วิจัยสรุปลักษณะการตั้งเป้าหมาย โดยใช้เกณฑ์ที่ต่างกัน ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายตามระยะเวลา สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่
  - 1.1 การตั้งเป้าหมายระยะยาว (Short Goal) เป็นเป้าหมายที่บุคคลต้องใช้เวลามากที่จะบรรลุเป้าหมาย
  - 1.2 การตั้งเป้าหมายระยะสั้น (Long Goal) เป็นเป้าหมายที่ใช้เวลาน้อยในการบรรลุ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่เกิดจากการแบ่งเป้าหมายระยะยาวที่ต้องใช้เวลามากในการบรรลุให้เป็นเป้าหมายสั้น ๆ เพื่อให้บุคคลได้บรรลุได้เร็วขึ้นและสามารถที่จะประเมินความก้าวหน้าได้อย่างชัดเจน
2. การแบ่งเป้าหมายแบ่งตามจุดประสงค์ของการตั้งเป้าหมาย สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่

2.1 การตั้งเป้าหมายมุ่งการเรียนรู้ (Learning Goal) เป็นลักษณะการตั้งเป้าหมายที่มุ่งไปยังการเรียนรู้และความเชี่ยวชาญ

2.2 การตั้งเป้าหมายมุ่งแสดงผลการ (Performance Goal) เป็นลักษณะการตั้งที่มุ่งแสดงผลงานและได้รับการประเมินทางบวกจากผู้อื่น เช่น การชมเชยหรือของรางวัล

ไม่ว่าจะเป็นการตั้งเป้าหมายในลักษณะใด เป้าหมายที่ตั้งขึ้นจะต้องมีลักษณะที่ดีดังต่อไปนี้

1. เป็นเป้าหมายที่ระบุชัดเจน มีความท้าทาย ผลักดันให้บุคคลพัฒนา
2. เป็นเป้าหมายที่สามารถวัดและประเมินผลความก้าวหน้าได้จริง
3. เป็นเป้าหมายที่บุคคลสามารถกระทำได้จริง

4. เป็นเป้าหมายที่มีระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจน เป็นการกำหนดเวลาที่สิ้นสุด  
การกระทำ

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นไปที่กระบวนการฝึกให้นักศึกษา ได้มีกระบวนการ  
ตั้งเป้าหมาย ซึ่งนักศึกษาจะเป็นผู้กำหนดเป้าหมายขึ้นมาเองทั้งที่เป็นเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้และ  
แสดงผลงานและเป็นการตั้งเป้าหมายในลักษณะที่มีความเฉพาะเจาะจง ทำท่าย และมีความ  
เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนมากที่สุด โดยให้ความสนใจกับการตั้งเป้าหมายในลักษณะมุ่ง  
การเรียนรู้

### 2.2.5 กระบวนการตั้งเป้าหมาย

จากการศึกษากระบวนการตั้งเป้าหมาย (Locke and Latham, 1984;  
Lucidchart, 2018) ผู้วิจัยสามารถสรุปกระบวนการตั้งเป้าหมายได้ว่ากระบวนการตั้งเป้าหมาย  
ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

#### ขั้นที่ 1 การพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการอย่างแท้จริง

การพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการว่าเป็นสิ่งที่ต้องการอย่างแท้จริงหรือไม่  
มีความสำคัญมากพอที่จะใช้เวลาและความพยายามในการทำสิ่งนั้นหรือไม่

#### ขั้นที่ 2 การระบุเป้าหมาย

หลังการมั่นใจในสิ่งที่ต้องการแล้วให้สร้างเป้าหมาย ซึ่งจะต้องเป็นเป้าหมายที่มี  
ลักษณะที่ดีคือมีความชัดเจน สามารถวัดได้ สามารถกระทำได้จริง และมีระยะเวลาที่กำหนดการ  
สิ้นสุดชัดเจน

#### ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์เป้าหมาย

เมื่อระบุเป้าหมายเรียบร้อยแล้ว วิเคราะห์ปัจจัยที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย ไม่ว่าจะ  
เป็นตนเองกับเป้าหมายว่าตนเองอยู่ตำแหน่งใดและพิจารณาว่าหากต้องการบรรลุเป้าหมายจะต้อง  
ทำอะไรและต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลใด ในเรื่องใดบ้าง

#### ขั้นที่ 4 การระบุเป้าหมายย่อย (วัตถุประสงค์ย่อย)

การระบุเป้าหมายทำให้บุคคลทราบถึงสิ่งที่ตนเองต้องการ และเพื่อให้บรรลุ  
เป้าหมายจึงนำเป้าหมายซึ่งเป็นเป้าหมายระยะยาว (จุดประสงค์ปลายทาง) มาแบ่งเป็นเป้าหมาย  
ย่อย (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม)

#### ขั้นที่ 5 การสร้างแผนการดำเนินการ

การสร้างแผนการดำเนินการพร้อมทั้งกรอบเวลาสำหรับการเริ่มต้นและสิ้นสุด  
แต่ละกิจกรรม

### ขั้นที่ 6 ขั้นการแบ่งปันเป้าหมาย

การแบ่งปันเป้าหมายกับคนอื่น ซึ่งเป็นการเตือนตนเองว่าต้องการบรรลุสิ่งใด

### ขั้นที่ 7 การปฏิบัติตามแผนการดำเนินการ

การดำเนินการตามแผนการดำเนินการที่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า

### ขั้นที่ 8 การประเมินเป้าหมายและวัตถุประสงค์เป็นระยะ ๆ

เมื่อดำเนินการตามแผนการที่ได้วางไว้ บุคคลจะต้องมีการประเมิน ทบทวน เพื่อปรับปรุงแก้ไขเมื่อทราบความก้าวหน้าและข้อผิดพลาดไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินการ

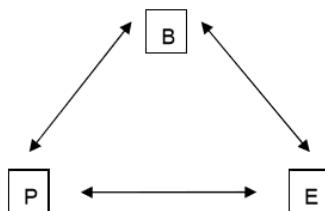
### ขั้นที่ 9 การเพิ่มพลังให้กับตนเอง

การตระหนักถึงความสำเร็จของตนเอง มีการให้รางวัลกับตนเองเมื่อสามารถบรรลุเป้าหมายย่อยได้สำเร็จ เพื่อให้มีพลังที่จะไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า การประเมินตนเองถือเป็นส่วนประกอบสำคัญในกระบวนการตั้งเป้าหมาย โดยในการประเมินผลงานหรือการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคคล ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบเกณฑ์ของเป้าหมายที่กำหนดไว้ และผลของการกระทำ เมื่อบุคคลมีการประเมินตัดสินความก้าวหน้าและผลการกระทำด้วยตนเอง และได้รับรู้ความรู้สึกของตนเองกับผลที่เกิดขึ้น บุคคลนั้นก็จะเกิดความพยายามในการทำสิ่งต่าง ๆ ที่จะมุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ตนเองได้ตั้งเป้าหมายไว้

#### 2.2.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย

การตั้งเป้าหมายมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของ Bandura (1986) ที่เชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลจะเกิดจากปัจจัย 3 ประการที่ส่งผลซึ่งกันและกัน คือ บุคคล (Personal = P), พฤติกรรม (Behavior = B) และสภาพแวดล้อม (Environment = E) โดยทั้ง 3 องค์ประกอบนี้จะทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) ดังภาพที่ 2.3



**ภาพที่ 2.3** การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันขององค์ประกอบส่วนบุคคล (P) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (B) และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (E) ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพฤติกรรม (Bandura, 1986)

จากภาพที่ 2.3 อธิบายได้ว่า พฤติกรรม สภาพแวดล้อมและองค์ประกอบส่วนบุคคลนั้นต่างก็เป็นตัวกำหนดที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน นั่นหมายความว่า ถ้าองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปก็จะมีผลทำให้องค์ประกอบอื่น ๆ เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย แต่ทั้งสามองค์ประกอบก็ไม่ได้มีอิทธิพลเท่าเทียมกันและไม่ได้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน ต้องอาศัยเวลาในการที่องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งจะมีผลต่อการกำหนดองค์ประกอบอื่น และเมื่อนำมาพิจารณาในบริบทของการตั้งเป้าหมาย พบว่า พฤติกรรมของบุคคลจะเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปก็เนื่องจากบุคคลนั้นและสภาพแวดล้อม โดยตัวบุคคลจะต้องเกิดความสามารถในการคาดหวังผลการกระทำในอนาคต ซึ่งการตั้งเป้าหมายก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ตัวบุคคลเกิดการคาดหวังผล (Bandura, 1986)

ในปัจจุบันมีทฤษฎีการตั้งเป้าหมายหลายทฤษฎีที่สืบเนื่องมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทาง ปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ซึ่งในงานวิจัยนี้จะนำเอาทฤษฎีที่มีความสำคัญและได้รับการอ้างอิงในงานวิจัยต่าง ๆ อย่างแพร่หลายมาเสนอ ดังนี้

### 1. ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายของ Locke และ Latham

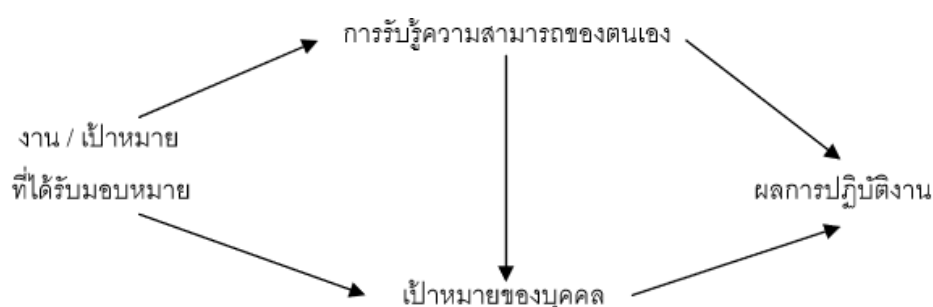
Locke and Latham (1990) ได้กล่าวไว้ว่า เป้าหมายเป็นสิ่งสะท้อนด้านปัญญาสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลพยายามอย่างยิ่งที่จะบรรลุ โดยทฤษฎีนี้ได้มุ่งอธิบายวิธีการที่แต่ละบุคคลใช้เพื่อพัฒนาเป้าหมายของตนเองตามสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเป้าหมายจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 องค์ประกอบ คือ

1. การเลือกเป้าหมาย (Goal Choice) เป็นการที่บุคคลเลือกเป้าหมายพร้อมทั้งพิจารณาระดับของเป้าหมายที่มีความพยายามจะบรรลุ เช่น นักเรียนเลือกกระดุกที่แตกต่างกันของเป้าหมายในการทำงานแต่ละครั้ง ซึ่งในการเลือกเป้าหมายแต่ละครั้งนั้น เป้าหมายที่ถูกกำหนดขึ้นจากภายนอกก็จะเข้ามามีอิทธิพลด้วยเสมอ

2. การยอมรับในเป้าหมาย (Goal Commitment) เป็นระดับความเข้มของแนวทางความพยายามและความกระตือรือร้นที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และยังเป็นสิ่งสำคัญใน

การสะท้อนระดับของการยอมรับเป้าหมายของแต่ละบุคคล ซึ่งการยอมรับในเป้าหมายนี้อาจวัดได้โดยผ่านพฤติกรรมและการกระทำ

Locke และ Latham เป็นนักจิตวิทยาที่มีบทบาทในด้านจิตวิทยาอุตสาหกรรมองค์กร ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายของสองท่านนี้ได้นำไปใช้ในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคคลในองค์กรกันอย่างแพร่หลาย โดย Locke and Latham (1984, 1990) ได้กล่าวถึงการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self - Efficacy) ตามทฤษฎีของ Bandura ไว้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น มีอิทธิพลต่อกระบวนการตั้งเป้าหมาย และจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานด้วย ดังภาพที่ 2.4



ภาพที่ 2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถ เป้าหมาย และผลการปฏิบัติงาน  
(Locke & Latham, 1994)

จากภาพที่ 2.4 แสดงให้เห็นว่าเป้าหมายของบุคคลและการรับรู้ความสามารถของตนเองต่างส่งผลโดยตรงต่อผลการปฏิบัติงาน และการรับรู้ความสามารถของตนเองยังส่งผลทางอ้อมต่อการตั้งเป้าหมายและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้วย โดยผู้ที่มีการตั้งเป้าหมายในระดับที่ยากและท้าทายจะเป็นผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถต่อตนเองสูง ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองและการตั้งเป้าหมายของบุคคลนั้นจะส่งผลต่อการสร้างแรงจูงใจทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงขึ้น (Bandura & Locke, 2003)

Locke and Latham (1984) ได้นำเสนอกระบวนการขั้นตอนในการตั้งเป้าหมายของการปฏิบัติงานไว้ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การระบุลักษณะของงานให้ชัดเจน ทั้งในวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเชิงปริมาณที่สามารถวัดและสังเกตได้ หรือการกำหนดเวลาในช่วงของการปฏิบัติงานที่แน่นอน
2. ถ้าเป้าหมายที่ตั้งขึ้นมีความหลากหลาย ควรจัดลำดับความสำคัญก่อน – หลังให้ชัดเจน และกระทำตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ตามลำดับความสำคัญที่ได้กำหนดไว้ในกระบวนการตั้งเป้าหมายที่สำคัญตามทฤษฎีการตั้งเป้าหมายของ Locke and Latham ได้กล่าวไว้ว่า

บุคคลที่มีการตั้งเป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจง ยากและท้าทายจะส่งผลให้บุคคลนั้นมีความพยายาม มีความคงทนในการทำงาน และหากประสบผลสำเร็จในการทำงานนั้น ก็จะเกิดความพึงพอใจมากกว่าบุคคลที่มีการตั้งเป้าหมายที่ง่ายและไม่มีความเฉพาะเจาะจง (Locke & Latham, 2006) นอกจากนี้ Locke and Latham (2006) ได้กล่าวว่า ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกระบวนการตั้งเป้าหมายคือการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่ใช้เพื่อติดตามความคืบหน้าในการทำงาน และมีผลทำให้บุคคลมีการปรับเปลี่ยนการตั้งเป้าหมายเพื่อให้เกิดผลการทำงานที่มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น ทั้งนี้ในการปรับเปลี่ยนการตั้งเป้าหมายนั้นอาจสูงขึ้นหรือต่ำกว่าเป้าหมายเดิมที่ตั้งไว้ขึ้นอยู่กับผลการทำงานที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้

จากทฤษฎีของ Locke และ Latham ที่กล่าวมาพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นมีอิทธิพลต่อกระบวนการตั้งเป้าหมาย และจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน โดยผู้ที่มีการตั้งเป้าหมายในระดับที่ยากและท้าทายจะเป็นผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถต่อตนเองสูง ซึ่งบุคคลที่มีการตั้งเป้าหมายในลักษณะที่ท้าทายและมีความเฉพาะเจาะจงเช่นนี้ก็จะเป็นผู้ที่มีความพยายามและมั่นคงในการทำงาน และส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในผลงานมากกว่าบุคคลที่มีการตั้งเป้าหมายที่ง่ายและไม่เฉพาะเจาะจง ส่วนขั้นตอนในการตั้งเป้าหมายของการปฏิบัติงานนั้นควรมีการระบุลักษณะของงานให้ชัดเจน มีการตั้งเป้าหมายในเชิงปริมาณที่สามารถวัดประเมินได้อย่างชัดเจน และควรเป็นเป้าหมายที่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ หากมีเป้าหมายที่หลากหลาย ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและกระทำตามเป้าหมายทีละเป้าหมาย นอกจากนี้ การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ถือเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการตั้งเป้าหมายด้วย เพื่อใช้ในการติดตามความคืบหน้าในการทำงานและบุคคลสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับเปลี่ยนการตั้งเป้าหมายเพื่อให้เกิดผลการทำงานที่มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

## 2. ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายของ Dweck และ Elliott

Dweck and Elliott (1983) กล่าวการตั้งเป้าหมายเป็นกระบวนการสำคัญที่มีบทบาทอย่างมากต่อกระบวนการคิดของบุคคลที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ และได้กล่าวถึงลักษณะของการตั้งเป้าหมายไว้ 2 ลักษณะคือ

1. เป้าหมายมุ่งการเรียนรู้ (Mastery Goal) บุคคลที่มีการตั้งเป้าหมายในลักษณะนี้จะเป็นผู้ที่มีการพัฒนาความสามารถในการทำงานของตนเอง มีความสุขในการทำงานและต้องการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่รู้จริงในเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษา
2. เป้าหมายมุ่งผลงาน (Performance Goal) บุคคลที่มีการตั้งเป้าหมายในลักษณะนี้จะมีการตัดสินความสามารถตนเองในทางบวก และหลีกเลี่ยงที่จะตัดสินผลการกระทำ

ของตนในทางลบ บุคคลกลุ่มนี้จะเรียนและทำงานโดยหวังการได้รับการยกย่องและการยอมรับจากผู้อื่น

ทฤษฎีของ Dweck and Elliott (1983) ที่กล่าวมาพบว่าการตั้งเป้าหมายเป็นกระบวนการที่มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการคิดของบุคคลที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ โดยลักษณะของการตั้งเป้าหมายสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ลักษณะคือ เป้าหมายมุ่งการเรียนรู้ และเป้าหมายมุ่งผลงานซึ่งทำให้บุคคลมีรูปแบบของการแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลด้วย

จากการศึกษาทฤษฎีของนักวิชาการและนักวิชาการทั้ง 3 ทฤษฎีที่กล่าวมาในข้างต้น พบว่า การตั้งเป้าหมายเป็นกระบวนการในการกำหนดเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรม ทำให้บุคคลมีความพยายามในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลของการกระทำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการสรุปทฤษฎี

หลังจากการศึกษาทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting Theory) จากเอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคมของ Bandura ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายของ Locke and Latham และ ทฤษฎีลักษณะการตั้งเป้าหมายของ Dweck and Elliott มาสังเคราะห์เป็นสาระสำคัญของทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting Theory) เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมสำหรับการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

#### สาระสำคัญของทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting Theory)

- เป้าหมาย เป็นสิ่งที่แสดงถึงความต้องการของบุคคลที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งถูกกำหนดเพื่อเปลี่ยนความคิด ความต้องการ ไปสู่การกระทำ
- การตั้งเป้าหมายที่ดีเป็นกระบวนการตั้งเป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจง มีความยาก และท้าทายที่บุคคลจะทำให้เป้าหมายนั้นประสบความสำเร็จได้
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การที่บุคคลเห็นว่าเป้าหมายนั้นมีความสำคัญ มีความเชื่อในตัวเองว่าสามารถทำให้สำเร็จได้ ยอมรับและเกิดความผูกพันกับเป้าหมาย และมีการสร้างแผนการดำเนินงาน
- การกำกับติดตามและได้รับข้อมูลย้อนกลับของการปฏิบัติงานเป็นส่วนประกอบสำคัญในกระบวนการตั้งเป้าหมาย โดยการเปรียบเทียบผลของการปฏิบัติงานกับเกณฑ์ของเป้าหมายที่กำหนด โดยเมื่อบุคคลมีการประเมินตัดสินความก้าวหน้าและผลการกระทำด้วยตนเอง บุคคลนั้นก็ จะเกิดความพยายามในการทำสิ่งต่าง ๆ

### 2.2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างการตั้งเป้าหมายกับพฤติกรรมการเรียน

จากการศึกษาอิทธิพลของการตั้งเป้าหมายที่ผู้วิจัยกล่าวไว้ในหัวข้อที่ 2.2.3 แสดงให้เห็นว่าการตั้งเป้าหมายมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ใน 4 ลักษณะ คือ ทิศทาง (Direction) ความพยายาม (Effort) ความอดทน (Persistence) และการพัฒนากลยุทธ์ (Strategy Development) และในมุมมองของผู้วิจัย การตั้งเป้าหมายก็น่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนใน 4 ลักษณะเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สุธีรา นิมิตรนิวัฒน์ (2537) ได้กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเรียนเพิ่มขึ้นและขณะเดียวกัน Schunk and Swartz (1993) ยังได้กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายจะทำให้ผู้เรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับสูง ซึ่ง Schunk (1994) อธิบายว่า การที่ผู้เรียนไม่ได้กำหนดเป้าหมายของตนเอง ทำให้ผู้เรียนขาดความเชื่อมั่นในความสามารถ เพราะขาดมาตรฐานที่จะประเมินความก้าวหน้า ดังนั้น เป้าหมายจึงถือเป็นแนวทางที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความสามารถของตนเองและนำไปสู่การแสดงออกที่ดี

งานวิจัยจำนวนหนึ่ง ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการตั้งเป้าหมายกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ดังเช่น Gerhardt and Brown (2006) ได้ศึกษาผลของการตั้งเป้าหมายและอารมณ์ที่มีต่อการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ผลการวิจัยพบว่า การตั้งเป้าหมายแบบมุ่งการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง สอดคล้องกับการวิจัยของ Bagger, Li, and Gutek (2008) ก็พบว่า การตั้งเป้าหมายส่งผลต่อการทำนายการรับรู้ความสามารถของตนเอง

### 2.2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย

#### งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมายไว้ ดังนี้

แสงอรุณ ประสพกาญจน์ (2542) ศึกษาผลของการฝึกการตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์ที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ พบว่า กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกการตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์จากการทำกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ทำกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพียงอย่างเดียวและกลุ่มควบคุม

พรวิณัส นุ่มท้วม (2546) ศึกษาการวิเคราะห์จัดกลุ่มบุคคลลักษณะผู้เรียนที่มีเป้าหมายมุ่งสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 10 พบว่ากลุ่มประสิทธิภาพ มีเป้าหมายมุ่งเรียนเพื่อเรียนรู้สูง พึงพาต่ำ ใฝ่รู้สูง รับรู้ตนเองสูง ความร่วมมือต่ำแต่ไม่ต่ำมาก กลุ่มเก็บตัว มีเป้าหมายมุ่งเรียนเพื่อผลงานสูงและมุ่งหลีกเลี่ยง พึงพาต่ำ ใฝ่รู้ต่ำ รับรู้ตนเองต่ำร่วมมือต่ำ และกลุ่มสมบูรณ์แบบ มีเป้าหมายมุ่งสัมฤทธิ์ผล พึงพาสูง ใฝ่รู้สูง รับรู้ตนเองต่ำแต่ไม่มากนัก ร่วมมือสูง



ภวิกา ภักษา (2553) ศึกษาการตั้งเป้าหมายที่มีผลต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ พบว่าการฝึกการตั้งเป้าหมายมุ่งการเรียนรู้ มีผลต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์และการฝึกการตั้งเป้าหมายแบบมุ่งการเรียนรู้แบบมุ่งความสามารถไม่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์

อริสา ภูริวัฒน์ (2553) ศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาการ ตั้งเป้าหมายในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีผลต่อการตั้งเป้าหมายในการเรียน พบว่า การตั้งเป้าหมายในการเรียนของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมแตกต่างกัน และการตั้งเป้าหมายเชิงปฏิบัติการ, เพื่อการเรียนรู้ เพื่อผลประโยชน์ในอนาคต, เพื่อรางวัลหรือได้รับการยกย่อง และ เพื่อการได้รับการยอมรับจากสังคมเพิ่มขึ้น

จากงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมายข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกันดังนี้

**1) รูปแบบการวิจัย** งานวิจัยที่พบส่วนใหญ่จะเป็นการวิจัยเชิงทดลองที่ให้ผู้เรียนเข้าร่วมฝึกการตั้งเป้าหมาย นอกจากนี้ยังมียงานวิจัยบางส่วนที่ศึกษาความสัมพันธ์ของการตั้งเป้าหมายกับตัวแปรต่าง ๆ โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสำรวจหรือแบบวัด แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปความสัมพันธ์

**2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย** จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย พบว่าตัวแปรที่ศึกษาควบคู่กับการตั้งเป้าหมายจะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวิชาการหรือทักษะ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์

2.2) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจหรือทัศนคติ ได้แก่ การเรียนอย่างมีความสุขกับทัศนคติต่อวิชาชีพ ความสนใจในกิจกรรม และการรับรู้ความสามารถของตนเอง

**3) กลุ่มตัวอย่าง** จากการศึกษาพบว่า งานวิจัยที่มีรูปแบบการวิจัยเป็นเชิงทดลองทั้งหมดจะเป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น และสำหรับงานวิจัยที่เป็นการศึกษาความสัมพันธ์จะมีกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปริญญาตรี

**4) ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย** งานวิจัยเชิงทดลองที่ได้ศึกษาโดยส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาในการทำกิจกรรมครั้งละ 50 - 60 นาที สัปดาห์ละ 2 - 5 ครั้ง

**5) ผลการวิจัย** จากการสรุปงานวิจัยพบว่า การตั้งเป้าหมายจะส่งผลและมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรด้านต่าง ๆ

### งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย

Schunk and Rice (1991) ศึกษาการตั้งเป้าหมายและกระบวนการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีผลต่อการอ่านจับใจความ พบว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการอ่านจับใจความและมีทักษะในการอ่านจับใจความสูงกว่า

Schunk and Swartz (1993) ศึกษาผลของการตั้งเป้าหมายและกระบวนการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถและผลสัมฤทธิ์ในการเขียนพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกการตั้งเป้าหมายร่วมกับการได้รับข้อมูลป้อนกลับมีการรับรู้ความสามารถและทักษะในการเขียนเพิ่มขึ้น

Pintrich (2000) ศึกษาผลของการตั้งเป้าหมายที่มีผลต่อการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ พบว่า นักเรียนที่มีการตั้งเป้าหมายแบบมุ่งการเรียนรู้สูงร่วมกับการตั้งเป้าหมายมุ่งแสดงความสามารถสูงจะมีระดับของการรับรู้ความสามารถของตนเองอยู่ในระดับสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

Gardner (2006) ศึกษาผลของการฝึกตั้งเป้าหมายแบบมุ่งการเรียนรู้ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จาก 5มหาวิทยาลัย พบว่า กลุ่มทดลองมีการเรียนรู้ที่จะทำงานหนักขึ้นเพื่อไปให้ถึงผลสำเร็จของการแก้ปัญหาและมีการประยุกต์ แนวทางที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาที่ยากขึ้น

Song and Grabowski (2006) ศึกษาผลของการตั้งเป้าหมาย การทำงานกับกลุ่มเพื่อนต่อการแก้ปัญหาของนักเรียน เกรด 6 ของ โรงเรียนประถมศึกษา พบว่า การตั้งเป้าหมายแบบมุ่งการเรียนรู้จะมีแรงจูงใจภายในสูงกว่ากลุ่มที่มีการตั้งเป้าหมายแบบมุ่งการแสดงออกและการตั้งเป้าหมายมุ่งการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะการแก้ปัญหา

Morisano, Hirsh, Peterson, Pihl, and Shore (2010) ศึกษาผลของการตั้งเป้าหมายที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกตั้งเป้าหมายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงชันกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกตั้งเป้าหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

yi Li and Shieh (2016) ศึกษาผลของการตั้งเป้าหมายที่มีต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้และพฤติกรรมเรียนของนักศึกษาในมหา-วิทยาลัยในไต้หวันและจีนแผ่นดินใหญ่เป็นกลุ่ม 500 คน พบว่าการตั้งเป้าหมายที่หลากหลายมีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้และพฤติกรรมเรียนและพบผลทางบวกของแรงจูงใจในการเรียนรู้ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้

จากงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมายข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกันดังนี้

**1) รูปแบบการวิจัย** งานวิจัยส่วนหนึ่งมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของการตั้งเป้าหมายกับตัวแปรต่าง ๆ โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสำรวจหรือแบบวัด แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปความสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยบางส่วนเป็นการวิจัยเชิงทดลองที่ให้กลุ่มตัวอย่างได้ทำกิจกรรมการตั้งเป้าหมาย

**2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย** จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการตั้งเป้าหมายมีความสัมพันธ์และอิทธิพลต่อตัวแปรหลากหลายประเภท ซึ่งในที่นี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

2.1) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวิชาการหรือทักษะ คือ ผลการสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2) ทักษะการแก้ปัญหา มีนักวิจัยหลายท่านที่ได้ทดลองให้กลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมการแก้ปัญหา โดยใช้การตั้งเป้าหมายเป็นตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อทักษะการแก้ปัญหา

2.3) พฤติกรรมการเรียน โดยการตั้งเป้าหมายที่หลากหลายมีผลต่อพฤติกรรมการเรียน

2.4) การรับรู้ความสามารถของตนเอง จากผลการศึกษาพบว่า มีงานวิจัยบางส่วนที่พบความสัมพันธ์ของการตั้งเป้าหมายกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ได้แก่ การตั้งเป้าหมายจะเป็นตัวทำนายและมีความสัมพันธ์กับระดับของการรับรู้ความสามารถของตนเองในผู้เรียน

**3) กลุ่มตัวอย่าง** จากงานวิจัยพบว่ารูปแบบการวิจัยที่เป็นเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง Grade 4 - 9 และสำหรับงานวิจัยที่เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ดำเนินการโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามหรือแบบสำรวจจะมีกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปริญญาตรี

**4) ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย** งานวิจัยเชิงทดลองที่ได้ศึกษาโดยส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาในการทำกิจกรรมครั้งละ 45 - 60 นาที เฉลี่ยประมาณ 4 - 5 สัปดาห์ ทั้งนี้หากจำนวนครั้งที่ทำการทดลองต่อสัปดาห์สูง ปริมาณสัปดาห์ที่ใช้ในการทดลองก็จะน้อยลง

**5) ผลการวิจัย** จากการสรุปงานวิจัยพบว่า การตั้งเป้าหมายจะส่งผลและมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์กับภาวะความเป็นผู้นำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจมากขึ้น ทักษะการแก้ปัญหา รวมทั้งยังเป็นตัวทำนายและเพิ่มระดับของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้วย และลักษณะการตั้งเป้าหมายก็มีส่วนสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียน

### ตอนที่ 3 โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

#### 3.1 ความหมายของโปรแกรม

Schroeder and Mitchener (1975) ให้ความหมายของโปรแกรม ดังนี้

1. กิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบของประเทศ
2. กิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบที่จัดในองค์กร
3. กิจกรรมการศึกษาที่จัดสำหรับประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
4. กิจกรรมการศึกษาเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือการอบรมระยะสั้นๆ

Boyle (1981) ให้ความหมายของโปรแกรมว่า หมายถึง สิ่งที่เกิดจากกิจกรรมที่นักเรียนศึกษาและผู้เรียนร่วมกันทำ กิจกรรมการวางโปรแกรมประกอบด้วย การวิเคราะห์ความต้องการ วางแผน การสอน การประเมิน และการรายงานผล

Tyler (1983) ให้ความหมายของโปรแกรมว่า เป็นโครงร่างของงานที่จะกระทำหรือการจัดเตรียมแผนการที่จะทำ หรือชุดเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่รวบรวมไว้ ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมทุกอย่างที่กระทำในค่ายหรือศูนย์ต่าง ๆ

Boone (1992) ให้ความหมายของโปรแกรมหรือคำว่า การวางโปรแกรม (Programming) คือความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับองค์กรทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในการวางแผนการสร้าง แผนการเรียนรู้ การปฏิบัติงานการเรียนรู้ การประเมินผลและความรับผิดชอบต่อโปรแกรมในการ นิยามความหมายของโปรแกรมหรือการวางแผนโปรแกรมนั้น

อัมพรรัตน์ วัฒนะโชติ (อ้างถึงใน นฤมล มณีงาม, 2547) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมการสอนว่า หมายถึง รายละเอียดของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ให้ได้มากที่สุด โดยที่ผู้สร้างโปรแกรมการสอนจะเรียกชื่อของโปรแกรมต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์หรือลักษณะของโปรแกรมที่วางไว้

แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษา ในความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525 ได้บัญญัติไว้ว่า โปรแกรม คือ “กำหนดการ” หมายถึง ระเบียบการที่บ่งบอกถึงขั้นตอนของงานที่จะต้องทำตามลำดับ

ดวงเดือน อ่อนน่วม (2529 อ้างถึงใน อังค์สุมล เชื้อชัย, 2543) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมการสอนว่า หมายถึง รายละเอียดของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนโดยทั่วไปหรือนักเรียนที่มีบุคคลลักษณะพิเศษ เช่น เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กพิการ เด็กที่มีผลการเรียนต่ำ ให้นักเรียนนั้นได้รับการพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายหรือลักษณะของโปรแกรมที่วางไว้ เช่น การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ โปรแกรมการพัฒนาและ

ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.) โปรแกรมการศึกษาทางอาชีพ โปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ เป็นต้น

นิตา ชูโต (2527) ให้ความหมายของโปรแกรมว่า หมายถึง แนวคิด แนวทาง หรือ ภาพรวมของกิจกรรมที่ได้จัดวางไว้อย่างเป็นระบบ มีงบประมาณและระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

สวัสดี้ ภูทอง (2546) กล่าวว่า โปรแกรมหมายถึง การจัดกิจกรรมอย่างมีระบบตั้งแต่ การวิเคราะห์ความต้องการ การวางแผน การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการประชาสัมพันธ์โปรแกรม โดยมีการทำงานเป็นขั้นตอน

อุ้นตา นพบุคค (2546) ได้ให้ความหมายของคำว่าโปรแกรมไว้ว่า คืองานประจำที่มีการปฏิบัติ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นโปรแกรมจึงมีความสัมพันธ์กับเวลา มีการพัฒนา ประเมินผล เพื่อการคงอยู่ของ กิจกรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญของโปรแกรม

สรุปว่า โปรแกรม หมายถึง แนวทางในการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ และมีวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน ที่จัดขึ้นเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งในระยะสั้น ๆ ประกอบด้วย การวางแผน การสอน และการประเมิน

### 3.2 องค์ประกอบของโปรแกรม

Cooper and Worden (1983) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของโปรแกรมการสอนไว้ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2) ความต้องการของผู้เรียน ลักษณะของผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียน 3) กระบวนการเรียนการสอน 4) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หนังสือ เกม และสิ่งอื่น ๆ ที่ต้องการใช้

Niedermeyer (1992) กล่าวถึง องค์ประกอบของการพัฒนาโปรแกรมว่าควรมี องค์ประกอบ ดังนี้

1. จุดประสงค์ของโปรแกรม
2. รายละเอียดของเนื้อหา
3. กิจกรรมการเรียนการสอน
4. วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอนต่าง ๆ
5. การนำโปรแกรมไปใช้
6. การประเมินผลของโปรแกรม

ดาวใจ อินทร์จันทร์ (2543) ได้พัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เจตคติและพฤติกรรมในการจัดการขยะ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และได้สรุปว่า โปรแกรมที่สมบูรณ์ต้องมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2) ลักษณะ

ของโปรแกรม 3) บุคคลสมบัติของผู้ใช้โปรแกรม 4) เอกสารและสื่อของโปรแกรม 5) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 6) การทดลองใช้โปรแกรม และ 7) การประเมินผลโปรแกรม

จำลอง ไชยยา (2545) ได้พัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เจตคติและการปฏิบัติในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำโดยใช้วิธีสตอรี่ไลน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และได้สรุปว่า โปรแกรมต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้ 1) หลักการของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) ลักษณะของโปรแกรม 4) บุคคลสมบัติของผู้ใช้และกลุ่มเป้าหมาย 5) เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม 6) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ 7) การประเมินผลการเรียนการสอน

สารีพันธุ์ ศุภวรรณ (2545) พัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมกัน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของเด็กเร่ร่อน โดยมีองค์ประกอบของโปรแกรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2) กลุ่มเป้าหมาย 3) บุคคลสมบัติของผู้สอน 4) รูปแบบการเรียนรู้ 5) เนื้อหาสาระ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อการสอน 8) การวัดและการประเมินผล และ 9) สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน

ธัญญะ สิงห์พันธ์ (2559) พัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างการอดทนรอคอยตามแนวคิดการมีสติร่วมกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลในนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) การดำเนินการใช้โปรแกรม และ 4) การประเมินผลโปรแกรม

กนกอร กวานสุพรรณ และคณะ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร และกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ คือ 1) แนวคิดพื้นฐาน 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) กระบวนการ และ 6) การวัดและประเมินผล

ชนัญญา ไยล่อ (2560) พัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดความฉลาดทางวัฒนธรรมและแนวคิดอุปนิสัย 7 ประการ ของสตีเฟ่น อาร์ โควี เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นในองค์กรธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) กลุ่มเป้าหมาย 4) ผู้สอน 5) กิจกรรม 6) เนื้อหาสาระ 7) แหล่งความรู้และสื่อการสอน 8) สภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษา 9) การวัดและประเมินผล และ 10) ระยะเวลาในการเรียนรู้

จากองค์ประกอบของโปรแกรมที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม ดังตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2.8 การสังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม

องค์ประกอบของโปรแกรม	Cooper and Worden (1983)	Niedemeyer (1992)	ดาวใจ อินทรจันทร์ (2543)	จำลอง ไชยยา (2545)	สาริพันธุ์ ศุภวรรณ (2545)	ธัญช ลิขพันธ์ (2559)	กนกกร กวานสุพรรณ และคณะ (2560)	ชนัญญา ไยลล (2560)
แนวคิดพื้นฐาน							✓	
หลักการและเหตุผลของโปรแกรม				✓		✓	✓	✓
จุดประสงค์ของโปรแกรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ลักษณะของผู้เรียน	✓							
ลักษณะของโปรแกรม			✓	✓				
เนื้อหาของโปรแกรม		✓			✓		✓	✓
กิจกรรมการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
รูปแบบการเรียน					✓			
วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอนต่าง ๆ	✓	✓	✓	✓	✓			✓
บุคคลสมบัติของผู้ใช้โปรแกรม			✓	✓	✓			✓
กลุ่มเป้าหมาย				✓	✓			✓
การนำโปรแกรมไปใช้/การเน้นการใช้โปรแกรม		✓				✓		
การประเมินผลของโปรแกรม		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอน					✓			✓
ระยะเวลาในการเรียนรู้								✓

จากตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรมนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบของโปรแกรมสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1. หลักการของโปรแกรม
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม
3. เนื้อหาของโปรแกรม
4. การดำเนินการใช้โปรแกรม
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
6. การวัดและประเมินผล

### 3.3 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม

Pual and Mclaughlin (อ้างถึงใน สุวรรณิ ขอบรูป, 2540) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนกระบวนการพัฒนาโปรแกรมการสอนว่า ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดวิธีการประเมินผู้เรียน (Assessment) เป็นการประเมินผู้เรียนก่อนเข้าร่วมโปรแกรม ข้อมูลส่วนนี้สามารถนำมาได้จากกการสัมภาษณ์ สอบถามผู้ปกครอง ครูหรือนักเรียน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน จากการทดสอบหรือการสังเกตก็ได้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างโปรแกรม
2. การตั้งเป้าหมายและจุดประสงค์การสอน (Setting Goals and Instructional Objective) การกำหนดเป้าหมายโดยทั่วไปอาจอยู่ในขอบเขตของหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน และกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนซึ่งมีลักษณะเป็นข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมที่คาดหวังว่าจะเกิดกับผู้เรียนที่เฉพาะเจาะจงลงไป
3. การวิเคราะห์ผลงาน (Task Analysis) เป็นขั้นตอนการตีความทักษะและเนื้อหาในการเรียนออกมาเป็นขั้นตอนย่อย ๆ ซึ่งอาจเรียงตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหา เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะความรู้หรือพฤติกรรมของผู้เรียน
4. การเลือกและการใช้กลยุทธ์ในการสอน รวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์ (Selection and Use of Instructional Strategies, Including Materials) กลยุทธ์ในการเรียนการสอน คือ การกำหนดว่าผู้สอนจะสอนอย่างไร การฝึกหัด การให้ผลย้อนกลับ การให้แรงเสริม รวมถึงการให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน นอกจากนี้ผู้สอนต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนนั้น ๆ ด้วย
5. การประเมินผลโปรแกรม (Program Evaluation) คือ การประเมินผลผู้เรียนในโปรแกรมว่า ได้เกิดพฤติกรรมหรือบรรลุเป้าหมายของโปรแกรมที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งถ้าไม่ก็ต้อง



ตรวจสอบข้อบกพร่องของโปรแกรมในส่วนต่าง ๆ อาทิเช่น ความถูกต้องของขั้นตอนในการเรียนการสอน การเลือกเนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรม เป็นต้น เพื่อทำการปรับปรุงโปรแกรมต่อไป

Boyle (1981) ได้เสนอกระบวนการในการพัฒนาโปรแกรมเชิงพัฒนา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม ผู้พัฒนาโปรแกรมควรมีความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ธรรมชาติ ของผู้เรียน ผู้สอน และกระบวนการพัฒนาโปรแกรม ซึ่งการวางนโยบายของโปรแกรมต้องเป็นที่เข้าใจอย่างชัดเจนในบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1. กำหนดปรัชญาพื้นฐานของโปรแกรมและนำมาใช้ในการวางแผน
2. พิจารณา วิธีการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของผู้เรียนและผู้สอนและรายละเอียดต่าง ๆ ของโปรแกรมให้มีความสอดคล้องกับปรัชญาของโปรแกรม
3. พิจารณาเรื่องนโยบาย ระเบียบแนวทางการปฏิบัติและทำความเข้าใจเกี่ยวกับบุคลากรที่ เข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการ

ในขั้นตอนนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในอดีต ปัจจุบันและอนาคต เพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์ข้อมูลที่ควรสนใจซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้รับบริการและชุมชน จากเอกสารของสถาบันที่เกี่ยวข้องจากเอกสารวิชาการ ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ประกอบกันช่วยให้เข้าใจชุมชนและกลุ่มผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจจะใช้วิธีพบปะกับกลุ่มผู้รับบริการเพื่อเข้าใจปัญหาความต้องการและความเป็นไปได้ของการพัฒนาโปรแกรม นอกจากนั้นควรศึกษาโปรแกรมของหน่วยงานองค์กรอื่นที่ดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

1. การสังเกตและรวบรวมข้อมูลของสภาพปัจจุบันและอดีตของชุมชน นำมาวิเคราะห์ เช่น ข้อมูลด้านประชากร พื้นที่ ลักษณะของชุมชนและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน
2. การสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลด้านบุคคล กลุ่ม และองค์กรเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรม
3. การศึกษาทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อนำมาจัดสรรให้เหมาะสมในการดำเนินโปรแกรม บุคคลที่สามารถให้ความร่วมมือด้านแรงงานหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาผลลัพธ์ที่ต้องการจากการพัฒนาโปรแกรม

ในขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดผลของสิ่งที่ต้องการจะให้เกิดจากการพัฒนาโปรแกรม โดยกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการอย่างกว้าง ๆ ก่อน ซึ่งผลลัพธ์นี้จะต้องให้สอดคล้องกับสถานการณ์ หลังจากนั้นนำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์เฉพาะ ที่ระบุการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่ต้องการให้เกิดขึ้นต่อบุคคลเป้าหมายร่วมในโปรแกรม อันจะนำไปสู่ผลลัพธ์โดยรวมที่สำคัญ คือ ควรระบุให้ได้ว่าบุคคลผู้ร่วมโปรแกรมต้องเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาอย่างน้อยที่สุดในด้านความรู้ เจตคติ และ

ด้านทักษะ เท่าใดหรืออาจจะระบุปริมาณเนื้อหาความรู้ที่ต้องการสอน โดยในการตรวจสอบ ควรตรวจสอบทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะให้แน่ใจว่ามีลักษณะดังนี้ คือ ต้องสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์สถานการณ์ และประโยชน์ของโปรแกรมจะตกอยู่กับกลุ่มเป้าหมาย ผลลัพธ์และประโยชน์ดังกล่าวเกิดจากกิจกรรมของโปรแกรมที่วางไว้ และผลลัพธ์เหล่านั้นแม้เป็น เป้าหมายกลางของกลุ่มแต่ก็ควรยอมรับและยืดหยุ่นตามความต้องการและความแตกต่างระหว่าง บุคคล สรุปได้ดังนี้

1. การให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล เข้ามามีส่วนร่วมคัดสรรความต้องการและปัญหา เพื่อกำหนด เป็นผลลัพธ์ของโปรแกรมที่ต้องการ ซึ่งผลลัพธ์นั้นควรเป็นการพัฒนาในด้านสังคม เศรษฐกิจหรือสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ความต้องการและปัญหานี้ อาจดำเนินการโดยการปรึกษา ร่วมกันกับกลุ่มผู้รับบริการ

2. การกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการและพัฒนาให้เป็นเป้าหมายเฉพาะ เป็นการระบุอย่าง เป็นขั้นตอนตั้งแต่ความรู้พื้นฐานที่ผู้รับบริการจำเป็นต้องได้รับการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้และสิ่งที่ ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อาจเป็นเรื่องทักษะหรือความเชื่อ และการทดสอบระดับความรู้ก่อน การเข้าร่วมโปรแกรม

3. การจัดเรียงผลที่ต้องการจากการพัฒนาโปรแกรมที่ประกอบด้วย
  - 1) ความสอดคล้อง ระหว่างวัตถุประสงค์เฉพาะและความต้องการและปัญหา
  - 2) ความเหมาะสมของ ทรัพยากรที่สนับสนุน การดำเนินโปรแกรม เช่น งบประมาณ เวลา
  - 3) ผลลัพธ์ที่ดีต่อโดยรวมและ เหมาะสมกับแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกันด้วย
  4. การจัดเรียงลำดับความสำคัญของโปรแกรม โดยใช้เกณฑ์เรื่องความจำเป็นและความเร่งด่วน ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากบุคคล และชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแหล่งทรัพยากรและการสนับสนุน

ในขั้นตอนนี้ควรพิจารณาความเพียงพอของทรัพยากรด้านการเงิน กำลังคน อุปกรณ์ เครื่องมือและความพร้อมใช้ของทรัพยากรด้วย นอกจากนี้ยังควรกำหนดบุคคลที่มีความรู้สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมรวมทั้งตรวจสอบว่า ผู้นำของโปรแกรมนั้นมีเวลาเพียงพอที่จะอุทิศ ให้กับโปรแกรม ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การพิจารณาถึงความเหมาะสมและความพร้อมต่อการใช้งานของทรัพยากร เช่น คน เวลา งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์

2. การกำหนดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาต่าง ๆ ที่ช่วยให้โปรแกรมมี ประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การพิจารณาถึงความสามารถในการมีเวลาที่เพียงพอในการเข้าร่วมของผู้ นำโปรแกรม

### ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาแผนการสอน

ขั้นตอนนี้เป็นการพิจารณาเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับเรียงตามลำดับของประสบการณ์การเรียนรู้โดยมีข้อมูลประกอบการพิจารณาคือภูมิหลังที่อาจจะแตกต่างกันของผู้เรียนเช่น ประสบการณ์เดิม ระดับการศึกษา สถานะทางสังคม เป็นต้น นอกจากนั้นควรพิจารณาการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมกับลักษณะและภูมิหลังของกลุ่มเป้าหมายพิจารณาเลือกวิธีการ แล้วจึงเลือกเทคนิคของกิจกรรม กำหนดอุปกรณ์ เครื่องมือตามความเหมาะสม และกำหนดบทบาทของคณะเจ้าหน้าที่ตามแผนการสอน สรุปได้ดังนี้

1. การพิจารณาถึงพื้นฐาน ประสบการณ์ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้เรียน เพื่อจัดเนื้อหาให้เหมาะสม อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโปรแกรม
2. การกำหนดบทบาทของนักพัฒนาโปรแกรมในการเข้าร่วมในกระบวนการเรียนรู้กับผู้เรียน
3. การกำหนดวิธีการเรียนการสอน พร้อมทั้งกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโปรแกรมที่อาจเป็นการฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การปรึกษารายบุคคล หรือวิธีการหลาย ๆ อย่างร่วมกัน การพิจารณาถึงการนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เมื่อสถานการณ์อำนวยที่สอดคล้องกับทฤษฎี
4. การกำหนดหน้าที่ของคณะผู้จัดโปรแกรมและวิทยากร
5. การกำหนดและพัฒนาเอกสารให้พร้อมพร้อมทั้งกำหนดเวลาเพื่อนำเสนอโปรแกรม

### ขั้นตอนที่ 6 การปฏิบัติการโปรแกรม

ขั้นตอนนี้ เป็นการเลือกกิจกรรมที่จะปฏิบัติ มีข้อควรพิจารณา 3 ประเด็นคือการกระตุ้น ความสนใจให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการและเป็นกิจกรรมเสริมที่ใช้ ติดตามโปรแกรมอย่างเพียงพอ โดยดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่มีความต่อเนื่องเพื่อประสิทธิภาพใน การเรียนรู้ และรวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรค เพื่อปรับแผนการปฏิบัติได้ตามความจำเป็น สรุปได้ ดังนี้

1. กำหนดเนื้อหา กิจกรรมและสถานการณ์ เพื่อสร้างความสนใจ เพื่อให้เกิดความสำเร็จจากการเรียนรู้ และเพื่อให้ติดตามผลได้
2. การดำเนินการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมและมีความต่อเนื่อง
3. การจัดทำปฏิทินกิจกรรมเพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ การจัดทำเอกสาร การประสานงานกับวิทยากร และการลำดับกิจกรรมที่จัดขึ้นปฏิทินนี้ควรมีเนื้อหา ที่ประกอบด้วย
  - 1) กิจกรรมที่เรียงลำดับเวลา
  - 2) ผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายและเวลาในการเตรียมการ

4. การนำโปรแกรมไปดำเนินการที่มีการปรับปรุงในระหว่างกระบวนการของโปรแกรม เพื่อให้ได้โปรแกรมที่มีประสิทธิภาพ

#### ขั้นตอนที่ 7 ความน่าเชื่อถือของทรัพยากร

ในระหว่างดำเนินการการประเมินโปรแกรมในแง่มุมต่าง ๆ มีประโยชน์ต่อกระบวนการพัฒนาโปรแกรมตั้งแต่ต้นจนจบโปรแกรม ผู้จัดโปรแกรมควรจัดให้มีการประเมินในทุกขั้นตอน ซึ่งในการประเมินดังกล่าวจำเป็นต้องมีการเตรียมประเด็นและตัวชี้วัดซึ่งต้องรวบรวมเกณฑ์ที่ใช้ประกอบในการพิจารณาเครื่องมือและผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งรูปแบบและเทคนิคการประเมินขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น วัตถุประสงค์ของโปรแกรมหรือการใช้ประโยชน์ของผลการประเมินหรือผู้รับผิดชอบการประเมิน เป็นต้น สรุปได้ดังนี้

1. การวางแผนให้มีการประเมินผลทุกขั้นตอน เช่น ประเมินแผนการสอนก่อนนำไปดำเนินการการประเมินความก้าวหน้าและบุคคลภาพของโปรแกรมระหว่างปฏิบัติงานและการวางแผน เพื่อประเมินผลในขั้นตอนสุดท้าย

2. การระบุเป้าหมายของการประเมิน

3. การกำหนดมิติของการประเมิน เช่น ด้านประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผล

4. การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินโปรแกรม อาจกำหนดเป็นตัวชี้วัด การระบุว่า จะ ประเมินด้วยการเก็บข้อมูลอย่างไร เช่น การประเมินด้วยเอกสารและการสังเกตประกอบกัน

5. การกำหนดหลักฐานของการประเมิน การเก็บข้อมูลในการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินและการอภิปรายผล

6. การประเมินผลและกำหนดผู้รับทราบผลของการประเมิน

#### ขั้นตอนที่ 8 การรายงานบุคคลค่าของโปรแกรม

ขั้นตอนนี้สามารถทำได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับบุคคลที่ต้องมีส่วนรับรู้รายงานนี้ ซึ่งมีหลายระดับ ตั้งแต่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้สนับสนุน โดยเนื้อหา ของรายงานเป็นได้ตั้งแต่แบบไม่เป็นทางการ รายงานกลุ่มในการประชุม รูปแบบของรายงานที่เป็นทางการจนถึงรายงานการวิจัยเต็มรูปแบบ นอกจากนี้ควรมีการติดตามผลการดำเนินการในภายหลัง ซึ่งอาจเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มเพื่อยืนยันผลสำเร็จของโปรแกรมสรุปได้ดังนี้

1. การจัดทำรายงานที่ตอบสนองกลุ่มคนที่แตกต่างกัน เช่น วิทยากร ประชาชน ที่ปรึกษา ผู้กำหนดนโยบาย ว่าควรมีรูปแบบอย่างไร เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ที่ควรประกอบด้วย รายละเอียด คือ 1) ความสำคัญของโปรแกรม 2) ชื่อโปรแกรม 3) บทบาทของผู้ให้ความรู้ 4) ผลที่ คาดหวัง 5) ประโยชน์ของโปรแกรม 6) การดำเนินการ 7) ผลการประเมิน ด้านความพึงพอใจความ คิดเห็น วิธีการตอบสนองจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. การติดตามตอบคำถามหรือข้อสงสัยเพิ่มเติม โดยผู้ที่เกี่ยวข้อง

Boone (1992) ได้นำเสนอกระบวนการในการพัฒนาโปรแกรมไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผน
2. การสร้างและการนำโปรแกรมไปปฏิบัติ
3. การประเมินผลและความรับผิดชอบในการรายงานผล

บุญชม ศรีสะอาด (2537) กล่าวว่า โปรแกรมที่สมบูรณ์จะต้องมีบททดสอบการวัดความก้าวหน้าของการเรียน โดยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre - Test) และทำการทดสอบหลังเรียน (Post - Test) แล้วพิจารณาว่าหลังเรียนผู้เรียนแต่ละคนมีคะแนนมากกว่าก่อนเรียนมากน้อยเพียงใด ดังนั้นโปรแกรมที่ดีต้องมีองค์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักสูตร จะต้องศึกษาหลักสูตรให้ละเอียดเพื่อทราบว่าต้องสอนเพื่ออะไร มีเนื้อหาอย่างไร ทั้งนี้ควรศึกษาเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ เช่น เนื้อหาที่จะนำมาสอน การสร้างโปรแกรม ทฤษฎีการสอน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมและสร้างเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้วัดประเมินผลโปรแกรม จุดประสงค์ที่จะกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้สร้างโปรแกรมคาดหวังว่าหลังจากผู้เรียนเรียนจบโปรแกรมที่ตั้งไว้แล้วจะเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง โดยจะกำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives)

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ภารกิจ (Task Analysis) เพื่อทราบว่าในการเรียนเรื่องนั้น ๆ จะต้องอาศัยความรู้พื้นฐานหรือพฤติกรรมเมื่อเริ่มเข้าเรียนอะไรบ้าง ระหว่างที่เรียนนั้นจะต้องเรียนรู้อะไรบ้างและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior) คืออะไร

ขั้นที่ 4 สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดประเมินผลโปรแกรมโดยยึดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลัก แบบทดสอบนอกจากจะช่วยให้ทราบผลของโปรแกรมและยังช่วยให้ทราบถึงการพัฒนาความรู้ของผู้เรียนที่ได้รับในระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมด้วย โดยพิจารณาจากคะแนนสอบหลังเรียนกับก่อนเรียน

Tyler (1986) ได้นำเสนอกระบวนการในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาไว้ในหนังสือ Basic Principle of Curriculum and Instruction ซึ่งมี 4 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา (Choose Educational Objectives) การกำหนดวัตถุประสงค์นี้ พิจารณาจากความต้องการและความสนใจของผู้เรียน สภาพชีวิตของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม การเมือง หรือเศรษฐกิจ และจากแนวคิดทฤษฎี หลักการ หรือข้อเท็จจริงด้านเนื้อหา

2. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selected Learning Experience) หลักในการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้นั้น ควรจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนและนำไปใช้ได้จริง เกิดความพึงพอใจทำให้มีปฏิกิริยาโต้ตอบ ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และทำให้เกิดผลอย่างต่อเนื่อง

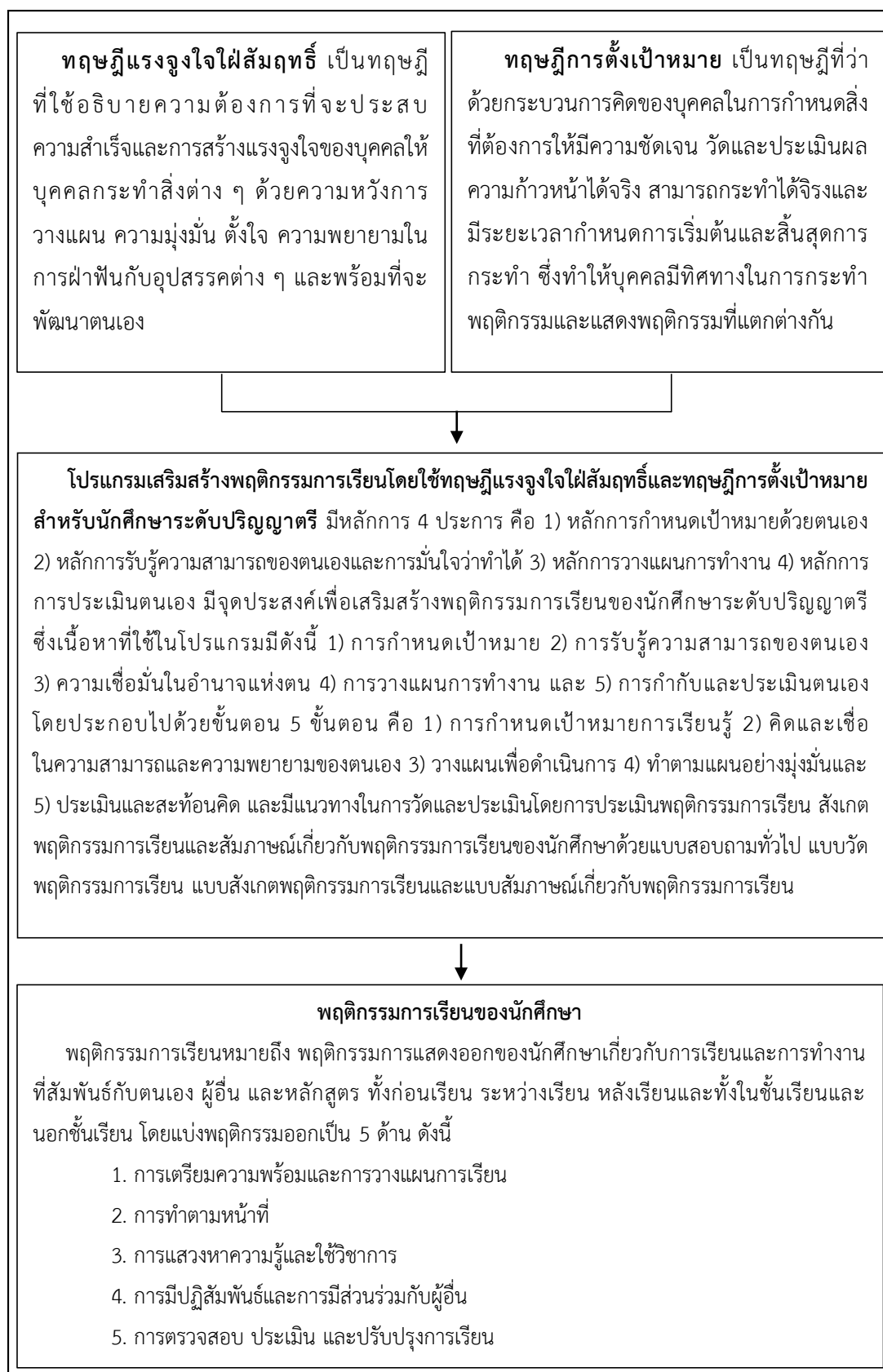
3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Organize Learning Experience) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้นี้จะต้องมีความต่อเนื่อง เป็นขั้นตอนและสามารถบูรณาการได้ โดยจัดทั้งในรูปแบบของการให้ข้อมูลความรู้ แนวคิด ค่านิยม และทักษะได้

4. การประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluate Learning Outcome) การประเมินผล การเรียนควรให้ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยประเมินจากการกำหนดเป็น วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ระบุสถานการณ์ทำให้ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมนั้น ได้เลือกและ ออกแบบวิธีสำหรับรวบรวมข้อมูลหลักฐาน การกำหนดตัวอย่าง การรวบรวมข้อมูล การสรุปและ จัดกระทำข้อมูล

จากข้อมูลข้างต้นที่ผู้วิจัยได้ศึกษา สามารถสรุปขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมได้ ดังนี้

1. การกำหนดองค์ประกอบของโปรแกรม
2. การพัฒนาแผนการสอน
3. การดำเนินการใช้โปรแกรม
4. การดำเนินการวัดและประเมินผล

## กรอบแนวคิดในการวิจัย



### บทที่ 3

#### วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีและ 2) เพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 5 ระยะดังนี้

##### ระยะที่ 1 (R<sub>1</sub>) การวิจัยเพื่อการศึกษาสภาพปัญหา

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนจากมาตรฐานการอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 มาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และนักวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ขั้นที่ 3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

ขั้นที่ 4 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย

##### ระยะที่ 2 (D<sub>1</sub>) การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ขั้นที่ 1 สร้างโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ขั้นที่ 2 การพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

##### ระยะที่ 3 (R<sub>2</sub>, D<sub>2</sub>) การวิจัยเพื่อศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน (ฉบับร่าง) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรม

##### ระยะที่ 4 (R<sub>3</sub>) การวิจัยเพื่อศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ขั้นที่ 1 การเตรียมการนำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีไปใช้

ขั้นที่ 2 การทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี



ขั้นที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้  
ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีระหว่างใช้กับ  
กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

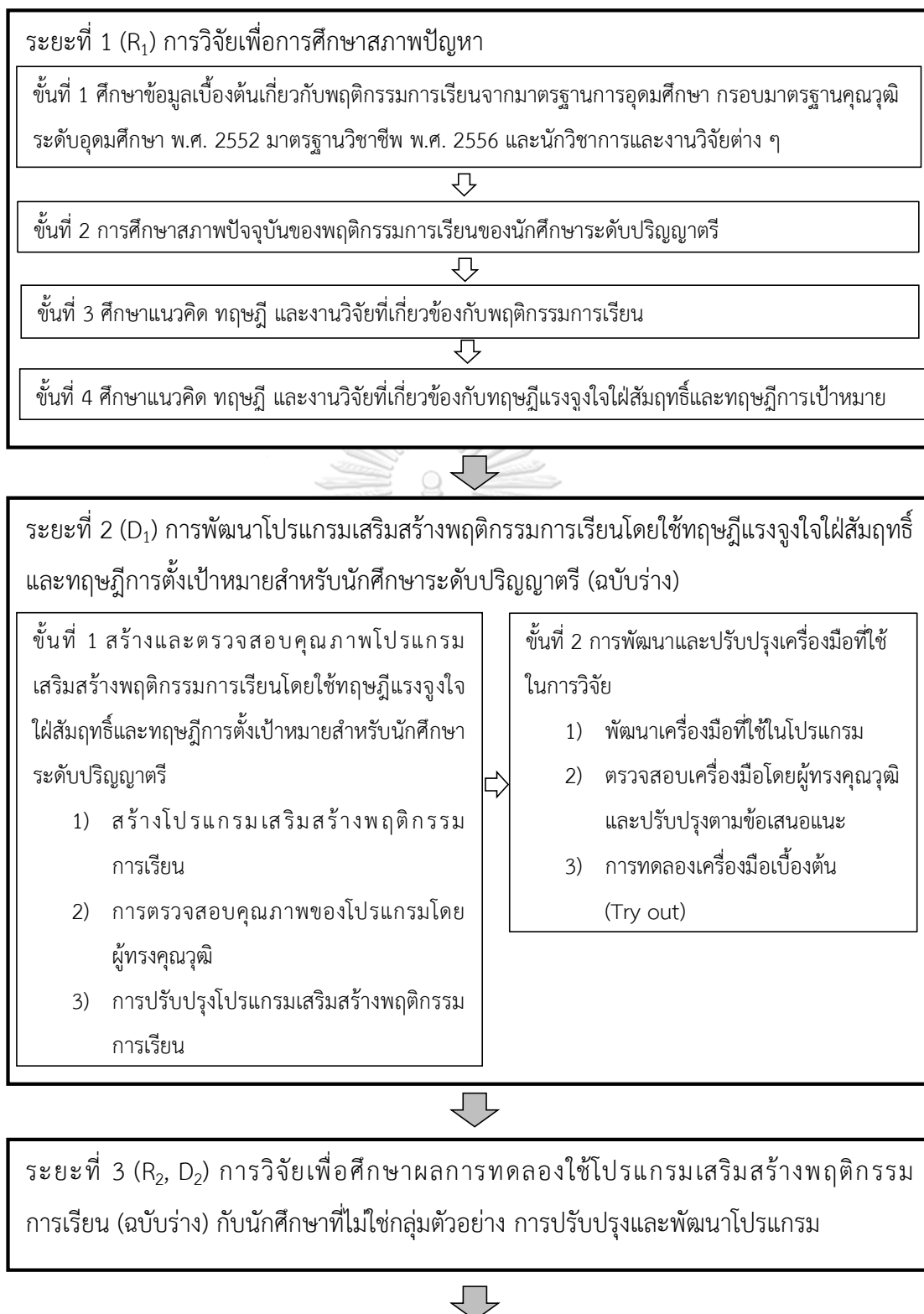
**ระยะที่ 5 (D<sub>3</sub>) การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้  
ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี**

ขั้นที่ 1 การสรุปผลการใช้และปรับปรุงโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน  
โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ขั้นที่ 2 การจัดทำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ  
ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีฉบับปรับปรุง

การดำเนินการวิจัยและพัฒนาทั้ง 5 ระยะ มีลำดับขั้นตอน ดังภาพที่ 3.1

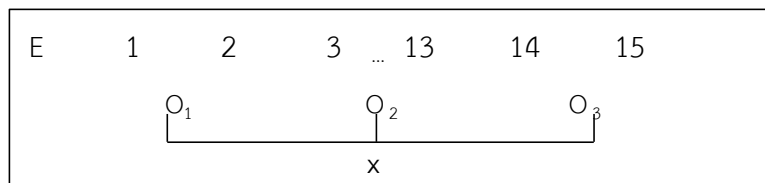




ระยะที่ 4 (R<sub>3</sub>) การวิจัยเพื่อศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ขั้นที่ 1 การเตรียมการนำโปรแกรมไปใช้

- 1) กำหนดแบบแผนการวิจัย โดยใช้การศึกษาแบบกลุ่มเดียววัดหลายครั้งแบบอนุกรมขนานเวลา (The One Group Pretest – Posttest Time – Series Design)



- 2) การดำเนินการใช้โปรแกรม ผู้วิจัยจะดำเนินการในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีระยะเวลา 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง แบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 (สัปดาห์ที่ 1 - 2) ก่อนใช้โปรแกรม ระยะที่ 2 (สัปดาห์ที่ 3 - 13) ระหว่างใช้โปรแกรม และระยะสุดท้าย (สัปดาห์ที่ 14 - 15) หลังใช้โปรแกรม
- 3) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตและศึกษาศาสตรบัณฑิตที่มีปัญหาล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง
- 4) กลุ่มตัวอย่าง ส่วนหนึ่งของกลุ่มเป้าหมายที่นำมาใช้ในการทดลอง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ขั้นที่ 2 การทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ขั้นที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีระหว่างทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 4 การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล



ระยะที่ 5 (D<sub>3</sub>) การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ขั้นที่ 1 การสรุปผลการใช้และปรับปรุงโปรแกรม



ขั้นที่ 2 การจัดทำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีฉบับสมบูรณ์

ภาพที่ 3.1 กรอบการดำเนินการวิจัย



### ระยะที่ 1 (R<sub>1</sub>) การวิจัยเพื่อการศึกษาสภาพปัญหา

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

#### ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนจากมาตรฐานการอุดมศึกษา

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 มาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และ

นักวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ

1) ศึกษามาตรฐานการอุดมศึกษาทั้ง 5 ด้าน ซึ่งพบว่า มาตรฐานการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนคือมาตรฐานที่ 1 ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคือผู้เรียนต้องมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมี อย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) (2) ด้านความรู้ (Knowledge) (3) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) ซึ่งพบว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาได้แก่ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม คือ ผู้เรียนจะต้องแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น 2. ด้านความรู้ ผู้เรียนต้องมีความรู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เป็นไปตามกฎระเบียบที่ถูกตั้งขึ้น 3. ด้านทักษะทางปัญญา ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อความรู้จากหลากหลายแหล่งได้ และสามารถที่จะพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือของข้อความเหล่านั้นได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้ผ่านการพิจารณาแล้วว่าน่าเชื่อถือและถูกต้องไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ไม่ว่าจะเป็นในฐานะผู้นำหรือสมาชิกกลุ่ม และแสดงพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่ามีความรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเองและอาชีพ และ 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาหาข้อมูลและนำเสนอข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การศึกษามาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 โดยผู้วิจัยได้ศึกษามาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน และแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการ พัฒนาโปรแกรมให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพดังกล่าว ซึ่งจากมาตรฐานการปฏิบัติงานและ มาตรฐานการปฏิบัติตน ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และระบุเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ศึกษา ค้นคว้า แสวงหาความรู้ และเผยแพร่ทางวิชาการ 2) เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ 3) รับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น 4) ยอมรับในความรู้ ความสามารถของผู้เรียน 5) ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย 6) วางแผน พัฒนาค้นหาและพัฒนางาน 7) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตามกฎระเบียบ 8) ใช้องค์ความรู้หลากหลายในการปฏิบัติหน้าที่ และ 9) ให้ความช่วยเหลือกับผู้อื่น

## ขั้นที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

นักศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ เช่น การไม่รับผิดชอบต่อกิจการหรือสิ่งที่ได้รับมอบหมาย ใช้เวลาว่างไม่เป็นประโยชน์ ไม่มีการศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากที่ได้รับ ในชั้นเรียน หรือไม่มีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าชั้นเรียน จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า นักศึกษาใช้เวลาว่างด้านส่วนตัวมาเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ พฤติกรรม การใช้เวลาว่างด้านการทำนงานนอกเวลา (Part – Time) ด้านการเรียนรู้และด้านสังคม ตามลำดับ (ธัญนันท์ ทองบุญตา, 2551) นอกจากนี้ จากการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมนักศึกษา ไทย (สุรัชชัย แก้วทรัพย์ศักดิ์, 2554) สามารถสรุปเป็นข้อสังเกตที่พบเห็นได้อย่างชัดเจน อาทิ เข้าเรียนไม่ตรงเวลา ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น สงสัยยากรู้ แต่ไม่กล้าถามและจะถามเมื่อจบชั้นเรียน แล้ว เมื่อมีโอกาสระดมความคิดเห็น นักศึกษาที่เขียนสรุปมักเป็นผู้ที่ต้องนำเสนอและมักเป็นนักศึกษา คนเดิม ๆ ไม่บันทึกงานที่ต้องรับผิดชอบ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดจากนักศึกษา โดยนักศึกษามี พฤติกรรมกรเรียนที่ไม่เหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภิสรา สุวรรณชาติ และ วิไลพร รังควัต (2555) และเมื่อเทคโนโลยีการสื่อสารที่พัฒนาไปอย่างก้าวไกล พฤติกรรมกรใช้เครือข่าย สังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น จนเกิดเป็นการติดการใชงาน ซึ่งเป็นผลมาจาก การรับรู้ความเพลิดเพลิน ความรู้สึกชื่นชอบ และสนุกสนาน (ภาณุวัฒน์ กองราช, 2554) ซึ่งส่งผลให้ในชั้นเรียนเองนั้น นักศึกษาก็นำสมารทโฟนเข้ามาใช้ในชั้นเรียนมีทั้งการนำมาใช้ เพื่อค้นคว้าข้อมูลในขณะทำกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมาย แต่ในขณะเดียวกันก็นำมาใช้เพื่อติดต่อกับ เพื่อนหรือแอบใช้สมารทโฟนโดยไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ในด้านของสังคม ออนไลน์ เช่น Facebook, Line หรือ Instagram เป็นต้น (ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ, 2559)

นอกจากนี้ อมรวิรัช นาคทรพรพ (2561) หัวหน้าคณะวิจัยโครงการปฏิบัติการโรงเรียนพัฒนา คุณภาพต่อเนื่อง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หนึ่งในมุมมองของเด็กไทยที่มีผลต่อ การเรียนคือ นิสัยและพฤติกรรมกรเรียนของเด็กยังต้องพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมกรอ่าน

ค้นคว้า การทำการบ้านไปจนถึงการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน นอกจากนี้เด็กไทยยังต้องการความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน เช่น ความรู้สึกเป็นที่ยอมรับ การมีเพื่อนพูดคุยปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ไปจนถึงการที่เด็ก ๆ สามารถช่วยตัวเองได้ เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของพฤติกรรมการเรียน มีนักการศึกษากล่าวไว้ว่า พฤติกรรมและอุปนิสัยของเรจะมีผลต่ออนาคตของตัวเอง (ประคัลภ์ ปัทมพลิงกูร, 2558) ดังนั้นการที่นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่เหมาะสมก็อาจจะมีผลต่ออนาคตของตัวเอง นักศึกษาเองไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเรียน การงาน หรือการดำรงชีวิต เป็นต้น ซึ่งสำหรับการเป็นนักศึกษาครูแล้วควรจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเรียนที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่างและสามารถถ่ายทอดไปยังนักเรียนได้

### ขั้นที่ 3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนและการทำงาน ที่สัมพันธ์กับตนเอง ผู้อื่น และหลักสูตร ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียนและทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ซึ่งลักษณะของการปรับพฤติกรรมสามารถทำได้โดย 1) เน้นการแก้ไขพฤติกรรมที่มองเห็นได้ชัด สังเกตและวัดได้ 2) ไม่ใช่คำติตรา เน้นวิธีการทางบวกเพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 3) เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีขั้นตอน 4) การปรับพฤติกรรมต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การรับรู้และเต็มใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และ 5) มีการประเมินการปรับพฤติกรรมเป็นระยะ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลง ซึ่งควรใช้วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียนด้วยวิธีการวัดและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและครอบคลุมไม่ว่าจะเป็น แบบวัดพฤติกรรมการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนและแบบสอบถามทั่วไป

### ขั้นที่ 4 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาเนื่องจากหากนักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็จะทำให้นักศึกษาทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความมุ่งมั่น พยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งเป้าหมายนี้เป็นเป้าหมายภายในที่ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะกำหนดเพื่อเป็นพลัง แรงขับของตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทฤษฎีการตั้งเป้าหมายซึ่งจะนำมาบูรณาการร่วมกันเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียน เนื่องจากการตั้งเป้าหมายจากทฤษฎีการตั้งเป้าหมายนั้นเป็นการตั้งเป้าหมายภายนอกที่เกี่ยวกับงานที่บุคคลจะทำได้วางมาตรฐานภายนอก จากการกำหนดเป้าหมายทั้งภายในและภายนอกทำให้ผู้เรียนมีแรงขับ มุ่งมั่น พยายามมีการดำเนินการและการประเมินความสำเร็จของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจาก

การศึกษาทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญของทฤษฎีได้ ดังนี้

### สาระสำคัญของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ของบุคคลคือ ความมุ่งมั่น ความเพียรพยายามของบุคคลที่จะกระทำการต่าง ๆ ที่ต้องการให้สำเร็จอย่างไม่ย่อท้อ โดยการฝ่าฟัน ต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ

- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทำให้บุคคลรับรู้และมองเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นงานที่ต้องดำเนินการด้วยตนเองให้ดีกว่าเดิมจากมาตรฐานของตนเอง วางแผนถึงวิธีการทำงานให้ประสบความสำเร็จ และมีเป้าหมายให้งานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

- บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะกระทำการต่าง ๆ ด้วยความพยายามในระดับสูง ตั้งเป้าหมายในการทำงานที่ไม่ง่ายและไม่ยากจนเกินไป มีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเองและทรัพยากรที่มีอยู่

- การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่บุคคลสิ่งที่สำคัญและต้องทำคือ การที่บุคคลจะต้องคิดว่าฉันทำได้ “I can” การให้ความสำคัญของการจัดให้บุคคลเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นเป็นหมู่คณะ และการฝึกให้คิดวางแผนเป้าหมายที่จะทำให้สำเร็จ พิจารณาสาเหตุของการทำให้สำเร็จและพิจารณาสาเหตุของความล้มเหลวของการไปสู่เป้าหมายนั้น

### สาระสำคัญของทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย

- เป้าหมาย เป็นสิ่งที่แสดงถึงความต้องการของบุคคลที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งถูกกำหนดเพื่อเปลี่ยนความคิด ความต้องการ ไปสู่การกระทำ

- การตั้งเป้าหมายที่ดีเป็นกระบวนการตั้งเป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจง มีความยากและท้าทายที่บุคคลจะทำให้เป้าหมายนั้นประสบความสำเร็จได้

- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การที่บุคคลเห็นว่าเป้าหมายนั้นมีความสำคัญ มีความเชื่อในตัวเองว่าสามารถทำให้สำเร็จได้ ยอมรับและเกิดความผูกพันกับเป้าหมาย และมีการสร้างแผนการดำเนินงาน

- การกำกับติดตามและได้รับข้อมูลย้อนกลับของการปฏิบัติงานเป็นส่วนประกอบสำคัญในกระบวนการตั้งเป้าหมาย โดยการเปรียบเทียบผลของการปฏิบัติงานกับเกณฑ์ของเป้าหมายที่กำหนด โดยเมื่อบุคคลมีการประเมินตัดสินความก้าวหน้าและผลการกระทำด้วยตนเอง บุคคลนั้นก็จะเกิดความพยายามในการทำสิ่งต่าง ๆ



## ระยะที่ 2 (D<sub>1</sub>) การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับร่าง)

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจากระยะที่ 1 โดยเฉพาะที่เป็นจุดเน้นของพฤติกรรมการเรียนรู้  
ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย มาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดของการสร้าง  
โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งองค์ประกอบของโปรแกรมประกอบด้วย หลักการ  
วัตถุประสงค์ เนื้อหา การดำเนินการใช้ กิจกรรมการเรียนการสอน และ การวัดและประเมินผล  
และมีการตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโปรแกรม พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข  
ซึ่งการดำเนินการวิจัยในระยะนี้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

### ขั้นที่ 1 สร้างและตรวจสอบคุณภาพโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับร่าง)

#### 1. สร้างโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และ ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

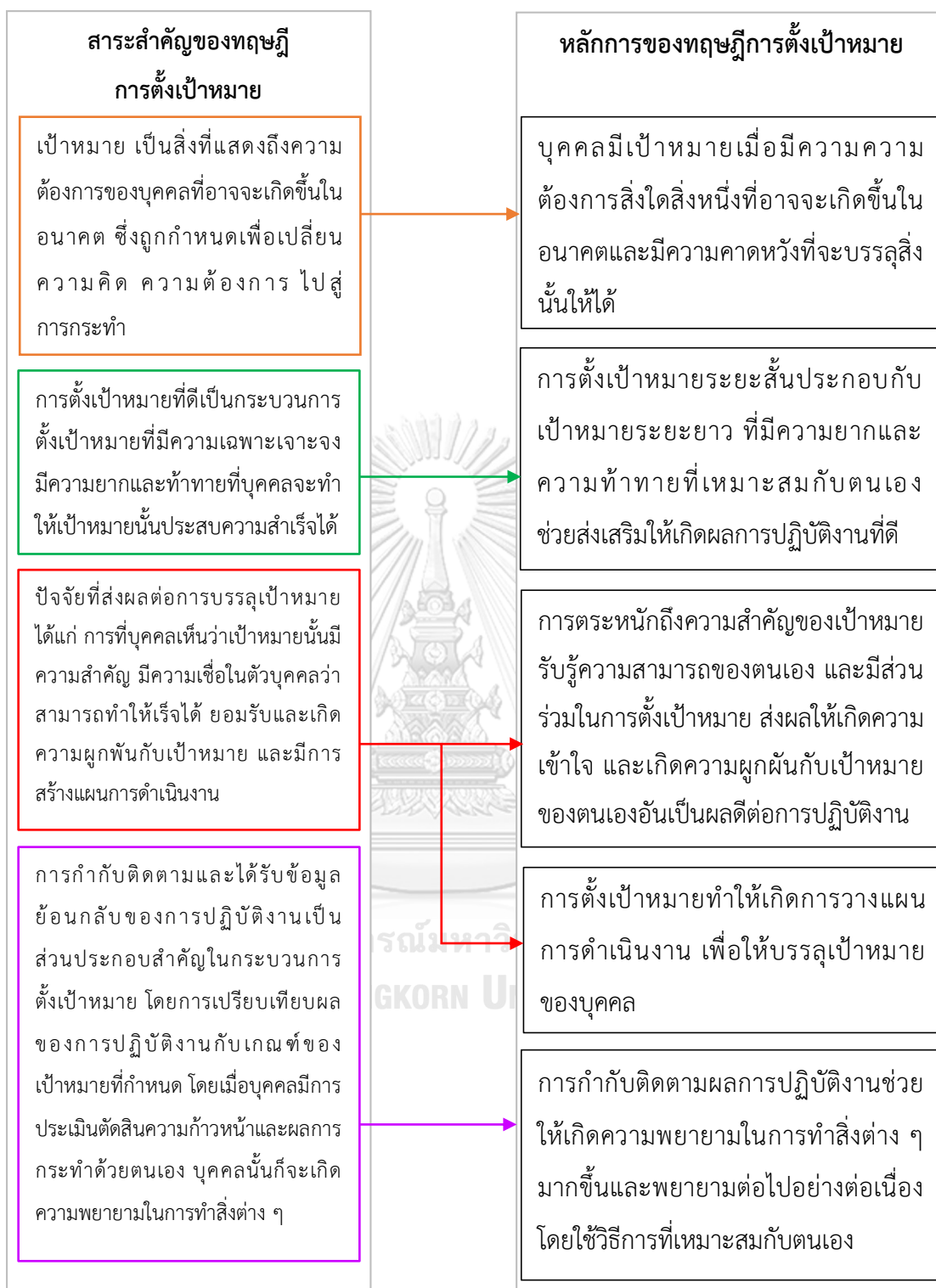
##### 1.1 กำหนดหลักการของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย

ศึกษา วิเคราะห์ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย และ  
สรุปสาระสำคัญของทั้งสองทฤษฎี และนำมาสังเคราะห์เพื่อพัฒนาหลักการของทฤษฎีแรงจูงใจ  
ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ดังภาพที่ 3.2 และภาพที่ 3.3





ภาพที่ 3.2 ผลการสังเคราะห์หลักการของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์



ภาพที่ 3.3 ผลการสังเคราะห์หลักการของทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย

จากภาพที่ 3.2 และภาพที่ 3.3 หลักการของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายมีรายละเอียด ดังนี้

### **หลักการของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์**

1. การคิดว่า ฉันทำได้ “I can” ช่วยให้เกิดความปรารถนาในการเปลี่ยนแปลงการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความมุ่งมั่น พยายามและเชื่อมั่น นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย
2. การใช้ความพยายามมากและเลือกกลวิธีที่เหมาะสมทำให้บุคคลมีแนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายได้จริงและรวดเร็ว
3. การตั้งเป้าหมายที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเองและทรัพยากรที่มีอยู่ ทำให้งานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ
4. การเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยส่งเสริมให้บุคคลเกิดความต้องการผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น และนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย
5. การวางแผน การพิจารณาสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมายและการประเมินผลงานของตนเอง ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้สำเร็จและมีคุณภาพ

### **หลักการของทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย**

1. บุคคลมีเป้าหมายเมื่อมีความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและมีความคาดหวังที่จะบรรลุสิ่งนั้นให้ได้
2. การตั้งเป้าหมายระยะสั้นประกอบกับเป้าหมายระยะยาว ที่มีความยากและความท้าทายที่เหมาะสมกับตนเอง ช่วยส่งเสริมให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดี
3. การตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมาย รับรู้ความสามารถของตนเอง และมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย ส่งผลให้เกิดความเข้าใจ และเกิดความผูกพันกับเป้าหมายของตนเองอันเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงาน
4. การตั้งเป้าหมายทำให้เกิดการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของบุคคล
5. การกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานช่วยให้เกิดความพยายามในการทำสิ่งต่าง ๆ มากขึ้นและพยายามต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับตนเอง

## 1.2 กำหนดหลักการของโปรแกรม

ผู้วิจัยนำหลักการที่ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ของทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายมาวิเคราะห์ร่วมกันและสังเคราะห์เชื่อมโยงทฤษฎีและแนวคิด เพื่อพัฒนาหลักการของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน ดังภาพที่ 3.4





ภาพที่ 3.4 ผลการพัฒนาหลักการของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรี

จากภาพที่ 3.4 พบความเชื่อมโยงของทฤษฎีในการกำหนดหลักการของโปรแกรม โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์สาระสำคัญของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย สามารถนำมากำหนดเป็นหลักการของโปรแกรม ซึ่งมีหลักการสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายระยะสั้น ระยะยาวที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง และการตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมาย ทำให้เกิดการยอมรับ และผูกพันกับเป้าหมาย นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายให้งานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ
2. การรับรู้ความสามารถของตนเองและการเชื่อมั่นว่า ฉันทำได้ “I can” ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และเกิดผลดีต่อการปฏิบัติงาน
3. การวางแผนกลวิธีการทำงาน ร่วมกับการพิจารณาถึงสาเหตุของความสำเร็จ และความล้มเหลวของเป้าหมายและการเรียนรู้ร่วมกันช่วยให้บุคคลมีความพยายามและความมุ่งมั่น ให้เป้าหมายสำเร็จอย่างมีคุณภาพสูงขึ้น
4. การกำกับติดตาม ประเมินแผนงานและผลงานของตนเองตามกลวิธีที่ใช้ ทำให้บุคคลใช้ความพยายามมากกับกลวิธีที่จะเกิดผลที่เหมาะสมกับความสามารถและเป้าหมายของตนเองต่อไป

### 1.3 การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

ผู้วิจัยวิเคราะห์และเชื่อมโยงหลักการของโปรแกรม ไปสู่ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน จากนั้นนำข้อมูลที่ศึกษามากำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น คือ เสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรี ทั้งในด้านการเตรียมความพร้อมและการวางแผนการเรียน การทำตามหน้าที่ การแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ การมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น และการตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงการเรียน

### 1.4 การกำหนดเนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรม

จากหลักการของโปรแกรมที่เกิดจากการวิเคราะห์ร่วมกันและสังเคราะห์จากหลักการของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย ผู้วิจัยได้นำหลักการดังกล่าวมาพิจารณาว่าในแต่ละหลักการนั้นประกอบไปด้วยเนื้อหาใดบ้าง ซึ่งเนื้อหาต่าง ๆ เหล่านี้นำไปใช้โดยผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของโปรแกรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งรายละเอียดของเนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรมมีดังนี้

- 1) การกำหนดเป้าหมาย
  - การตั้งเป้าหมาย
  - ลักษณะของเป้าหมาย
  - ความสำคัญของเป้าหมาย
  - ประโยชน์ของการแบ่งปันเป้าหมายกับผู้อื่น

## 2) การรับรู้ความสามารถของตนเอง

- ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง
- อิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรม
- ผลของการรับรู้ความสามารถของตนเอง
- ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง

## 3) ความเชื่อมั่นในอำนาจแห่งตน

- ความหมายของความเชื่อในอำนาจแห่งตน
- วิธีการคิดและเชื่อในอำนาจแห่งตน

## 4) การวางแผนการทำงาน

- ลักษณะของแผนการทำงานที่ดี
- ปัจจัยความสำเร็จและความล้มเหลว
- แผนสำรองในการทำงาน

## 5) การกำกับและประเมินตนเอง

- ความหมายของการกำกับและประเมินตนเอง
- วิธีการกำกับและประเมินตนเอง
- ประโยชน์ของการกำกับและประเมินตนเอง

### 1.5 กำหนดการดำเนินการใช้โปรแกรม

โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรีประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนใช้โปรแกรม ระหว่างใช้โปรแกรม และหลังใช้โปรแกรม ใช้เวลาทั้งหมด 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

**ก่อนใช้โปรแกรม** เป็นการศึกษาลักษณะชีวิตสังคมภูมิหลังของนักศึกษาด้วยแบบสอบถามทั่วไปและวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยในการนำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้จำนวน 160 ข้อ ที่ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านไปใช้ ซึ่งจะนำไปใช้ในการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 1 และ 2 โดยทำการแบ่งแบบวัดพฤติกรรมเป็น 2 ฉบับย่อย ฉบับละ 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ในสัปดาห์ที่ 1 นักศึกษาจะทำแบบวัดพฤติกรรมฉบับย่อยที่ 1 และในสัปดาห์ที่ 2 นักศึกษาจะทำแบบวัดพฤติกรรมฉบับย่อยที่ 2 แล้วนำคะแนนจากการวัดในสัปดาห์ที่ 1 และ 2 มาแปลผลตามเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน

**ระหว่างใช้โปรแกรม** เป็นการใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรีที่พัฒนาขึ้น



เป็นเวลา 11 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน จำนวน 11 แผน และศึกษาพฤติกรรมการเรียนระหว่างการใช้โปรแกรมที่พัฒนา โดยผู้เรียนทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในสัปดาห์ที่ 8 โดยจะทำแบบวัดพฤติกรรมฉบับย่อยที่ 2 ตอนต้นของสัปดาห์ และจะทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนฉบับย่อยที่ 2 ตอนท้ายของสัปดาห์ แล้วนำคะแนนมาแปลผลตามเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียน รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยนำผลการของโปรแกรมมาวิเคราะห์เพื่อเสนอขั้นตอนของโปรแกรม ดังภาพที่ 3.5





**ภาพที่ 3.5** ขั้นตอนของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และ  
ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรี (ฉบับร่าง)

ขั้นตอนของโปรแกรม มีรายละเอียด ดังนี้

### **ขั้นที่ 1 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเอง**

ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเขียนเป้าหมายที่เกี่ยวกับบทเรียนที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง และร่วมแบ่งปันเป้าหมายกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับและผูกพันกับเป้าหมาย

### **ขั้นที่ 2 คิดแบบ “I can” และเชื่อในความพยายาม**

ขั้นตอนนี้ให้ผู้เรียนเรียนรู้การคิดแบบ “I can” พยายามมาก ได้ผลดีมาก และเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากการคิดว่าฉันทำได้ “I can” และเชื่อในความพยายาม

### **ขั้นที่ 3 การพัฒนาแผนปฏิบัติการ**

ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนการดำเนินงาน เพื่อบรรลุตามเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้และพร้อมทั้งประเมินแผนการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

### **ขั้นที่ 4 การคิดและปฏิบัติใฝ่สัมฤทธิ์**

ผู้เรียนนำแผนปฏิบัติการส่วนตัวมาพิจารณาถึงสาเหตุของการทำให้สำเร็จ รวมถึงพิจารณาสาเหตุของความล้มเหลวของการไปสู่เป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ ทั้งสาเหตุภายในตน และสาเหตุภายนอกตน เพื่อหาแนวทางการป้องกันเพื่อไม่เป็นสาเหตุทำให้เกิดความล้มเหลว และผู้เรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งปฏิบัติตามแผนของตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

### **ขั้นที่ 5 ตรวจสอบ ประเมินตนเอง**

ผู้เรียนกำกับติดตามและบันทึกความก้าวหน้าเกี่ยวกับกิจกรรมในแผนปฏิบัติการส่วนตัวแล้วนำผลแต่ละครั้งมาเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวัง วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเองแล้วบันทึกความรู้สึกของตนเองที่มีต่อผลที่เกิดขึ้น และระบุแนวทางการปรับปรุงตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองในอนาคต

**หลังใช้โปรแกรม** เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้หลังการใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเป็นรายบุคคล โดยนักศึกษาทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 14 และ 15 โดยจะทำแบบวัดฉบับย่อยที่ 1 (จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน) ในสัปดาห์ที่ 14 และทำแบบวัดฉบับย่อยที่ 2 (จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน) ในสัปดาห์ที่ 15

## **1.6 กิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรม**

การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์รายละเอียดการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น แล้วกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

การสอนของโปรแกรมที่มีความสอดคล้องกับขั้นตอนของโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังนี้

### **ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเอง**

ขั้นตอนนี้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเขียนเป้าหมายที่เกี่ยวกับบทเรียนที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง ตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมายและร่วมแบ่งปันเป้าหมายกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับและผูกพันกับเป้าหมาย

#### **วัตถุประสงค์**

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ดี สอดคล้องกับบทเรียนที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเองและทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับและผูกพันกับเป้าหมาย

ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 5 ขั้นตอนย่อยที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ดีและสอดคล้องกับบทเรียนได้ด้วยตัวเอง ดังนี้

#### **1.1 ตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมาย**

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบและตระหนักถึงความสำคัญ of เป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจงและท้าทาย

#### **1.2 ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้**

ผู้สอนแจ้งผู้เรียนถึงเนื้อหาที่จะเรียนในแต่ละสัปดาห์ของรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรและให้ผู้เรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าจากเนื้อหาดังกล่าวผู้เรียนคาดหวังว่าจะได้เรียนรู้และปฏิบัติสิ่งใดบ้างในแต่ละเนื้อหา หลังจากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพูดคุยถึงจุดประสงค์การเรียนรู้และภาระงานที่ผู้เรียนจะได้รับมอบหมายในแต่ละสัปดาห์

#### **1.3 เขียนเป้าหมายด้วยตนเอง**

ผู้สอนอธิบายและยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเองลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาจุดประสงค์ และภาระงานในแต่ละสัปดาห์

#### **1.4 ตรวจสอบการตั้งเป้าหมาย**

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันตรวจสอบเป้าหมายที่ตั้งขึ้นว่าเป็นเป้าหมายการเรียนรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจงและมีความท้าทาย

#### **1.5 แบ่งปันเป้าหมาย**

ผู้เรียนประกาศเป้าหมายของตนเองลงในกลุ่มสังคมออนไลน์ (กลุ่ม Line ประจำวิชา) เพื่อเป็นการเตือนตัวเองว่าต้องการบรรลุสิ่งใด

## ขั้นที่ 2 คิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมาก

ขั้นตอนนี้ให้ผู้เรียนเรียนรู้การคิดแบบ “I can” พยายามมาก ได้ผลดีมาก และเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากการคิดว่าฉันทำได้ “I can” และเชื่อในความพยายาม

### วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของ คิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมาก
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงสาเหตุที่จะนำไปสู่ผลหรือเป้าหมายที่ตนเองต้องการ ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย เพื่อที่จะพัฒนาความเชื่อว่า “ฉันทำได้” (I can) และเชื่อว่า ความพยายามสำคัญและต้องพยายามให้มาก

### 2.1 เรียนรู้ประสบการณ์การคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมาก

ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้การคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมากหรือการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่คิดแบบ “I can” และพยายามมาก

### 2.2 เรียนรู้ผล

ผู้สอนและผู้เรียนเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากการคิดว่าฉันทำได้ “I can” และเชื่อในความพยายามและพยายาม

## ขั้นที่ 3 การพัฒนาแผนปฏิบัติการ

ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนการดำเนินงาน เพื่อบรรลุตามเป้าหมาย การเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้และพร้อมทั้งประเมินแผนการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

### วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนปฏิบัติการ
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำหนดรายละเอียดการดำเนินการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมาย
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนปฎิญาณตนต่อตนเองเกี่ยวกับการดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย เพื่อที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนที่เหมาะสมเพื่อความสำเร็จของเป้าหมาย

### 3.1 วางแผนการดำเนินงาน

ในขั้นนี้ผู้เรียนจะกำหนดรายละเอียดการดำเนินการลงในแบบบันทึก การวางแผนการดำเนินงาน โดยผู้เรียนจะแบ่งขั้นตอนออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ จัดลำดับความสำคัญของขั้นตอนย่อย ๆ โดยใช้หลักเหตุและผลพิจารณาว่าอะไรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนควรใช้เวลามากในการดำเนินการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนไม่พลาดหรือไม่ทรมานเวลากับงานที่ไม่จำเป็นมากเกินไป และทำให้ผู้เรียนสามารถบริหารเวลาที่มีอย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### 3.2 ทบทวนแผนปฏิบัติการอีกครั้ง

หลังจากวางแผนการดำเนินงาน และกำหนดเวลาในการบรรลุเป้าหมายแล้ว ผู้เรียนกลับไปพิจารณาการกำหนดรายละเอียดการดำเนินงานและเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานว่า สามารถทำให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้หรือไม่ และปรับแก้ไขแผนเพื่อให้สอดคล้องกัน

#### ขั้นที่ 4 การคิดและปฏิบัติใฝ่สัมฤทธิ์

ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนนำแผนปฏิบัติการส่วนตัวมาพิจารณาถึงสาเหตุของการทำให้สำเร็จ รวมถึงพิจารณาสาเหตุของความล้มเหลวของการไปสู่เป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ ทั้งสาเหตุภายในตน และสาเหตุภายนอกตน เพื่อหาแนวทางการป้องกันเพื่อไม่ให้เป็นสาเหตุทำให้เกิดความล้มเหลว และ ผู้เรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งกำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนของตนเอง เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

#### วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเตรียมวางแผน ขจัด ลด ป้องกัน ความล้มเหลวที่จะเกิด
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนได้คิดแผนสำรองในการปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้
- 4) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะตามจุดประสงค์ของรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร
- 5) เพื่อให้ผู้เรียนได้กำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการส่วนตัว

ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนย่อย เพื่อที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดใฝ่สัมฤทธิ์ โดยเน้นการคิดถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย

#### 4.1 คัดถึงสาเหตุของความสำเร็จ

เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนบันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนสำเร็จตามเป้าหมายต่าง ๆ ทั้งจากภายในตนและภายนอกที่จะช่วยให้งานสำเร็จลงในรูปแบบบันทึกการคัดถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย รวมทั้งบันทึกสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องทำอะไรเพิ่มเติม เพื่อให้เป้าหมายของผู้เรียนประสบความสำเร็จได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อที่จะได้มองเห็นภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงและใช้เพื่อย้ำเตือนตนเอง ว่าต้องทำเช่นใด อย่างไร ที่จะทำให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดขึ้น

## 4.2 คิดถึงความล้มเหลว

เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้คิดถึงความล้มเหลวที่เกิดขึ้นและบันทึกสิ่งที่ปัญหาและอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายลงในแบบบันทึกการคาดถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย

## 4.3 วางแผนลดความล้มเหลวและคิดแผนสำรอง

เปิดโอกาสให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของความล้มเหลว ทั้งที่เกิดจากภายในของผู้เรียน หรือนิสัยของตัวผู้เรียนเอง หรือสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และบันทึกว่าจะทำอย่างไรเพื่อเป็นการพยายามที่จะขจัด ลด ป้องกัน ความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนจะได้คิดแผนสำรองหลังจากได้พิจารณาแล้วว่าสิ่งใดคือปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว และหากแผนแรกที่ได้วางไว้ไม่สำเร็จจะดำเนินการด้วยแผนสำรองอย่างไร

## 4.4 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

ผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามคำอธิบายรายวิชา ผู้เรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งกำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนงานของตนเองเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

## ขั้นที่ 5 ตรวจสอบ ประเมินตนเอง

ผู้เรียนกำกับติดตามและบันทึกความก้าวหน้าเกี่ยวกับกิจกรรมในแผนปฏิบัติการส่วนตัว แล้วนำผลแต่ละครั้งมาเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวัง วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง แล้วบันทึกความรู้สึกของตนเองที่มีต่อผลที่เกิดขึ้น และระบุแนวทางการปรับปรุงตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองในอนาคต ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดเชิงบวกและส่งผลให้มีจิตใจและกำลังใจที่เข้มแข็งที่จะเผชิญต่อปัญหาต่าง ๆ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาในอนาคตได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

## วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนเปรียบเทียบผลของเป้าหมายกับระดับความคาดหวังของผู้เรียน
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนเห็นถึงจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสนิสัยดี และมีความสุขกับความสำเร็จ
- 4) เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมประสบการณ์เสมือนในกรณีที่เกิดความล้มเหลวในเป้าหมาย

ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์ของรายวิชา ร่วมกับการปฏิบัติตามแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้

### 5.1 บันทึกความก้าวหน้า

ผู้เรียนกำกับติดตามและบันทึกผลที่เกิดจากการทดสอบ เล่นเกม หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง

### 5.2 ประเมินตนเอง

เปรียบเทียบพฤติกรรมของตนเองที่แท้จริงกับผลที่คาดหวังว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจหรือไม่ พร้อมทั้งให้ผู้เรียนพิจารณาตนเองว่ามีสิ่งใดที่ตนเองทำ ส่งผลให้บรรลุหรือล้มเหลวไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ พร้อมทั้งบันทึกวิธีแก้ไขอุปสรรคเหล่านั้นหรือหากผู้เรียนย้อนกลับไปแก้ไขได้ จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร

### 5.3 บันทึกความรู้สึก

ผู้เรียนเขียนความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองหลังจากที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการเรียนหรือการทำงาน

เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนตามโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ พัฒนาขึ้นให้มีความสำคัญกับทั้งผู้สอนและผู้เรียน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ดังตารางที่ 3.1 นี้

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

ขั้นตอนของโปรแกรม	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
<b>ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเอง</b>		
1.1 ตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมาย	1. ยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายในชีวิต 2. นำการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมาย	1. ร่วมกันยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายที่ผ่านมาในการเรียน 2. ยกตัวอย่างประสบการณ์การเรียนหรือการกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่มีการตั้งเป้าหมาย 3. ร่วมกันพิจารณาและแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของเป้าหมาย
1.2 ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้	1. แจ้งเนื้อหาวิชาและกิจกรรมที่จะเรียนในแต่ละสัปดาห์ในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร 2. แจ้งจุดประสงค์รายสัปดาห์	1. ร่วมรับฟังเนื้อหาวิชาที่จะเรียนในแต่ละสัปดาห์ในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร 2. กำหนดสิ่งที่ตนเองคาดหวังที่



ขั้นตอนของโปรแกรม	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
	และภาระงานที่ผู้เรียนจะได้รับ มอบหมาย นำอภิปราย พูดคุย เกี่ยวกับจุดประสงค์ของแต่ละ สัปดาห์กับความคาดหวังของ ผู้เรียน	จะได้เรียนรู้และปฏิบัติ 3. ร่วมกันอภิปราย พูดคุย เกี่ยวกับจุดประสงค์รายวิชาในแต่ละ สัปดาห์
1.3 เขียนเป้าหมายด้วย ตนเอง	1. ผู้สอนอธิบายและยกตัวอย่าง การตั้งเป้าหมาย 2. มอบหมายให้ผู้เรียน ตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับรายวิชาที่ สอดคล้องกับจุดประสงค์และ กิจกรรมในแต่ละคาบ	1. ตั้งเป้าหมายด้วยตนเองตาม ความสามารถของตนเองและ ทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของแต่ละสัปดาห์
1.4 ตรวจสอบการ ตั้งเป้าหมาย	1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ ตรวจสอบเป้าหมายของตนเอง อีกครั้ง 2. ให้ผู้เรียนปรับปรุงเป้าหมาย ของตนเองให้มีลักษณะเป็น เป้าหมายที่มีความชัดเจนและ สามารถประเมินได้	1. ตรวจสอบเป้าหมายที่ตนเองได้ ตั้งขึ้น 2. ปรับปรุงแก้ไขเป้าหมายของ ตนเอง
1.5 แบ่งปันเป้าหมาย	1. จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาส แบ่งปันเป้าหมายกับเพื่อนในชั้น เรียน ในกลุ่มสังคมออนไลน์ (กลุ่ม Line ประจำวิชา) 2. ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับ เป้าหมายของผู้เรียน	1. แบ่งปันเป้าหมายกับเพื่อน นักศึกษาในกลุ่มสังคมออนไลน์ (กลุ่ม Line ประจำวิชา)
<b>ขั้นที่ 2 คิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมาก</b>		
2.1 เรียนรู้ประสบการณ์ การคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดี	1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ประสบการณ์ การคิดแบบ “I can” และ พยายามมาก	1. ผู้เรียนเรียนรู้การคิดแบบ “I can” และ พยายามมาก ได้ผลดีมากหรือการทำอะไรสิ่ง

ขั้นตอนของโปรแกรม	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
มาก	ได้ผลดีมากหรือการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่คิดแบบ “I can” และพยายามมาก	หนึ่งโดยไม่คิดแบบ “I can” และพยายามมาก
2.2 เรียนรู้ผล	1. นำการอธิบายการคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมาก มีความสำคัญอย่างไร และจะช่วยให้เกิดผลดีในด้านใดบ้าง	1. ร่วมการอธิบายตามประเด็นของผู้สอน
<b>ขั้นที่ 3 การพัฒนาแผนปฏิบัติการ</b>		
3.1 วางแผนการปฏิบัติการ	1. มอบหมายให้ผู้เรียนวางแผนปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ที่วางไว้ 2. ให้คำแนะนำในการวางแผนปฏิบัติการ โดยให้นักศึกษาคำนึงถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสม	1. วางแผนปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยระบุรายละเอียดในการดำเนินการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
3.2 ทบทวนแผนปฏิบัติการอีกครั้ง	1. ให้ผู้เรียนทบทวนรายละเอียดการดำเนินงานและการหนดเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน 2. ให้คำแนะนำเพิ่มเติมกับผู้เรียน 3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกลับไปพิจารณาการวางแผนการดำเนินงานอีกครั้ง	1. ทบทวนและพิจารณารายละเอียดการดำเนินการและการกำหนดเวลาในการบรรลุเป้าหมายอีกครั้ง 2. ทบทวนและพิจารณาการกำหนดรายละเอียดการดำเนินงาน 4. ปรับแก้ไขแผนการดำเนินงาน
<b>ขั้นที่ 4 การคิดและปฏิบัติใฝ่สัมฤทธิ์</b>		
4.1 คาดถึงสาเหตุของความสำเ็จ	1. มอบหมายให้ผู้เรียนคาดถึงสาเหตุของความสำเ็จของเป้าหมายทั้งภายในตนและภายนอกตน	1. พิจารณามีปัจจัยใดบ้างที่จะช่วยเป้าหมายของผู้เรียนสำเ็จ 2. บันทึกปัจจัยต่าง ๆ ลงในแบบบันทึกการคาดถึงสาเหตุของความสำเ็จและความล้มเหลว

ขั้นตอนของโปรแกรม	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
		ของเป้าหมาย
4.2 คิดถึงความล้มเหลว	1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดถึงสาเหตุของความล้มเหลวทั้งภายในตนและภายนอกตน	1. พิจารณาเป้าหมายย่อยของตนเองว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะทำให้เกิดความล้มเหลว 2. บันทึกปัจจัยต่าง ๆ แบบบันทึกการคาดถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย
4.3 วางแผนลดความล้มเหลวและคิดแผนสำรอง	1. ให้ผู้เรียนวางแผนที่จะจัดอุปสรรคในการทำงานและการเอาชนะอุปสรรคปัญหาที่เขียนไว้ทั้งจากภายในตนและภายนอกตน 2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดแผนสำรองหากแผนแรกไม่สำเร็จ	1. วางแผนที่จะจัดอุปสรรคในการทำงานและการเอาชนะอุปสรรคปัญหาที่เขียนไว้ทั้งจากภายในตนและภายนอกตนโดยบันทึกลงในแบบบันทึกการคาดถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย 2. คิดแผนสำรองที่เหมาะสมกับตนเอง
4.4 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ	1. ผู้สอน ดำเนิน กิจกรรมการเรียนการสอนตามคำอธิบายรายวิชา	1. ผู้เรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และเรียนรู้ร่วมกัน 2. กำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการและตามคำแนะนำที่ได้ให้ไว้
<b>ขั้นที่ 5 ตรวจสอบ ประเมินตนเอง</b>		
5.1 บันทึกความก้าวหน้า	1. มอบหมายให้ผู้เรียนกำกับติดตามผลและบันทึกความก้าวหน้าของตนเองจากแผนปฏิบัติการส่วนตัวว่าเป็นไปตามที่วางแผนหรือไม่	1. กำกับติดตามผลและบันทึกความก้าวหน้าของตนเองลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง

ขั้นตอนของโปรแกรม	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
5.2 ประเมินตนเอง	1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนพิจารณาว่าพอใจหรือไม่พึงพอใจกับผลของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการส่วนตัว 2. ให้ผู้เรียนพิจารณาตนเองว่าสิ่งใดที่ทำให้ตนเองไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ (กรณีไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้) 3. ให้นักศึกษากำหนดวิธีแก้ไขอุปสรรคที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายซึ่งตนจะปฏิบัติในครั้งหน้า	1. พิจารณาตนเองและบันทึกลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง 2. กำหนดสิ่งที่ตนเองจะทำให้บรรลุเป้าหมายในครั้งหน้า
5.3 บันทึกความรู้สึก	1. ให้ผู้เรียนเขียนบรรยายความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองหลังจากที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการเรียนหรือการทำงาน	1. ผู้เรียนพิจารณาความรู้สึกของตนเองหลังจากประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว 2. บันทึกความรู้สึกของตนเองลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง

### 1.7 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาดำเนินการทั้งก่อนระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินดังนี้

1. การประเมินพฤติกรรมเรียนรู้ของนักศึกษาก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา

2. การสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมเรียนรู้ของนักศึกษาก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา

## 1.8 การจัดทำเอกสารโปรแกรมและเอกสารประกอบโปรแกรมเสริมสร้าง พฤติกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารโปรแกรมและเอกสารประกอบโปรแกรมเสริมสร้าง  
พฤติกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

### 1.8.1 เอกสารโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 1) หลักการของโปรแกรม
- 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม
- 3) เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรม
- 4) การดำเนินการใช้โปรแกรม
- 5) กิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรม
- 6) การวัดและประเมินผล

1.8.2 เอกสารประกอบโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ ได้แก่  
แบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินเองและแบบบันทึกการวางแผนปฏิบัติการ ดังภาคผนวก ก  
และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมเรียนที่พัฒนาขึ้น  
จำนวน 11 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน

แผนการจัดกิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้
1	4	- ทัศนศึกษา	สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญของหลักสูตร โดยให้นักศึกษาหาหมายและคิดว่าตนเองสามารถทำได้ รวมทั้งวางแผนและดำเนินการในการศึกษา วิเคราะห์อภิปรายถึงความสำคัญของหลักสูตรและประเมินตนเองกับเป้าหมายที่ตั้งไว้
2	4	- รูปแบบของหลักสูตร	วิเคราะห์ความเชื่อมโยงสัมพันธ์และความแตกต่างของหลักสูตรโดยให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายในการจัดทำวิสัยทัศน์เรื่อง รูปแบบของหลักสูตร คิดและเชื่อว่าตนเองสามารถทำได้ วางแผนและทำงานให้เสร็จตามเป้าหมายของตนเอง พร้อมทั้งประเมินตนเองกับเป้าหมายที่ตั้งไว้
3	4	- ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร	สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร โดยให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย คิดและเชื่อว่ากลุ่มของตนเองจะทำได้ วางแผนและดำเนินการแสวงหาความรู้ จัดทำและนำเสนอรายงาน พร้อมทั้งประเมินตนเองกับเป้าหมายที่ตั้งไว้
4	4	- การพัฒนาหลักสูตร - ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร	เลือกใช้รูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรโดยให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายในการทำผังกราฟิก คิดและเชื่อว่ากลุ่มของตนเองจะทำได้ วางแผนและดำเนินการทำแผนผังความคิด (วิเคราะห์จุดเด่น ข้อจำกัดของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร และปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร) พร้อมทั้งประเมินตนเองกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

แผนการจัดกิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	เนื้อหารายวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้
5	4	- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560	สร้างความเข้าใจและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาระดับพื้นฐานโดยให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับการทดสอบหลังเรียน (รายการกลุ่ม) คิดและเชื่อว่ากลุ่มของตนเองสามารถทำได้ วางแผนและดำเนินการเพื่อให้ได้คะแนนตามที่ตัวเองตั้งใจได้ เป้าหมาย พร้อมทั้งประเมินกลุ่มของตนเองกับผลการทดสอบหลังเรียน
6	4	- การจัดทำหน่วยการเรียนรู้	สร้างความเข้าใจและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ โดยให้นักศึกษาดังเป้าหมายในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย (การวิเคราะห์ข้อดีและข้อด้อยรายวิชา) คิดและเชื่อว่าตนสามารถทำตามเป้าหมาย วางแผนและดำเนินการที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งประเมินตนเองกับเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้
7	4	- การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ (ต่อ)	สร้างความเข้าใจและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ โดยให้นักศึกษาดังเป้าหมายในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย (การทำโครงสร้างรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้) คิดและเชื่อว่าตนสามารถทำตามเป้าหมาย วางแผนและดำเนินการที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งประเมินตนเองกับเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้
8	4	- การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	นำความรู้ ความเข้าใจที่มีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติโดยให้นักศึกษาดังเป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มละ 1 หลักสูตร คิดและเชื่อว่ากลุ่มของตนเองจะสามารถทำได้ วางแผนและดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้พัฒนาได้สำเร็จและไม่สำเร็จ

แผนการจัดกิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้
9	4	- การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)	นำความรู้ ความเข้าใจที่มีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติให้นักศึกษาดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้พัฒนาได้สำเร็จและไม่สำเร็จ พร้อมทั้งประเมินตนเองกับเป้าหมายที่ตั้งไว้
10	4	- การนำหลักสูตรไปใช้	ศึกษาการนำหลักสูตรไปใช้โดยให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายในการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้และปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้จากบุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คิดและเชื่อของกลุ่มของตนเองที่ได้ วางแผนการศึกษาข้อมูลและการนำเสนอและดำเนินการตามแผนที่วางไว้
11	4	- การประเมินผลหลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร	นำความรู้ที่มีเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรไปสู่การออกแบบการประเมินหลักสูตร โดยให้นักศึกษาค้นหาเป้าหมายการทำงานที่ได้รับมอบหมาย (การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการประเมินหลักสูตรและการออกแบบการประเมินหลักสูตร) คิดและเชื่อของกลุ่มของตนเองที่ได้ วางแผนและดำเนินการตามแผนที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งประเมินตนเองกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

หมายเหตุ รายละเอียดอยู่ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรม ดังภาคผนวก ค



## 2. การตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนและเอกสารประกอบโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

เมื่อพัฒนาร่างโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนและเอกสารประกอบโปรแกรมดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยนำร่างโปรแกรมเอกสารประกอบโปรแกรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงโปรแกรม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำเอกสารร่างโปรแกรมเอกสารประกอบโปรแกรม พร้อมแบบประเมินร่างโปรแกรมและเอกสารประกอบโปรแกรมที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขร่างโปรแกรมและเอกสารประกอบ ดังประเด็นต่อไปนี้

### 1) การดำเนินการใช้โปรแกรม

- ควรระบุระยะเวลาก่อนการใช้โปรแกรมและหลังใช้โปรแกรม
- การดำเนินการใช้โปรแกรม ควรระบุบทบาทของผู้สอนหรือผู้ที่จะใช้โปรแกรมให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถใช้โปรแกรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาจแบ่งตามช่วงเวลา เช่น ก่อนใช้โปรแกรมฯ ผู้สอนหรือผู้ที่จะใช้โปรแกรมต้องทำหรือเตรียมอะไรบ้าง อย่างไร ที่สอดคล้องกับโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น รวมทั้งเนื้อหาสาระ เป้าหมายของรายวิชา (ส่วนที่ผู้วิจัยระบุนั้น เช่น การแปลผลคะแนน ประเมินพฤติกรรม ต้องพิจารณาว่า เป็นบทบาทส่วนหนึ่งของผู้สอน ในฐานะผู้ใช้โปรแกรมฯ หรือ เป็นบทบาทของผู้วิจัย)

2) เนื้อหารายวิชา คือ ไม่ยึดเนื้อหาเป็นหลัก ดังนั้นเนื้อหาของรายวิชา อาจระบุในลักษณะเนื้อหาที่สอดคล้องกับเป้าหมาย (การระบุเป้าหมายของนักศึกษา ควรสอดคล้องกับเป้าหมายของรายวิชา เช่น ปลายทางของรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร และเมื่อนักศึกษากำหนดเป้าหมายเช่นนี้ หมายความว่า นักศึกษามีความจำเป็นต้องวิเคราะห์ว่า ตนเองมีความจำเป็นต้องเติมเต็มองค์ความรู้ทางด้านหลักสูตรเรื่องใดบ้าง อย่างไร เพื่อให้สามารถทำงานบรรลุเป้าหมายได้)

3) ชื่อของขั้นตอนของโปรแกรม หรือ ขั้นตอนที่ระบุไว้ อาจยังมีความเป็นหลักการหรือทฤษฎีที่นำมาใช้ซ้ำมาก โดยนับคือแต่ละขั้นมาจากการผสมผสานหลักการของ 2 ทฤษฎีแต่ละขั้นตอนจึงไม่ควรบ่งชี้ไปสู่ตัวทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง หากสามารถปรับชื่อขั้นตอนให้สื่อความขึ้นไม่บ่งชี้ชัดเจนจากคำสำคัญของทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง

### 4) กิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรม

#### (ขั้นที่ 1)

- ควรเพิ่มการยกตัวอย่างเป้าหมายและผลลัพธ์ของการตั้งเป้าหมายนั้น เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของเป้าหมาย

- ควรระบุเป้าหมายระยะสั้น/ระยะยาว
- การแบ่งปันเป้าหมายสามารถใช้ได้หลายช่องทาง ไม่เฉพาะแค่ Line เท่านั้น
- ควรมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเป้าหมายระหว่างกลุ่มภายในชั้นเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของโปรแกรม

#### (ขั้นที่ 2)

- การคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมาก ควรมีการเล่าประสบการณ์ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ซึ่งจะให้นักศึกษาได้เรียนรู้ผลของการใช้ความพยายามมากกับกลวิธีที่ถูกต้อง และผลที่เกิดขึ้น
- ควรเพิ่มสถานการณ์จำลองการคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมาก

#### (ขั้นที่ 4)

- การคาดถึงสาเหตุของความสำเร็จควรมีการระบุถึงสิ่งที่ตนเองมีและสิ่งที่ต้องการ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของโปรแกรม

#### (ขั้นที่ 5)

- อาจารย์ขั้นที่ 5.2 กับ 5.3 เป็นการประเมินความรู้สึกของตนเอง

#### 5) การวัดและประเมินผล

ควรเพิ่มรายละเอียดของการวัดและประเมินผล โดยระบุรายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

#### 6) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ในขั้นตอนของโปรแกรมที่ถูกพัฒนามาจากหลักการของโปรแกรมควรเขียนในลักษณะกลาง ๆ ไม่ควรเจาะจงเกินไป เพื่อที่จะได้สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลาย

- การพัฒนาควรยึดหลักการที่เป็น Key สำคัญมาเป็นแนวทางในการออกแบบแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน

ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดในขั้นตอนของโปรแกรม เพื่อนำไปทดลองใช้ในขั้นต่อไป (รายละเอียดการปรับแก้ไข ดังตารางที่ 3.5)

### 3. การปรับปรุงโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน

ผู้วิจัยนำผลจากผู้ทรงคุณวุฒิอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ในการทดลองเพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 การปรับปรุงโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน

ประเด็นการปรับ แก้ไข	ข้อมูลเดิม	การปรับแก้ไข
ชื่อขั้นตอนของ โปรแกรม	<p>ขั้นที่ 1 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเอง</p> <p>ขั้นที่ 2 คิดแบบ “I can” และเชื่อในความพยายาม</p> <p>ขั้นที่ 3 วางแผนปฏิบัติการ</p> <p>ขั้นที่ 4 คิดและปฏิบัติใฝ่สัมฤทธิ์</p> <p>ขั้นที่ 5 ตรวจสอบ ประเมินตนเอง</p>	<p>ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้</p> <p>ขั้นตอนที่ 2 คิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง</p> <p>ขั้นตอนที่ 3 วางแผนเพื่อดำเนินการ</p> <p>ขั้นตอนที่ 4 ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น</p> <p>ขั้นตอนที่ 5 ประเมินและสะท้อนคิด</p>
ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมาย การเรียนรู้	<p>- ร่วมกันยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายที่ผ่านมาในการเรียน</p> <p>- ยกตัวอย่างประสบการณ์การเรียนรู้หรือการกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่มีการตั้งเป้าหมาย</p> <p>- จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแบ่งปันเป้าหมายกับเพื่อนในชั้นเรียนในกลุ่มสังคมออนไลน์ (กลุ่ม Line ประจำวิชา)</p>	<p>- ร่วมกันยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายที่ผ่านมาในการเรียนและเล่าถึงผลของการตั้งเป้าหมายครั้งนั้น</p> <p>- ยกตัวอย่างประสบการณ์การเรียนรู้หรือการกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่มีการตั้งเป้าหมายและผลที่เกิดขึ้น</p> <p>จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแบ่งปันเป้าหมายกับผู้เรียนคนอื่น ๆ</p>
ขั้นที่ 2 คิดและเชื่อใน ความสามารถและ ความพยายามของ	<p>- นำการอภิปรายการคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมาก มีความสำคัญอย่างไร และ</p>	<p>- นำการอภิปรายผลของการคิดว่าฉันทำได้ “I can” และเชื่อในความพยายาม ทั้งในด้านบวกและด้านลบ</p>

ประเด็นการปรับ แก้ไข	ข้อมูลเดิม	การปรับแก้ไข
ตนเอง	จะช่วยให้เกิดผลดีในด้านใดบ้าง - เรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากการคิด ว่าฉันทำได้ “I can” และเชื่อใน ความพยายามและความพยายาม	- เรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากการคิดว่า ฉันทำได้ “I can” และเชื่อในความ พยายาม <u>ทั้งในด้านบวกและด้านลบ</u>
ขั้นที่ 4 ทำตามแผน อย่างมุ่งมั่น	ผู้เรียนบันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้ ผู้เรียนสำเร็จตามเป้าหมายต่าง ๆ ทั้งจากภายในตน และภายนอกที่ จะช่วยให้งานสำเร็จลงในแบบ บันทึกการคาดถึงสาเหตุของ ความสำเร็จและความล้มเหลว ของเป้าหมาย เพื่อที่จะได้ มองเห็นภาพรวมของการ เปลี่ยนแปลงและใช้เพื่อท้าทาย ตนเอง ว่าต้องทำเช่นใด อย่างไร ที่จะทำให้บรรลุตามเป้าหมายที่ กำหนดขึ้น	ผู้เรียนบันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้ ผู้เรียนสำเร็จตามเป้าหมายต่าง ๆ ทั้งจากภายในตน ( <u>สิ่งที่ตนเองมีและ ไม่มี</u> ) และภายนอกที่ช่วยให้งาน สำเร็จลงในแบบบันทึกการคาดถึง สาเหตุของความสำเร็จและความ ล้มเหลวของเป้าหมาย เพื่อที่จะได้ มองเห็น ภาพรวม ของ การ เปลี่ยนแปลงและใช้เพื่อท้าทาย ตนเอง ว่าต้องทำเช่นใด อย่างไร ที่จะทำให้บรรลุตามเป้าหมายที่ กำหนดขึ้น
การวัดและ ประเมินผล	- การประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักศึกษา ก่อน ระหว่าง และ หลัง เข้าร่วม โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรม การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ไฟ สัม ฤ ท ธิ์ และ ท ฤ ช ฎี ก าร ตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย จำแนกตาม ลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของ นักศึกษา	- การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ ของนักศึกษา ก่อน ระหว่างและหลัง เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้าง พฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎี แรงจูงใจไฟ สัม ฤ ท ธิ์ และ ท ฤ ช ฎี ก าร ตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะ ชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา <u>โดยใช้แบบสอบถามทั่วไปและ แบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้</u>

ประเด็นการปรับ แก้ไข	ข้อมูลเดิม	การปรับแก้ไข
	- การสังเกตและสัมภาษณ์ เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของ นักศึกษาก่อน ระหว่างและหลัง เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้าง พฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี การตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย จำแนกตาม ลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของ นักศึกษา	- การสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับ พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วม โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการ เรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี การตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะ ชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนและแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน

## ขั้นที่ 2 การพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

### 1. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนจากมาตรฐานการอุดมศึกษาและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 แล้วผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบพฤติกรรมของนักศึกษา และเนื่องจากเป็นพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตหรือศึกษาศาสตรบัณฑิต ผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนจากมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และนักวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้กรอบพฤติกรรมทั้ง 5 ด้าน ซึ่งพฤติกรรมทั้ง 5 ด้าน เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน และสามารถวัดได้ และเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและการทำงานที่สัมพันธ์กับตนเอง ผู้อื่น และหลักสูตร ได้แก่ การเตรียมความพร้อมและการวางแผนการเรียน การทำตามหน้าที่ การแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ การมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น และการตรวจสอบประเมิน และปรับปรุงการเรียน

นอกจากนี้ จากการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินพฤติกรรมการเรียนนั้น ผู้วิจัยพบว่าควรใช้วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียนด้วยวิธีการวัดและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและครอบคลุม ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่สามารถเก็บได้จากเครื่องมือที่ต่างกันมาใช้ในการใช้เปรียบเทียบ

สนับสนุน หรือหาความสัมพันธ์กัน ด้วยข้อมูลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 4 ฉบับ ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือ	ลักษณะ	จำนวน	ช่วงเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
1. แบบวัดพฤติกรรม การเรียนรู้	แบบวัดชนิดมาตร ประเมิณรวมค่า	160 ข้อ (แบ่งเป็น 2 ฉบับย่อย ฉบับละ 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรม การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน)	วัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 5 ด้าน ก่อน ระหว่าง และหลังใช้โปรแกรม
2. แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้	แบบตรวจสอบ รายการและ แบบเติมคำตอบ	จำนวน 5 ประเด็น สอดคล้องกับ พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน	สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ก่อน ระหว่างและหลังใช้ โปรแกรม
3. แบบ สัมภาษณ์ เกี่ยวกับพฤติกรรม การเรียนรู้	แบบเติมคำตอบ	จำนวน 5 ประเด็น สอดคล้องกับ พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน	สัมภาษณ์เกี่ยวกับ พฤติกรรม การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ก่อน ระหว่าง และหลังใช้โปรแกรม
4. แบบสอบถามทั่วไป	แบบตรวจสอบ รายการ	10 ประเด็น	สอบถามก่อนใช้ โปรแกรม

เครื่องมือทั้ง 4 ฉบับ มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

**1) แบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้** มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

- 1.1) ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้
- 1.2) สร้างแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างของแบบวัดและสร้างแบบวัดเป็นแบบวัดชนิดมาตรประเมิณรวมค่า ผู้วิจัยใช้มาตร 6 หน่วย ทำให้ผู้ตอบแบบวัดต้องคิดแยกแยะในปริมาณที่ละเอียด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” ได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 1 คะแนน ถ้าข้อความทางลบได้คะแนนกลับกัน ซึ่งผู้เรียนในระดับปริญญาตรีมีความสามารถ

อ่านข้อความได้คล่องแคล่วและเข้าใจได้ง่ายด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีผู้อธิบายข้อความ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมการเรียน จำนวน 240 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

- (1) การเตรียมความพร้อมและการวางแผนการเรียน จำนวน 36 ข้อ  
(ข้อความทางบวก 17 ข้อ และข้อความทางลบ 19 ข้อ)
- (2) การทำตามหน้าที่ จำนวน 48 ข้อ  
(ข้อความทางบวก 25 ข้อ และข้อความทางลบ 23 ข้อ)
- (3) การแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ จำนวน 60 ข้อ  
(ข้อความทางบวก 28 ข้อ และข้อความทางลบ 32 ข้อ)
- (4) การมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น จำนวน 60 ข้อ  
(ข้อความทางบวก 31 ข้อ และข้อความทางลบ 29 ข้อ)
- (5) การตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงการเรียน จำนวน 36 ข้อ  
(ข้อความทางบวก 21 ข้อ และข้อความทางลบ 15 ข้อ)

1.3) นำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยด้าน หลักสูตรและการสอน 1 ท่าน ด้านจิตวิทยาการศึกษา 2 ท่าน และด้านจิตพฤติกรรมศาสตร์ 2 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ครอบคลุมข้อความ ภาษาและสำนวนที่ใช้ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดกับวัตถุประสงค์ของการวัด (Item objective congruence: IOC) โดยพิจารณาแบบวัดพฤติกรรมเป็นรายข้อและให้คะแนนดังนี้

- ให้ค่า +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นตรงกับเนื้อหา  
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นตรงกับเนื้อหา  
-1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่ตรงกับเนื้อหา

จากนั้น ผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบมาหาดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence: IOC) และผู้วิจัยคัดเลือกข้อความที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

1.4) ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการเรียนพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า แบบวัดในแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัด และผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับจำนวนข้อในแบบวัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า หากจำนวนข้อในแบบวัดมากจนเกินไป อาจทำให้นักศึกษาไม่ตั้งใจทำ เกิดความเบื่อหน่าย ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริง และนอกจากนี้ยังเสนอแนะให้ปรับข้อความในแบบวัดให้มีความชัดเจน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

**ตอนที่ 1 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนด้านการเตรียมความพร้อมและวางแผนการเรียน**

**ข้อที่ 1**

**ข้อความเดิม:** เมื่อข้าพเจ้าถึงห้องเรียน ข้าพเจ้ามักเตรียมอุปกรณ์การเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายไว้บนโต๊ะทันที

**ปรับแก้เป็น:** เมื่อข้าพเจ้าถึงห้องเรียน ข้าพเจ้ามักเตรียมอุปกรณ์การเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายไว้เสมอ

**ข้อ 8**

**ข้อความเดิม:** ข้าพเจ้ายืมอุปกรณ์การเรียนของเพื่อน ๆ ระหว่างสอบเสมอ

**ปรับแก้เป็น:** ข้าพเจ้ายืมอุปกรณ์การเรียนของเพื่อน ๆ ระหว่างอาจารย์สอน

**ข้อที่ 9**

**ข้อความเดิม:** แม้ว่าข้าพเจ้าจะมีข้อสงสัยเกี่ยวกับประมวลรายวิชา แต่ข้าพเจ้าก็ไม่ซักถามประเด็นดังกล่าวกับอาจารย์ผู้สอน

**ปรับแก้เป็น:** บางครั้งข้าพเจ้ามีข้อสงสัยเกี่ยวกับประมวลรายวิชา แต่ข้าพเจ้าไม่ซักถามประเด็นดังกล่าวกับอาจารย์ผู้สอน

**ข้อ 12**

**ข้อความเดิม:** ไม่บ่อยนักที่ข้าพเจ้าจะไม่นำอุปกรณ์การเรียนไปมหาวิทยาลัย

**ปรับแก้เป็น:** บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าจะไม่นำอุปกรณ์การเรียนไปมหาวิทยาลัย

**ตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนด้านการทำตามหน้าที่**

**ข้อ 2**

**ข้อความเดิม:** หากมีธุระที่ซ้อนเวลาเดียวกับเวลาเรียน ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการเรียนก่อนเป็นลำดับแรก

**ปรับแก้เป็น:** หากมีธุระตรงกับเวลาที่เข้าเรียน ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการเรียนก่อนเป็นลำดับแรก

**ข้อ 3**

**ข้อความเดิม:** เพื่อน ๆ ลงความเห็นข้าพเจ้าเข้าเรียนสายเป็นประจำ

**ปรับแก้เป็น:** อาจารย์มักตักเตือนข้าพเจ้าในเรื่องเข้าเรียนสาย



## ข้อ 4

**ข้อความเดิม:** แท้จริงแล้ว ข้าพเจ้าเข้าเรียนสายในวันที่ข้าพเจ้าตื่นสายเท่านั้น

**ปรับแก้เป็น:** สาเหตุหลักของการเข้าเรียนสายของข้าพเจ้าคือตื่นสาย

## ข้อ 6

**ข้อความเดิม:** ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงที่จะเข้าชั้นเรียนหลังอาจารย์ผู้สอน

**ปรับแก้เป็น:** ข้าพเจ้ามักเข้าชั้นเรียนก่อนที่อาจารย์จะมาถึง

## ตอนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ

## ข้อ 1

**ข้อความเดิม:** ข้าพเจ้ามักใช้โทรศัพท์ระหว่างที่อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมใน บางประเด็น

**ปรับแก้เป็น:** ในระหว่างที่อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้าพเจ้ามักใช้โทรศัพท์หาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มเติมความรู้

## ข้อ 2

**ข้อความเดิม:** ในระหว่างเรียน ถ้าข้าพเจ้าต้องการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ข้าพเจ้าเลือกถาม เพื่อน ๆ ทำให้ไม่ได้ฟังสิ่งที่อาจารย์ผู้สอนกำลังสอน

**ปรับแก้เป็น:** ในระหว่างเรียน หากมีข้อสงสัย ข้าพเจ้ามักถามเพื่อน ๆ ที่นั่งข้าง ๆ ทำให้ไม่ได้ฟังสิ่งที่อาจารย์ผู้สอนกำลังสอน

## ข้อ 9

**ข้อความเดิม:** ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกกลุ่มใน facebook ที่ให้ความบันเทิงในด้านต่าง ๆ เท่านั้น

**ปรับแก้เป็น:** ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ที่ให้ความบันเทิงในด้านต่าง ๆ เท่านั้น

## ข้อ 16

**ข้อความเดิม:** บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าไม่เข้าใจในสิ่งที่ข้าพเจ้าหาความรู้เพิ่มเติม แต่ข้าพเจ้าเลือกที่จะไม่หาความรู้เพิ่มเติมในประเด็นที่ไม่เข้าใจ

**ปรับแก้เป็น:** เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจในสิ่งที่ข้าพเจ้าหาความรู้เพิ่มเติม ข้าพเจ้าเลือกที่จะไม่หาความรู้เพิ่มเติมและหมั่นทำความเข้าใจในประเด็นที่ไม่เข้าใจ

ผู้อื่น

## ตอนที่ 4 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับ

## ข้อ 1

**ข้อความเดิม:** ข้าพเจ้ามักเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น  
เมื่อเป็นกิจกรรมที่มีผลต่อการศึกษาเท่านั้น

**ปรับแก้เป็น:** ข้าพเจ้ามักเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยที่มี  
ผลต่อการศึกษาเท่านั้น

## ข้อ 2

**ข้อความเดิม:** ข้าพเจ้ามักร่วมกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากเข้าเรียนตาม  
ตาราง เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนบังคับ

**ปรับแก้เป็น:** ข้าพเจ้ามักร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่นอกเหนือจากตาราง  
เรียนก็ต่อเมื่ออาจารย์ผู้สอนบังคับเท่านั้น

## ข้อ 12

**ข้อความเดิม:** ข้าพเจ้ามักทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนเสมอ  
แต่ไม่บ่อยนักที่ข้าพเจ้าจะทำกิจกรรมกับเพื่อนต่างสาขา ต่างชั้นปี

**ปรับแก้เป็น:** ข้าพเจ้าไม่ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อน  
ต่างสาขา หรือต่างชั้นปี

## ข้อ 17

**ข้อความเดิม:** แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่ได้เป็นผู้นำในการทำงานกลุ่ม  
แต่ข้าพเจ้าเป็นผู้ตามและเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มเสมอ

**ปรับแก้เป็น:** แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่ได้เป็นผู้นำในการทำงานกลุ่ม  
แต่ข้าพเจ้ารับผิดชอบหน้าที่ของตนในฐานะสมาชิกของกลุ่มที่ดี

## ตอนที่ 5 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการตรวจสอบ ประเมินและปรับปรุง

การเรียนรู้

## ข้อ 9

**ข้อความเดิม:** แม้อาจารย์จะเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าตรวจสอบคะแนน  
แต่ข้าพเจ้าไม่เคยตรวจสอบ เพราะไม่อยากทราบข้อผิดพลาดของตนเอง

**ปรับแก้เป็น:** ข้าพเจ้าไม่เคยตรวจสอบคะแนน แม้อาจารย์จะอนุญาต

### ข้อ 38

**ข้อความเดิม:** ข้าพเจ้ามักไม่ทราบสาเหตุว่า ทำไมข้าพเจ้าจึงไม่ได้รับคะแนนสอบตามที่ข้าพเจ้าตั้งใจเป้าหมาย

**ปรับแก้เป็น:** ข้าพเจ้าไม่ทราบถึงสาเหตุที่ผลการสอบได้คะแนนน้อยกว่าที่คาดหวัง

- ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนข้อความในแต่ละด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

#### ตอนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนด้านการแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ

- เปลี่ยนข้อความข้อ 60 ไปในส่วนของการเผยแพร่ความรู้  
อย่างเหมาะสม (ในห้องเรียน – ระหว่างเรียน จาก นอกห้องเรียน – หลังเรียน)

1.5) นำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักศึกษา  
ระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน  
40 คน โดยให้นักศึกษาทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียน 2 ครั้ง ครั้งละ 120 ข้อ เนื่องจากแบบวัดที่มี  
จำนวนข้อมาก จะทำให้นักศึกษาใช้เวลามากในการทำแบบวัด และอาจส่งผลต่อการรายงานตนเอง  
ของนักศึกษา ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา แล้วนำมาหาค่าความ  
เที่ยงโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยมีเกณฑ์  
ความเที่ยงตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป พร้อมกับหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item  
Total Correlation) โดยมีเกณฑ์ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดที่ผ่านเกณฑ์ ดังนี้

ค่าความเที่ยง มีค่า 0.97

ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม มีค่า -0.59 – 0.66

โดยมีแบบวัดพฤติกรรมที่มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมที่  
เป็นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 182 ข้อ ซึ่งครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นผู้วิจัย  
จึงคัดเลือกแบบวัดที่เป็นไปตามเกณฑ์จำนวน 160 ข้อ ซึ่งแบบวัดมีคุณภาพดังนี้

ค่าความเที่ยง มีค่า 0.97

ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม มีค่า 0.20 – 0.66

แบบวัดพฤติกรรมการเรียนครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

(1) การเตรียมความพร้อมและการวางแผนการเรียน จำนวน 24 ข้อ

(ข้อความทางบวก 11 ข้อ และข้อความทางลบ 13 ข้อ)

(2) การทำตามหน้าที่ จำนวน 32 ข้อ

(ข้อความทางบวก 12 ข้อ และข้อความทางลบ 20 ข้อ)

- (3) การแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ จำนวน 40 ข้อ  
(ข้อความทางบวก 22 ข้อ และข้อความทางลบ 18 ข้อ)
- (4) การมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น จำนวน 40 ข้อ  
(ข้อความทางบวก 23 ข้อ และข้อความทางลบ 17 ข้อ)
- (5) การตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงการเรียนรู้ จำนวน 24 ข้อ  
(ข้อความทางบวก 14 ข้อ และข้อความทางลบ 10 ข้อ)

1.6) นำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

## 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

- 2.1) ศึกษาเอกสารและตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้
- 2.2) กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสังเกตพฤติกรรม คือ แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้สำหรับอาจารย์ผู้สอนในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เห็นพฤติกรรมที่แท้จริงอย่างละเอียด
- 2.3) สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้เป็นข้อความแล้วเติมคำตอบเชิงอธิบาย ครอบคลุมพฤติกรรมเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน
- 2.4) นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยด้าน หลักสูตรและการสอน 1 ท่าน ด้านจิตวิทยาการศึกษา 2 ท่าน และ ด้านจิตพฤติกรรมศาสตร์ 2 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของ เนื้อหาที่ครอบคลุมข้อความ ภาษาและสำนวนที่ใช้ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสังเกต กับวัตถุประสงค์ของการสังเกต (Item objective congruence: IOC) โดยพิจารณาแบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้เป็นรายข้อและให้คะแนน ดังนี้

ให้ค่า +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นตรงกับเนื้อหา

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นตรงกับเนื้อหา

-1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่ตรงกับเนื้อหา

- 2.5) ผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบมาหาดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence: IOC) และผู้วิจัยคัดเลือกข้อความที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป พบว่า รายการ

ประเมินผ่านเกณฑ์ทุกรายการ (10 รายการ) โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงในประเด็น “ความถี่” ในผลการสังเกตอาจไม่เหมาะสม เนื่องจากการสังเกตในช่วงเวลา/ในคาบเรียน หากระบุพฤติกรรม/ประเด็นการสังเกตสอดคล้องกับคำจำกัดความน่าจะได้ผลการสังเกต คือ แสดงพฤติกรรม หรือไม่แสดงพฤติกรรม และบันทึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายละเอียดพฤติกรรมการเรียนรู้

2.6) แล้วนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.7) นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

### 3) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียน

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียนจัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษากลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย ทั้งก่อนเข้าเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน ตลอดจนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ผ่านการสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียนโดยตรง เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของพฤติกรรมกรเรียนร่วมกับแบบสังเกตพฤติกรรมกรเรียน นำไปสู่ข้อมูลที่มีความแม่นยำและน่าเชื่อถือ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

3.1) ศึกษาเอกสารและตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรเรียน

3.2) กำหนดลักษณะของการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview)

3.3) สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียนโดยครอบคลุมพฤติกรรมกรเรียนทั้ง 5 ด้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อความแล้วผู้วิจัยเติมคำตอบเชิงอธิบาย

3.4) นำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียน ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยด้าน หลักสูตรและการสอน 1 ท่าน ด้านจิตวิทยาการศึกษา 2 ท่าน และด้านจิตพฤติกรรมศาสตร์ 2 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ครอบคลุมข้อความ ภาษาและสำนวนที่ใช้ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ (Item objective congruence: IOC) โดยพิจารณาแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียนเป็นรายข้อและให้คะแนน ดังนี้

ให้ค่า +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นตรงกับเนื้อหา

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นตรงกับเนื้อหา

-1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่ตรงกับเนื้อหา

จากนั้น ผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบมาหาดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence: IOC) และผู้วิจัยคัดเลือกข้อความที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป แล้วนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.5) นำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

#### 4) แบบสอบถามทั่วไป

แบบสอบถามทั่วไป ซึ่งเป็นการสอบถามถึงลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

4.1) วิเคราะห์ความแตกต่างของลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา ซึ่งพบว่ามี ความแตกต่างกันในประเด็นต่อไปนี้ ได้แก่ เพศ จำนวนพี่น้อง ลำดับพี่น้อง รายได้ของนักศึกษา การทำงานพิเศษ ที่พักอาศัย เกรดเฉลี่ย อาชีพเมื่อเรียนจบ อาชีพของผู้ปกครองและระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครอบครัว

4.2) นำแบบแบบสอบถามทั่วไป ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยด้าน หลักสูตรและการสอน 1 ท่าน ด้านจิตวิทยาการศึกษา 2 ท่าน และ ด้านจิตพฤติกรรมศาสตร์ 2 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของ ประเด็นลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกศึกษา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง แบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม (Item objective congruence: IOC) โดยพิจารณา แบบสอบถามและให้คะแนน ดังนี้

ให้ค่า +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นตรงกับเนื้อหา

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นตรงกับเนื้อหา

-1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่ตรงกับเนื้อหา

จากนั้น ผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบมาหาดัชนีความสอดคล้อง Item objective congruence: IOC) และผู้วิจัยคัดเลือกประเด็นที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป แล้วนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.3) นำแบบสอบถามทั่วไป ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

### ระยะที่ 3 (R<sub>2</sub>, D<sub>2</sub>) การวิจัยเพื่อศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรม การเรียนรู้ (ฉบับร่าง) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรม

ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปทดลองใช้กับนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ชั้นปีที่ 2 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปใช้สภาพการเรียนการสอนจริง แล้วนำผลจากการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโปรแกรมที่พัฒนายิ่งขึ้น ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 2 ครั้ง ดังนี้

1. ผลการทดลองใช้โปรแกรมครั้งที่ 1 พบว่า ในขั้นที่ 1 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ นักศึกษายังไม่สามารถกำหนดเป้าหมายได้ชัดเจน บางเป้าหมายที่นักศึกษากำหนดเป็นเป้าหมายที่ยังไม่สามารถวัดและประเมินได้ว่าสำเร็จหรือไม่สำเร็จ และเป็นการกำหนดที่ไม่ท้าทายความสามารถของตนเอง โดยกำหนดเป้าหมายที่คิดว่าตนเองต้องทำได้สำเร็จได้อย่างแน่นอน ผู้วิจัยจึงต้องยกตัวอย่างเพิ่มเติม เพื่อให้ให้นักศึกษาเห็นถึงลักษณะของเป้าหมายที่มีความชัดเจน มีความท้าทายความสามารถของตนเอง มีการกำหนดระยะเวลาที่จะทำให้สำเร็จ สามารถวัดและประเมินได้ ในส่วนของขั้นที่ 2 คิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง ผู้วิจัยพบว่า ตัวผู้วิจัยยังไม่สามารถเชื่อมโยงขั้นตอนที่ 2 กับ ขั้นตอนที่ 1 ได้ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ในขั้นตอนที่ 3 วางแผนเพื่อดำเนินการ นักศึกษาจะเพียงกำหนดว่าจะทำอะไร แต่ไม่มีการกำหนดระยะเวลาในแต่ละขั้นตอนที่นักศึกษาจะต้องทำให้สำเร็จ สำหรับในขั้นที่ 4 ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น นักศึกษายังไม่สามารถคิดถึงปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จและความล้มเหลวได้อย่างครอบคลุม ซึ่งทำให้ผู้วิจัยต้องยกตัวอย่างให้นักศึกษาสามารถเห็นได้ว่า ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทั้งปัจจัยภายนอกและภายในตน ส่วนในขั้นตอนที่ 5 ประเมินและสะท้อนคิด นักศึกษามักไม่เขียนบรรยายความรู้สึกของตนเองต่อผลที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยต้องใช้การซักถามเพิ่มเติมเพื่อให้นักศึกษาได้พิจารณาความรู้สึกของตนเองต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของตนเอง

2. ผลการทดลองใช้โปรแกรมครั้งที่ 2 พบว่า ผู้วิจัยสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของโปรแกรมได้อย่างต่อเนื่อง นักศึกษาเริ่มสามารถตั้งเป้าหมายได้อย่างชัดเจน และวางแผนงานได้ชัดเจน มีเวลากำหนดให้สามารถประเมินได้ว่านักศึกษาสามารถบรรลุในแต่ละขั้นตอนหรือไม่

หลังจากผู้วิจัยทดลองใช้โปรแกรมทั้ง 2 ครั้ง ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองมาปรับปรุงโปรแกรม และเป็นแนวทางในการนำโปรแกรมไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย

**ระยะที่ 4 (R<sub>3</sub>) การวิจัยเพื่อศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรม  
การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับ  
ปริญญาตรี**

ในระยะที่ 4 นี้ เป็นการนำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ  
ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับร่าง) ไปใช้และปรับปรุง  
ให้เป็นโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี  
การตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ฉบับสมบูรณ์โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

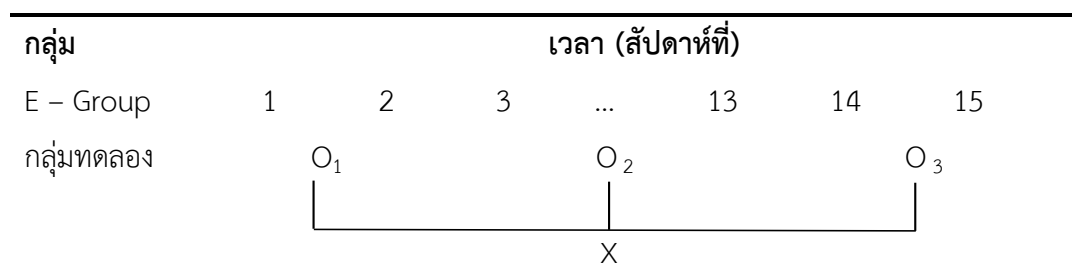
#### **ขั้นที่ 1 การเตรียมการนำโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้**

การกำหนดแบบแผนการทดลอง

ในการใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์  
และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นแบบการศึกษาแบบกลุ่มเดียว  
วัดหลายครั้งแบบอนุกรมขนานเวลา (The One Group Pretest–Posttest Time–Series Design)  
ดังแผนการทดลอง ดังภาพที่ 3.6

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
CHULALONGKORN UNIVERSITY





ภาพที่ 3.6 แบบแผนการทดลอง

- E คือ กลุ่มทดลอง
- O<sub>1</sub> คือ ผลที่ได้ก่อนการทดลองด้วย
- 1) แบบสอบถามทั่วไป (ลักษณะชีวสังคมภูมิหลัง)
  - 2) แบบวัดพฤติกรรมการเรียน
  - 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
  - 4) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน
- O<sub>2</sub> คือ ผลที่ได้ระหว่างการทดลองด้วย
- 1) แบบวัดพฤติกรรมการเรียน
  - 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
  - 3) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน
- O<sub>3</sub> คือ ผลที่ได้หลังการทดลองด้วยแบบ
- 1) แบบวัดพฤติกรรมการเรียน
  - 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
  - 3) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน
- X คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้  
ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 30 คน เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา และการนำโปรแกรมที่พัฒนาไปทดลองนั้นก็เพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนั้น เมื่อผู้วิจัยนำโปรแกรมไปใช้กับนักศึกษาแล้ว จะมีการประเมินเพื่อนำผลการประเมินที่สะท้อนถึงคุณภาพของโปรแกรมมาปรับปรุงโปรแกรมให้ดีขึ้น

## ขั้นที่ 2 การทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

### 1. การดำเนินการก่อนใช้โปรแกรม

1.1 ผู้วิจัยดำเนินการปฐมนิเทศนักศึกษากลุ่มทดลอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

1.2 นักศึกษาทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้โดยในการนำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้จำนวน 160 ข้อ ที่ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านไปใช้จะนำไปใช้ในการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 1 และ 2 โดยทำการแบ่งแบบวัดพฤติกรรมเป็น 2 ฉบับย่อย ฉบับละ 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งนักศึกษาจะทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ฉบับย่อยที่ 1 ในสัปดาห์ที่ 1 และทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ฉบับย่อยที่ 2 ในสัปดาห์ที่ 2

1.3 ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาที่แสดงออกในชั้นเรียนและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยสัมภาษณ์นักศึกษาเป็นกลุ่มนอกชั้นเรียน

### 2. การดำเนินการทดลองใช้โปรแกรม

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 11 สัปดาห์ ตามกิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

ขั้นตอนนี้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเขียนเป้าหมายที่เกี่ยวกับบทเรียนที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง ตระหนักถึงความสำคัญ of เป้าหมายและร่วมแบ่งปันเป้าหมายกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับและผูกพันกับเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ดี สอดคล้องกับบทเรียน เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเองและทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง

2) เพื่อให้ผู้เรียนทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้

3) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับและผูกพันกับเป้าหมาย

ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 5 ขั้นตอนย่อยที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ดีและสอดคล้องกับบทเรียนได้ด้วยตัวเอง ดังนี้

1.1 ตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมาย

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบและตระหนักถึงความสำคัญ of เป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจงและท้าทาย

## 1.2 ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนแจ้งผู้เรียนถึงเนื้อหาที่จะเรียนในแต่ละสัปดาห์ของรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรและให้ผู้เรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าจากเนื้อหาดังกล่าวผู้เรียนคาดหวังว่าจะได้เรียนรู้และปฏิบัติสิ่งใดบ้างในแต่ละเนื้อหา หลังจากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพูดคุยถึงจุดประสงค์การเรียนรู้และภาระงานที่ผู้เรียนจะได้รับมอบหมายในแต่ละสัปดาห์

## 1.3 เขียนเป้าหมายด้วยตนเอง

ผู้สอนอธิบายและยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการเรียนรู้ และผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเองลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหารายวิชาจุดประสงค์ และภาระงานในแต่ละสัปดาห์

## 1.4 ตรวจสอบการตั้งเป้าหมาย

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันตรวจสอบเป้าหมายที่ตั้งขึ้นว่าเป็นเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความท้าทาย

## 1.5 แบ่งปันเป้าหมาย

ผู้เรียนประกาศเป้าหมายของตนเองกับผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อเป็นการเตือนตัวเองว่าต้องการบรรลุสิ่งใด

ขั้นที่ 2 คิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง

ขั้นตอนนี้ให้ผู้เรียนเรียนรู้การคิดแบบ “I can” พยายามมาก ได้ผลดีมาก และเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากการคิดว่าฉันทำได้ “I can” และเชื่อในความพยายาม

วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของ คิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมาก

2) เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงสาเหตุที่จะนำไปสู่ผลหรือเป้าหมายที่ตนเองต้องการ

ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย เพื่อที่จะพัฒนาความเชื่อว่า “ฉันทำได้” (I can) และเชื่อว่า ความพยายามสำคัญและต้องพยายามให้มาก

2.1 เรียนรู้ประสบการณ์การคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมาก

ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ประสบการณ์ที่การคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมากหรือการทำอะไรสิ่งหนึ่งโดยไม่คิดแบบ “I can” และพยายามมาก

## 2.2 เรียนรู้ผล

ผู้สอนและผู้เรียนเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากการคิดว่าฉันทำได้ “I can” และเชื่อในความพยายาม ทั้งในด้านบวกและด้านลบ

### ขั้นที่ 3 วางแผนเพื่อดำเนินการ

ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนการดำเนินงาน เพื่อบรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้และพร้อมทั้งประเมินแผนการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

#### วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนปฏิบัติการ
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำหนดรายละเอียดการดำเนินการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมาย
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนปฏิญาณตนต่อตนเองเกี่ยวกับการดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย เพื่อที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนที่เหมาะสมเพื่อความสำเร็จของเป้าหมาย

### 3.1 วางแผนการดำเนินงาน

ในขั้นนี้ผู้เรียนจะกำหนดรายละเอียดการดำเนินการลงในแบบบันทึกการวางแผนการดำเนินงาน โดยผู้เรียนจะแบ่งขั้นตอนออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ จัดลำดับความสำคัญของขั้นตอนย่อย ๆ โดยใช้หลักเหตุและผลพิจารณาว่าอะไรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนควรใช้เวลามากในการดำเนินการ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนไม่พลาดหรือไม่ทุ่มเทเวลากับงานที่ไม่จำเป็นมากเกินไป และทำให้ผู้เรียนสามารถบริหารเวลาที่มีอย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### 3.2 ทบทวนแผนปฏิบัติการอีกครั้ง

หลังจากวางแผนการดำเนินงาน และกำหนดเวลาในการบรรลุเป้าหมายแล้ว ผู้เรียนกลับไปพิจารณาการกำหนดรายละเอียดการดำเนินงานและเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานว่าสามารถทำให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้หรือไม่ และปรับแก้ไขแผนเพื่อให้สอดคล้องกัน

### ขั้นที่ 4 ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น

ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนนำแผนปฏิบัติการส่วนตัวมาพิจารณาถึงสาเหตุของการทำให้สำเร็จ รวมถึงพิจารณาสาเหตุของความล้มเหลวของการไปสู่เป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ ทั้งสาเหตุภายในตน และสาเหตุภายนอกตน เพื่อหาแนวทางการป้องกันเพื่อไม่เป็นสาเหตุทำให้เกิดความล้มเหลว และผู้เรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งกำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนของตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

### วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย
  - 2) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสดูแลวางแผน จัด ลด ป้องกันความล้มเหลวที่จะเกิด
  - 3) เพื่อให้ผู้เรียนได้คิดแผนสำรองในการปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้
  - 4) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะตามจุดประสงค์ของรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร
  - 5) เพื่อให้ผู้เรียนได้กำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการส่วนตัว
- ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนย่อย เพื่อที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกสัมผัส โดยเน้นการคิดถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย

#### 4.1 คาดถึงสาเหตุของความสำเร็จ

เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนบันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนสำเร็จตามเป้าหมายต่าง ๆ ทั้งจากภายในตน (สิ่งที่ตนเองมี) และภายนอกที่จะช่วยให้งานสำเร็จลงในรูปแบบบันทึกการคาดการณ์สาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย เพื่อที่จะได้มองเห็นภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงและใช้เพื่อย้ำเตือนตนเอง ว่าต้องทำเช่นใด อย่างไร ที่จะทำให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดขึ้น

#### 4.2 คิดถึงความล้มเหลว

เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้คิดถึงความล้มเหลวที่เกิดขึ้นทั้งภายในตน (สิ่งที่ตนเองไม่มี) และภายนอก แล้วบันทึกสิ่งที่ปัญหาและอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายลงในแบบบันทึกการคาดการณ์สาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย

#### 4.3 วางแผนลดความล้มเหลวและคิดแผนสำรอง

เปิดโอกาสให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของความล้มเหลว ทั้งที่เกิดจากภายในของผู้เรียน หรือนิสัยของตัวผู้เรียนเอง หรือสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และบันทึกว่าจะทำอย่างไรเพื่อเป็นการพยายามที่จะจัด ลด ป้องกัน ความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนจะได้คิดแผนสำรองหลังจากได้พิจารณาแล้วว่าสิ่งใดคือปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว และหากแผนแรกที่ได้วางไว้ไม่สำเร็จ จะดำเนินการด้วยแผนสำรองอย่างไร

#### 4.4 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

ผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามคำอธิบายรายวิชา ผู้เรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งกำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนงานของตนเอง เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

##### ขั้นที่ 5 ประเมินและสะท้อนคิด

ผู้เรียนกำกับติดตามผลและบันทึกความก้าวหน้าเกี่ยวกับกิจกรรมในแผนปฏิบัติการส่วนตัว แล้วนำผลแต่ละครั้งมาเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวัง วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเองแล้วบันทึกความรู้สึกของตนเองที่มีต่อผลที่เกิดขึ้น และระบุแนวทางการปรับปรุงตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองในอนาคต ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดเชิงบวกและส่งผลให้มีจิตใจและกำลังใจที่เข้มแข็งที่จะเผชิญต่อปัญหาต่าง ๆ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาในอนาคตได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

##### วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้ผู้เรียนเปรียบเทียบผลของเป้าหมายกับระดับความคาดหวัง  
ของผู้เรียน

2) เพื่อให้ผู้เรียนเห็นถึงจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง

3) เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสนิสดี และมีความสุขกับความสำเร็จ

4) เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสรสร้างประสบการณ์เสมือนในกรณีที่เกิดความ  
ล้มเหลวในเป้าหมาย

ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้  
ตามจุดประสงค์ของรายวิชาร่วมกับการปฏิบัติตามแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้

#### 5.1 บันทึกความก้าวหน้า

ผู้เรียนกำกับติดตามผลและบันทึกผลที่เกิดจากการทดสอบ เล่นเกม  
หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง

#### 5.2 ประเมินตนเอง

เปรียบเทียบพฤติกรรมของตนเองที่แท้จริงกับผลที่คาดหวังว่าผู้เรียน  
มีความพึงพอใจหรือไม่ พร้อมทั้งให้ผู้เรียนพิจารณาตนเองว่ามีสิ่งใดที่ตนเองทำ ส่งผลให้บรรลุหรือ  
ล้มเหลว ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ พร้อมทั้งบันทึกวิธีแก้ไขอุปสรรคเหล่านั้นหรือหากผู้เรียน  
ย้อนกลับไปแก้ไขได้ จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร

#### 5.3 บันทึกความรู้สึก

ผู้เรียนเขียนความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเอง  
หลังจากที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการเรียนหรือการทำงาน

2.2 นักศึกษาทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 8 โดยนักศึกษจะทำแบบวัดฉบับย่อยที่ 2 (จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน) ตอนต้นของสัปดาห์ที่ 8 และนักศึกษาทำแบบวัดฉบับย่อยที่ 1 (จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน) ตอนท้ายของสัปดาห์ที่ 8

2.3 ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาที่แสดงออกในชั้นเรียนและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมเรียนรู้ของนักศึกษา โดยสัมภาษณ์นักศึกษาเป็นกลุ่มนอกชั้นเรียน

### 3. การดำเนินการหลังการใช้โปรแกรม

3.1 หลังจากการนำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีไปทดลองใช้จริง นักศึกษาทำแบบวัดพฤติกรรมเรียนรู้จำนวน 160 ข้อ โดย นักศึกษาทำแบบวัดฉบับย่อยที่ 1 (จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน) ในสัปดาห์ที่ 14 และนักศึกษาทำแบบวัดฉบับย่อยที่ 2 (จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน) ในสัปดาห์ที่ 15

3.2 ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมเรียนรู้ของนักศึกษาที่แสดงออกในชั้นเรียนและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมเรียนรู้ของนักศึกษา โดยสัมภาษณ์นักศึกษาเป็นกลุ่มนอกชั้นเรียน

**ขั้นที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีระหว่างใช้กับกลุ่มตัวอย่าง**

ในระหว่างที่ทดลองใช้โปรแกรมกับกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมโดยการ 1) เพิ่มบทบาทของผู้สอนในการกระตุ้นให้นักศึกษาเขียนในสิ่งที่ตนเองต้องการ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อกะแนนของรายวิชา 2) ใช้วิธีการแบ่งปันเป้าหมายที่หลากหลาย และให้นักศึกษาแบ่งปันเป้าหมายกับเพื่อนนักศึกษาที่นั่งใกล้กันก่อน และช่วยกันตรวจสอบก่อน และผู้สอนตรวจสอบและแนะนำเพิ่มเติมอีกครั้ง 3) ผู้สอนควรเพิ่มบทบาทในการยกตัวอย่างการวางแผนการทำอะไรสิ่งหนึ่งให้นักศึกษาเห็นถึงลักษณะการวางแผนที่มีความละเอียด และเป็นลำดับขั้นตอน 4) ผู้สอนชี้หรือแนะนำให้นักศึกษามองเห็นสิ่งที่ตนเองหรือสมาชิกในกลุ่มมีที่จะทำให้บรรลุตามแผนงานของและอธิบายให้นักศึกษาเข้าใจความสำคัญของการประเมินตนเองกับเป้าหมาย

เมื่อผู้วิจัยได้ปรับปรุงในประเด็นดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการใช้โปรแกรมต่อไปและพบว่าผู้วิจัยสามารถดำเนินการใช้โปรแกรมได้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งนักศึกษาสามารถร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามขั้นตอนของโปรแกรมได้อย่างต่อเนื่อง

## ขั้นที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

### 4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล


ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังตารางที่ 3.5





ตารางที่ 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล	การนำผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลไปใช้
<p>1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ก่อน ระหว่าง และ หลัง เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย สำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- แบบสอบถามทั่วไป</li> <li>- แบบวัดพฤติกรรมการเรียน</li> </ul>	<p><b>ก่อนใช้โปรแกรม</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- นักศึกษาทำแบบสอบถามทั่วไป</li> <li>- นักศึกษาทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียน</li> </ul> <p>โดยในการนำแบบวัดพฤติกรรมการเรียน จำนวน 160 ข้อ ที่ครอบคลุมพฤติกรรม การเรียนทั้ง 5 ด้านไปใช้จะนำไปใช้ในการวัดพฤติกรรมการเรียนในสัปดาห์ที่ 1 และ 2 โดยทำการแบ่งแบบวัดพฤติกรรมเป็น 2 ฉบับย่อยฉบับละ 80 ข้อ ครอบคลุม พฤติกรรม การเรียน ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งนักศึกษาจะทำแบบวัดพฤติกรรม การเรียนฉบับที่ 1 ในสัปดาห์ที่ 1 และ ทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนฉบับที่ 2 ในสัปดาห์ที่ 2</p>	<p>นำข้อมูลเชิงปริมาณที่เป็นคะแนนพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน ไปใช้วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบ พฤติกรรม การเรียนก่อน ระหว่าง และ หลังเข้าร่วม โปรแกรมทั้งใน กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษาซึ่งจะได้ข้อมูล จากแบบสอบถามทั่วไป</p>

วัตถุประสงค์	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล	การนำผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลไปใช้
	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p><b>ระหว่างใช้โปรแกรม</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- นักศึกษาทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในสัปดาห์ที่ 8 โดยนักศึกษจะทำแบบวัดฉบับที่ 2 (จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน) ตอนต้นของสัปดาห์ที่ 8 และนักศึกษาทำแบบวัดฉบับที่ 2 (จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน) ตอนท้ายของสัปดาห์ที่ 8</li> </ul> <p><b>หลังใช้โปรแกรม</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- นักศึกษาทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในสัปดาห์ที่ 14 และ 15 โดยจะทำการวัดฉบับที่ 1 (จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน) ในสัปดาห์ที่ 14 และทำแบบวัดฉบับที่ 2 (จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน) ในสัปดาห์ที่ 15</li> </ul>	

วัตถุประสงค์	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล	การนำผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลไปใช้
<p>2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคม ภูมิหลังของนักศึกษา</p>	<p>- แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียน - แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน</p>	<p>- สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน เฉพาะพฤติกรรมการเรียนที่สามารถสังเกตเห็นได้ในชั้นเรียนเท่านั้นทั้งก่อน ระหว่าง และหลังใช้โปรแกรมในทุกสัปดาห์ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 – 15 - สัมภาษณ์นักศึกษากลับเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน โดยก่อนใช้โปรแกรม สัมภาษณ์นักศึกษาในสัปดาห์ที่ 1 – 2 ระหว่างใช้โปรแกรม สัมภาษณ์นักศึกษาในสัปดาห์ที่ 8 และหลังใช้โปรแกรม สัมภาษณ์นักศึกษาในสัปดาห์ที่ 14 – 15 ซึ่งการสัมภาษณ์นักศึกษาในสัปดาห์ที่ 14 – 15 กลุ่ม โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบ กึ่งโครงสร้าง</p>	<p>นำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มา ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน</p>

จากตารางที่ 3.5 ผู้วิจัยสรุปการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นผลของการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียน ด้วยแบบวัดพฤติกรรมกรเรียนทั้ง 5 ด้าน ทั้งใน กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษาด้วยแบบสอบถามทั่วไป โดยแบ่งตาม 1) เพศ คือ เพศหญิง เพศชาย 2) จำนวนพี่น้อง คือ จำนวนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คน จำนวนมากกว่า 2 คน 3) ลำดับพี่น้อง คือ ลูกคนแรก ไม่ใช่ลูกคนแรก 4) รายได้ของนักศึกษา คือ รายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 4,000 บาท รายได้มากกว่า 4,000 บาท 5) การทำงานพิเศษ คือ ทำงานพิเศษ ไม่ทำงานพิเศษ 6) ที่พักอาศัย คือ พักอาศัยกับพ่อแม่ พักอาศัยกับผู้อื่น 7) เกรดเฉลี่ย คือ เกรดเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.75 เกรดเฉลี่ยมากกว่า 2.75 8) อาชีพเมื่อเรียนจบ คือ รับราชการ ครู ไม่รับราชการครู 9) อาชีพของผู้ปกครอง คือ รับราชการ ไม่รับราชการ และ 10) ระดับการศึกษา สูงสุดของสมาชิกในครอบครัว คือ ต่ำกว่าหรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนต้นและสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาต้น

- ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมกรเรียนของ นักศึกษาและสัมภาษณ์นักศึกษา จากแบบสังเกตพฤติกรรมกรเรียนและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ พฤติกรรมกรเรียน เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาที่ เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี การตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

#### 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรเรียนของ นักศึกษา ก่อน ระหว่าง และ หลัง เข้าร่วม โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนโดยใช้ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการ ตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มรวม	- แบบวัดพฤติกรรมกรเรียน	- การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว - การทดสอบเปรียบเทียบพหุคูณ - การหาค่ามัชฌิมเลขคณิต
เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรเรียนของ นักศึกษา ก่อน ระหว่าง และ หลัง เข้าร่วม โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนโดยใช้	- แบบสอบถามทั่วไป - แบบวัดพฤติกรรมกรเรียน	- การหาร้อยละ - การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง

วัตถุประสงค์การวิจัย	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา		
เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา	- แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียน - แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับพฤติกรรม การเรียน	- การวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 5 (D<sub>3</sub>) การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

#### ขั้นที่ 1 สรุปผลการใช้และปรับปรุงโปรแกรม

ผู้วิจัยศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำโปรแกรมไปทดลองใช้ และนำข้อมูลจากผลการวิจัยในระยะที่ 3 มาปรับปรุงโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

- นำผลที่ได้จากการแบบสอบถามทั่วไปและจากแบบวัดพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนมาวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงโปรแกรม
- นำผลที่ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนและแบบสัมภาษณ์ของนักศึกษามาใช้วิเคราะห์เนื้อหาและดูการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงโปรแกรม
- ปรับปรุงโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.7

ตารางที่ 3.7 การปรับปรุงโปรแกรมจากการทดลองใช้โปรแกรม

ข้อสรุปที่ได้จากการทดลองใช้	การปรับปรุงแก้ไข
<p>1. การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เมื่อนักศึกษาต้องเขียนเป้าหมายของตนเอง นักศึกษามีความต้องการที่สูงแต่ไม่กล้าที่จะเขียน ระบุถึงสิ่งที่ตนเองต้องการ และเมื่อเขียนเป้าหมายของตนเองแล้ว นักศึกษายังไม่มั่นใจที่จะแบ่งปันเป้าหมายตนเองกับเพื่อน ๆ คนอื่น</p> <p>2. การตรวจสอบการตั้งเป้าหมาย ในครั้งแรก ๆ ที่ใช้โปรแกรม นักศึกษาจะพยายามเรียกให้ผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบเป้าหมายของตนเอง จึงทำให้ใช้เวลามากกับการตรวจสอบเป้าหมาย</p> <p>3. เนื่องจากนักศึกษาต้องมีการวางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งการวางแผนควรจะมีการวางแผนเป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่อง และมีความละเอียดในแต่ละขั้นตอน แต่นักศึกษาบางคนไม่สามารถวางแผนการทำงานได้ รวมไปถึงวางแผนไม่เป็นลำดับขั้นตอน</p> <p>5. การคาดถึงสาเหตุของความล้มเหลวและความล้มเหลว จากการนำโปรแกรมไปทดลองใช้ นักศึกษามักมองเห็นสิ่งที่ปัญหา ซึ่งจะเป็นสาเหตุให้ล้มเหลว ทำให้นักศึกษาไม่นึกถึงสิ่งที่ตนเองมีหรือสมาชิกในกลุ่มมี เป็นความสามารถหรือคุณลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ นักศึกษาอาจเกิดความย่อท้อในการทำตามแผนงานได้</p> <p>6. นักศึกษาบางคนไม่เห็นความสำคัญของการประเมินตนเองและผลของการประเมินตนเอง</p>	<p>1. เพิ่มบทบาทของผู้สอนในการกระตุ้นให้นักศึกษาเขียนในสิ่งที่ตนเองต้องการ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อคะแนนของรายวิชา</p> <p>2. ใช้วิธีการแบ่งปันเป้าหมายที่หลากหลาย เช่น ให้เขียนเป้าหมายของตนเอง โดยไม่ต้องระบุชื่อก่อน แล้วนำไปติดบนกระดานดำ เมื่อนักศึกษาเริ่มมั่นใจกับการเขียนเป้าหมายของตนเองจึงเริ่มเปลี่ยนการแบ่งปันเป้าหมายเป็นใน Line ของรายวิชา หรือการแบ่งปันเป้าหมายหน้าชั้นเรียน เป็นต้น</p> <p>3. การใช้เวลามากในการแบ่งปันเป้าหมายนั้น สามารถแก้ไขโดยให้นักศึกษาแบ่งปันเป้าหมายกับเพื่อนนักศึกษาที่นั่งใกล้กันก่อน และช่วยกันตรวจสอบก่อน และผู้สอนตรวจสอบและแนะนำเพิ่มเติมอีกครั้ง</p> <p>4. ในการวางแผน ผู้สอนควรเพิ่มบทบาทในการยกตัวอย่างการวางแผนการทำอะไรสิ่งหนึ่งให้นักศึกษาเห็นถึงลักษณะการวางแผนที่มีความละเอียด และเป็นลำดับขั้นตอน</p> <p>5. ในช่วงแรกของการใช้โปรแกรม ผู้สอนควรมีบทบาทในการชี้หรือแนะนำให้นักศึกษามองเห็นสิ่งที่ตนเองหรือสมาชิกในกลุ่มมีที่จะทำให้บรรลุตามแผนงานของตนเอง ซึ่งอาจจะ เป็นจุดเล็ก ๆ หรือจุดใหญ่ ๆ ก็ได้</p> <p>6. ผู้สอนเพิ่มบทบาทของตนเองในการอธิบายให้นักศึกษาเข้าใจความสำคัญของการประเมินตนเองกับเป้าหมาย</p>

## ขั้นที่ 2 การจัดทำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำโปรแกรมให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และสมบูรณ์เพื่อให้ผู้สนใจสามารถนำไปใช้ได้และเกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของโปรแกรมในแต่ละขั้นตอนให้มีความเหมาะสมและง่ายต่อการนำไปใช้มากขึ้น โดยนำเสนอโปรแกรมฉบับสมบูรณ์ในบทที่ 4 ต่อไป



## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยนำเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน และตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน ซึ่งในแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

**ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี** นำเสนอตามองค์ประกอบของโปรแกรม ดังนี้

**ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี**

2.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มรวม

2.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา

2.3 ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มรวม

2.4 ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา



ผลการวิจัยในแต่ละส่วนมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

### ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีหลักการ 4 ประการ คือ 1) การกำหนดเป้าหมายระยะสั้น ระยะยาวที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง และการตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมาย ทำให้เกิดการยอมรับและผูกพันกับเป้าหมาย นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายให้งานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ 2) การรับรู้ความสามารถของตนเองและการเชื่อมั่นว่าฉันทำได้ “I can” ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และเกิดผลดีต่อการปฏิบัติงาน 3) การวางแผนกลวิธีการทำงาน ร่วมกับการพิจารณาถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมายและการเรียนรู้ร่วมกันช่วยให้บุคคลมีความพยายามและความมุ่งมั่นให้เป้าหมายสำเร็จอย่างมีคุณภาพสูงขึ้น และ 4) การประเมินแผนงานและผลงานของตนเองตามกลวิธีที่ใช้ ทำให้บุคคลใช้ความพยายามมากกับกลวิธีที่จะเกิดผลที่เหมาะสมกับความสามารถและเป้าหมายของตนเองต่อไป มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรมมีดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การรับรู้ความสามารถของตนเอง 3) ความเชื่อมั่นในอำนาจแห่งตน 4) การวางแผนการทำงาน และ 5) การกำกับและประเมินตนเอง โดยประกอบไปด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ 2) คิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง 3) วางแผนเพื่อดำเนินการ 4) ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น และ 5) ประเมินและสะท้อนคิด ซึ่งการดำเนินการใช้โปรแกรมประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนใช้โปรแกรม ระหว่างใช้โปรแกรม และหลังใช้โปรแกรม ใช้เวลาทั้งหมด 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ซึ่งก่อนใช้โปรแกรมเป็นการศึกษาพฤติกรรมการเรียนก่อนการใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น ระหว่างใช้โปรแกรม เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนที่พัฒนาขึ้น 11 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 11 แผน และศึกษาพฤติกรรมการเรียนระหว่างการใช้โปรแกรมที่พัฒนา และหลังใช้โปรแกรมเป็นการศึกษาพฤติกรรมการเรียนหลังการใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเป็นรายบุคคล และมีแนวทางเพื่อประเมินพฤติกรรมของนักศึกษา ดังนี้ 1) การประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ก่อน ระหว่าง และหลังเข้าร่วมโปรแกรม ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามทั่วไปและแบบวัดพฤติกรรมการเรียน 2) การสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรม ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน

## ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

การประเมินคุณภาพของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มรวม 2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา 3) ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มรวม และ 4) ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา

### 2.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลัง เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี การตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มรวม

การนำเสนอการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มรวม โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยค่าเฉลี่ยในแต่ละระยะของการใช้โปรแกรมเพื่อยืนยันว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระยะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การดำเนินการดังกล่าวเริ่มจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ระยะ และทำการทดสอบรายคู่ของคะแนนพฤติกรรมการเรียน ผลดังตารางที่ 4.1

**ตารางที่ 4.1** ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมในกลุ่มรวม (N = 30)

Sources of variance	df	SS	MS	F	p
ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	133798.467	66899.233	13.835	.000
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและช่วงเวลา	87	420703.133	4835.668		
รวม	89	554501.600			

\*p < .05

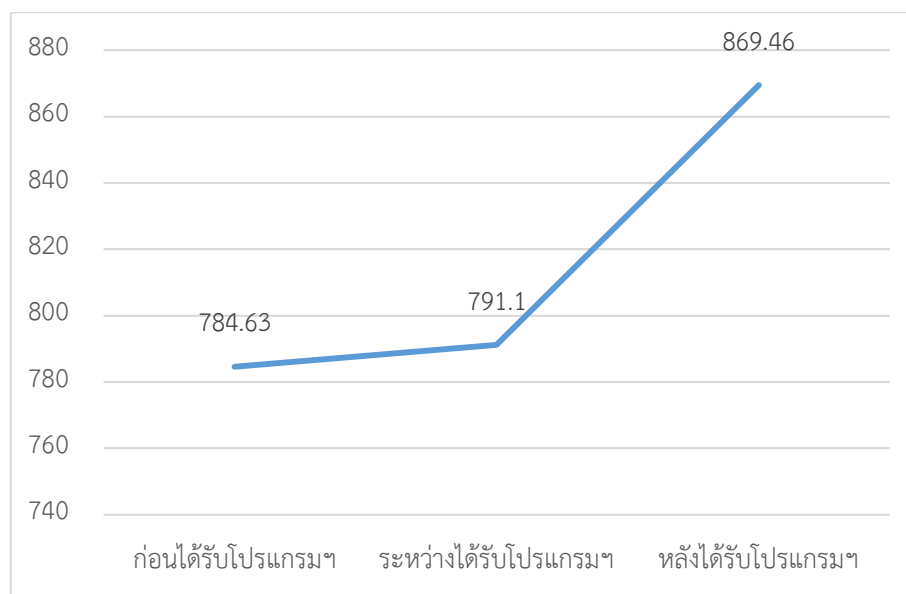
ตารางที่ 4.1 พบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในช่วงเวลาต่าง ๆ ในการเข้าร่วมโปรแกรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ามีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนอย่างน้อย 1 ระยะของการใช้โปรแกรมที่ต่างกัน ดังนั้นจึงทำการทดสอบต่อไปว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในระยะใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple comparison test) และเนื่องจากผลทดสอบความแปรปรวนพบว่า มีความแปรปรวนไม่แตกต่างกัน จึงวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบพหุคูณ โดยใช้เทคนิค Scheffe รายละเอียดดังตาราง 4.2

**ตารางที่ 4.2** การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนพฤติกรรมทางการเรียนระหว่างช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่แตกต่างกันในกลุ่มรวม โดยใช้เทคนิค Scheffe (N = 30)

ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม ( $\bar{x}$ = 784.63)	ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม ( $\bar{x}$ = 791.10)	หลังเข้าร่วมโปรแกรม ( $\bar{x}$ = 869.46)
ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม ( $\bar{x}$ = 784.63)		6.46 (0.94)	84.83* (0.00)
ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม ( $\bar{x}$ = 791.10)			78.37* (0.00)
หลังเข้าร่วมโปรแกรม ( $\bar{x}$ = 869.46)			

\*p < .05

จากตารางที่ 4.2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม ก่อน – หลังเข้าร่วมโปรแกรม และระหว่าง – หลังเข้าร่วมโปรแกรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม ก่อน – ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจึงพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา รายละเอียด ดังภาพที่ 4.1



ภาพที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลหลัก (Main Effect) ของตัวแปรช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่มีต่อพฤติกรรมการเรียน

จากภาพที่ 4.1 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มตัวอย่างตามระยะการใช้โปรแกรม พบว่า ก่อนใช้โปรแกรม กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนน้อยที่สุด แต่หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนสูงขึ้นตามลำดับ

## 2.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา

การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรม ในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคม มุ่งศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลังและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่มีต่อพฤติกรรมทางการเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ซึ่งตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม แบ่งตาม 1) เพศ คือ เพศหญิง เพศชาย 2) จำนวนพี่น้อง คือ จำนวนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คน จำนวนมากกว่า 2 คน 3) ลำดับพี่น้อง คือ ลูกคนแรก ไม่ใช่ลูกคนแรก 4) รายได้ของนักศึกษา คือ รายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 4,000 บาท รายได้มากกว่า 4,000 บาท 5) การทำงานพิเศษ คือ ทำงานพิเศษ ไม่ทำงาน 6) ที่พักอาศัย คือ พักอาศัยกับพ่อแม่ พักอาศัยกับผู้อื่น 7) เกรดเฉลี่ย คือ เกรดเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.75 เกรดเฉลี่ยมากกว่า 2.75 8) อาชีพเมื่อเรียนจบ คือ รับราชการครู ไม่รับราชการครู 9) อาชีพของผู้ปกครอง คือ รับราชการไม่รับราชการ และ 10) ระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครอบครัว คือ ต่ำกว่าหรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนต้น สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ขณะที่ตัวแปรช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จำแนกออกเป็น 3 ช่วง คือ (1) ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม (2) ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม และ (3) หลังเข้าร่วมโปรแกรม และตัวแปรพฤติกรรมการเรียน เป็นผลคะแนนที่ได้จากการรายงานตนเองของผู้เรียนจากแบบวัดพฤติกรรมการเรียนซึ่งมีคะแนนเต็มคิดเป็น 960 คะแนน ผลดังตารางที่ 4.3 – 4.13

ตารางที่ 4.3 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง (N = 30)

ตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	25	83.33
ชาย	5	16.67
2. จำนวนพี่น้อง		
จำนวนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คน	21	70.00
จำนวนมากกว่า 2 คน	9	30.00
3. ลำดับพี่น้อง		
คนแรก	18	60.00
ไม่ใช่คนแรก	12	40.00
4. รายได้ของนักศึกษา		
รายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 4,000 บาท	20	66.67
รายได้มากกว่า 4,000 บาท	10	33.33
5. การทำงานพิเศษ		
ทำงานพิเศษ	4	13.33
ไม่ทำงานพิเศษ	26	86.67
6. ที่พักอาศัย		
อาศัยกับพ่อแม่	16	53.33
อาศัยกับผู้อื่น	14	46.67
7. เกรดเฉลี่ย		
เกรดเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.75	18	60.00
เกรดเฉลี่ยมากกว่า 2.75	12	40.00
8. อาชีพเมื่อเรียนจบ		
ข้าราชการครู	27	90.00
ไม่ใช่ข้าราชการครู	3	10.00
9. อาชีพผู้ปกครอง		
ข้าราชการ	7	23.33
ไม่ใช่ข้าราชการ	23	76.67

ตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม	จำนวน	ร้อยละ
10. การศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครอบครัว		
ต่ำกว่าหรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนต้น	7	23.33
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	23	76.67

ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน

Sources of variance	df	SS	MS	F	p
เพศ	1	23155.52	23155.52	4.93	.03
ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	61015.86	30507.93	6.50	.00
เพศ * ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	3313.85	1656.93	.35	.70
Error	84	394233.76	4693.26		
Total	90	60344532.00			
Corrected Total	89	554501.60			

\*p <.05

ตารางที่ 4.4 พบว่า เพศและช่วงเวลาการเข้าร่วมโปรแกรมไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .35$ ,  $p = .70$ ) แต่เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = 4.93$ ,  $p = .03$ )

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนมีพฤติกรรมการเรียนไม่แตกต่างกัน

**ตารางที่ 4.5** การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพี่น้องและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้

Sources of variance	df	SS	MS	F	p
จำนวนพี่น้อง	1	991.02	991.02	.20	.66
ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	125923.99	62961.99	12.74	.00
จำนวนพี่น้อง * ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	4579.58	2289.79	.46	.63
Error	84	415094.38	4941.60		
Total	90	60344532.00			
Corrected Total	89	554501.60			

\*p < .05

ตารางที่ 4.5 พบว่า จำนวนพี่น้องและช่วงเวลาการเข้าร่วมโปรแกรมไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .46$ ,  $p = .63$ ) และเมื่อพิจารณาตามจำนวนพี่น้อง พบว่า นักศึกษาที่มีจำนวนพี่น้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คนและมากกว่า 2 คน มีพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .20$ ,  $p = .66$ )

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องต่างกัน ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนมีพฤติกรรมกรเรียนไม่แตกต่างกัน



ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลำดับพี่น้องและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้

Sources of variance	df	SS	MS	F	p
ลำดับพี่น้อง	1	386.76	386.76	.08	.78
ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	130545.44	65272.72	13.06	.00
ลำดับพี่น้อง *	2	409.79	204.90	.04	.96
ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม					
Error	84	419906.58	4998.89		
Total	90	60344532.00			
Corrected Total	89	554501.60			

\*p < .05

ตารางที่ 4.6 พบว่า ลำดับพี่น้องและช่วงเวลาการเข้าร่วมโปรแกรมไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .04$ ,  $p = .96$ ) และเมื่อพิจารณาตามลำดับพี่น้อง พบว่า นักศึกษาที่เป็นลูกคนแรกและไม่ใช่คนแรกมีพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .08$ ,  $p = .78$ )

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีลำดับพี่น้องต่างกัน ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้มีพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของนักศึกษาและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้

Sources of variance	df	SS	MS	F	p
รายได้ของนักศึกษา	1	13855.73	13855.73	2.88	.09
ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	115328.67	57664.34	11.99	.00
รายได้ของนักศึกษา * ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	2726.15	1363.08	.28	.75
Error	84	404053.11	4810.16		
Total	90	60344532.00			
Corrected Total	89	554501.60			

\*p < .05

ตารางที่ 4.7 พบว่า รายได้ของนักศึกษาและช่วงเวลาการเข้าร่วมโปรแกรมไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .28$ ,  $p = .75$ ) และเมื่อพิจารณาตามรายได้ของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 4,000 บาทและรายได้มากกว่า 4,000 บาท มีพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = 2.88$ ,  $p = .09$ )

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมกำรเรียนมีพฤติกรรมกำรเรียนไม่แตกต่างกัน

**ตารางที่ 4.8** การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการทำงานพิเศษและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม  
ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้

Sources of variance	df	SS	MS	F	p
การทำงานพิเศษ	1	14280.92	14280.92	2.96	.09
ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	83423.69	41711.84	8.66	.00
การทำงานพิเศษ * ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	1372.05	686.03	.14	.87
Error	84	404850.40	4819.65		
Total	90	60344532.00			
Corrected Total	89	554501.60			

\*p < .05

ตารางที่ 4.8 พบว่า การทำงานพิเศษและช่วงเวลาการเข้าร่วมโปรแกรมไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .14$ ,  $p = .87$ ) และเมื่อพิจารณาตามการทำงานพิเศษแสดงว่า นักศึกษาที่ทำงานพิเศษและไม่ทำงานพิเศษมีพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = 2.96$ ,  $p = .09$ )

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีการทำงานพิเศษต่างกัน ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนมีพฤติกรรมกรเรียนไม่แตกต่างกัน

**ตารางที่ 4.9** การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน

Sources of variance	df	SS	MS	F	p
ที่พักอาศัย	1	11304.03	11304.03	2.35	.13
ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	135582.14	67791.07	14.09	.000
ที่พักอาศัย * ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	5071.03	2535.52	.53	.59
Error	84	404328.07	4813.43		
Total	90	60344532.00			
Corrected Total	89	554501.60			

\*p < .05

ตารางที่ 4.9 พบว่า ที่พักอาศัยและช่วงเวลาการเข้าร่วมโปรแกรมไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .53$ ,  $p = .59$ ) และเมื่อพิจารณาตามที่พักอาศัยแสดงว่า นักศึกษาที่อาศัยกับพ่อแม่และอาศัยกับผู้อื่นมีพฤติกรรมการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = 2.35$ ,  $p = .13$ )

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีที่พักอาศัยต่างกัน ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนมีพฤติกรรมการเรียนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน

Sources of variance	df	SS	MS	F	p
เกรดเฉลี่ย	1	6812.45	6812.45	1.39	.24
ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	121073.89	60536.95	12.37	.00
เกรดเฉลี่ย * ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	2806.52	1403.2	.29	.75
Error	84	411084.10	6812.45		
Total	90	60344532.00			
Corrected Total	89	554501.60			

\*p < .05

ตารางที่ 4.10 พบว่า เกรดเฉลี่ยและช่วงเวลาการเข้าร่วมโปรแกรมไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .29$ ,  $p = .75$ ) และเมื่อพิจารณาตามเกรดเฉลี่ยแสดงว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.75 และเกรดเฉลี่ยมากกว่า 2.75 มีพฤติกรรมการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = 1.39$ ,  $p = .24$ )

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนมีพฤติกรรมการเรียนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาชีพเมื่อเรียนจบและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้

Sources of variance	df	SS	MS	F	p
อาชีพเมื่อเรียนจบ	1	724.39	724.39	.15	.70
ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ	2	59955.90	29977.95	6.07	.00
อาชีพเมื่อเรียนจบ * ช่วงเวลาในการเข้าร่วม โปรแกรมฯ	2	4819.85	2409.93	.49	.62
Error	84	415158.89	4942.37		
Total	90	60344532.00			
Corrected Total	89	554501.60			

\*p < .05

ตารางที่ 4.11 พบว่า อาชีพเมื่อเรียนจบและช่วงเวลาการเข้าร่วมโปรแกรมไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันต่อพฤติกรรมทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .49$ ,  $p = .62$ ) และเมื่อพิจารณาตามอาชีพเมื่อเรียนจบพบว่า นักศึกษาที่ต้องการประกอบอาชีพข้าราชการครูและไม่ใช่ว่าข้าราชการครูมีพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .15$ ,  $p = .70$ )

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการประกอบอาชีพต่างกันเมื่อเรียนจบภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนมีพฤติกรรมกรเรียนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้

Sources of variance	df	SS	MS	F	p
อาชีพของผู้ปกครอง	1	140.87	140.87	.03	.87
ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	91863.46	45931.73	9.21	.00
อาชีพของผู้ปกครอง * ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	1421.48	710.74	.14	.87
Error	84	419111.34	4989.42		
Total	90	60344532.00			
Corrected Total	89	554501.60			

\*p < .05

ตารางที่ 4.12 พบว่า อาชีพของผู้ปกครองและช่วงเวลาการเข้าร่วมโปรแกรมไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .14$ ,  $p = .87$ ) และเมื่อพิจารณาตามอาชีพของผู้ปกครองพบว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพข้าราชการและไม่ได้ประกอบอาชีพข้าราชการมีพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .03$ ,  $p = .87$ )

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้มีพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

**ตารางที่ 4.13** การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาล่าสุดของสมาชิกในครอบครัวและช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน

Sources of variance	df	SS	MS	F	p
การศึกษาล่าสุดของสมาชิกในครอบครัว	1	4581.78	4581.77	.93	.34
ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	90004.74	45002.37	9.09	.00
การศึกษาล่าสุดของสมาชิกในครอบครัว * ช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรม	2	328.48	164.24	.03	.97
Error	84	415792.88	4949.92		
Total	90	60344532.00			
Corrected Total	89	554501.60			

\*p < .05

ตารางที่ 4.13 พบว่า การศึกษาล่าสุดของสมาชิกในครอบครัวและช่วงเวลาการเข้าร่วมโปรแกรมไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .03, p = .97$ ) และเมื่อพิจารณาตามการศึกษาล่าสุดของสมาชิกในครอบครัวแสดงว่า นักศึกษาที่สมาชิกในครอบครัวมีการศึกษาล่าสุดต่ำกว่าหรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนต้นและสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาต้นมีพฤติกรรมการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $F = .93, p = .34$ )

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่สมาชิกในครอบครัวมีการศึกษาล่าสุดต่างกัน ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนมีพฤติกรรมการเรียนไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 4.3 – 4.13 พบว่าลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลังไม่มีปฏิสัมพันธ์กับช่วงเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลัง (เพศ จำนวนพี่น้อง ลำดับพี่น้อง รายได้ของนักศึกษา การทำงานพิเศษ ที่พักอาศัย เกรดเฉลี่ย อาชีพเมื่อเรียนจบ อาชีพผู้ปกครองและการศึกษาล่าสุดของสมาชิกในครอบครัว) แตกต่างกัน เมื่อเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนจะมีพฤติกรรมการเรียนไม่แตกต่างกัน



### 2.3 ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มรวม

การศึกษากการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษานั้น ผู้วิจัยศึกษาโดยพิจารณาจากแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนที่ผู้วิจัยได้บันทึกไว้ในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น รวมถึงบรรยากาศการเรียนการสอนในภาพรวม และจากการสัมภาษณ์นักศึกษาหลังเข้าร่วมโปรแกรม ซึ่งจากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

#### ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

ในภาพรวมของพฤติกรรมการเรียนก่อนเข้าร่วมโปรแกรมในเรื่องของการเตรียมความพร้อมและในการวางแผนการเรียน นักศึกษาเตรียมอุปกรณ์และเอกสารประกอบการสอน โดยเตรียมในตอนเช้าก่อนเข้าชั้นเรียน ศึกษาประมวลรายวิชาเพียงครั้งแรกที่พบกับอาจารย์ผู้สอนเท่านั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ศึกษาเนื้อหารายวิชาล่วงหน้าและในการวางแผนการเรียนนั้น นักศึกษาเพียงแค่จัดเรียงการทำงานตามลำดับก่อน – หลังที่ต้องส่งเท่านั้น ด้านการทำหน้าที่ นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าเรียนสม่ำเสมอ เข้าเรียนตรงเวลา มีบางกลุ่มเท่านั้นที่เข้าเรียนไม่ตรงเวลา นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่อ่านบททบทวนบทเรียน ในขณะที่ทำแบบทดสอบนักศึกษายังขาดความตั้งใจ ความพยายาม และความรอบครอบ สำหรับการส่งงานนั้น นักศึกษาบางส่วนส่งงานไม่ตรงกำหนดและในขณะที่ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาไม่ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติม แต่สำหรับนักศึกษาที่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมจะใช้วิธีที่หลากหลาย ในส่วนของการนำความรู้ที่มีไปใช้นั้น นักศึกษาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเอง แต่สำหรับผู้อื่น นักศึกษาบางส่วนใช้ความรู้ไปอย่างไม่เหมาะสม และในการเผยแพร่ความรู้ในส่วนใหญ่นักศึกษาไม่ได้ตรวจสอบความถูกต้องก่อนการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ สำหรับด้านการมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น นักศึกษาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อถูกบังคับและจะเลือกเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ เมื่อตนสนใจเท่านั้น ชอบทำงานคนเดียวมากกว่าการทำงานร่วมกับผู้อื่น และนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นคือนักศึกษาแถวหน้าของชั้นเรียนเท่านั้น ด้านการตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงการเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ตรวจสอบการเรียนและการทำงานของตนเอง และแม้ว่าจะทราบว่าตนเองจะต้องปรับปรุงในสิ่งใดก็ไม่นำไปปรับปรุงแก้ไข

### ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม

ในภาพรวมของพฤติกรรมการเรียนระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมในเรื่องของการเตรียมความพร้อมและในการวางแผนการเรียน นักศึกษามีความพร้อมในเรื่องอุปกรณ์และเอกสารประกอบการเรียนมากยิ่งขึ้น มีการวางแผนการเรียนมากขึ้นโดยการกำหนดเวลาที่จะทำงานที่มีความยากและซับซ้อน แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ยังคงไม่อ่านหรือศึกษาบทเรียนล่วงหน้า ด้านการทำหน้าที่ นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าเรียนตรงเวลา ส่งงานตรงเวลามากขึ้น ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ทั้งกิจกรรมกลุ่มและรายบุคคล โดยระหว่างที่อาจารย์บรรยาย นักศึกษาเริ่มถามคำถามเมื่อตนไม่เข้าใจ พร้อมทั้งมีการจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น และมีความรอบคอบในการทำแบบทดสอบมากขึ้น ด้านการแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มากขึ้น และนักศึกษาบางส่วนเริ่มใช้ความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยตอบคำถามต่าง ๆ ของเพื่อน ๆ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น นักศึกษายังทำกิจกรรมส่วนใหญ่ที่ถูกบังคับ ในการทำกิจกรรมกลุ่ม นักศึกษาร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มมากขึ้นโดยช่วยกันวางแผนและทำเพื่อกลุ่ม และนักศึกษาแต่ละคนในกลุ่มมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นในปริมาณที่ไม่ต่างกัน ด้านการตรวจสอบ ประเมินและปรับปรุงการเรียน นักศึกษาเริ่มตรวจสอบตนเองมากขึ้น แต่ในขณะที่นักศึกษาบางคนก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขอความช่วยเหลือจากอาจารย์ผู้สอนในการตรวจสอบงานที่ตนเองทำเสมอ และนักศึกษาพยายามนำผลจากการประเมินตนเองไปปรับปรุงแก้ไขการเรียนโดยพบว่า นักศึกษามีข้อผิดพลาดในการทำงานน้อยลง

### หลังเข้าร่วมโปรแกรม

ในภาพรวมของพฤติกรรมการเรียนระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมในเรื่องของการเตรียมความพร้อมและในการวางแผนการเรียน นักศึกษามีความพร้อมในการเรียน โดยการเตรียมอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์และเอกสารต่าง ๆ แต่นักศึกษาบางส่วนไม่ศึกษาเนื้อหาวิชาล่วงหน้าสำหรับการวางแผนการเรียนนั้น นักศึกษาวางแผนการทำงานอย่างมีขั้นตอนและมีความละเอียดมากขึ้น โดยกำหนดถึงกิจกรรมต่าง ๆ และเวลาที่ต้องทำให้สำเร็จ ด้านการทำหน้าที่ นักศึกษาเข้าเรียนตรงเวลาสม่ำเสมอ เริ่มทบทวนบทเรียนมากขึ้น ส่งงานตรงเวลาและติดตามกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยตอบโต้กับอาจารย์ผู้สอนและเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน และในระหว่างร่วมกิจกรรม นักศึกษำบันทึกและรวบรวมสิ่งที่เรียนมากขึ้น ด้านการแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ นักศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น แต่ก็ยังพบนักศึกษาที่ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม นักศึกษาพยายามใช้ความรู้เพื่อคนอื่นมากขึ้นและเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ด้านการมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น นักศึกษายังคงทำกิจกรรม

ส่วนใหญ่ที่ถูกบังคับ และเมื่อทำกิจกรรมกลุ่ม นักศึกษามีบทบาทในการทำกิจกรรมกลุ่มในปริมาณที่เท่า ๆ กัน และมีนักศึกษาส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่แสดงความคิดเห็นหรือร่วมกิจกรรมกลุ่ม และด้านการตรวจสอบ ประเมินและปรับปรุงการเรียน นักศึกษาตรวจสอบและประเมินงานที่ได้รับมอบหมาย นักศึกษานำคำแนะนำ ผลจากการตรวจสอบและประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการทำงานของตนเอง ทั้งในส่วนของงานเดี่ยวและงานกลุ่ม

เมื่อจำแนกพฤติกรรมการเรียนรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน ตามระยะเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมทั้งก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรม พบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังตารางที่ 4.14



**ตารางที่ 4.14** การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเรียนของนักศึกษาเมื่อจำแนกพฤติกรรมรายด้าน ตามระยะเวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมทั้งก่อน ระหว่างและ หลังเข้าร่วมโปรแกรม

ความเปลี่ยนแปลง	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม	หลังเข้าร่วมโปรแกรม
<p><b>ด้านการเตรียมความพร้อมและ การวางแผนการเรียนรู้</b></p> <p>นักศึกษาที่มีความพร้อมในการเรียน มากยิ่งขึ้น และมีการวางแผนการเรียน และการทำงานอย่างมีลำดับ ขั้นตอนและสม่ำเสมอมากขึ้น</p>	<p><b>การเตรียมความพร้อมในการเรียน</b></p> <p>นักศึกษาส่วนใหญ่จัดเตรียมอุปกรณ์ การเรียนมาเรียน ศึกษาประมวล รายวิชาเพียงครั้งแรกที่พบกับผู้สอน เท่านั้น จัดตารางเรียน แต่ก็ยังพบว่า ตนเองไม่ได้ทำงานที่ต้องส่งมาด้วย นอกจากนั้น นักศึกษาไม่ทราบว่ในแต่ละสัปดาห์จะได้ศึกษาเรื่องใดและไม่มี การอ่านบทเรียนล่วงหน้า</p>	<p><b>การเตรียมความพร้อมในการเรียน</b></p> <p>นักศึกษาเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง เตรียม ความพร้อมในการเรียนมากขึ้น อุปกรณ์ การเรียนพร้อม ศึกษารายละเอียดใน ประมวลรายวิชาในบางครั้ง จัดตาราง เรียนและนักศึกษาบางส่วนเริ่มศึกษา บทเรียนล่วงหน้าแบบคร่าว ๆ</p>	<p><b>การเตรียมความพร้อมในการเรียน</b></p> <p>นักศึกษาเตรียมอุปกรณ์การเรียน เตรียม ความพร้อมในการเรียน จัดตารางการเรียนทุกวัน ศึกษาข้อมูล ต่าง ๆ จากประมวลรายวิชามากขึ้น และอ่านบทเรียนล่วงหน้า</p>
	<p><b>การวางแผนการเรียนรู้</b></p> <p>นักศึกษาขาดการวางแผนการเรียนรู้ การทำงาน การอ่านหนังสือเรียน</p>	<p><b>การวางแผนการเรียนรู้</b></p> <p>นักศึกษาเริ่มมีการวางแผนการเรียนรู้ การทำงาน การอ่านหนังสือเรียนและ พยายามทำตามแผนที่ได้กำหนดไว้</p>	<p><b>การวางแผนการเรียนรู้</b></p> <p>นักศึกษา มีการวางแผนการเรียนและ การทำงานมากขึ้น อย่างเป็นขั้นตอน และมีความละเอียดมากขึ้น</p>

ความเปลี่ยนแปลง	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม	หลังเข้าร่วมโปรแกรม
<p><b>ด้านการทำตามหน้าที่</b></p> <p>นักศึกษาได้รับผิดชอบต่อการเรียน โดยการศึกษาเรียนอย่างสม่ำเสมอ และเข้าเรียนตรงเวลามากขึ้น อ่าน และทบทวนบทเรียน ส่งงานตามกำหนด ติดตามและร่วมกิจกรรม การเรียนการสอนมากขึ้น</p>	<p><b>รับผิดชอบต่อการเรียน</b></p> <p>นักศึกษาบางส่วนเข้าเรียนไม่ตรงเวลา ทำการบ้านในระหว่างผู้สอนจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ส่งงานไม่ตรงเวลาในบางครั้ง ส่วนใหญ่ไม่อ่าน ทบทวนบทเรียน ใน การ ทำ แบบทดสอบพบว่า นักศึกษายังขาด ความตั้งใจความพยายาม และความ รอบคอบในการทำแบบทดสอบ</p>	<p><b>รับผิดชอบต่อการเรียน</b></p> <p>นักศึกษาเริ่มเข้าเรียนตรงเวลามากขึ้น ส่วนใหญ่ทำงานด้วยตนเองและส่งงานตรงเวลาและทบทวนบทเรียนในบางครั้ง เมื่อมีเวลาว่าง</p>	<p><b>รับผิดชอบต่อการเรียน</b></p> <p>นักศึกษาเข้าชั้นเรียนตรงเวลา ทำงานด้วยตนเอง ส่งงานตรงเวลามาก รายวิชา และทบทวนบทเรียนมากขึ้น</p>
	<p><b>ติดตามกิจกรรมการเรียนสอน</b></p> <p>นักศึกษาที่นั่งหน้าชั้นเรียนจะตั้งใจ เรียนตอบคำถามต่าง ๆ และ ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน</p>	<p><b>ติดตามกิจกรรมการเรียนสอน</b></p> <p>นักศึกษาส่วนใหญ่ตั้งใจฟัง ร่วมกิจกรรม และมีการโต้ตอบกับอาจารย์ผู้สอนมากขึ้น</p>	<p><b>ติดตามกิจกรรมการเรียนสอน</b></p> <p>นักศึกษาติดตามกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ตั้งใจ ตอบโต้กับอาจารย์ คำถามคำถาม เกี่ยวกับบทเรียน</p>
<p><b>บันทึกและรวบรวมข้อมูลสิ่งที่เรียน</b></p> <p>นักศึกษาบางคนจะบันทึกสิ่งที่ได้เรียน ในชั้นเรียน ส่วนใหญ่นักศึกษาจะเฝ้ม เพื่อดูจดหลังชั้นเรียนหรือถ่ายรูปเก็บไว้</p>	<p><b>บันทึกและรวบรวมข้อมูลสิ่งที่เรียน</b></p> <p>นักศึกษาเริ่มบันทึกกิจกรรมตลอดและ เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับก่อนเข้า ร่วมโปรแกรม</p>	<p><b>บันทึกและรวบรวมข้อมูลสิ่งที่เรียน</b></p> <p>นักศึกษาบันทึกและรวบรวมสิ่งที่ได้ เรียนมากขึ้นด้วยวิธีที่ต่างกัน เช่น ถ่ายรูป จดบันทึกในสมุดจด เป็นต้น</p>	<p><b>บันทึกและรวบรวมข้อมูลสิ่งที่เรียน</b></p> <p>นักศึกษาบันทึกและรวบรวมสิ่งที่ได้ เรียนมากขึ้นด้วยวิธีที่ต่างกัน เช่น ถ่ายรูป จดบันทึกในสมุดจด เป็นต้น</p>

ความเปลี่ยนแปลง	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม	หลังเข้าร่วมโปรแกรม
<p><b>ด้านการแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ</b></p> <p>นักศึกษาสนใจจะหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ด้วยตนเองมากขึ้นโดยใช้วิธีการหาความรู้เพิ่มเติมอย่างเหมาะสม และสามารถนำความรู้ที่นำมาใช้ประโยชน์ของตนเองเผยแพร่ความรู้อย่างเหมาะสม</p>	<p><b>แสวงหาความรู้เพิ่มเติมและใช้วิธีการแสวงหาอย่างเหมาะสม</b></p> <p>นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมสำหรับวิธีการที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ส่วนใหญ่จะผ่าน Facebook</p> <p><b>ใช้ความรู้ที่มีเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น</b></p> <p>นักศึกษาใช้ความรู้ในการทำงานของตนเองและส่วนใหญ่ใช้เพื่ออธิบายให้กับเพื่อนสนิท ในบางครั้งใช้ความรู้ไม่เหมาะสม เช่น ให้เพื่อนลอกการบ้านให้เพื่อนลอกข้อสอบ</p>	<p><b>แสวงหาความรู้เพิ่มเติมและใช้วิธีการแสวงหาอย่างเหมาะสม</b></p> <p>นักศึกษาเริ่มศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นด้วยวิธีการที่เหมาะสมมากขึ้น เช่น จากช่อง youtube ที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นต้น</p> <p><b>ใช้ความรู้ที่มีเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น</b></p> <p>นักศึกษาสามารถใช้ความรู้ของตนเองเพื่อเพื่อน ๆ มากขึ้นโดยการตอบคำถามของเพื่อน ๆ</p>	<p><b>แสวงหาความรู้เพิ่มเติมและใช้วิธีการแสวงหาอย่างเหมาะสม</b></p> <p>นักศึกษาบางส่วนยังคงไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติม แต่ในขณะนี้นักศึกษาที่แสวงหาความรู้แล้วนั้นก็ยังคงศึกษาเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง</p> <p><b>ใช้ความรู้ที่มีเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น</b></p> <p>นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ความรู้ของตนเองเพื่อประโยชน์ของตนเองและของผู้อื่นมากยิ่งขึ้น เช่น ตอบคำถามของเพื่อน ๆ เป็นต้น</p>
	<p><b>เผยแพร่ความรู้อย่างเหมาะสม</b></p> <p>นักศึกษาเผยแพร่ความรู้ผ่านชั้นเรียน โดยไม่ได้ตรวจสอบความถูกต้อง</p>	<p><b>เผยแพร่ความรู้อย่างเหมาะสม</b></p> <p>นักศึกษาเริ่มเผยแพร่ความรู้ผ่านชั้นเรียนอย่างเหมาะสม ถูกต้องมากยิ่งขึ้นและมีการอ้างอิงเอกสารของผู้คนที่นำมาเสนอมากขึ้น</p>	<p><b>เผยแพร่ความรู้อย่างเหมาะสม</b></p> <p>นักศึกษาเผยแพร่ความรู้อย่างเหมาะสม ถูกต้องและไม่นำผลงานของผู้อื่นเป็นของตนเอง</p>

ความเปลี่ยนแปลง	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม	หลังเข้าร่วมโปรแกรม
<p><b>ด้านการมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น</b></p> <p>นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และให้ความช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้น แสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ และยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างมากยิ่งขึ้น</p>	<p><b>ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น</b></p> <p>นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ก็ต่อเมื่อเป็นกิจกรรมที่ได้เครดิต</p>	<p><b>ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น</b></p> <p>นักศึกษาที่มีพฤติกรรมสอดคล้องและเข้าไปในแนวทางเดียวกันกับก่อนที่นักศึกษาจะเข้าร่วมโปรแกรม</p>	<p><b>ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น</b></p> <p>นักศึกษาที่มีพฤติกรรมสอดคล้องและเข้าไปในแนวทางเดียวกันกับก่อนที่นักศึกษาจะเข้าร่วมโปรแกรม</p>
	<p><b>ทำงานร่วมกันและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น</b></p> <p>นักศึกษาทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แต่นักศึกษาบางคนไม่ช่วยเหลือเพื่อน ๆ โดยเลือกทำงานส่วนตัว นอกจากนี้ นักศึกษาบางส่วนที่เข้าใจปฏิกิริยาเป็น อย่างดีจะช่วยเหลือเพื่อน ๆ โดยการอธิบายให้เพื่อนเข้าใจในสิ่งที่เรียนด้วย</p>	<p><b>ทำงานร่วมกันและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น</b></p> <p>นักศึกษาแต่ละคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการ ทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น โดยให้นักศึกษาจะแบ่งหน้าที่กัน และ ให้ความช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในด้านที่ ตนเองมีความเชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น</p>	<p><b>ทำงานร่วมกันและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น</b></p> <p>นักศึกษาทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ไม่เฉพาะ เป็นกลุ่มเพื่อนที่สนิทหรือไม่และในการ เรียน นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความ ช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในด้านต่าง ๆ ที่ตนเองสามารถช่วยเหลือได้</p>
	<p><b>สื่อสาร แสดงความคิดเห็นและรับฟัง</b></p> <p><b>ความคิดเห็น</b></p> <p>นักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ คือนักศึกษาที่นำของชั้นเรียน นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p>	<p><b>สื่อสาร แสดงความคิดเห็นและรับฟัง</b></p> <p><b>ความคิดเห็น</b></p> <p>นักศึกษาที่ไม่เคยแสดงความคิดเห็น เริ่มมีการเปลี่ยนแปลง แสดงความคิดเห็น มากขึ้นและนักศึกษาส่วนใหญ่รับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น</p>	<p><b>สื่อสาร แสดงความคิดเห็นและรับฟัง</b></p> <p><b>ความคิดเห็น</b></p> <p>นักศึกษาที่เริ่มแสดงความคิดเห็นใน ระยะระหว่างใช้โปรแกรม แสดงความคิดเห็นมากขึ้น นักศึกษาส่วนใหญ่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p>

ความเปลี่ยนแปลง	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม	หลังเข้าร่วมโปรแกรม
<p><b>ด้านการตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงการเรียน</b></p> <p>นักศึกษาตรวจสอบและประเมินตนเอง งานที่ได้รับมอบหมาย แผนการเรียน การอ่านและทบทวนบทเรียนมากขึ้น และสามารถนำผลจากการตรวจสอบและประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการเรียนได้</p>	<p><b>ตรวจสอบและประเมินการเรียน</b></p> <p>นักศึกษาบางคนเท่านั้นที่ตรวจสอบและประเมินความเข้าใจของตนเองทั้งที่เกี่ยวกับบทเรียน งานที่ได้รับมอบหมายหรือการสอบ นักศึกษาส่วนใหญ่จะตรวจสอบและประเมินการเรียนของตนเองเมื่อจำเป็น</p>	<p><b>ตรวจสอบและประเมินการเรียน</b></p> <p>นักศึกษานำข้อเสนองานหรือไปปรับปรุงการเรียน การทำงาน หรือการทำข้อสอบมากขึ้น</p>	<p><b>ตรวจสอบและประเมินการเรียน</b></p> <p>นักศึกษามีพฤติกรรมการตรวจสอบและประเมินการเรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับระหว่างที่เข้าร่วมโปรแกรม</p>
	<p><b>ปรับปรุงการเรียน</b></p> <p>นักศึกษาบางส่วนนำข้อเสนอแนะจากผู้สอนไปปรับปรุงตนเอง งานที่ได้รับหรือการสอบ แต่นักศึกษาส่วนใหญ่เพียงคิดว่าจะปรับปรุง แต่เมื่อเวลากระชั้นชิดเข้ามา นักศึกษาที่ไปนำข้อแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่างๆให้ดีขึ้น และในขณะเดียวกันนักศึกษาส่วนใหญ่คิดจะปรับปรุงการเรียน นักศึกษาที่ไม่สามารถทำได้</p>	<p><b>ปรับปรุงการเรียน</b></p> <p>เมื่ออาจารย์เปิดโอกาสให้ประเมินความเข้าใจของตนเอง พบว่า นักศึกษาที่ประเมินตนเองและปรับความเข้าใจของตนเองทันทีโดยการถามในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้นและในการทำงานที่ได้มอบหมาย นักศึกษาปรับปรุงงานให้ดีขึ้นตามข้อเสนอแนะ</p>	<p><b>ปรับปรุงการเรียน</b></p> <p>นักศึกษามีพฤติกรรมการตรวจสอบและประเมินการเรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับระหว่างที่เข้าร่วมโปรแกรม</p>



จากตารางที่ 4.14 ผู้วิจัยได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของ พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาจำแนกรายด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

### 1. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนด้านการเตรียมความพร้อมและ การวางแผนการเรียน

นักศึกษามีความพร้อมในการเรียนมากยิ่งขึ้น และมีการวางแผนการเรียน และการทำงานอย่างมีลำดับขั้นตอนและสม่ำเสมอมากขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

#### ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

ในระยะก่อนที่นักศึกษาจะเข้าร่วมโปรแกรม จากการสังเกตและสัมภาษณ์ นักศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้นำประมวลรายวิชาต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ เมื่อมาถึงชั้นเรียน นักศึกษาเล่นเกม ฟังเพลง หรือนั่งพูดกับเพื่อน ๆ และนอกจากนี้ พบว่า นักศึกษามีอุปสรรคการเรียน เพื่อนที่นั่งอยู่ข้าง ๆ และแม้ว่าจะจัดตารางเรียนแล้วแต่ในบางครั้ง นักศึกษาก็พบว่าตนเองไม่ได้ทำงาน ที่ต้องส่งมาด้วย และจากการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาขาดการวางแผนทั้งการทำงานและการทบทวน บทเรียน โดยนักศึกษาเพียงแต่จัดเรียงว่า ต้องทำอะไรที่ต้องส่งก่อนเท่านั้น

#### ตัวอย่างบทสัมภาษณ์นักศึกษา

“...หนูจัดตารางเรียนค่ะ หนูจะจัดตอนเช้าก่อนไปเรียนค่ะ...แต่บางครั้งก็ลืมเอา งานที่ต้องส่งไปด้วยค่ะ...หนูรีบขี่มอเตอร์ไซด์กลับไปเอามาก่อนที่จะเริ่มเรียน...บางครั้งก็ต้องขออาจารย์ ส่งตามหลังค่ะ...หนูได้รับ course syllabus ทุกรายวิชาค่ะ แต่ตอนนี้หนูไม่รู้ว่าเหลือกี่วิชาแล้วค่ะ (หัวเราะ)... หนูไม่ค่อยได้เปิดดูเลยค่ะ ดูครั้งแรกที่อาจารย์แจกค่ะ...หนูไม่ได้วางแผนค่ะอาจารย์ เพราะแค่หนูทำงานให้เสร็จ ทันเวลาก็หมดเวลาแล้วค่ะ อีกอย่างถึงหนูมีเวลาอ่านนานหนูก็ลืมอยู่ดีค่ะ (หัวเราะ)...”

#### จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

#### ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม

ผู้วิจัยดำเนินการวัดพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในสัปดาห์ที่ 8 พบว่า นักศึกษาบางส่วนยังคงไม่มีความพร้อมในการเรียน จากการสังเกตพบว่า ในการเรียนออนไลน์ นักศึกษาไม่มีความพร้อมในการเรียน เช่น ไม่เตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อม ไม่ตรวจสอบความ เข้าใจในการเข้าสู่ระบบการเรียนออนไลน์ แม้ว่าจะมีการทำความเข้าใจระบบมาก่อนหน้าแล้ว นักศึกษาก็จะไลน์ถามอาจารย์ตลอดว่าจะสามารถเข้าระบบได้อย่างไร นอกจากนี้ ภาพจากกล้อง นักศึกษาเข้าเรียนด้วยชุดนอน ไม่มีอุปกรณ์การเรียนใด ๆ ในขณะที่นักศึกษาบางคนถือโทรศัพท์เรียน ไปด้วยและเดินไปด้วย ซึ่งตั้งแต่เริ่มใช้โปรแกรม นักศึกษาที่มาสายประจำก็ยังคงเข้าชั้นเรียนสาย และ มักไม่เตรียมอุปกรณ์การเรียนหรืองานที่ได้รับมอบหมาย หรือมีความพร้อมในบางสัปดาห์

หลังจากนั้นผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาและพบว่า นักศึกษามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีความพร้อมในการเรียนออนไลน์มากยิ่งขึ้นและเริ่มมีการวางแผนการทำงาน โดยมีการเผื่อเวลาที่จะทำงานที่มีความยากและซับซ้อน

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์นักศึกษา

“...เดี๋ยวนี้หนูไม่ค่อยลืมนงานแล้วค่ะอาจารย์ น้อยมาก ๆ เลย...หนูเตรียมตัวก็ตรวจเช็คอีกทีหนึ่งรอบ...หนูเริ่มวางแผนแล้วอาจารย์...หนูก็จัดเรียงก่อนว่าต้องทำอะไรก่อนหลัง...ดูว่างานไหนน่าจะยาก ต้องใช้เวลา หนูก็จะเผื่อเวลา ไม่ไปทำใกล้ ๆ กำหนดส่งค่ะ...”

### หลังเข้าร่วมโปรแกรม

นักศึกษามีความพร้อมในการเรียนมากยิ่งขึ้น โดยนักศึกษาเตรียมอุปกรณ์การเรียน สำหรับนักศึกษาที่ไม่ได้เข้าชั้นเรียน แต่นักศึกษาได้เข้าดูวีดิทัศน์การสอนย้อนหลัง และนอกจากนี้มีการวางแผนการเรียนและการทำงาน โดยจะไม่เพียงแคเผื่อเวลาในการทำงานเท่านั้น แต่วางแผนอย่างเป็นขั้นตอนและมีความละเอียดมากขึ้น และพยายามที่จะทำตามแผนที่ได้วางไว้ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่จะจดบันทึกสิ่งที่อาจารย์สั่งไว้ในโทรศัพท์หรือ iPad

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์นักศึกษา

“...อย่างงานกลุ่มค่ะอาจารย์...ถ้าเราแบ่งหน้าที่กันแล้ว และมีกำหนดวันที่จะต้องส่งงานมารวมกัน เมื่อใกล้กำหนด จะมีการเตือนเพื่อน ๆ ในกลุ่ม...คอยตามกันว่าถึงไหนแล้ว...ติดตรงไหนมัย...ไม่นั่นถ้าคนใดคนหนึ่งไม่เสร็จ งานกลุ่มก็ไม่เสร็จ...ถ้ามีงาน หนูก็จะคิดว่าต้องทำอะไรบ้าง จะทำอะไรวันไหน...หนูพยายามจะทำให้ได้ตามที่วางไว้วันะอาจารย์แต่บางทีมันก็ไม่ได้ หนูก็จะมีแผนสำรองเอาไว้ แต่ยังไงหนูก็ส่งงานทันกำหนดอยู่ดี...สอปลายภาคนี้หรืออาจารย์...พอหนูรู้ตารางสอ หนูก็จะจัดแล้วว่าต้องอ่านอะไรวันไหน เพราะไม่งั้นไม่ทันอาจารย์...แล้วหนูก็จะวางแผนกับเพื่อนด้วยว่าเราจะติวให้กันวันไหน...แล้วต้องมีเวลาให้ทบทวนเองด้วยนะค่ะอาจารย์...”

## 2. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนด้านการทำตามหน้าที่

นักศึกษารับผิดชอบต่อการเรียน โดยการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และเข้าเรียนตรงเวลามากขึ้น อ่านและทบทวนบทเรียน ส่งงานตามกำหนด ติดตามและร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

### ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

นักศึกษาบางส่วนเข้าเรียนไม่ตรงเวลา และในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาบางคนนั่งงานในรายวิชาอื่นเข้ามาทำในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร นักศึกษาที่นั่งข้างหน้าชั้นเรียนจะตั้งใจเรียน จดบันทึก คอยถามเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียนและคอยตอบคำถามของอาจารย์ แต่นักศึกษาคนอื่น ๆ บางช่วงเหม่อลอย คุยกันเอง และนักศึกษาบางคนไม่เคยตอบคำถามเลย บางครั้งนักศึกษาให้เพื่อนมาถามแทนตนเอง และจากการสังเกตพบว่า นักศึกษามี

อุปกรณ์สำหรับการจดบันทึก เช่น ปากกาไฮไลท์ ปากกาสีต่าง ๆ แต่ก็มีนักศึกษาที่จะฟังอย่างเดียว และไม่เปิดเอกสารประกอบการสอน การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย นักศึกษาส่วนใหญ่ส่งงานตรงเวลา แต่จะมีนักศึกษาบางคนเท่านั้นที่ส่งไม่ตรงเวลา ส่วนการอ่านและทบทวนบทเรียนนั้น จากการสัมภาษณ์พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ไม่อ่านทบทวนบทเรียน และสำหรับการทำแบบทดสอบของนักศึกษา จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาบางคนยังขาดความตั้งใจ ความพยายาม และความรอบคอบในการทำแบบทดสอบ

#### ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...หนูไม่ค่อยจดค่ะ...แค่ฟังอย่างเดียวหนูก็งงไปหมดแล้วค่ะ...หนูค่อยไปยืมเพื่อนที่เค้าจดดี ๆ จดเอาตอนใกล้สอบค่ะ (หัวเราะ)...หนูไม่ชอบถามในห้องอะอาจารย์...หนูก็รู้ว่าทำไม แต่หนูไม่ชอบถามในห้อง...หนูไม่ค่อยได้อ่านหรือทบทวนอาจารย์...แค่ทำงานที่ต้องส่งก็เยอะแล้ว...ถ้าว่างหนูก็พัก เล่นโทรศัพท์ค่ะ...ก็เวลาหนูทำข้อสอบ หนูก็ทำเลย...หนูไม่ค่อยได้อ่านคำชี้แจงหรือทบทวนอาจารย์...ก็เช่นแบบเลือกตอบ มีก็ข้อหนูก็ทำเลย...ข้อไหนไม่ได้หนูก็เว้นไว้...แต่บางที (หัวเราะ)...หนูก็ลืมกลับมาทำ...หนูไปรู้ตอนออกจากห้องสอบไปแล้วอะอาจารย์...”

#### ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม

ในสัปดาห์ที่มีการวัดพฤติกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาเข้าเรียนตรงเวลาแม้ว่าจะเป็นการเรียนออนไลน์ โดยนักศึกษาจำนวนหนึ่งเข้าสู่ชั้นเรียนออนไลน์ก่อนเวลาเรียน ซึ่งในสัปดาห์ก่อนหน้าก็เช่นเดียวกัน นักศึกษาเริ่มเข้าเรียนตรงเวลามากขึ้นเรื่อย ๆ และ นักศึกษาทำงานด้วยตนเอง ส่งงานตรงเวลามากขึ้น เริ่มสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงคือ นักศึกษาบางคนเริ่มกล้าถาม โดยเปิดไมค์ถามและพิมพ์ถามในแชทสาธารณะของกลุ่มการเรียนออนไลน์ นอกจากนี้ เมื่อมีการทำโพลในประเด็นต่าง ๆ นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ กดโพลตาม โดยจากการสังเกตพบว่า นักศึกษาเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่สัปดาห์ที่ 7 โดยนักศึกษาให้ความสนใจกับการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการทบทวนบทเรียนร่วมกัน นักศึกษาที่เคยนั่งเฉย ๆ ระหว่างทำงานกลุ่ม และเป็นผู้ฟังมาเสมอ เริ่มพูดอธิบายให้เพื่อนคนอื่นฟังและสอบถามกับเพื่อนกลุ่มเดียวกัน เริ่มสังเกตเห็นบทบาทในการเป็นสมาชิกกลุ่มทั้งในฐานะผู้นำกลุ่มและผู้ตาม และเมื่อต้องทำกิจกรรมกลุ่มหน้าชั้นเรียน สังเกตเห็นได้ชัดเจนว่า สมาชิกทุกคนในกลุ่มเต็มที่ ตั้งใจ พยายาม และสมาชิกทุกคนต่างให้การสนับสนุนเพื่อนที่เป็นตัวแทนออกไปทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน โดยไม่มีการตำหนิเพื่อน ๆ แม้ว่าเพื่อน ๆ จะทำพลาด ซึ่งในระหว่างการจัดกิจกรรมนั้น นักศึกษาพยายามช่วยกันตักเตือนเพื่อน ๆ ให้ปฏิบัติตามกฎกติกาของการทำกิจกรรมตลอด แต่สำหรับการอ่านทบทวนบทเรียน นักศึกษาที่ไม่ค่อยอ่านทบทวนบทเรียน ก็ยังคงไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่นักศึกษาบางคนเริ่มทบทวนบทเรียนด้วยตนเอง จากวิธีที่ค้นของอาจารย์

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...เอาตรง ๆ นะอาจารย์ หนูแทบจะไม่ทบทวนเลย...ถ้าหนูทำงานเสร็จ ส่งงานแล้ว หนูก็เล่น ดูหนัง ฟังเพลง ช่วยแม่ทำงาน...แม่คิดว่าหนูปิดเทอมแล้ว (หัวเราะ)...”

หลังจากสัปดาห์ที่ 8 ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาและพบว่า นักศึกษาเข้าเรียนตรงเวลา ส่วนใหญ่ต่างให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มหรือกิจกรรมรายบุคคล ส่งงานตรงเวลาและทำงานด้วยตนเอง และอ่านทบทวนบทเรียนมากขึ้น แต่ก็จะมีนักศึกษาบางคนเท่านั้นที่ยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรม

### หลังเข้าร่วมโปรแกรม

นักศึกษาเข้าชั้นเรียนตรงเวลาและนักศึกษาส่วนใหญ่ที่เคยมารอในระบบการเรียนออนไลน์ที่อาจารย์เปิดไว้ก่อนเวลาก็ยังคงปฏิบัติเช่นเดิม นักศึกษาติดตามกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และในระหว่างร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามักถามและรวบรวมสิ่งที่ได้เรียนมากขึ้นด้วยวิธีที่ต่างกัน ส่งงานตรงเวลาทุกรายวิชาอย่างสม่ำเสมอ และนักศึกษาเริ่มทบทวนบทเรียนมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...ตอนนี้หนูพยายามทบทวนบทเรียนนะอาจารย์...แต่ไม่ถึงกับอ่านเหมือนเตรียมสอบนะ...จากช่วงก่อนหนูใช้เวลาที่ว่างจากการทำงานนั่งเฝ้าท์กับเพื่อน ดูทีวี คุยโทรศัพท์ ตอนนี้หนูก็เปิดดูบ้างว่าเรียนอะไรไปบ้างแล้ว ที่เรียนไปคืออะไร...หนูส่งงานตรงเวลาทุกรายวิชาแล้วค่ะ...ไม่มีพลาดค่ะ (หัวเราะ)”

### 3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนด้านการแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ

นักศึกษาสนใจจะหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ด้วยตนเองมากขึ้นโดยใช้วิธีการหาความรู้เพิ่มเติมอย่างเหมาะสม และสามารถนำความรู้ที่มีมาใช้ในการประกอบอาชีพของตนเองและผู้อื่น และเผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

#### ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

นักศึกษาที่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม จะใช้วิธีการหาความรู้ที่หลากหลาย แต่บางครั้งนักศึกษาก็มักเผลอไปเท่านั้น และลืมที่จะกลับมาฟังหรือดูย้อนหลัง หรือบางครั้งนักศึกษาก็ดูจากช่อง Youtube ที่น่าเชื่อถือ แต่ก็ยังพบนักศึกษาที่ไม่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และสำหรับการใช้ความรู้ที่ไม่เหมาะสมส่วนใหญ่ นักศึกษาจะให้เพื่อน ๆ ลองงาน ส่งงานให้เพื่อนแต่ไม่อธิบายให้เข้าใจ และเมื่อได้รับโอกาสให้เผยแพร่ความรู้ของตนเองหน้าชั้นเรียน ส่วนใหญ่นักศึกษาไม่ได้ตรวจสอบความถูกต้อง แต่ถ้าเป็นการแชร์ความรู้ต่าง ๆ ในออนไลน์ นักศึกษามักตรวจสอบก่อนเสมอ

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...เอาตรง ๆ นะอาจารย์...หนูเหนื่อยอะ...พอว่างหนูก็เลยนั่งคุย...อ้อ ถ้าจาก Facebook ก็มีบ้างนะอาจารย์...บางทีก็อ่านตรงหัวข้อแล้วสนใจหนูก็บันทึกไว้...แต่ไม่ค่อยได้กลับไปอ่าน (หัวเราะ)...”

### ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม

ในช่วงแรกของการใช้โปรแกรม นักศึกษามีพฤติกรรมการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและใช้วิธีการแสวงหาอย่างเหมาะสมสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับก่อนที่นักศึกษาจะเข้าร่วมโปรแกรม แต่จากการสัมภาษณ์นักศึกษาในสัปดาห์ที่ 8 พบว่า นักศึกษาเริ่มศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น โดยใช้การค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต และพบว่านักศึกษามีการค้นคว้าประเด็นต่าง ๆ จากหลากหลายแหล่งข้อมูล โดยในรายวิชาต่าง ๆ นักศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ตนเองสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ แต่นักศึกษาบางส่วนก็เลือกที่จะถามกับอาจารย์ผู้สอนโดยตรง โดยไม่ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองก่อน

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...ช่วงนี้บางทีก็มีเวลว่างบ้างคะอาจารย์...หนูก็เลื่อนโทรศัพท์อ่านนู่นอ่านนี่ไป...ดูข่าวหรือดูรายการที่ให้ความรู้มากขึ้น (หัวเราะ)...”

หลังจากสัปดาห์ที่ 8 ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาและพบว่า นักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น โดยพยายามพิจารณาก่อนว่า ในแต่ละงานที่นักศึกษาได้รับนั้น นักศึกษามีความรู้เรื่องใดเป็นอย่างดีแล้วบ้าง แล้วเรื่องใดที่นักศึกษาไม่มั่นใจหรือไม่มีความรู้ ซึ่งทำให้นักศึกษาต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และนักศึกษาเริ่มใช้ความรู้ของตนเองเพื่อผู้อื่น โดยนักศึกษาบางคนเริ่มตอบคำถามให้เพื่อน โดยไม่ต้องรอให้อาจารย์มาตอบแต่เพียงคนเดียว ซึ่งจากสัปดาห์ก่อนหน้านี้อาจารย์จะต้องเป็นผู้มาตอบคำถามตลอด แต่สำหรับนักศึกษาบางคนก็นิ่ง ไม่ได้ตอบใด ๆ

### หลังเข้าร่วมโปรแกรม

นักศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น เมื่อไม่เข้าใจก็เลือกที่จะสอบถามกับอาจารย์ แต่ก็ยังพบนักศึกษาที่ไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง โดยนักศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกคือ ถามอาจารย์ตลอด ไม่เข้าใจตรงไหนก็จะถามก่อน ในขณะที่เพื่อนคนอื่น ๆ เลือกที่จะศึกษาและทำความเข้าใจด้วยตนเองก่อน แต่สำหรับใน Line กลุ่มของรายวิชา มีนักศึกษาเข้ามาตอบคำถามของเพื่อนตลอดในช่วงหลังใช้โปรแกรม และ นักศึกษาสามารถเผยแพร่ความรู้ได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอ การจัดทำคลิปในงานต่าง ๆ นักศึกษามีการเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ไม่นำผลงานของคนอื่นเป็นของตนเอง

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...เมื่อก่อนหนูจะทำงานไปเลย...ทำอะไรไม่ได้ค่อยว่ากัน...แต่ตอนนี้ก่อนทำ หนูจะหาเลยว่าหนูไม่รู้หรือไม่ได้ตรงไหน หรือทำตรงไหนไม่เป็น...ก็อย่างที่อาจารย์ให้อัดคลิปอะคะ...พวกหนูในกลุ่ม ไม่มีใครเก่งเรื่องการอัดคลิปกับตัดต่อเลย ผู้หญิงอะอาจารย์...หนูก็เลยต้องแบ่งกันไปศึกษาหาความรู้ก่อนว่าทำยังไง ด้วยแอปอะไรได้บ้าง อัดยังไงไม่ให้เสียงแทรก แล้วจะตัดต่อยังไงให้เนียน ๆ...ผลที่ออกมาก็เลิชนะ อาจารย์...อาจารย์ดูของกลุ่มหนูยัง...”

#### 4. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น

นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้และให้ความช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้น แสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ และยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

##### ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยก็ต่อเมื่อเป็นกิจกรรมที่ได้เครดิต มีกิจกรรมบางกิจกรรมเท่านั้นที่นักศึกษาเข้าร่วมโดยไม่ต้องบังคับหรือมีเครดิตเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น กิจกรรมการติว Toeic เพราะเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษา และนักศึกษาส่วนใหญ่ชอบทำงานคนเดียว เพราะไม่ต้องไปเกี่ยวข้องกับคนอื่น เมื่อสังเกตการทำงานกลุ่มของนักศึกษาพบว่า บางกลุ่ม ก็มีสมาชิกทำเพียงคนเดียว นอกจากนี้ นักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นอยู่ตลอด มักเป็นนักศึกษาคนเดิม และนักศึกษาคนเดิมก็เป็นคนสร้างข้อสรุปของกลุ่มอีกด้วย

##### ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...หนูก็เข้าร่วมกิจกรรมตามที่เค้ากำหนดคะอาจารย์...ถ้าไม่ได้เครดิตหนูก็ไม่รู้จะเข้าทำไม...บางทีพองานกลุ่ม หนูทำคนเดียวเกือบทั้งหมดเลย...เพื่อนบอกเพื่อนทำไม่ได้...บางทีก็ทำเข้ามา...หนูพูดจริง ๆ นะอาจารย์...หนูไม่ค่อยได้แสดงความคิดเห็นหรอกคะ...หนูก็มีความคิดนะอาจารย์...แต่พอฟังของเพื่อน ความคิดเห็นของเพื่อนก็โอเคอยู่แล้ว...”

##### ระหว่างใช้โปรแกรม

ในสัปดาห์ที่ 8 จากการสัมภาษณ์นักศึกษายังคงตัดสินใจเลือกทำกิจกรรมที่ได้เครดิตก่อนเป็นอันดับแรก และถ้านักศึกษาเลือกได้ นักศึกษาจะเลือกเข้าร่วมกิจกรรมเฉพาะที่ตนเองสนใจเท่านั้น เช่น ภาษาอังกฤษ การทำธุรกิจ เป็นต้น แต่สำหรับการทำงานร่วมกันและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยจากสัปดาห์ที่ 7 สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลง คือ จากการทำกิจกรรมกลุ่ม นักศึกษาแต่ละคนให้ความร่วมมือกันดี ซึ่งสังเกตเห็นนักศึกษาเริ่มผลัดกันเป็นผู้นำผู้ตาม และนักศึกษาดังใจทำกิจกรรมเพื่อกลุ่มของตนเอง นอกจากนี้

เมื่อนักศึกษาแต่ละคนเป็นตัวแทนกลุ่มออกไปทำกิจกรรม นักศึกษาร่วมกันวางแผนและทำกิจกรรม และเมื่อตัวแทนกลุ่มไม่สามารถทำคะแนนให้กับกลุ่มได้ สังเกตเห็นได้ว่าการพูดให้กำลังใจกัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมถึงการร่วมกิจกรรมกลุ่มในสัปดาห์นี้ นักศึกษารู้สึกสนุกสนาน และรู้สึกดีกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม และได้เห็นว่าเพื่อนของตนเองก็สามารถทำได้ถ้ามีความตั้งใจ สำหรับนักศึกษาที่ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน เริ่มจะแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

### หลังเข้าร่วมโปรแกรม

นักศึกษามีพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นมากขึ้น ทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกัน แต่มีนักศึกษาบางคนที่ไม่ทำงานส่วนตัวไม่ทัน จึงช่วยทำงานกลุ่มไม่เต็มที่ และนักศึกษามีการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...หนูก็แสดงความคิดเห็นมากขึ้นนะคะ...อย่างงานกลุ่มที่ผ่านมา หนูก็เริ่มมั่นใจว่าความคิดเห็นของหนูก็โอเค...”

## 2. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนด้านการตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงการเรียน

นักศึกษาตรวจสอบและประเมินตนเอง งานที่ได้รับมอบหมาย แผนการเรียน การอ่านและทบทวนบทเรียนมากขึ้น และสามารถนำผลจากการตรวจสอบและประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการเรียนได้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

### ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

จากการสังเกตพบว่า นักศึกษาบางคนเท่านั้นที่ตรวจสอบความเข้าใจของตนเองและถามกับอาจารย์ผู้สอน และนอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาไม่ถามด้วยตนเอง เมื่อได้รับมอบหมายงาน นักศึกษาที่ตรวจสอบความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมายก็เป็นนักศึกษากลุ่มเดิม แต่ในขณะเดียวกัน เมื่อใกล้ถึงกำหนดส่งงาน นักศึกษาส่วนใหญ่มักถามกับอาจารย์ผ่านทาง Line ส่วนตัวของอาจารย์ และในส่วนของการสอบนั้น เมื่อได้สัมภาษณ์นักศึกษพบว่าเมื่อนักศึกษาทำข้อสอบและมีประเด็นที่สงสัย นักศึกษาไม่ถามอาจารย์ผู้คุมสอบ และไม่มีควมรอบคอบในการทำข้อสอบ เมื่อทราบผลสอบแล้ว นักศึกษาส่วนใหญ่ก็เพียงรับทราบว่าตนเองได้เท่าใด และแม้ว่านักศึกษจะทราบว่าตนเองจะต้องปรับปรุงในสิ่งใด แต่ไม่นำไปปรับปรุงแก้ไขให้งานที่ได้รับมอบหมาย การสอบ หรือความเข้าใจของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...หนูต้องลองทำงานก่อน หนูถึงจะรู้ว่าไม่เข้าใจตรงไหน...หนูก็เลยไม่เคยถามเลยตอนอาจารย์สั่งงาน (หัวเราะ...หนูตรวจทุกครั้งก่อนส่งคะ (หัวเราะ) แต่ก็เคยมีพลาดบ้างคะอาจารย์ ลืมกา

ข้อที่ลบไป...บางทีในข้อสอบหนูก็ไม่ได้เข้าใจคำสั่งหรือข้อสอบทั้งหมดนะคะอาจารย์...ถ้าเป็นข้อสอบแบบตัวเลือก หนูก็ทำได้เลย (หัวเราะ)...หนูตั้งใจไว้แล้วนะคะอาจารย์ว่าหนูจะพยายามมากขึ้น...ตั้งใจมากขึ้น...แต่พองานเยอะ ทำนู่นทำนี่ หนูก็ลืม (หัวเราะ)...หนูก็ทำตัวเหมือนเดิมอีก..."

### ระหว่างใช้โปรแกรม

นักศึกษาเริ่มประเมินความเข้าใจของตนเอง แต่พบนักศึกษาที่ไม่ตรวจสอบงานของตนเองด้วยตนเอง แต่นักศึกษาเลือกที่ขอให้อาจารย์ตรวจให้ก่อนส่ง เพื่อที่นักศึกษาจะสามารถแก้ไขได้ก่อนส่ง นอกจากนี้ นักศึกษาเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง โดยในการส่งงานครั้งต่อไป นักศึกษาพยายามตรวจสอบและประเมินงานของตนเองก่อนส่งเสมอ แต่ก็ยังมีการผิดพลาดในประเด็นเดิมอยู่บ้าง และจากการที่นักศึกษาทราบผลสอบของตนเองนั้น จากการสัมภาษณ์ นักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ได้คะแนนไม่เป็นตามความคาดหวังพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเรียน แต่ยังไม่สามารถทำได้ตามที่มุ่งหวัง

### ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

"...ตอนนี้หนูตรวจงานก่อนเสมอ เพราะมีเวลาเหลือ...ถ้าเป็นงานกลุ่ม หนูจะแบ่งกันเลยว่าใครจะตรวจตรงไหน ใครจะดูในภาพรวม..."

หลังจากสัปดาห์ที่ 8 ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาและพบว่า เมื่อเปิดโอกาสให้ประเมินความเข้าใจของตนเอง นักศึกษาถามถึงรายละเอียดของการทำงานมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงเกณฑ์การให้คะแนนต่าง ๆ นอกจากนี้ เมื่อนักศึกษาได้รับมอบหมายให้ปรับปรุงแก้ไขผลงาน จากการตรวจผลงานพบว่า นักศึกษามีข้อผิดพลาดน้อยลง ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาได้จัดเวลาก่อนส่งงานเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ก่อน

### หลังเข้าร่วมโปรแกรม

นักศึกษาตรวจสอบและประเมินงานที่ได้รับมอบหมาย งานชิ้นสุดท้ายของนักศึกษาผ่านการตรวจสอบมาเป็นอย่างดี จากการเปรียบเทียบกับผลงานชิ้นแรกแล้ว แสดงให้เห็นว่า นักศึกษานำคำแนะนำ ผลจากการตรวจสอบและประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการทำงานของตนเอง ทั้งในส่วนของงานเดี่ยวและงานกลุ่ม



## 2.4 ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา

จากผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและ หลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษาพบว่า ลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษาและช่วงเวลาการเข้าร่วมโปรแกรม ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่แสดงข้อมูลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลัง เข้าร่วมโปรแกรมที่จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลัง



## บทที่ 5

### สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีสาระสำคัญดังนี้

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. เพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
  - 1.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา
  - 1.2 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

#### การดำเนินการวิจัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิจัยเพื่อการศึกษาสภาพปัญหา 2) การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ของโปรแกรม แล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของโปรแกรม 3) การวิจัยเพื่อศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีฉบับร่าง โดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 4) การวิจัยเพื่อศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีเป็นเวลา 15 สัปดาห์สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 60 ชั่วโมง และนำคะแนน

ที่ได้จากการวัดพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมในกลุ่มรวมมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และนำคะแนนที่ได้จากการวัดพฤติกรรมการเรียนก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังมาวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way ANOVA) และ 5) การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

### สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี และตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

#### ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีหลักการ 4 ประการ คือ 1) การกำหนดเป้าหมายระยะสั้น ระยะยาวที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง และการตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมาย ทำให้เกิดการยอมรับและผูกพันกับเป้าหมาย นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การรับรู้ความสามารถของตนเองและการเชื่อมั่นว่าฉันทำได้ “I can” ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และเกิดผลดีต่อการปฏิบัติงาน 3) การวางแผนกลวิธีการทำงาน ร่วมกับการพิจารณาถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมายและการเรียนรู้ร่วมกันช่วยให้บุคคลมีความพยายามและความมุ่งมั่นให้เป้าหมายสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และ 4) การประเมินแผนงานและผลงานของตนเองตามกลวิธีที่ใช้ ทำให้บุคคลใช้ความพยายามมากกับกลวิธีที่จะเกิดผลที่เหมาะสมกับความสามารถและเป้าหมายของตนเองต่อไป มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรมมีดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การรับรู้ความสามารถของตนเอง 3) ความเชื่อมั่นในอำนาจแห่งตน 4) การวางแผนการทำงาน และ 5) การกำกับและประเมินตนเอง โดยประกอบไปด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ 2) คิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง 3) วางแผนเพื่อดำเนินการ 4) ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น และ 5) ประเมินและสะท้อนคิด ซึ่งการดำเนินการใช้โปรแกรมประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนใช้โปรแกรม ระหว่างใช้

โปรแกรม และหลังใช้โปรแกรม ใช้เวลาทั้งหมด 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ซึ่งก่อนใช้โปรแกรม เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเรียนก่อนการใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น ระหว่างใช้โปรแกรม เป็นการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนตามกิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนที่พัฒนาขึ้น 11 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 11 แผน และศึกษาพฤติกรรมการเรียนระหว่างการใช้โปรแกรมที่พัฒนา และหลังใช้โปรแกรม เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเรียนหลังการใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเป็นรายบุคคล และมีแนวทางเพื่อ ประเมินพฤติกรรมของนักศึกษา ดังนี้ 1) การประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาก่อน ระหว่าง และหลังเข้าร่วมโปรแกรมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของ นักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามทั่วไปและแบบวัดพฤติกรรมการเรียน 2) การสังเกตและสัมภาษณ์ เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมทั้งในกลุ่มรวมและ กลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนและ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน

## **ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี**

จากการนำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ผู้วิจัย นำเสนอผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนี้ 1) ผลการเปรียบเทียบ พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา และ 2) ผลการศึกษา การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา

**1. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วม โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎี การตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตาม ลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา**

ผลจากการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในกลุ่มรวม พบว่า

1) พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และหลังเข้า

ร่วมโปรแกรมสูงกว่าระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลัง (เพศ จำนวนพี่น้อง ลำดับพี่น้อง รายได้ของนักศึกษา การทำงานพิเศษ ที่พักอาศัย เกรดเฉลี่ย อาชีพเมื่อเรียนจบ อาชีพผู้ปกครองและการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครอบครัว) แตกต่างกัน เมื่อเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้จะมีพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

## 2. ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเรียนรู้ของนักศึกษาพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมเรียนรู้ที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยพฤติกรรมเรียนรู้ด้านการเตรียมความพร้อมและการวางแผนการเรียนรู้ นักศึกษาได้มีการเตรียมความพร้อมในการเรียน ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์การเรียน เอกสารประกอบการสอน หรืองานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ นักศึกษามีการวางแผนการเรียนรู้และการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ในส่วนของด้านการทำตามหน้าที่ นักศึกษาเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และตรงเวลา และสามารถอ่านและทบทวนบทเรียนด้วยตนเองได้ ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลานอกจากนี้ในด้านการแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ นักศึกษายังสามารถแสวงหาความรู้และสามารถใช้วิธีการแสวงหาที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ตนเองมีไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เช่น การทำงานที่ได้รับมอบหมาย การติวให้กับผู้อื่น เป็นต้น และสามารถเผยแพร่ความรู้ไปยังผู้อื่นอย่างเหมาะสม เช่น มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำเสนอหน้าชั้นเรียนหรือในการทำรายงาน มีการอ้างอิงไปยังแหล่งข้อมูลต่าง ๆ สำหรับด้านการมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น นักศึกษาสามารถร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้ ไม่ว่าจะเป็นในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน และในระหว่างร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การสอน นักศึกษา มีความตั้งใจร่วมกิจกรรมตอบโต้ และมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน และในการจัดกิจกรรม นักศึกษาแสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และในส่วนของพฤติกรรมเรียนรู้ด้านการตรวจสอบประเมิน และปรับปรุงการเรียนรู้ นักศึกษาตรวจสอบและประเมินผลการเรียน การทำกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมายมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการนำผลของการตรวจสอบและประเมินผลไปปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้และการทำงานของตนเอง แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเรียนรู้ที่เหมาะสมมากขึ้น

## อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในการอภิปรายใน 2 ประเด็น ได้แก่ การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีและผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งในแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้

### 1. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

การอภิปรายผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน มีประเด็นในการอภิปราย 5 ประเด็น ได้แก่ การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน จุดเด่นของโปรแกรม ข้อจำกัดของโปรแกรม ความสอดคล้องของโปรแกรมกับการเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน โอกาสในการนำโปรแกรมไปใช้ มีรายละเอียด ดังนี้

#### 1.1 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน

โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีการพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบและมีแนวคิดทฤษฎีรองรับ โดยในการพัฒนาโปรแกรมผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมอย่างเป็นขั้นตอนที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งพบว่า สาเหตุของการเรียนที่ประสบผลสำเร็จก็คือพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา นักศึกษาควรมีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมที่จะทำให้การเรียนประสบผลสำเร็จไม่ว่าพฤติกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน (ธารรัตน์ ชื่อดอฟ, 2555; สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2561; สิทธิชัย จันทานนท์, 2554) เมื่อได้ข้อมูลเบื้องต้นแล้วจึงทำการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่จะนำมาใช้เพื่อพัฒนาโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ซึ่งพบว่า แนวคิด ทฤษฎีที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาปรับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา คือ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Herbert, 1972; กานดาวรรณ แก้วผาบ และคณะ, 2552; เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551; ทิพย์วรรณ สุขใจ รุ่งวัฒนา และธีรศักดิ์ อุ่ณารมณเลิศ, 2553; พิชณ ลิ้มพะสูตร, 2555; เพียงขวัญ ตี๋ยานะ, 2558; ภาคิน ศรีสังข์งาม, 2556; มนตรี ธาดา, 2546; วรากร ทรัพย์วิระปกรณ์ และทรงวุฒิ อยู่เอี่ยม, 2551;

วันดี จูเปียม, 2554; วิวัฒน์ แสงเพชร, 2558; สมพร สุทัศนีย์, 2544; สุขุม เฉลยทรัพย์, 2559; สุชีรา วิบูลย์สุข และวิรรอง สิตไทย, 2560; สุมาลี ภัทรประภากร, 2557) และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (ณรงค์วิทย์ แสงทอง, 2556; นฤมล สุ่นสวัสดิ์, 2558; ปิยะนันท์ สวัสดิ์ศฤงคาร, 2552)

จากนั้นผู้วิจัยทำการสังเคราะห์สาระสำคัญ หลักการของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย แล้วนำหลักการของทั้งสองทฤษฎีมาบูรณาการเป็นหลักการของโปรแกรม และนำไปสู่การสังเคราะห์ขั้นตอนของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการพัฒนาโปรแกรม สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2534) ได้ระบุไว้ว่า ขั้นตอนการจัดความสำคัญของหลักการ ผู้ที่พัฒนากระบวนการเรียนการสอนจะต้องใช้ความคิด ความรอบคอบ พิจารณาว่า หลักการใดเป็นเหตุเป็นผลกัน หลักการใดมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน และจัดกลุ่มของหลักการที่มีความสัมพันธ์และสรุปเป็นหลักการที่สำคัญของกระบวนการเรียนการสอน ในขั้นตอนนี้มีความสำคัญและใช้เวลานาน ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้หลักการของโปรแกรมแล้ว ก็พัฒนาเป็นขั้นตอนของโปรแกรม จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ประเมินและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองสอน จำนวน 2 ครั้ง เพื่อนำผลจากการทดลองสอนกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มาปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แล้วไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมที่พัฒนาขึ้น

ดังนั้น การพัฒนาโปรแกรมมีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน มีหลักการ แนวคิด ทฤษฎีรองรับ มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรมของนักศึกษา ส่งผลให้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีความน่าเชื่อถือ ทำให้ผู้วิจัยมั่นใจได้ว่า โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นนั้นมีขั้นตอนทุกขั้นตอนที่เกิดจากการบูรณาการจากทฤษฎีดังกล่าว และเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ Tyler (1986) ที่กล่าวว่า การพัฒนาโปรแกรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคคลในด้านต่าง ๆ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะควรมีขั้นตอนที่ชัดเจน เน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ร่วมกิจกรรม และมีการประเมินและตรวจสอบพฤติกรรมที่ต้องการ

## 1.2 จุดเด่นของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน

โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีจุดเด่น 6 ประการ ดังนี้

### 1) โปรแกรมที่ตอบสนองปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพจริง

โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมที่พัฒนาขึ้นเป็นโปรแกรมที่มีฐานมาจากการศึกษาปัญหาพฤติกรรมการณ์ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ผู้สอน การสังเกตผู้เรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้มาสรุปเป็นปัญหาพฤติกรรมการณ์เรียนเพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่สามารถช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม นอกจากนี้ศึกษา

เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนในระดับอุดมศึกษา หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต เพื่อนำมากำหนดเป็นพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นช่วยพัฒนาพฤติกรรมการเรียนได้ ดังที่ มงคล กรตะนฤตตะ (2563) พบว่า สาเหตุที่ทำให้คนไม่ประสบความสำเร็จ คือ การขาดเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่ง Bandura (1986) กล่าวว่า การมีเป้าหมายจะส่งผลต่อความพยายามและมุ่งมั่นในการทำกิจกรรม สอดคล้องกับดุจเดือน พันธมนาวิน (2552) ที่กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมและการพัฒนาวิธีคิด ความเชื่อ และความเข้าใจสภาพของตนในการเรียนจะนำไปสู่การปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น นอกจากนี้ อรุณศิริสัมพันธ์ (2550) ที่พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนเหมาะสมค่อนข้างน้อย เพราะตลอดเวลาในการเรียนนักศึกษาไม่ได้วางแผน ซึ่งการดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่อง จะเป็นการทำสัญญากับตนเองและกำกับตนเอง ซึ่ง Berk and Winsler (1995) กล่าวว่า การกำกับตนเองเป็นกระบวนการของการวางแผน การประเมิน การแนะนำควบคุมและการติดตามที่มีต่อพฤติกรรมและความสนใจ

## 2) โปรแกรมที่ช่วยส่งเสริมความผูกพันต่อเป้าหมาย

โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของตนเอง ซึ่งการให้นักศึกษาได้เลือกเป้าหมายเองโดยให้อิสระ นักศึกษากำหนดเป้าหมายด้วยตนเองตามที่ต้องการจริง ๆ ก่อนที่จะมอบเป้าหมายในการทำงานให้ ย่อมทำให้นักศึกษามีความผูกพันต่อเป้าหมายนั้นด้วย เนื่องจากการได้รับเป้าหมายก่อนการตั้งเป้าหมายด้วยตนเองก่อให้เกิดความไม่ลงรอยกันเป้าหมาย นอกจากนี้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีการกำหนดทั้งเป้าหมายของตนเองและเป้าหมายของกลุ่ม ซึ่งมีการแข่งขันกันเพื่อบรรลุเป้าหมายของแต่ละกลุ่ม โดยการทำงานเป็นกลุ่มนั้น จะทำให้เป้าหมายของแต่ละคนสูงขึ้น และนอกจากนี้ ในการตั้งเป้าหมายยังได้รับการสะท้อนกลับทั้งของกลุ่มและของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้เพิ่มความผูกพันกับเป้าหมายมากขึ้น และการมีความผูกพันเท่ากับเป็นการเพิ่มความรับผิดชอบของตนเองไปสู่ผู้อื่น อันนำไปสู่การสร้างแรงกดดันทางสังคม

### โปรแกรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษารู้ความสามารถของตนเอง

จากกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักศึกษารู้ถึงความสามารถของตนเอง และได้เรียนรู้การคิดและเชื่อในความพยายามและความสามารถของตนเอง ซึ่งการพิจารณาถึงปัจจัยภายในเป็นสิ่งที่นักศึกษาจะได้พิจารณาถึงสิ่งที่นักศึกษามี เช่น ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถด้านต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสิ่งนี้มีส่วนสำคัญมากที่จะช่วยให้นักศึกษารักษาความผูกพันต่อเป้าหมายของแต่ละบุคคลไปจนตลอดการกระทำสู่เป้าหมาย



### 3) โปรแกรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษากำกับตนเอง

จากโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น นักศึกษาจะได้วางแผนเป้าหมายของตนเองและได้กำหนดแผนการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ระบุถึงสิ่งที่ต้องกระทำ กำหนดระยะเวลาที่จะต้องบรรลุการดำเนินการแต่ละขั้นตอน และเมื่อวางแผนเพื่อการดำเนินการเรียบร้อยแล้ว นักศึกษาจะต้องดำเนินการตามด้วยความมุ่งมั่น เป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งในระหว่างดำเนินการตามขั้นตอน นักศึกษาจะต้องควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าว และมีการประเมินตนเองทั้งในระหว่างที่ปฏิบัติตามแผนและเมื่อบรรลุหรือไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสิ่งนี้จะช่วยให้นักศึกษากำกับตนเองช่วยให้นักศึกษาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยการควบคุมและกำหนดพฤติกรรมของตนเองได้อย่างมีสติด้วยความตั้งใจ และความมุ่งมั่น

### 4) โปรแกรมที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ทั้งกระบวนการทางความรู้สึกและกระบวนการทางพฤติกรรม

จากกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 5 ขั้นตอนที่พัฒนาขึ้นนั้น ใช้ทั้งกระบวนการทางความรู้สึกและกระบวนการทางพฤติกรรม ซึ่งจะทำให้ นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงจากการคิดด้วยเหตุผลต่าง ๆ พร้อมทั้งอารมณ์และความรู้สึกไปพร้อม ๆ กัน โดยไม่ใช้การบังคับให้นักศึกษาเปลี่ยนพฤติกรรม แต่เป็นการที่นักศึกษาเห็นประโยชน์ คุณค่า และรู้สึกดีกับตนเองเมื่อมีพฤติกรรมการเรียนที่ดี และผลที่ได้จากการมีพฤติกรรมการเรียนที่ดีก็จะทำให้นักศึกษามีกำลังใจในการเปลี่ยนแปลงและยึดมั่นในพฤติกรรมการเรียนที่ดี และนอกจากนี้ ยังมีการประยุกต์ใช้กระบวนการทางพฤติกรรม เช่น การจัดระบบสนับสนุนทางสังคม โดยการให้นักศึกษามีเป้าหมายร่วมกัน และช่วยกันวางแผนลดอุปสรรคเพิ่มปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ

### 5) โปรแกรมที่สามารถยืดหยุ่นในการนำไปใช้ให้เหมาะกับผู้เรียน

การนำทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายมาพัฒนาโปรแกรม ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลองในขั้นตอนการเรียนการสอน ดังนี้

6.1) ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบว่า เมื่อนักศึกษาต้องเขียนเป้าหมายของตนเอง นักศึกษามีความต้องการที่สูงแต่ไม่กล้าที่จะเขียนระบุถึงสิ่งที่ตนเองต้องการ และเมื่อเขียนเป้าหมายของตนเองแล้ว นักศึกษายังไม่มั่นใจที่จะแบ่งปันเป้าหมายตนเองกับเพื่อน ๆ คนอื่น นอกจากนี้ การตรวจสอบการตั้งเป้าหมาย ในครั้งแรก ๆ ที่ใช้โปรแกรม นักศึกษาจะพยายามเรียกให้ผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบเป้าหมายของตนเอง จึงทำให้ใช้เวลามากกับการตรวจสอบเป้าหมาย

ผู้วิจัยแก้ไขโดยการเพิ่มบทบาทของผู้สอนในการกระตุ้นให้นักศึกษาเขียนในสิ่งที่ตนเองต้องการ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อคะแนนของรายวิชา และใช้วิธีการแบ่งปันเป้าหมายที่หลากหลาย เช่น แบ่งปันเป้าหมายของตนเองกับเพื่อนที่นั่งติดกัน ซึ่งสอดคล้องกับ The peakperformance center (2015) ที่กล่าวว่า การพูดคุยเกี่ยวกับเป้าหมายของบุคคลกับอีกคนหนึ่ง แบ่งปันกับเพื่อนและครอบครัวของบุคคล จะช่วยให้ตนเองรู้ว่าทำอะไร

6.2) ขั้นที่ 2 คิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง ผู้วิจัยพบว่า ในช่วงแรกของการใช้โปรแกรม นักศึกษายังไม่กล้าที่จะเล่าประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับการคิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง

ผู้วิจัยแก้ไขโดยในช่วงแรกของการใช้โปรแกรม ผู้วิจัยเล่าประสบการณ์ส่วนตัวของตนเอง เพื่อให้ นักศึกษานึกถึงเรื่องราวที่คล้ายคลึงกับตนเอง และมั่นใจว่าตนเองก็เคยคิดในลักษณะดังกล่าว

6.3) ขั้นที่ 3 วางแผนเพื่อดำเนินการ ผู้วิจัยพบว่า เนื่องจากนักศึกษาต้องมีการวางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งการวางแผนควรจะมีการวางแผนเป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่อง และมีความละเอียดในแต่ละขั้นตอน แต่นักศึกษาบางคนไม่สามารถวางแผนการทำงานได้ รวมไปถึงการวางแผนที่ไม่เป็นลำดับขั้นตอน

ผู้วิจัยแก้ไขโดย ผู้สอนควรเพิ่มบทบาทในการยกตัวอย่างการวางแผน ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2559) ที่กล่าวว่า การอธิบายสาระสำคัญที่เป็นนามธรรมนั้น มักจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ยาก จำเป็นต้องเชื่อมโยงกับสิ่งที่เป็นรูปธรรมโดยการยกตัวอย่าง ซึ่งตัวอย่างควร จะเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้และความสนใจของเด็ก จะช่วยขยายสาระสำคัญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

6.4) ขั้นที่ 4 ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาไม่นึกถึงสิ่งที่ตนเองมีหรือสมาชิกในกลุ่มมี ที่เป็นความสามารถ หรือคุณลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ นักศึกษาอาจเกิดความย่อท้อในการทำตามแผนงานได้

ผู้วิจัยแก้ไขโดย ในช่วงแรกของการใช้โปรแกรม ผู้สอนควรมีบทบาท ในการชี้หรือแนะให้นักศึกษามองเห็นสิ่งที่ตนเองเคยทำสำเร็จ และให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มที่ นั่งด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Bandura (2006) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเองจะทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น และทำให้เกิดความคาดหวังต่อผลลัพธ์ โดยการ พัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองจากปัจจัย 4 ประการ ได้แก่ 1) การเห็นความสำเร็จจากการกระทำของตนเอง 2) การเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น 3) การโน้มน้าวด้วยการพูด และ 4) สภาพร่างกายและอารมณ์

6.5) ขั้นที่ 5 ประเมินและสะท้อนคิด ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาบางคนไม่เห็นความสำคัญของการประเมินตนเองและผลของการประเมินตนเองและประเมินตนเองโดยไม่สอดคล้องกับผลงานของตนเอง

ผู้วิจัยแก้ไขโดย ผู้สอนเพิ่มบทบาทของตนเองในสัปดาห์ที่ 1 – 3 ในการอธิบายให้นักศึกษาเข้าใจความสำคัญของการประเมินตนเองกับเป้าหมาย นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนยังบอกในสิ่งที่นักศึกษาทำได้ดีและอธิบายถึงสิ่งที่นักศึกษาควรปรับปรุง เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษารับรู้ตัวเองทั้งในด้านบวกและด้านลบ เพื่อที่ได้ปรับปรุงตนเองต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ (Phalen, 2015) กล่าวถึงการประเมินตนเอง เพื่อความสำเร็จว่า ในการประเมินตนเอง บางครั้งผู้ประเมินอาจประเมินแบบหลงตัวเองหรือบางที่อาจประเมินตัวเองต่ำเกินไป ดังนั้นอาจต้องพูดคุยกับผู้อื่นเกี่ยวกับผลงานของตนเอง และนำมาประเมินอีกครั้งว่าตรงกับผลการประเมินส่วนตัวของตนเองหรือไม่

### 1.3 ข้อจำกัดของโปรแกรม

กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีนี้มีข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

#### 1) ด้านผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมโปรแกรม

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย ในช่วงแรกของการนำโปรแกรมไปใช้ นักศึกษาจะไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละขั้นตอน เนื่องจากนักศึกษายังไม่คุ้นเคยและยังไม่เข้าใจว่าแต่ละขั้นตอนนักศึกษาจะต้องมีบทบาทอย่างไร โดยอาจารย์ควรอธิบายให้ชัดเจนและยกตัวอย่างประกอบในแต่ละขั้นตอน พร้อมทั้งสนับสนุนให้นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน

#### 2) ด้านเวลาในการทำกิจกรรม

เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละขั้นตอนของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายประกอบด้วย 5 ขั้นตอน และแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดของกิจกรรมที่ละเอียดและต้องการความต่อเนื่อง ซึ่งจากการทดลองใช้ พบว่าในแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมเป็นระยะเวลานาน ในบางครั้งอาจใช้ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนจนจบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และบางครั้งกิจกรรมการเรียนการสอนอาจไม่เรียบร้อยทันเวลาตามแผนหรือในบางครั้งไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบทั้ง 5 ขั้นตอน ดังนั้นในแต่ละขั้นตอนควรมีการกำหนดกรอบเวลาในการดำเนินกิจกรรม

### 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ในขั้นตอนของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย ตั้งแต่ขั้นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ หากเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้แบบเป็นกลุ่ม เมื่อมีการกำหนดให้นักศึกษาแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 – 5 คน พบว่าในแต่ละขั้นตอนที่นักศึกษาต้องเรียนรู้ร่วมกัน ถ้านักศึกษาที่อยู่กลุ่มเดียวกันเป็นเพื่อนสนิทกันจะทำให้ นักศึกษารู้สึกสบายใจที่จะกำหนดเป้าหมาย นักศึกษาจะกล้าพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนกันระหว่างกลุ่ม และนักศึกษารู้จักนิสัยและความสามารถของตนเอง ทำให้ในการกำหนดแผนการดำเนินการนั้น นักศึกษาสามารถวางแผนเป็นลำดับขั้นตอนและมีการกำหนดเวลาในการทำงานสำเร็จซึ่งสอดคล้องกับสมาชิกของกลุ่ม แต่เมื่อนักศึกษาที่อยู่กลุ่มเดียวกันไม่สนิทกันทำให้นักศึกษาไม่กล้าเปิดใจที่จะตั้งเป้าหมายให้สอดคล้องกับความสามารถของสมาชิกในกลุ่มและนักศึกษาไม่กล้าทักท้วงมากนักในการกำหนดเป้าหมายและยังส่งผลไปสู่ขั้นตอนการวางแผนเพื่อดำเนินการ ทำให้แผนการดำเนินการที่ออกมาไม่สอดคล้องกับลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม

## 1.4 ความสอดคล้องของโปรแกรมกับการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา

โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมพฤติกรรมเรียนรู้ของนักศึกษา สอดคล้องกับ Bandura (1986) ที่จะเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมบุคคลเป็นอย่างมาก ซึ่งจากแนวคิดนี้ Curley, Yates, and Abrams (1986) นำมาเป็นพื้นฐานในการจัดการตนเอง เพราะการจัดการตนเองนั้นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางปัญญาแล้ว ดังนั้นจึงควรจัดกระบวนการเพื่อฝึกให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงทางปัญญา ซึ่งจะทำให้พฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปด้วย เพราะวิธีการจัดการตนเองเป็นวิธีการปรับพฤติกรรมภายใน โดยการจัดการตนเองสามารถเริ่มต้นทำได้โดยการกำหนดเป้าหมาย การตั้งเป้าหมายบุคคลอาจจะเป็นผู้กำหนดเองหรือให้บุคคลกำหนดให้ได้เช่นกัน (Kazdin, 1987) แต่เพื่อให้เกิดผลดีในการจัดการตนเอง บุคคลควรจะต้องตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจและสามารถนำพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายระดับที่สูงขึ้น ซึ่ง Bandura (1986) ได้เสนอว่า การตั้งเป้าหมายของบุคคล ควรจะต้องตั้งเป้าหมายให้เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง มิฉะนั้นจะทำให้เกิดผลข้างเคียงขึ้นได้ ถ้าต่ำกว่าความสามารถตนเองก็จะทำให้บุคคลขาดแรงจูงใจในทางตรงกันข้าม ถ้าตั้งไว้สูงเกินความสามารถของตนเองจะทำให้เกิดความท้อแท้ นอกจากนี้ Locke and Latham (1984) เสนอว่า ความรู้สึกเชื่อมั่นถึงความสามารถของตนเองนั้นมีส่วนสำคัญมากที่จะรักษาความผูกพันต่อเป้าหมายของแต่ละบุคคล เป็นความเชื่อที่บุคคลมีต่อตนเองว่าตนเองจะสามารถ

ที่จะปฏิบัติพฤติกรรมเป้าหมายได้สำเร็จแม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่มีอุปสรรค (Marcus et al., 1990) อีกทั้ง ไฟศาล ไกรสิทธิ์ (2542) ได้กล่าวว่า การกำกับตน เป็นเทคนิคในการพัฒนาตน เป็นการกำกับพฤติกรรมของตน การกำกับตนประกอบด้วย มาตรฐานของพฤติกรรม ความรู้สึกต่อพฤติกรรมและการเปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรม 2 อย่าง และเมื่อใดมีความรู้สึกว่าการพัฒนานั้นไม่เหมาะสม การปรับพฤติกรรมโดยวิธีการกำกับตนเองก็จะเกิดขึ้น และยังกล่าวอีกว่า เทคนิคในการพัฒนาตนต้องมีการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย มีการวางแผนและการประเมินตลอดจนมีการเสริมแรง ซึ่งสอดคล้องกับ Robert and Hall (cited in Locke and Latham, 1990) ที่กล่าวว่า การสะท้อนผลกลับจะทำให้บุคคลที่มีการรับรู้ในความสามารถของตนเองสูงมีความพยายามในการทำดีขึ้น

### 1.5 โอกาสในการนำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ไปใช้

พฤติกรรมการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเรียนที่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากลักษณะนิสัยการเรียนรู้และความสนใจในการเรียนนั้น จะปรากฏเป็นพฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกมาไม่ว่าจะเป็นในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน ดังนั้นนักศึกษาควรมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่จะทำให้การเรียนประสบผลสำเร็จ ไม่ว่าพฤติกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน (ธารรัตน์ ชื่อดอฟ, 2555; สิทธิชัย จันทานนท์, 2554) สอดคล้องกับ ประคัลภ์ ปิ่นทพลังกูร (2558) ที่กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมและอุปนิสัยจะมีผลต่ออนาคตของตนเอง และจากแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) กล่าวถึงการศึกษาและการเรียนของคนไทยว่ายังมีปัญหาเชิงคุณภาพ หากพิจารณาถึงหลักการสำคัญหลักการหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ชาติ คือ ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความรู้ เป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ ทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี มีจริยธรรมและคุณธรรม โดยเป็นการพัฒนาคนทุกช่วงวัย ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายในอนาคตรอบปี 2574 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559) ที่ต้องการให้คนไทยต้องเป็นคนที่ดีรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559) ก็มุ่งเน้นที่จะปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยจะทำการผลักดันให้มีการนำวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ไปใช้ปฏิบัติจนให้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของคนในสังคมไทย อาทิ การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย การทำงานเป็นทีม และรวมถึงการทำงานอย่างกระตือรือร้น ด้วยเหตุนี้ โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจึงมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนในระดับปริญญาตรีในทุกสาขาวิชา ดังที่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มีการ

กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการณ์เรียนของนักศึกษาในระดับที่ 2 ประเมินว่า นักศึกษาต้องแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น หรือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จะต้องรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

## 2. ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการณ์เรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลจากการเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เรียนของนักศึกษาในกลุ่มรวม พบว่า 1) พฤติกรรมการณ์เรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลัง (เพศ จำนวนพี่น้อง ลำดับพี่น้อง รายได้ของนักศึกษา การทำงานพิเศษ ที่พักอาศัย เกรดเฉลี่ย อาชีพเมื่อเรียนจบ อาชีพผู้ปกครองและการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครอบครัว) แตกต่างกัน เมื่อเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการณ์เรียนจะมีพฤติกรรมการณ์เรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการณ์เรียนเหมาะสมมากขึ้นหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการณ์เรียน ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการณ์เรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการณ์เรียนของนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ ทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย ทั้งสองทฤษฎีมีความสำคัญกับพฤติกรรมการณ์เรียน

จากทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังเห็นได้จาก Rabideau (2005) ที่กล่าว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์เรียนโดยเป็นพลังงานที่กระตุ้นให้กระทำหรือแสดงพฤติกรรมการณ์เรียน ซึ่งสามารถแปรเปลี่ยนได้ เป็นตัวกำหนดทิศทางของพฤติกรรมการณ์และเป็นตัวกำหนดระดับความพยายาม สอดคล้องกับงานวิจัยของดุจเดือน พันธุมนาวัน (2552) ได้ศึกษาผลการทำนายและเส้นทางอิทธิพลของจิตลักษณะและสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการณ์ใฝ่รู้และใฝ่ดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยเหตุด้านจิตลักษณะเดิมสามารถทำนายพฤติกรรมการณ์ใฝ่รู้ของนักเรียนได้ อีกนัยหนึ่งคือ ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรมการณ์ใฝ่รู้มากด้วยและผลการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงเส้น ยังพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรเชิงเหตุลำดับแรกที่สูงอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการณ์รับผิดชอบในการเรียนอีกด้วย ทั้งนี้ยังสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับงานวิจัยของ นุจรี สุดทิพย์ และคณะ (2555) ที่พบว่า แรงจูงใจเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงในทางบวกและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความมุ่งมั่นในการเรียน

นอกจากนี้ Locke and Latham (1990) ได้กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล อีกทั้ง วิโรจน์ ลักษณะอดิสร (2560) ที่กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง มีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ และลงมือกระทำอย่างมุ่งมั่นด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ yi Li and Shieh (2016) พบว่า การตั้งเป้าหมายที่หลากหลายมีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียน

จากทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย จะได้เห็นว่า ทฤษฎีดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียน ทำให้สามารถพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาผลการวิจัย ที่พบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในกลุ่มรวมระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมไม่แตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น ผู้วิจัยได้วัดพฤติกรรมการเรียนก่อนเข้าร่วมโปรแกรมในสัปดาห์ที่ 1 - 2 ระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมในสัปดาห์ที่ 8 และหลังเข้าร่วมโปรแกรมในสัปดาห์ที่ 14 - 15 ซึ่งเป็นการวัดที่มีช่วงเวลาแต่ละระยะเท่ากัน ซึ่งจากที่พบว่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในกลุ่มรวมระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมไม่แตกต่างกับก่อนเข้าร่วมโปรแกรมนั้น เนื่องจาก การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลา เนื่องจากพฤติกรรมบางอย่างเป็นนิสัยหรือความเคยชินของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Prochaska and Norcross (2007) ที่กล่าวว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลา โดยที่บุคคลจะต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้และความรู้สึกผูกพันทางอารมณ์ ก่อนที่บุคคลนั้นจะยอมรับพฤติกรรมใหม่ที่เหมาะสมกว่าหรือเลิกพฤติกรรมเก่าที่ไม่เหมาะสม

นอกจากนี้จากผลการวิจัยที่พบว่า เมื่อจำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลัง พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะชีวสังคมภูมิหลังต่างกัน ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนมีพฤติกรรมการเรียนไม่แตกต่างกัน ผลเป็นเช่นนี้อาจเพราะโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสามารถใช้ได้ดีกับนักศึกษาวัยรุ่นตอนต้น ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ฉะนั้นไม่ว่านักศึกษาจะมีเพศ จำนวนพี่น้อง ลำดับพี่น้อง รายได้ของนักศึกษา การทำงานพิเศษ ที่พักอาศัย เกรดเฉลี่ย อาชีพเมื่อเรียนจบ อาชีพผู้ปกครองและการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกันก็ต่างได้รับประโยชน์จากการใช้โปรแกรมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากเป็นโปรแกรมที่ใช้การคิดอย่างมีเหตุผล ควบคู่ไปกับอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยะพล ทรงอาจ (2560) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ผนวกเอากระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล อารมณ์และความรู้สึกไปด้วยกัน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีเหตุผล และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยิ่งในการเปลี่ยนพฤติกรรมบุคคล รวมทั้งวัยรุ่น นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาและในมหาวิทยาลัย (Redding, Rossi, Rossi, Velicer, & Prochaska, 2000) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ เยาวณีย์ พานธวงศ์ (2553) ที่พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมต่างกัน เมื่อได้ชุด

กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรมีพฤติกรรมเป็นกัลยาณมิตรไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของประสพชัย พสุนนท์ และ ปุณณิศา คงบำเพ็ญ (2560) ที่พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ

สำหรับผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม การเรียนเหมาะสมมากขึ้นหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรม การเรียน โดยพฤติกรรม การเรียนที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าพฤติกรรม การเรียนด้านอื่น ๆ คือ ด้านการแสวงหาความรู้และ ใช้วิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องจากความสนใจของนักศึกษามุ่งไปที่เรื่องส่วนตัวหรือการทำงานนอกเวลา สอดคล้องกับ ธนยพันธ์ ทองบุญตา (2555) ที่พบว่า นักศึกษาใช้เวลาว่างด้านส่วนตัวมาเป็นลำดับแรก รองลงมาคือพฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านการทำงานนอกเวลา (Part – time) ด้านการเรียนและ ด้านสังคม ตามลำดับ นอกจากนี้อาจเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอนที่ยังไม่เปิด โอกาสให้นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้พฤติกรรมดังกล่าว เปลี่ยนแปลงไม่มากเท่าที่ควร

จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโปรแกรม เสริมสร้างพฤติกรรม การเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายช่วยส่งเสริม พฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาโดยไม่มีปฏิสัมพันธ์กับลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา ซึ่งเป็น ผลมาจากการฝึกให้นักศึกษาเชื่อมั่นในตนเอง ทั้งในความสามารถและความพยายามของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Bandura (1994) ซึ่งพบว่า ความเชื่อมั่นของบุคคลเป็นกระบวนการของบุคคลที่ สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเก่าไปสู่พฤติกรรมใหม่ ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นเครื่องมือสำคัญใน การช่วยให้บุคคลที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมได้โดยมีความมั่นใจและจะไม่ ย้อนกลับไปสู่พฤติกรรมเดิม สอดคล้องกับ Hall and Rossi (2004) ที่กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสำคัญมากในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

สาเหตุที่พฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ผู้วิจัยยังพบว่า เนื่องจาก นักศึกษาเห็นประโยชน์และความสำคัญของพฤติกรรม การเรียน ซึ่งเป็นการรับรู้ประโยชน์และ ความสำคัญของพฤติกรรม การเรียนอย่างมีเหตุผล อารมณ์และความรู้สึกไปด้วยกัน ซึ่งผลงานที่ นักศึกษาปฏิบัติที่ดีก็เพราะการมีพฤติกรรม การเรียนที่ดีนั่นเอง ทำให้นักศึกษาเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การมีพฤติกรรม การเรียนที่ดีนั้นมีประโยชน์ต่อตนเองอย่างไร ซึ่งการเห็นประโยชน์ของพฤติกรรม การเรียนที่ดีจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ Janis and Mann (1977) และ O'Connell and Velicer (1988) ที่ได้กล่าวว่า ดุลยภาพในการตัดสินใจ เป็นกระบวนการตัดสินใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งสิ่งที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวัดดุล ยภาพในการตัดสินใจ ได้แก่ เหตุผลสนับสนุนและเหตุผลคัดค้าน สำหรับเหตุผลสนับสนุนหรือการได้ ประโยชน์ที่เกี่ยวกับประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลง เป็นการได้รับประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง



พฤติกรรมหรือเหตุผลทางบวก ดังนั้นบุคคลจะตัดสินใจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมโดยเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากขึ้น (ปิยะพล ทรงอาจ, 2560) ทั้งนี้ยังสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับ ปิยะพล ทรงอาจ (2560) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใหม่ที่เหมาะสมและดีกว่า เป็นการบำบัดรักษาในทางรูปธรรมและนามธรรมของกระบวนการรับรู้พฤติกรรม ซึ่งเป็นกระบวนการรับรู้ที่ผนวกเอากระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล อารมณ์และความรู้สึกไปด้วยกัน จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีเหตุผล และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยิ่งในการเปลี่ยนพฤติกรรมบุคคล รวมทั้งวัยรุ่น นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาและในมหาวิทยาลัย (Redding et al., 2000)

นอกจากนี้ อีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงเนื่องจากระดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายที่พัฒนาขึ้นนั้น ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ คิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง วางแผนเพื่อดำเนินการทำตามแผนอย่างมุ่งมั่นและประหมัดและสะท้อนคิด ซึ่งจากขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอน ทำให้เกิดกระบวนการที่สำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เนื่องจากนักศึกษาเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อพบว่ามีปัญหาและอุปสรรค นักศึกษาจะวางแผนเพื่อลดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว ซึ่งการกระทำเช่นนั้นจะให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมใหม่ที่เป็นผลดีต่อการเรียน และนักศึกษามีโอกาสได้ประเมินตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่บอกให้นักศึกษาทราบผลเสียของการไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ และผลดีของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ จากขั้นตอนของโปรแกรมนั้นสอดคล้องกับ Marcus et al., (1990) ที่อธิบายแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลคือ ความมั่นใจเฉพาะอย่าง เป็นความเชื่อมั่นในตนเอง ดุลยภาพในการตัดสินใจเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่บุคคลประเมินความสมดุลระหว่างผลดี – ผลเสียที่ได้รับจากการปฏิบัติพฤติกรรมเป้าหมาย และกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นกิจกรรมที่ใช้กระบวนการทางความรู้สึกนึกคิดและกระบวนการทางพฤติกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมทั้งที่สังเกตได้ภายนอกและที่ซ่อนอยู่ภายในที่บุคคลใช้เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรม

### ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่องนี้ ดังนี้

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนไปใช้

ผู้วิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้สอนที่จะนำโปรแกรมไปใช้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

#### ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะภาพรวมของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน

1) ในการนำโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนจะต้องศึกษาบทบาทในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยผู้สอนสามารถนำทั้ง 5 ขั้นตอนไปใช้โดยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปทีละขั้นตอน สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครั้งใดที่ไม่สามารถจัดได้ครบทั้ง 5 ขั้นตอน ผู้สอนควรคำนึงถึงความต่อเนื่องและความสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอน โดยผู้สอนอาจต้องมีการทบทวนในแต่ละขั้นให้ผู้เรียนอีกครั้งและดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นต่อไปของโปรแกรมต่อไปได้ในการสอนครั้งถัดไป

2) อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการจัดสรรเวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนอย่างเหมาะสม เนื่องจากแต่ละขั้นตอนในกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสำคัญและเป็นจุดเน้นของหลักการของโปรแกรม ดังนั้นในการนำไปใช้ อาจารย์ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเวลา

3) โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถใช้ได้กับทั้งรายวิชา ทฤษฎี รายวิชาปฏิบัติและรายวิชาที่เป็นรายวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ และโปรแกรมนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาต่าง ๆ ในระดับปริญญาตรีได้ แต่ต้องมีการปรับแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพโปรแกรม เนื่องจากเป็นการวัดพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต หรือ ศึกษาศาสตรบัณฑิต

4) อาจารย์ควรจัดกลุ่มนักศึกษาในการทำกิจกรรมกลุ่มโดยจัดกลุ่มตามสมัครใจและความสนิทสนมของนักศึกษา จะทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ร่วมกันและสนับสนุนกันด้วยข้อมูลที่เป็นจริง

5) อาจารย์ผู้สอนควรดูนักศึกษาทั้งในระหว่างทำกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม เพื่อสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาและคอยให้ข้อเสนอแนะนักศึกษาในการทำกิจกรรมตามขั้นตอนของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

6) การนำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนไปใช้สำหรับการวัดและประเมินผล ควรจัดการควบคุมวิธีการตอบในลักษณะต่าง ๆ เช่น บางคนมักตอบว่า “จริง” โดยไม่ได้พิจารณาถึงพฤติกรรมการเรียนของตนเอง หรือควรฝึกผู้เรียนให้ระมัดระวังการเกิดข้อผิดพลาดเหล่านี้ก่อนที่จะให้ตอบแบบวัดพฤติกรรมการเรียน และเนื่องจากแบบวัดพฤติกรรมการเรียนฉบับหนึ่งนั้นประกอบด้วยแบบวัดพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน จำนวน 160 ข้อ ซึ่งการนำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนไปใช้นั้น ควรมีการวัดพฤติกรรมการเรียนโดยแบ่งออกเป็นการวัดจำนวน 2 ครั้ง ครั้งละ 80 ข้อ เนื่องจาก

จำนวนข้อในแบบวัดไม่มากจนเกินไป ทำให้นักศึกษาดังใจทำแบบวัดและส่งผลให้ได้คำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมการณ์เรียนของนักศึกษามากที่สุด

7) ในการนำโปรแกรมไปใช้สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งผู้ที่จะนำไปใช้ควรจัดชั้นเรียนแบบออนไลน์ให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนที่สามารถจัดกิจกรรมทั้งรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่มได้

## ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะในแต่ละขั้นตอนของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการณ์เรียน

1) ขั้นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้อาจารย์ต้องกระตุ้นให้นักศึกษาในห้องตั้งเป้าหมายของตนเอง ไม่นำเป้าหมายของเพื่อนมาเป็นของตนเอง และไม่กำหนดเป้าหมายที่ง่ายจนเกินไปที่นักศึกษาสามารถทำได้อย่างแน่นอน ดังนั้นในการนำโปรแกรมไปใช้ในครั้งแรกอาจารย์ควรยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายให้นักศึกษาได้เห็นชัดเจนว่าเป้าหมายที่ดีมีลักษณะอย่างไร และนอกจากนี้ อาจารย์ควรกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความผูกพันกับเป้าหมาย โดยให้นักศึกษابันทึกเป้าหมายของตนเองอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

2) ขั้นคิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง ในขั้นตอนนี้อาจารย์ควรเชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นที่ 1 มาสู่กิจกรรมในขั้นที่ 2 โดยใช้วิธีที่หลากหลายเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้การคิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเองจากหลากหลายแหล่ง ทั้งประสบการณ์ของอาจารย์ ตนเอง เพื่อนร่วมชั้นเรียน และบุคคลอื่น ๆ เป็นต้น ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรคัดเลือกตัวอย่างของการคิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเองที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และเหมาะสมกับเวลา

3) ขั้นวางแผนเพื่อดำเนินการ ในขั้นตอนนี้อาจารย์ผู้สอนควรกระตุ้นและส่งเสริมให้นักศึกษาวางแผนเพื่อดำเนินการของตนเองอย่างละเอียด มีการกำหนดแผนที่รอบคอบ ชัดเจนและเป็นไปได้ และหากเป็นการวางแผนเพื่อดำเนินการเป็นกลุ่มนั้น ควรกระตุ้นให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผน เนื่องจากแผนดังกล่าวที่นักศึกษาได้จัดทำนั้นจะเป็นแผนของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ซึ่งทุกคนต้องปฏิบัติตามและควรจัดสรรเวลาให้มากพอที่จะให้นักศึกษาได้ร่วมกันคิดและวางแผน

4) ขั้นทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น ในส่วนของการดำเนินการตามแผนที่นักศึกษาจะต้องร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนนั้น อาจารย์ควรจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้นักศึกษามีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง เช่น การใช้เกมการแข่งขัน แต่ควรจัดเป็นการแข่งขันในกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม เพราะจะทำให้ นักศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองเพื่อกลุ่ม และนอกจากนี้เป็นขั้นตอนที่ต้องใช้เวลามาก ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนควรบริหารเวลาให้มีความเหมาะสมและคำนึงถึงระยะเวลาในแต่ละกิจกรรม โดยในการทำงานเป็นรายบุคคล เมื่อนักศึกษาต้องพิจารณา

ถึงปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและความล้มเหลว อาจารย์ผู้สอนควรเดินดูนักศึกษาและควรเป็นผู้ที่สนับสนุนนักศึกษา ซึ่งให้นักศึกษาเห็นจุดที่นักศึกษามีความสามารถ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษารับรู้ความสามารถของตนเอง และนอกจากนี้หากเป็นการทำงานกลุ่ม อาจารย์ผู้สอนควรกระตุ้นให้นักศึกษาที่อยู่กลุ่มเดียวกัน ที่มีความสนิทสนมกันดีและรับรู้ว่าเป็นของตนเองมีความสามารถได้บ้าง นั้นช่วยกันสนับสนุนกันและกัน ต่างคิดและพิจารณาถึงในสิ่งที่เพื่อนทำได้และมีความสามารถ เพื่อให้สมาชิกทุกคนมีกำลังใจที่จะทำงานให้สำเร็จ นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้นักศึกษาคิดอย่างละเอียด และรอบคอบเกี่ยวกับปัจจัยที่จะนำไปสู่ความล้มเหลว เนื่องจาก ยิ่งนักศึกษาสามารถคาดถึงสิ่งนั้นได้มากเท่าใด จะทำให้นักศึกษาสามารถเตรียมการแก้ปัญหาล่วงหน้าและอาจป้องกันไม่เกิดสิ่งนั้นขึ้นได้

5) ขั้นประเมินและสะท้อนคิด ในขั้นตอนสุดท้ายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรสนับสนุนให้นักศึกษาประเมินตนเองทันทีหลังทำตามแผนดำเนินการกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการเขียนบันทึกผลจากการประเมินตนเองและความรู้สึกของตนเอง หรือเล่าให้กับเพื่อนนักศึกษาหน้าชั้นเรียน โดยสิ่งที่อาจารย์ผู้สอนควรเน้นนอกเหนือจากการประเมินตนเองแล้ว ควรกระตุ้นให้นักศึกษาบรรยายถึงความรู้สึกของตนเองต่อผลจากการประเมินตนเอง เพราะความรู้สึกของนักศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียน

## 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเป็นโปรแกรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตและศึกษาศาสตรบัณฑิตเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการส่งเสริมพฤติกรรมเรียนให้ครอบคลุมนักศึกษาทุกคณะ เช่น นำโปรแกรมไปใช้ในรายวิชาเลือกที่มีนักศึกษาจากต่างคณะ และศึกษาเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเรียนของนักศึกษา ก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามสาขาวิชา

2) การวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนาโปรแกรมที่มุ่งส่งเสริมพฤติกรรมเรียนของนักศึกษา ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรประเมินคุณภาพของโปรแกรมที่ส่งผลต่อตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา เพราะการมีพฤติกรรมเรียนที่ดีนั้น ส่งผลให้นักศึกษามีผลงานที่ดี

3) ในการเก็บข้อมูลลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะในประเด็นที่มีความแตกต่างกันในกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปเมื่อมีการเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยควรศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นและเปรียบเทียบพฤติกรรมเรียนของนักศึกษาในกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมที่พบความแตกต่าง

4) ควรมีการประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการคัดกรองนักศึกษาเฉพาะกลุ่มที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมการเรียนมาศึกษาเป็นรายกรณี (Case study) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียน ซึ่งจากการวิจัยพบว่า มีนักศึกษาบางส่วนที่เมื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของโปรแกรมสิ้นสุดแล้ว ยังมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนไม่มากนัก ดังนั้น ผู้วิจัยควรศึกษารายกรณีเพื่อดูองค์ประกอบใดที่ทำให้นักศึกษาประสบปัญหาในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียน เพื่อที่จะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงประเด็นยิ่งขึ้น

5) ควรมีการวัดตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเพิ่มเติมเนื่องจาก ในการเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน ผู้เรียนบางคนเกิดการพัฒนาทางจิตลักษณะแต่ไม่เกิดการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม

6) ในการวิจัยครั้งต่อไป สำหรับการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาควรมีผู้สังเกตร่วมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ครอบคลุมมากขึ้น

## บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง. (2550). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์* (พิมพ์ครั้งที่ 5 ed.). สมุทรปราการ:

โรงพิมพ์เดชกมลออฟเซต.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). *เรียนมหาวิทยาลัย สำคัญที่แรงจูงใจ*. สืบค้นจาก

<http://www.kriengsak.com/node/1415>

เกษร อึ้งสวรรค์. (2559). *การพัฒนาตัวแบบเชิงนโยบายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่เสริมสร้างสมรรถนะการทำงานของผู้สูงอายุที่กลับสู่กำลังแรงงาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

เขียน วันทนียตระกูล. (2556). *แรงจูงใจมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างไร*. สืบค้นจาก

<https://asksak2011.wordpress.com/>

เพียงขวัญ ต๊ะยานะ. (2558). *การรับรู้ความยุติธรรมในองค์กรบุคคลภาพชีวิตในการทำงานและ*

*แรงจูงใจที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท สยามโกบอลเฮาส์จำกัด (มหาชน) สาขาลำปาง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.

เยาวณีย์ พานธวงศ์. (2553). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอ่างศิลา จังหวัดอุดรราชธานี*. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

เยาวนา จิวบำรุง. (2560). *แบบทดสอบที่มาจาก แอปเพอร์เซ็ปชัน เทส (Thematic Apperception Test)*.

สืบค้นจาก <http://www.oknation.net/blog>

เสาวนีย์ เพ็ชรนาดี. (2548). *พฤติกรรมกรเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีสไตล์การคิดอัตโนมัติและลักษณะม่งอนาคตแตกต่างกัน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี*.

(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

แสงเดือน ทวีสิน. (2545). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5 ed.). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยแสง.

แสงอรุณ ประสพกาญจน์. (2542). *ผลของการฝึกการตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ไพศาล ไกรสิทธิ์. (2542). *การพัฒนาตน*. ราชบุรี: สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

กนกอร กวานสุพรรณ และคณะ. (2560). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี*

- ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กมลทิพย์ อาจหาญ. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- กมลพร กัลยานมิตร. (2559). แรงจูงใจ 2 ปัจจัย พลังสู่ความสำเร็จ TWO POWERFUL MOTIVATION FACTORS TO SUCCESS. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 6(3), 175-183.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษาธิการ พ.ศ. 2561. สืบค้นจาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/E/199/T19.PDF>
- กฤษมันต์ วัฒนานรงค์. (2552). เทคนิคการสร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้. เอกสารประกอบการบรรยายให้กับ คณาจารย์ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กานดาวรรณ แก้วผาบ. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาหลักการบัญชี 1: กรณีศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- งามตา วณินทานนท์. (2552). บุคลิกภาพของเยาวชนไทย จากการปลูกฝังอบรม. วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์: ระบบพฤติกรรมไทย, 6(2), 1-7.
- จงลักษณ์ สีหาราช. (2548). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความมานะอดทนในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จำลอง ไชยยา. (2545). การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้เจตคติและการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำโดยใช้วีดิทัศน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จิราภา อรรถพร. (2556). การพัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2557). จิตวิทยาทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2549). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนัญญา ไยล่อ. (2560). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดความฉลาดทางวัฒนธรรมและแนวคิดอุปนิสัย 7 ประการ ของสติเฟน อาร์ โควี เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นในองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).

- บัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชลลดา สิริธกรโสมนัส. (2548). *แรงจูงใจและพฤติกรรมในการเลือกศึกษาต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชวนชัย เชื้อสาธุน. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่เกี่ยวกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนคู่ความดีของนักศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ รายงานการวิจัยโครงการวิจัยแม่บท: การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- ญาณัญญา ศิริภักธธาดา. (2553). *การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในการเรียนวิชาหลักการตลาด โดยการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning)*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2556). การตั้งเป้าหมายและสร้างแรงจูงใจ. สืบค้นจาก <https://www.prosofthcm.com/Article/Detail/15734>
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2560). ตั้งเป้าหมาย มีความหมายกับพฤติกรรมการทำงาน. สืบค้นจาก [https://www.hrcenter.co.th/file/columns/hr\\_f\\_20170512\\_110916.pdf](https://www.hrcenter.co.th/file/columns/hr_f_20170512_110916.pdf)
- ณัฐพงษ์ ชูชัย. (2560). หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษา. สืบค้นจาก <https://nuttapong.wikispaces.com/>
- ณัฐภูมิ สุกุณี. (2559). *การพัฒนาเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2538). *ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง. (2552). *การฝึกอบรมจิตลักษณะและทักษะแบบบูรณาการที่มีผลต่อพฤติกรรมการพัฒนานักเรียนของครูคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- ดาวใจ อินทร์จันทร์. (2543). *การพัฒนาโปรแกรมสร้างเสริมความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการจัดการขยะโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ดุจเดือน พันธมนาวิน. (2552). ผลการทำนายและเส้นทางอิทธิพลของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมใฝ่รู้และใฝ่ดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์: ระบบพฤติกรรมไทย*, 6(2), 8-28.
- ดุจเดือน พันธมนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง. (2547). *ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของพฤติกรรมการพัฒนานักเรียนของครูคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัย



แห่งชาติ.

ทัศนีย์ ชชาติไทย. (2555). *แรงจูงใจและความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย*

*ธุรกิจบัณฑิตย์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และ อิศร์ศักดิ์ อุ๋นอารมย์เลิศ. (2553). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 1(2).

ทิตนา แหมมณี. (2534). *ระบบการออกแบบการเรียนการสอน*. เอกสารประกอบการสอน. คณะครู  
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทิตนา แหมมณี. (2559). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.  
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ. (2559). พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนในชั้นเรียนของ นักศึกษามหาวิทยาลัย  
ธุรกิจบัณฑิตย์. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 30(95).

ธัญนุช สิงห์พันธ์. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างการอดทนรอคอยตามแนวคิดการมีสติ*  
*ร่วมกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลในนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญา*  
*ดุซงญบัณฑิต)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ธันยรัตน์ ทองบุญตา. (2555). *พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์*.  
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ธารรัตน์ ชื่อดอฟ. (2555). *เรียนอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ*. สืบค้นจาก

<https://www.tcs.or.th/youth-tips-and-tricks/281>

นฤมล มณีงาม. (2547). *การพัฒนาโปรแกรมสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานตามหลักการ*  
*เรียนรู้การรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*.  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

นฤมล สุนทสวัสดิ์. (2558). การตั้งเป้าหมายของชีวิตและการทำงาน. *วารสารสารสนเทศ*, 14(2).

นิจรรวรรณ พรหมแสง. (2554). *ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพฤติกรรมตั้งใจเรียนที่ใช้กระบวนการ*  
*เตือนตนเองสำหรับเด็กสมาธิสั้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,  
กรุงเทพฯ.

นิตา ชูโต. (2527). *การประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: ธรรมสารการพิมพ์.

นิตารัตน์ ช่างชัย และ นิตารัตน์ อินทรประสาท. (2554). *โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมตั้งใจเรียนโดย*  
*ใช้ตัวแบบและการเสริมแรงในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญา*  
*มหาบัณฑิต)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

นุจรี สุดทิป และคณะ. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการเรียน ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี. วารสารวิธี  
วิทยาการวิจัย, 25(3).

บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรกรณ์ วงศ์รัตนพิบูลย์. (2553). การพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำในตัวบุคคลให้แข็งแกร่ง. สืบค้นจาก  
<http://gotoknow.org/blog/puth02/388233>

ประกอบ คู่ปรัตน์ และคณะ. (2533). โครงการวางแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (2531-2545):

โครงการวิจัยที่ 4.1 เรื่องบทบาทอุดมศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประคัลภ์ ปิณฑพลกัญ. (2558). เชื่อหรือไม่ว่า พฤติกรรมและอุปนิสัยของเรามีผลต่ออนาคตของเรา  
เอง. สืบค้นจาก <https://prakal.wordpress.com/author/prakal/>

ประสพชัย พสุนนท์ และ ปุณณิศา คงบำเพ็ญ. (2560). ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม  
การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการในส่วนมณีนากจังหวัดกรุงเทพมหานคร. การประชุม  
วิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, กรุงเทพมหานคร.

ปราณี ประวิฬรพราหมณ์ และคณะ. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน  
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย  
เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ปวิณรัตน์ สิงห์วิวัฒน์. (2557). แรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัด  
อาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเนชั่น, ลำปาง.

ปิยะนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร. (2552). การสร้างแรงจูงใจ. สืบค้นจาก  
<http://www.oknation.net/blog/piyanan/2009/07/28/entry-1>

ปิยะพล ทรงอาจ. (2560). บทความเชิงวิเคราะห์ เรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามแบบจำลองข้าม  
ทฤษฎี. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 7.

พรวิณัส นุ่มท้วม. (2546). การวิเคราะห์จัดกลุ่มบุคคลลักษณะผู้เรียนที่มีเป้าหมายมุ่งสัมฤทธิ์ทางการ  
เรียนแตกต่างกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10.  
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (2551). พระราโชวาทและกระแสพระราชดำรัสของ  
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช: ตามรอย “พระบรมราโชวาท” ในหลวงรัชกาล  
ที่ 9. สืบค้นจาก <http://welovethaiking.com/blog>

พริจิต บุญบันดาล. (2551). บุคคลลักษณะผู้นำยุคใหม่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับประสิทธิผลขององค์กร.  
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

พิษณุ ลิ้มพระสูตร. (2555). พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคพิเศษ  
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทร

รวีโรดม, กรุงเทพฯ.

ภวิกา ภักษา. (2553). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบตั้งเป้าหมายเพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ภัสพร ขำวิชา. (2549). พฤติกรรมการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาคิน ศรีสังข์งาม. (2556). แรงจูงใจที่มีผลต่อผลลัพธ์ในการดำเนินงานขององค์การ: กรณีศึกษา กองบังคับการตำรวจภูธร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.

ภาณุวัฒน์ กองราช. (2554). การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย: กรณีศึกษา Facebook. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

มงคล กรัตตะนุตตะ. (2563). เทคนิคการวางแผนงานสู่เป้าหมาย. สืบค้นจาก <https://www.entraining.net/course/>

มนตรี ธาดา. (2546). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมขยันเรียนและพฤติกรรมฝึกซ้อมกีฬาของนักเรียนโรงเรียนกีฬา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมพลศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

รัตตมา รัตนวงศา. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมแบบเกมมิฟิเคชันโดยใช้การออกแบบเป็นฐานร่วมกับเครื่องมือทางทักษะเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางทักษะและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

รัตติมา บุญสวน. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ราตรี บุณยสันติ. (2551). ผลของการใช้โปรแกรมการฝึกที่เน้นกลวิธีการเรียนรู้ที่มีต่อเจตคติและพฤติกรรมการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษแบบพึ่งตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ลักขณา ศรีวัฒน์. (2557). จิตวิทยาสำหรับครู. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วรากร ทรัพย์วิระพรรณ และ ทรงวุฒิ อยู่เอี่ยม. (2551). แรงจูงใจในงานที่มีผลต่อความผูกพันในงานของอาสาสมัครสาธารณสุข. วารสารศึกษาศาสตร์, 19(2).

- วลัยพรรณ พรไพโรธสาร. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับประสิทธิภาพกับการทำงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมกลุ่มอะไหล่ยนต์ จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน, นครราชสีมา.
- วันดี จูเปี่ยม. (2554). การศึกษาผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วิโรจน์ ลักษณะอาศิต. (2560). ปูทางให้ลูกไป สู่เส้นชัยที่ลูกหวัง. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่น.
- วิชัย เสวกงาม. (2541). การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเจตนาเชิงพฤติกรรมทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่แตกต่างกัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วิญญู พูลศรี. (2560). แรงจูงใจกับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 11(1).
- วิวัฒน์ แสงเพชร. (2558). ปัจจัยส่วนบุคคล แรงจูงใจในการทำงานและสภาพแวดล้อมที่มีต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธุรกิจโรงแรมระดับ 5 ดาว โรงแรมแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- ศุภิสรา สุวรรณชาติ และ วิไลพร รั้งควัด. (2555). ปัญหาและความต้องการด้านการเรียนของนักศึกษาโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา.
- สกล ศรีสุขล้อม. (2559). แรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้ติดบุหรี่ที่เข้ามารับการตรวจสุขภาพ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2556). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับปรุงพฤติกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 8 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร สุทัศน์. (2544). จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 3 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สวัสดี ภูทอง. (2546). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ใหญ่ในชุมชนภาคเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- สาริพันธ์ ศุภวรรณ. (2545). *การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมกัน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของเด็กเร่ร่อน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณ พ.ศ. 2556*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิราช. (2561). การเรียนให้ประสบความสำเร็จในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิราช. สืบค้นจาก [https://www.stou.ac.th/Offices/Oes/OesPage/l\\_center/Education%20services.html](https://www.stou.ac.th/Offices/Oes/OesPage/l_center/Education%20services.html)
- สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2558). ข้อเสนอแนะในการเรียน. สืบค้นจาก <https://eduserv.ku.ac.th/>
- สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2561). เรียนอย่างไรให้สำเร็จ. สืบค้นจาก <https://www.uniserv.cmu.ac.th/>
- สิทธิชัย จันทานนท์. (2554). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. สืบค้นจาก [http://cms.srivikorn.ac.th/svk\\_forum/index.php?topic=3912.0](http://cms.srivikorn.ac.th/svk_forum/index.php?topic=3912.0)
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2559). *การสร้างแรงจูงใจสำหรับผู้บริหาร*. เอกสารประกอบโครงการพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุชีรา วิบูลย์สุข และ วิรงรอง สิตไทย. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล. *เวชบัณฑิตศิริราช*, 10(2).
- สุชีรา นิมิตรนิวัฒน์. (2537). *ผลของการฝึกการตั้งเป้าหมายต่อความสนใจในกิจกรรมและผลสัมฤทธิ์ ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุนิดา ศิริพากย์. (2553). *การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์และการเสริมสร้างอัตมโนทัศน์ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ กลุ่มด้อยสัมฤทธิ์*

ที่เรียนด้วยวิธีเรียนทางไกล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษภูษบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

สุมาลี ภัทรประภากร. (2551). แรงจูงใจในการเรียนรู้. สืบค้นจาก [www.thaibts.com/text/](http://www.thaibts.com/text/)

สมิตตรา เจริญพันธ์. (2545). จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์: ระบบพฤติกรรมไทย, 1(2), 9-36.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2553). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวรรณณี ขอบรูป. (2540). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกห้องเรียนที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กอนุบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

สุวัชชัย แก้วทรัพย์ศักดิ์. (2554). พฤติกรรมนักศึกษาไทย!!! ไซ้หรือเปล่า??? สืบค้นจาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/hrdeverywhere/2011/04/12/entry-1>

อมรวิรัช นาคทรพร. (2561). การวิจัยปฏิบัติการโรงเรียนพัฒนาบุคคลภาพต่อเนื่อง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรทัย ภูอกิจ และ สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2559). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและลักษณะมุ่งอนาคตด้วยแนวคิดอัตมโนทัศน์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 10.

อรพิน ศิริสัมพันธ์. (2550). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อริสา ภูริวัฒน์. (2553). ผลของโปรแกรมพัฒนาการตั้งเป้าหมายในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

อังค์สุมล เชื้อชัย. (2543). การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้เรื่อง เพศศึกษา สำหรับนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือต่อแบบจิกซอว์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

อารดา เรืองอ่อน. (2560). ผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.). กระบี่: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยการอาชีพอ่าวลึก.

อุไรพรรณ เจนวานิชยานนท์. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้บุคคลภาพและแนวปฏิบัติที่ดีของทักษะการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา. วารสาร มจร.วิชาการ, 14.

อุ้นตา นพบุคค. (2546). กรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.

## ภาษาอังกฤษ

- Aldag, R. J., & Kuzuhara, L. W. (2002). *Organizational behavior and management: An integrated skills approach*: South-Western/Thomson Learning.
- Ames, C. (1992). Classrooms: Goals, structures, and student motivation. *Journal of educational psychology*, 84(3), 261.
- Atkinson, J. W. (1957). Motivational determinants of risk-taking behavior. *Psychological review*, 64(6p1), 359.
- Atkinson, J. W. (1958a). Motives in fantasy, action, and society: A method of assessment and study.
- Atkinson, J. W. (1958b). Towards experimental analysis of human motivation in terms of motives, expectancies, and incentives. *Motives in fantasy, action and society*, 288-305.
- Atkinson, J. W. (1964). *An introduction to motivation*.
- Awan, T. N., Rashid, M., & Zia-ur-Rehman, M. (2011). Analysis of the determinants of Capital Structure in sugar and allied industry. *International Journal of Business and Social Science*, 2(1).
- Bagger, J., Li, A., & Gutek, B. A. (2008). How much do you value your family and does it matter? The joint effects of family identity salience, family-interference-with-work, and gender. *Human Relations*, 61(2), 187-211.
- Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action. *Englewood Cliffs, NJ*, 1986.
- Bandura, A. (1994). Social cognitive theory and exercise of control over HIV infection. In *Preventing AIDS* (pp. 25-59): Springer.
- Bandura, A. (2006). Guide for constructing self-efficacy scales. *Self-efficacy beliefs of adolescents*, 5(1), 307-337.
- Bandura, A., & Locke, E. A. (2003). Negative self-efficacy and goal effects revisited. *Journal of applied psychology*, 88(1), 87.
- Barron, K. E., & Harackiewicz, J. M. (2001). Achievement goals and optimal motivation: testing multiple goal models. *Journal of personality and social psychology*, 80(5), 706.
- Berk, L. E., & Winsler, A. (1995). *Scaffolding Children's Learning: Vygotsky and Early*

- Childhood Education. NAEYC Research into Practice Series. Volume 7:* ERIC.
- Boone, E. J. (1992). *Guidelines for Community Colleges To Follow in Community-Based Programming.*
- Boyle, P. G. (1981). *Planning better programs:* McGraw-Hill New York.
- Brecht, G. (1996). *Sorting out goals:* Prentice Hall of Australia.
- Canfield, J., & Wells, H. C. (1994). *100 Ways To Enhance Self-Concept in the Classroom:* ERIC.
- Cooper, J. D., & Worden, T. W. (1983). *The classroom reading program in the elementary school: assessment, organization, and management:* Prentice Hall.
- Curley, S. P., Yates, J. F., & Abrams, R. A. (1986). Psychological sources of ambiguity avoidance. *Organizational behavior and human decision processes*, 38(2), 230-256.
- Deci, E. (1975). Intrinsic motivation. New York, NY, US. In: Plenum Press. [http://dx. doi. org/10.1007/978-1-4613-4446-9](http://dx.doi.org/10.1007/978-1-4613-4446-9).
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2010). Intrinsic motivation. *The corsini encyclopedia of psychology*, 1-2.
- Dodge, R. B. (1998). Unintentional learning and the occupational health and safety experience. *Education+ training*.
- Dőnyei, Z. (2001). Teaching and researching motivation. In: Harlow, England: Pearson Education.
- Dweck, C. S., & Elliott, E. S. (1983). Achievement motivation. *Handbook of child psychology*, 4, 643-691.
- Eggen, P., & Kauchak, D. (2004). *Educational psychology: Windows on classrooms..* New Jersey: Person Education. In: Inc.
- Elliot, A. J., & Harackiewicz, J. M. (1996). Approach and avoidance achievement goals and intrinsic motivation: A mediational analysis. *Journal of personality and social psychology*, 70(3), 461.
- Elliot, A. J., & Thrash, T. M. (2001). Achievement goals and the hierarchical model of achievement motivation. *Educational Psychology Review*, 13(2), 139-156.
- ePPI Centre (University College London). (2020). Learning behaviour and skills. Retrieved



from <https://eppi.ioe.ac.uk/cms/Default.aspx?tabid=2084>

- Gardner, E. A. (2006). Instruction in mastery goal orientation: Developing problem solving and persistence for clinical settings. *Journal of Nursing Education*, 45(9), 343-347.
- Gerhardt, M. W., & Brown, K. G. (2006). Individual differences in self-efficacy development: The effects of goal orientation and affectivity. *Learning and individual differences*, 16(1), 43-59.
- Gettinger, M., & Seibert, J. K. (2002). Contributions of study skills to academic competence. *School Psychology Review*, 31(3), 350-365.
- Hall, K., & Rossi, J. (2004). A meta-analysis of the magnitude of the effect in self-efficacy across adjacent stage transitions for 24 health behaviors: Informing interventions. *Annals of Behavioral Medicine*, 26, S133.
- Herbert, H. G. (1972). *The Management of Organization: A Systems and Human Resources Approach* (12 ed.). New York: Appleton-Century-Crofts.
- Hermans, H. J. (1970). A questionnaire measure of achievement motivation. *Journal of applied psychology*, 54(4), 353.
- Hill, N., & Stella, F. (2011). *The Law of Success*: Brilliance Audio.
- Hillger, M., & Hans, R. (1994). *Goal management at work*. Burr Ridge: Irwin Professional.
- Hoy, W., & Miskel, C. (2008). Theory, research and practice in educational administration. *Translated to Persian by: Abaszadeh S. Urmia: Urmia University pub*, 2008, 88-46.
- Janis, I. L., & Mann, L. (1977). *Decision making: A psychological analysis of conflict, choice, and commitment*: Free press.
- Kazdin, A. E. (1987). Treatment of antisocial behavior in children: Current status and future directions. *Psychological bulletin*, 102(2), 187.
- KHAN Academy. (2016). Learned behaviour. Retrieved from <https://www.khanacademy.org/science/biology/behavioral-biology/animal-behavior/a/learned-behaviors>
- Kidd, J. R. (1973). *How adults learn*. New York: Association Press.
- Lindgren, H. C. (1969). *The psychology of college success: a dynamic approach*: John Wiley & Sons.

- Lindgren, H. C., & Suter, W. N. (1967). *Educational psychology in the classroom*: Wiley New York.
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (1984). Goal setting: A motivational technique that works!
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (1990). *A theory of goal setting & task performance*: Prentice-Hall, Inc.
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (2006). New directions in goal-setting theory. *Current directions in psychological science*, 15(5), 265-268.
- Lucidchart. (2018). The Ultimate Goal Setting Process: 7 Steps to Creating Better Goals. Retrieved from <https://www.lucidchart.com/blog/the-ultimate-goal-setting-process-7-steps-to-creating-better-goals>
- Maddox, G. (1965). Fact and artifact: evidence bearing on disengagement theory from the Duke longitudinal study. *Human Development*, 8, 117-130.
- Marcus, M. D., Wing, R. R., Ewing, L., Kern, E., Gooding, W., & McDermott, M. (1990). Psychiatric disorders among obese binge eaters. *International Journal of Eating Disorders*, 9(1), 69-77.
- McClelland, D. C. (1961). *Achieving society*: Simon and Schuster.
- McClelland, D. C. (1980). Motive dispositions: The merits of operant and respondent measures. *Review of personality and social psychology*, 1, 10-41.
- McClelland, D. C. (1987). Characteristics of successful entrepreneurs. *The journal of creative behavior*, 21(3), 219-233.
- McClelland, D. C., & Winter, D. G. (1969). Motivating economic achievement.
- Morisano, D., Hirsh, J. B., Peterson, J. B., Pihl, R. O., & Shore, B. M. (2010). Setting, elaborating, and reflecting on personal goals improves academic performance. *Journal of applied psychology*, 95(2), 255.
- Murray, H. A. (1938). *Exploration in personality*. NY: Harper and Row.
- Myers, A. E. (1965). Risk taking and academic success and their relation to an objective measure of achievement motivation. *Educational and Psychological Measurement*, 25(2), 355-363.
- Niedermeyer, F. C. (1992). A checklist for reviewing environmental education programs. *The Journal of Environmental Education*, 23(2), 46-50.
- Northampton Centre. (2012). What is Learning Behaviour? Retrieved from

<http://www.ncflb.com/aboutus/learningbehaviour/>

- O'Connell, D., & Velicer, W. F. (1988). A decisional balance measure and the stages of change model for weight loss. *International Journal of the Addictions*, 23(7), 729-750.
- O'Malley, M. J., & Chamot, A. U. (1990). *Learning strategies in second language acquisition*: Cambridge university press.
- Phalen, L. (2015). HOW TO BE A SUCCESS AT EVERYTHING. Retrieved from <https://www.fastcompany.com/3054391/why-you-should-give-yourself-a-year-end-review>
- Pintrich, P. R. (2000). Multiple goals, multiple pathways: The role of goal orientation in learning and achievement. *Journal of educational psychology*, 92(3), 544.
- Prochaska, J. O., & Norcross, J. C. (2007). Systems of psychotherapy: A transtheoretical approach. *South Melbourne, Australia: Thompson Brooks/Cole*.
- Rabideau, S. T. (2005). Effects of achievement motivation on behavior. *Retrieved from*.
- Raymore, L. A. (1996). The transition from adolescence to young adulthood: Predictors of leisure behavior.
- Redding, C. A., Rossi, J. S., Rossi, S. R., Velicer, W. F., & Prochaska, J. O. (2000). *Health behavior models*. Paper presented at the International Electronic Journal of Health Education.
- Richards, J. C., Platt, J., & Platt, H. (1992). Longman dictionary of language teaching. *Applied Linguistics*, 288.
- Ross, C., Orr, E. S., Sisic, M., Arseneault, J. M., Simmering, M. G., & Orr, R. R. (2009). Personality and motivations associated with Facebook use. *Computers in human behavior*, 25(2), 578-586.
- Rotter, J. B. (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological monographs: General and applied*, 80(1), 1.
- Rouillard, L. (2003). *Goals and goal setting: Achieving measured objectives*: Cengage Learning.
- Schroeder, H. A., & Mitchener, M. (1975). Life-term studies in rats: effects of aluminum, barium, beryllium, and tungsten. *The Journal of nutrition*, 105(4), 421-427.
- Schunk, D. H. (1994). Self-regulation of self-efficacy and attributions in academic

settings.

- Schunk, D. H., & Rice, J. M. (1991). Learning goals and progress feedback during reading comprehension instruction. *Journal of Reading Behavior*, 23(3), 351-364.
- Schunk, D. H., & Swartz, C. W. (1993). Writing strategy instruction with gifted students: Effects of goals and feedback on self-efficacy and skills. *Roeper Review*, 15(4), 225-230.
- Seng, A. S.-H., Pou, L. K.-H., & Tan, O. S. (2003). *Mediated learning experience with children: Applications across contexts*: McGraw-Hill.
- Song, H.-D., & Grabowski, B. L. (2006). Stimulating intrinsic motivation for problem solving using goal-oriented contexts and peer group composition. *Educational Technology Research and Development*, 54(5), 445-466.
- Steinmayr, R., & Spinath, B. (2009). The importance of motivation as a predictor of school achievement. *Learning and individual differences*, 19(1), 80-90.
- Switzky, H. N. (1995). Individual Differences in Personality and Motivational Systems in Persons with Mental Retardation. Chapter 15.
- The peakperformance center. (2015). 10 steps Goal setting. Retrieved from <https://thepeakperformancecenter.com/development-series/skill-builder/personal-effectiveness/goal-setting/10-steps/10-steps-to-goal-setting/>
- Tolman, C. W. (1961). Social preference in the albino rat pup. *Psychological Reports*.
- Tyler, R. W. (1983). A rationale for program evaluation. In *Evaluation models* (pp. 67-78): Springer.
- Tyler, R. W. (1986). Evaluation acting program. *Boston Allin and Bacon*.
- Wallace, H. R., & Masters, L. A. (2000). *Personal development for life and work*: South-Western Pub.
- Whittaker, R. H. (1970). Communities and ecosystems. *Communities and ecosystems*.
- Woolfolk, A. E. (1993). Educational psychology. Fifth Edition. *Allyn And*.
- yi Li, J., & Shieh, C.-J. (2016). A study on the effects of multiple goal orientation on learning motivation and learning behaviors. *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 12(1).



จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
**CHULALONGKORN UNIVERSITY**

ภาคผนวก



จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
**CHULALONGKORN UNIVERSITY**

ภาคผนวก ก  
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ



จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
**CHULALONGKORN UNIVERSITY**

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรม  
การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย สำหรับนักศึกษา  
ระดับปริญญาตรี

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวณี ชัยเขาวรัตน์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์  
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ แยมเยื่อน อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์  
และสังคมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
3. อาจารย์ ดร.กฤษฎา วรพิน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์  
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
4. อาจารย์ ดร.ศุภณัฐ พานา อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. อาจารย์ ดร.พิชชา ถนอมเสียง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์  
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวณี ชัยเขาวรัตน์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์  
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ พิมพ์ทอง อาจารย์ประจำสถาบันวิจัย  
พฤติกรรมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ แยมเยื่อน อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์  
และสังคมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
4. อาจารย์ ดร.พีศลลลณ์ อารังศ์วรกุล อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์  
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5. อาจารย์ ดร.ฐิติรัตน์ คล่องดี อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์  
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี



ภาคผนวก ข

โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และ  
ทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับสมบูรณ์)



จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
CHULALONGKORN UNIVERSITY

## โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับสมบูรณ์)

องค์ประกอบของโปรแกรม 6 ประการ ได้แก่ 1) หลักการของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรม 4) การดำเนินการใช้โปรแกรม 5) กิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรม และ 6) การวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

### 1. หลักการของโปรแกรม

ผู้วิจัยนำสาระสำคัญของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายที่วิเคราะห์และสรุปได้มากำหนดเป็นหลักการของแต่ละทฤษฎีและนำมากำหนดเป็นหลักการของโปรแกรม ซึ่งมีหลักการสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

- 1) การกำหนดเป้าหมายระยะสั้น ระยะยาวที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง และการตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมาย ทำให้เกิดการยอมรับและผูกพันกับเป้าหมาย นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายให้งานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ
- 2) การรับรู้ความสามารถของตนเองและการเชื่อมั่นว่า ฉันทำได้ “I can” ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และเกิดผลดีต่อการปฏิบัติงาน
- 3) การวางแผนกลวิธีการทำงาน ร่วมกับการพิจารณาถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมายและการเรียนรู้ร่วมกันช่วยให้บุคคลมีความพยายามและความมุ่งมั่นให้เป้าหมายสำเร็จอย่างมีคุณภาพสูงขึ้น
- 4) การกำกับติดตาม ประเมินแผนงานและผลงานของตนเองตามกลวิธีที่ใช้ ทำให้บุคคลใช้ความพยายามมากกับกลวิธีที่จะเกิดผลที่เหมาะสมกับความสามารถและเป้าหมายของตนเองต่อไป

### 2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีวัตถุประสงค์ของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น คือ เสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรี ทั้งในด้านการเตรียมความพร้อมและการวางแผนการเรียนรู้ การทำตามหน้าที่ การแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ การมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น และการตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงการเรียนรู้

### 3. เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรม

เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรมมีดังนี้

- 1) การกำหนดเป้าหมาย
  - การตั้งเป้าหมาย
  - ลักษณะของเป้าหมาย

- ความสำคัญของเป้าหมาย
- ประโยชน์ของการแบ่งปันเป้าหมายกับผู้อื่น
- 2) การรับรู้ความสามารถของตนเอง
  - ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง
  - อิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรม
  - ผลของการรับรู้ความสามารถของตนเอง
  - ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง
- 3) ความเชื่อมั่นในอำนาจแห่งตน
  - ความหมายของความเชื่อในอำนาจแห่งตน
  - วิธีการคิดและเชื่อในอำนาจแห่งตน
- 4) การวางแผนการทำงาน
  - ลักษณะของแผนการทำงานที่ดี
  - ปัจจัยความสำเร็จและความล้มเหลว
  - แผนสำรองในการทำงาน
- 5) การกำกับและประเมินตนเอง
  - ความหมายของการกำกับและประเมินตนเอง
  - วิธีการกำกับและประเมินตนเอง
  - ประโยชน์ของการกำกับและประเมินตนเอง

#### 4. การดำเนินการใช้โปรแกรม

โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรีประกอบด้วย 3 ระยะได้แก่ ก่อนใช้โปรแกรม ระหว่างใช้โปรแกรม และหลังใช้โปรแกรม ใช้เวลาทั้งหมด 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

**ก่อนใช้โปรแกรม** เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ก่อนการใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น โดยนักศึกษาทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งในการนำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้จำนวน 160 ข้อ ที่ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านไปใช้จะนำไปใช้ในการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 1 และ 2 โดยทำการแบ่งแบบวัดพฤติกรรมเป็น 2 ฉบับย่อย ฉบับละ 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งนักศึกษากจะทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ฉบับย่อยที่ 1 ในสัปดาห์ที่ 1 และทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ฉบับย่อยที่ 2 ในสัปดาห์ที่ 2 และผู้สอนสังเกตพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาที่แสดงออกในชั้นเรียนและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษา โดยสัมภาษณ์นักศึกษาเป็นกลุ่มนอกชั้นเรียน

**ระหว่างใช้โปรแกรม** เป็นการใช้โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรีที่พัฒนาขึ้น โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของโปรแกรม 11 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง โดยใช้ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 11 แผน และศึกษาพฤติกรรมการเรียนระหว่างการใช้ โปรแกรมที่พัฒนา โดยนักศึกษาทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในสัปดาห์ที่ 8 โดยนักศึกษาจะทำแบบ วัดฉบับย่อยที่ 2 (จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน) ตอนต้นของสัปดาห์ ที่ 8 และนักศึกษาทำแบบวัดฉบับย่อยที่ 1 (จำนวน 80 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนทั้ง 5 ด้าน) ตอนท้ายของสัปดาห์ที่ 8 และผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่แสดงออก ในชั้นเรียนและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา โดยสัมภาษณ์นักศึกษาเป็นกลุ่ม นอกชั้นเรียน ซึ่งขั้นตอนของโปรแกรม มีรายละเอียด ดังนี้

#### ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

ขั้นตอนนี้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเขียนเป้าหมายที่เกี่ยวกับบทเรียนที่ เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง ตระหนักถึงความสำคัญของ เป้าหมายและร่วมแบ่งปันเป้าหมายกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับและผูกพันกับเป้าหมาย

#### ขั้นที่ 2 คิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง

ขั้นตอนนี้ให้ผู้เรียนเรียนรู้การคิดแบบ “I can” พยายามมาก ได้ผลดีมาก และเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากการคิดว่าฉันทำได้ “I can” และเชื่อในความพยายาม

#### ขั้นที่ 3 วางแผนเพื่อดำเนินการ

ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนการดำเนินงาน เพื่อบรรลุตาม เป้าหมายการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้และพร้อมทั้งประเมินแผนการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

#### ขั้นที่ 4 ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น

ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนนำแผนปฏิบัติการส่วนตัวมาพิจารณาถึงสาเหตุของ การทำให้สำเร็จ รวมถึงพิจารณาสาเหตุของความล้มเหลวของการไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้นั้น ทั้งสาเหตุภายในตน (สิ่งที่ตนเองมีและไม่มี) และสาเหตุภายนอกตน เพื่อหาแนวทางการป้องกันเพื่อ ไม่เป็นสาเหตุทำให้เกิดความล้มเหลว และผู้เรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งปฏิบัติ ตามแผนของตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

#### ขั้นที่ 5 ประเมินและสะท้อนคิด

ผู้เรียนกำกับติดตามผลและบันทึกความก้าวหน้าเกี่ยวกับกิจกรรมใน แผนปฏิบัติการส่วนตัวแล้วนำผลแต่ละครั้งมาเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวัง วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง แล้วบันทึกความรู้สึกของตนเองที่มีต่อผลที่เกิดขึ้น และระบุแนวทางการปรับปรุง ตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองในอนาคต

**หลังใช้โปรแกรม** เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเรียนหลังการใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้เรียนทำแบบวัดพฤติกรรมการเรียน แล้วนำคะแนนมาแปลผลตามเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียน รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนโดยผู้วิจัย

## 5. กิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์รายละเอียดการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น แล้วกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรมที่มีความสอดคล้องกับขั้นตอนของโปรแกรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ดังนี้

### ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

ขั้นตอนนี้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเขียนเป้าหมายที่เกี่ยวกับบทเรียนที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง ตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมายและร่วมแบ่งปันเป้าหมายกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับและผูกพันกับเป้าหมาย

#### วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ดี สอดคล้องกับบทเรียนที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเองและทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยตนเอง
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้

#### 3) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับและผูกพันกับเป้าหมาย

ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 5 ขั้นตอนย่อยที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ดีและสอดคล้องกับบทเรียนได้ด้วยตัวเอง ดังนี้

#### 1.1 ตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมาย

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบและตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจงและท้าทาย

#### 1.2 ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนแจ้งผู้เรียนถึงเนื้อหาที่จะเรียนในแต่ละสัปดาห์ของรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรและให้ผู้เรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าจากเนื้อหาดังกล่าวผู้เรียนคาดหวังว่าจะได้เรียนรู้และปฏิบัติสิ่งใดบ้างในแต่ละเนื้อหา หลังจากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพูดคุยถึงจุดประสงค์การเรียนรู้และภาระงานที่ผู้เรียนจะได้รับมอบหมายในแต่ละสัปดาห์

#### 1.3 เขียนเป้าหมายด้วยตนเอง

ผู้สอนอธิบายและยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการเรียนรู้ และผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมาย

การเรียนรู้ด้วยตนเองลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหา รายวิชาจุดประสงค์ และภาระงานในแต่ละสัปดาห์

#### 1.4 ตรวจสอบการตั้งเป้าหมาย

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันตรวจสอบเป้าหมายที่ตั้งขึ้นว่าเป็นเป้าหมาย เพื่อการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความท้าทาย

#### 1.5 แบ่งปันเป้าหมาย

ผู้เรียนประกาศเป้าหมายของตนเองกับผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อเป็นการ เตือนตัวเองว่าต้องการบรรลุสิ่งใด

ขั้นที่ 2 คิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง

ขั้นตอนนี้ให้ผู้เรียนเรียนรู้การคิดแบบ “I can” พยายามมาก ได้ผลดีมาก และเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากการคิดว่าฉันทำได้ “I can” และเชื่อในความพยายามทั้งในด้านบวกและ ด้านลบ

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของ คิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมาก
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงสาเหตุที่จะนำไปสู่ผลหรือเป้าหมายที่ตนเองต้องการ ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย เพื่อที่จะพัฒนาความเชื่อว่า “ฉันทำได้” (I can) และเชื่อว่า ความพยายามสำคัญและต้องพยายามให้มาก

1.1 เรียนรู้ประสบการณ์การคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผล ดีมาก

ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ประสบการณ์ที่การคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมากหรือการทำอะไรสิ่งหนึ่งโดยไม่คิดแบบ “I can” และพยายามมาก

#### 1.2 เรียนรู้ผล

ผู้สอนและผู้เรียนเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากการคิดว่าฉันทำได้ “I can” และเชื่อในความพยายาม ทั้งในด้านบวกและด้านลบ

ขั้นที่ 3 วางแผนเพื่อดำเนินการ

ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนการดำเนินงาน เพื่อบรรลุตาม เป้าหมายการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้และพร้อมทั้งประเมินแผนการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

### วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนปฏิบัติการ
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำหนดรายละเอียดการดำเนินการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมาย
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนปฏิญาณตนเองเกี่ยวกับการดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย เพื่อที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนที่เหมาะสมเพื่อความสำเร็จของเป้าหมาย

#### 3.1 วางแผนการดำเนินงาน

ในขั้นนี้ผู้เรียนจะกำหนดรายละเอียดการดำเนินการลงในแบบบันทึกการวางแผนการดำเนินงาน โดยผู้เรียนจะแบ่งขั้นตอนออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ จัดลำดับความสำคัญของขั้นตอนย่อย ๆ โดยใช้หลักเหตุและผลพิจารณาว่าอะไรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนควรใช้เวลามากในการดำเนินการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนไม่พลาดหรือไม่ทรมานเวลากับงานที่ไม่จำเป็นมากเกินไป และทำให้ผู้เรียนสามารถบริหารเวลาที่มีอย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

#### 3.2 ทบทวนแผนปฏิบัติการอีกครั้ง

หลังจากวางแผนการดำเนินงาน และกำหนดเวลาในการบรรลุเป้าหมายแล้ว ผู้เรียนกลับไปพิจารณาการกำหนดรายละเอียดการดำเนินงานและเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานว่าสามารถทำให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้หรือไม่ และปรับแก้ไขแผนเพื่อให้สอดคล้องกัน

### ขั้นที่ 4 ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น

ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนนำแผนปฏิบัติการส่วนตัวมาพิจารณาถึงสาเหตุของการทำให้สำเร็จ รวมถึงพิจารณาสาเหตุของความล้มเหลวของการไปสู่เป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ทั้งสาเหตุภายในตน (สิ่งที่ตนเองมีและไม่มี) และสาเหตุภายนอกตน เพื่อหาแนวทางการป้องกันเพื่อไม่ให้เป็นสาเหตุทำให้เกิดความล้มเหลว และผู้เรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งกำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนของตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

### วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเตรียมวางแผน ขจัด ลด ป้องกันความล้มเหลวที่จะเกิด

3) เพื่อให้ผู้เรียนได้คิดแผนสำรองในการปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้

4) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะตามจุดประสงค์ของรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร

5) เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการส่วนตัว  
ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนย่อย เพื่อที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกแก้ปัญหา โดยเน้นการคิดถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย

#### 4.1 คัดถึงสาเหตุของความสำเร็จ

เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนบันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนสำเร็จตามเป้าหมายต่าง ๆ ทั้งจากภายในตน (สิ่งที่ตนเองมี) และภายนอกที่จะช่วยให้งานสำเร็จลงในรูปแบบบันทึกการคัดถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย เพื่อที่จะได้มองเห็นภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงและใช้เพื่อย้ำเตือนตนเอง ว่าต้องทำเช่นใด อย่างไร ที่จะทำให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดขึ้น

#### 4.2 คิดถึงความล้มเหลว

เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้คิดถึงความล้มเหลวที่เกิดขึ้นทั้งภายในตน (สิ่งที่ตนเองไม่มี) และภายนอก แล้วบันทึกสิ่งที่ปัญหาและอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายลงในแบบบันทึกการคัดถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย

#### 4.3 วางแผนลดความล้มเหลวและคิดแผนสำรอง

เปิดโอกาสให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของความล้มเหลว ทั้งที่เกิดจากภายในของผู้เรียน หรือนิสัยของตัวผู้เรียนเอง หรือสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และบันทึกว่าจะทำอย่างไรเพื่อเป็นการพยายามที่จะขจัด ลด ป้องกัน ความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนจะได้คิดแผนสำรองหลังจากได้พิจารณาแล้วว่าสิ่งใดคือปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว และหากแผนแรกที่ได้วางไว้ไม่สำเร็จ จะดำเนินการด้วยแผนสำรองอย่างไร

#### 4.4 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

ผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามคำอธิบายรายวิชา ผู้เรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งกำกับตนเองให้ปฏิบัติการตามแผนงานของตนเอง เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้



### ขั้นที่ 5 ประเมินและสะท้อนคิด

ผู้เรียนกำกับติดตามผลและบันทึกความก้าวหน้าเกี่ยวกับกิจกรรมในแผนปฏิบัติการส่วนตัวแล้วนำผลแต่ละครั้งมาเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวัง วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเองแล้วบันทึกความรู้สึกของตนเองที่มีต่อผลที่เกิดขึ้น และระบุแนวทางการปรับปรุงตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองในอนาคต ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดเชิงบวกและส่งผลให้มีจิตใจและกำลังใจที่เข้มแข็งที่จะเผชิญต่อปัญหาต่าง ๆ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาในอนาคตได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ตัดสินใจ

#### วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้ผู้เรียนเปรียบเทียบผลของเป้าหมายกับระดับความคาดหวังของ  
ผู้เรียน

2) เพื่อให้ผู้เรียนเห็นถึงจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง

3) เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสยินดี และมีความสุขกับความสำเร็จ

4) เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างประสบการณ์เสมือนในกรณีที่เกิดความ  
ล้มเหลวในเป้าหมาย

ในขั้นนี้จะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์ของรายวิชาร่วมกับการปฏิบัติตามแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้

#### 5.1 บันทึกความก้าวหน้า

ให้ผู้เรียนกำกับติดตามผลและบันทึกผลที่เกิดจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง

#### 5.2 ประเมินตนเอง

เปรียบเทียบพฤติกรรมของตนเองที่แท้จริงกับผลที่คาดหวังว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจหรือไม่ พร้อมทั้งให้ผู้เรียนพิจารณาตนเองว่ามีสิ่งใดที่ตนเองทำ ส่งผลให้บรรลุหรือล้มเหลว ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ พร้อมทั้งบันทึกวิธีแก้ไขอุปสรรคเหล่านั้นหรือหากผู้เรียนย้อนกลับไปแก้ไขได้ จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร

#### 5.3 บันทึกความรู้สึก

ผู้เรียนเขียนความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองหลังจากที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการเรียนหรือการทำงาน

ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ดังนี้

รายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน (ฉบับสมบูรณ์)

ขั้นตอนของโปรแกรม	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
<b>ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้</b>		
1.1 ตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมาย	1. ยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายในชีวิต 2. นำการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมาย 	1. ร่วมกันยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมายที่ผ่านมาในการเรียนและเล่าถึงผลของการตั้งเป้าหมาย 2. ยกตัวอย่างประสบการณ์การเรียนหรือการกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่มีการตั้งเป้าหมายและผลที่เกิดขึ้น 3. ร่วมกันพิจารณาและแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของเป้าหมาย
1.2 ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้	1. แจ้งเนื้อหาวิชาและกิจกรรมที่จะเรียนในแต่ละสัปดาห์ในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร 2. แจ้งจุดประสงค์รายสัปดาห์และภาระงานที่ผู้เรียนจะได้รับมอบหมาย นำอภิปราย พูดคุยเกี่ยวกับจุดประสงค์ของแต่ละสัปดาห์กับความคาดหวังของผู้เรียน	1. ร่วมรับฟังเนื้อหาวิชาที่จะเรียนในแต่ละสัปดาห์ในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร 2. กำหนดสิ่งที่ตนเองคาดหวังที่จะได้เรียนรู้และปฏิบัติ 3. ร่วมกัน อภิปราย พูดคุยเกี่ยวกับจุดประสงค์รายวิชาในแต่ละสัปดาห์
1.3 เขียนเป้าหมายด้วยตนเอง	1. ผู้สอนอธิบายและยกตัวอย่างการตั้งเป้าหมาย 2. มอบหมายให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับรายวิชาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และกิจกรรมในแต่ละคาบ 3. กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายของตนเอง	1. ตั้งเป้าหมายด้วยตนเองตามความสามารถของตนเองและทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ของแต่ละสัปดาห์

ขั้นตอนของโปรแกรม	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
1.4 ตรวจสอบการตั้งเป้าหมาย	1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนช่วยกันตรวจสอบเป้าหมายของตนเอง 2. ให้ผู้เรียนปรับปรุงเป้าหมายของตนเองให้มีลักษณะเป็นเป้าหมายที่มีความชัดเจนและสามารถประเมินได้	1. ตรวจสอบเป้าหมายที่ตนเองได้ตั้งขึ้นกับเพื่อนในชั้นเรียน 2. ปรับปรุงแก้ไขเป้าหมายของตนเอง
1.5 แบ่งปันเป้าหมาย	1. จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแบ่งปันเป้าหมายกับเพื่อนในชั้นเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2. ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับเป้าหมายของผู้เรียน	1. แบ่งปันเป้าหมายกับเพื่อนในชั้นเรียน
<b>ขั้นที่ 2 คิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง</b>		
2.1 เรียนรู้ประสบการณ์การคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมาก	1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์การคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมากหรือการทำอะไรสิ่งหนึ่งโดยไม่คิดแบบ “I can” และพยายามมาก	1. ผู้เรียนเรียนรู้การคิดแบบ “I can” และพยายามมาก ได้ผลดีมากหรือการทำอะไรสิ่งหนึ่งโดยไม่คิดแบบ “I can” และพยายามมาก
2.2 เรียนรู้ผล	1. นำการอภิปรายผลของการคิดแบบ “I can” และเชื่อในความพยายาม ทั้งในด้านบวกและด้านลบ	1. ร่วมการอภิปรายตามประเด็นของผู้สอน
<b>ขั้นที่ 3 วางแผนเพื่อดำเนินการ</b>		
3.1 วางแผนการปฏิบัติการ	1. มอบหมายให้ผู้เรียนวางแผนปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ที่วางไว้ 2. ยกตัวอย่างการวางแผนการทำงานต่าง ๆ และให้คำแนะนำในการวางแผนปฏิบัติการ โดยให้นักศึกษาคำนึงถึงความเป็นไปได้	1. วางแผนปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยระบุรายละเอียดในการดำเนินการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ขั้นตอนของโปรแกรม	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
	และความเหมาะสม	
3.2 ทบทวนแผนปฏิบัติการอีกครั้ง	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ให้ผู้เรียนทบทวนรายละเอียดการดำเนินงานและการกำหนดเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน</li> <li>2. ให้คำแนะนำเพิ่มเติมกับผู้เรียน</li> <li>3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกลับไปพิจารณาการวางแผนการดำเนินงานอีกครั้ง</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ทบทวนและพิจารณารายละเอียดการดำเนินการและการกำหนดเวลาในการบรรลุเป้าหมายย่อยอีกครั้ง</li> <li>2. ทบทวนและพิจารณาการกำหนดรายละเอียดการดำเนินงาน</li> <li>4. ปรับแก้ไขแผนการดำเนินงาน</li> </ol>
<b>ขั้นที่ 4 ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น</b>		
4.1 คาดถึงสาเหตุของความสำเร็จ	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ยกตัวอย่างการพิจารณาถึงสาเหตุของความสำเร็จ</li> <li>2. มอบหมายให้ผู้เรียนคาดถึงสาเหตุของความสำเร็จของเป้าหมายทั้งภายในตน (สิ่งที่ตนเองมี) และภายนอกตน</li> <li>3. ชี้แนะให้นักศึกษามองเห็นถึงความสามารถของตนเอง</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. พิจารณามีปัจจัยใดบ้างที่จะช่วยเป้าหมายของผู้เรียนสำเร็จ</li> <li>2. บันทึกปัจจัยต่าง ๆ ลงในแบบบันทึกการคาดถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย</li> </ol>
4.2 คิดถึงความล้มเหลว	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดถึงสาเหตุของความล้มเหลวทั้งภายในตน (สิ่งที่ตนเองไม่มี) และภายนอกตน</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. พิจารณาเป้าหมายย่อยของตนเองว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะทำให้เกิดความล้มเหลว</li> <li>2. บันทึกปัจจัยต่าง ๆ แบบบันทึกการคาดถึงสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย</li> </ol>
4.3 วางแผนลดความล้มเหลวและคิดแผนสำรอง	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ให้ผู้เรียนวางแผนที่จะขจัดอุปสรรคในการทำงานและการเอาชนะอุปสรรคปัญหาที่เขียนไว้ทั้งจากภายในตนและภายนอกตน</li> <li>2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดแผน</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. วางแผนที่จะขจัดอุปสรรคในการทำงานและการเอาชนะอุปสรรคปัญหาที่เขียนไว้ทั้งจากภายในตนและภายนอกตนโดยบันทึกลงในแบบบันทึกการคาดถึง</li> </ol>

ขั้นตอนของโปรแกรม	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
	สำรวจหากแผนแรกไม่สำเร็จ	สาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมาย 2. คิดแผนสำรองที่เหมาะสมกับตนเอง
4.4 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ	1. ผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคำอธิบายรายวิชา	1. ผู้เรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และเรียนรู้ร่วมกัน 2. กำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการและตามคำแนะนำที่ได้ให้ไว้
<b>ขั้นที่ 5 ประเมินและสะท้อนคิด</b>		
5.1 บันทึกความก้าวหน้า	1. มอบหมายให้ผู้เรียนกำกับติดตามผลและบันทึกความก้าวหน้าของตนเองจากแผนปฏิบัติการส่วนตัวว่าเป็นไปตามที่วางแผนหรือไม่	1. กำกับติดตามผลและบันทึกความก้าวหน้าของตนเองลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง
5.2 ประเมินตนเอง	1. ชี้ให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการประเมินตนเอง 2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนพิจารณาว่าพอใจหรือไม่พึงพอใจกับผลของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการส่วนตัว 3. ให้ผู้เรียนพิจารณาตนเองว่าสิ่งใดที่ทำให้ตนเองไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ (กรณีไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้) 4. ให้นักศึกษากำหนดวิธีแก้ไขอุปสรรคที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายซึ่งตนจะปฏิบัติในครั้งหน้า	1. พิจารณาตนเองและบันทึกลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง 2. กำหนดสิ่งที่ตนเองจะทำให้บรรลุเป้าหมายในครั้งหน้า

ขั้นตอนของโปรแกรม	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
5.3 บันทึกความรู้สึก	1. ให้ ผู้เรียน เขียน บรรยาย ความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับ พฤติกรรมของตนเองหลังจากที่ ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ในการเรียนหรือการทำงาน	1. ผู้เรียนพิจารณาความรู้สึกของ ตนเองหลังจากประสบ ความสำเร็จหรือล้มเหลว 2. บันทึกความรู้สึกของตนเองลง ในแบบบันทึกเป้าหมายและ การประเมินตนเอง

## 6. การวัดและประเมินผล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางเพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรม  
การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี  
ดังนี้

1. การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาก่อน ระหว่างและหลังเข้าร่วม  
โปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย  
สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลัง  
ของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามทั่วไปและแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้

2. การสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาก่อน  
ระหว่างและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และ  
ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตาม  
ลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษา โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และแบบสัมภาษณ์  
เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน



จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
CHULALONGKORN UNIVERSITY

**แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎี  
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรี**

**เรื่อง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และ  
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560**

**เวลา 4 ชั่วโมง**

**วัตถุประสงค์**

1. บอกลักษณะของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตร  
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ได้

**เนื้อหาสาระ**

1. ความเป็นมาของหลักสูตร
2. หลักการของหลักสูตร
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
6. มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด
7. สาระการเรียนรู้
8. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
9. ระดับการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง/การจัดเวลาเรียน
10. โครงสร้างเวลาเรียน
11. การจัดการเรียนรู้
12. การประเมินผลการเรียน
13. หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560



ขั้นตอน การเรียนการสอน	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
<b>ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้</b>	
<b>ขั้นตอนที่ 1.1</b> ตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมาย	1. ผู้สอนนำเสนอคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมาย โดยเปิดคลิปวิดีโอให้ผู้เรียนดู 2 รอบ <ul style="list-style-type: none"> <li>● คลิปวิดีโอ มีความยาว 1.21 นาที  <a href="https://www.youtube.com/watch?v=kkzbiE8cdz8">https://www.youtube.com/watch?v=kkzbiE8cdz8</a> </li> </ul> 3. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคลิปวิดีโอดังกล่าว โดยใช้คำถาม ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> <li>- นักศึกษามีความคิดเห็น หรือรู้สึกอย่างไรกับตัวอย่างโฆษณาที่ได้ดู</li> <li>- นักศึกษาคิดว่าการตั้งเป้าหมายมีความสำคัญอย่างไร และการตั้งเป้าหมายในการเรียนควรมีลักษณะอย่างไร</li> <li>- ในการตั้งเป้าหมายในการเรียนควรคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง</li> </ul>
<b>ขั้นตอนที่ 1.2</b> ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้	1. ผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> <li>- บอกลักษณะของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ได้</li> </ul> 2. ผู้สอนชี้แจงภาระงานที่นักศึกษาได้รับมอบหมายคือ <ul style="list-style-type: none"> <li>- การทดสอบหลังเรียน (รายกลุ่ม) โดยนักศึกษาแต่ละกลุ่มจะส่งตัวแทนออกมาทำแบบทดสอบทีละข้อ และนำผลคะแนนของสมาชิกทุกคนมารวมกันเป็นคะแนนของทุกคนในกลุ่ม</li> </ul> 3. ผู้สอนแจ้งเป้าหมายของชั้นเรียนให้ผู้เรียนทราบคือ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางมากกว่าก่อนเรียน
<b>ขั้นตอนที่ 1.3</b> เขียนเป้าหมายด้วยตนเอง	1. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ตั้งเป้าหมายด้วยตนเองและบันทึกลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง
<b>ขั้นตอนที่ 1.4</b> ตรวจสอบการตั้งเป้าหมาย	1. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาตรวจสอบอีกครั้งว่าเป้าหมายที่ตนตั้งขึ้นนั้นเป็นเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ 2. ผู้สอนให้คำแนะนำเพิ่มเติมในการปรับปรุงเป้าหมายของผู้เรียน

ขั้นตอน การเรียนการสอน	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
	เพื่อให้เป็นเป้าหมายที่มีความชัดเจน และสามารถนำไปสู่การวางแผนการปฏิบัติได้
ขั้นตอนที่ 1.5 แบ่งปันเป้าหมาย	1. ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแบ่งปันเป้าหมายของตนเองกับเพื่อน นักศึกษาในชั้นเรียน
<b>ขั้นที่ 2 คิดและเชื่อในความสามารถและความพยายามของตนเอง</b>	
ขั้นตอนที่ 2.1 เรียนรู้ประสบการณ์การคิด แบบ “I can” และพยายาม มากได้ผลดีมาก	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ผู้สอนให้นักศึกษาดูวิดีโอ ดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> <li>● <a href="https://www.facebook.com/richinrealestateopm/videos/165171318270822/">https://www.facebook.com/richinrealestateopm/videos/165171318270822/</a></li> </ul> </li> <li>2. ครูถามนักศึกษาว่า เมื่อดูวิดีโอข้างต้น นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไร คิดว่าเป็นจริงหรือไม่</li> <li>3. ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับในชีวิตจริงที่ใช้การคิดในลักษณะดังกล่าว พร้อมทั้งเล่าถึงผลที่เกิดขึ้น</li> </ol>
ขั้นตอนที่ 2.2 เรียนรู้ผล	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ผู้สอนถามนักศึกษาว่า หลังจากฟังประสบการณ์ของเพื่อน นักศึกษาดังกล่าว นักศึกษาได้ข้อคิดอะไรบ้าง และจะนำไปใช้ในชีวิตได้อย่างไร</li> <li>2. ครูผู้สอนชี้ให้นักศึกษาเห็นว่าคิดว่าตนสามารถทำได้และใช้ความพยายามมากในทางที่ถูกต้อง จะได้ผลดีมากเสมอ แต่ในทางกลับกันหากนักศึกษาใช้ความพยายามมากไปกับทางที่ไม่ถูกต้อง อาจได้รับผลดีน้อย</li> </ol>
<b>ขั้นที่ 3 วางแผนเพื่อดำเนินการ</b>	
ขั้นตอนที่ 3.1 วางแผนการดำเนินงาน	1. เมื่อนักศึกษาทราบภาระงานที่นักศึกษาได้รับแล้ว ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาวางแผนงานภาระงานกลุ่ม โดยแบ่งงานออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ พร้อมกับจัดลำดับความสำคัญของขั้นตอนย่อย ๆ ลงในแบบบันทึกการวางแผนปฏิบัติการ โดยใช้หลักเหตุและผลพิจารณาว่าอะไรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนควรใช้เวลามากในการดำเนินการ
ขั้นตอนที่ 3.2 ทบทวนแผนปฏิบัติการ อีกครั้ง	1. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษา กลับไปพิจารณาการกำหนดรายละเอียดการดำเนินงานและเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานว่าสามารถทำให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้หรือไม่ และปรับ

ขั้นตอน การเรียนการสอน	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
	แก้ไขแผนเพื่อให้สอดคล้องกัน
<b>ขั้นที่ 4 ทำตามแผนอย่างมุ่งมั่น</b>	
<b>ขั้นตอนที่ 4.1</b> คาดถึงสาเหตุของ ความสำเร็จ	1. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาพิจารณาและบันทึกบันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่นักศึกษาที่มีที่จะทำให้ผู้เรียนสำเร็จตามเป้าหมายต่าง ๆ ทั้งจากภายในตนและภายนอกที่จะช่วยให้งานสำเร็จลงในรูปแบบบันทึกการวางแผนปฏิบัติการ 2. ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนบันทึกสิ่งที่จะต้องทำเพิ่มเติม เพื่อให้เป้าหมายของผู้เรียนประสบความสำเร็จได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
<b>ขั้นตอนที่ 4.2</b> คิดถึงความล้มเหลว	1. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดถึงความล้มเหลวที่เกิดขึ้นและบันทึกสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายลงในแบบบันทึกการวางแผนปฏิบัติการ
<b>ขั้นตอนที่ 4.3</b> วางแผนลดความล้มเหลว และคิดแผนสำรอง	1. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของความล้มเหลว ทั้งที่เกิดจากภายในของผู้เรียน หรือนิสัยของตัวผู้เรียนเอง หรือสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และบันทึกว่าจะทำอย่างไรเพื่อเป็นการพยายามที่จะขจัด ลด ป้องกันความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้น ลงในแบบบันทึกการวางแผนปฏิบัติการ 2. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดแผนสำรองหลังจากได้พิจารณาแล้วว่าสิ่งใดคือปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว และหากแผนแรกที่ได้วางไว้ไม่สำเร็จ จะดำเนินการด้วยแผนสำรองอย่างไร
<b>ขั้นตอนที่ 4.4</b> ดำเนินการตามแผน ปฏิบัติการ	1. ผู้สอนอธิบาย เรื่อง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม หากนักศึกษาไม่เข้าใจ ประเด็นที่อธิบาย 3. ผู้สอนอธิบาย เรื่อง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560 4. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาดำเนินตามแผนที่ได้วางไว้ 5. ผู้สอนให้นักศึกษาเข้าร่วม Kahoot โดย 1 กลุ่ม ต่อโทรศัพท์

ขั้นตอน การเรียนการสอน	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
	<p>1 เครื่อง</p> <p>6. ผู้สอนชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจว่า นักศึกษา 1 คน ตอบคำถามคนละ 1 ข้อ เมื่อทำเรียบร้อยแล้ว นักศึกษาคนต่อไปจะสลับกันออกมาทำแบบทดสอบจนครบ</p> <p>7. เมื่อนักศึกษาทุกคนทำแบบทดสอบแล้ว อาจารย์ผู้สอนแจ้งคะแนนให้นักศึกษาทราบทันที</p>
<b>ขั้นที่ 5 ประเมินและสะท้อนคิด</b>	
<b>ขั้นตอนที่ 5.1</b> บันทึกความก้าวหน้า	<p>1. นักศึกษากำกับติดตามผลและบันทึกผลที่เกิดจากการปฏิบัติตามแผนของตนเอง ลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง</p>
<b>ขั้นตอนที่ 5.2</b> ประเมินตนเอง	<p>1. นักศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มที่แท้จริงกับเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ว่านักศึกษามีความพึงพอใจหรือไม่ และบันทึกลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง</p> <p>2. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาพิจารณาตนเองว่ามีสิ่งใดที่ตนเองทำ ส่งผลให้บรรลุหรือล้มเหลว ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ลงในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง</p> <p>3. นักศึกษานำบันทึกวิธีแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นที่นักศึกษาได้ดำเนินการไปแล้ว หรือหากนักศึกษาย้อนกลับไปแก้ไขได้จะแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร</p>
<b>ขั้นตอนที่ 5.3</b> บันทึกความรู้สึก	<p>1. นักศึกษาเขียนความรู้สึกของสมาชิกในกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมของสมาชิกทุกคนที่ทำให้สำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่สำเร็จตามเป้าหมายในแบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง</p>

### สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอน รายวิชา การพัฒนาหลักสูตร
2. Power Point เรื่อง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. รูปภาพการตั้งเป้าหมาย
4. หลักสูตรท้องถิ่น
5. แบบบันทึกเป้าหมายและการประเมินตนเอง
6. แบบบันทึกการวางแผนปฏิบัติการ
7. Kahoot เรื่อง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560

### การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัด
1. บอกลักษณะของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ได้	แบบทดสอบ	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

### บันทึกหลังสอน

ผลการจัดการเรียนการสอน.....

ปัญหา/อุปสรรค.....

แนวทางแก้ไข.....

ภาคผนวก ง

แบบบันทึกเป้าหมายและประเมินตนเอง/แบบบันทึกการวางแผนปฏิบัติการ



จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบบันทึกเป้าหมายและประเมินตนเอง/แบบบันทึกการวางแผนปฏิบัติการ

ครั้งที่.....ชื่อ.....

รหัสประจำตัวนักศึกษา.....

1. เรื่องที่เรียนในวันนี้.....

2. เป้าหมายการเรียนรู้

.....

.....

.....

3. ผลที่เกิดขึ้น ☐ บรรลุตามเป้าหมายข้อที่..... ☐ ไม่บรรลุตามเป้าหมายข้อที่.....

.....

.....

4. ความพึงพอใจ ☐ พอใจ ☐ ไม่พึงพอใจ

5. สิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าสามารถบรรลุหรือไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

- ☐ ฉันตั้งใจเรียนเป็นอย่างดี ☐ ฉันไม่ตั้งใจเรียน เพราะ.....
- ☐ ฉันปฏิบัติตามแผนงานอย่างเคร่งครัด ☐ ฉันไม่ปฏิบัติตามแผนงาน
- ☐ ฉันพยายามเข้าใจเนื้อหาอย่างถูกต้องให้มากที่สุด ☐ ฉันไม่เข้าใจเนื้อหาเพราะเป็นเรื่องที่ยาก
- ☐ อื่น ๆ (ระบุจุดแข็งหรือจุดอ่อนของตนเอง) .....

.....

.....

6. สิ่งที่ข้าพเจ้าจะทำการตั้งเป้าหมายครั้งต่อไป

- ☐ ฉันจะตั้งเป้าหมายให้เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง
- ☐ ฉันจะวางแผนงานอย่างละเอียดถี่ถ้วน ☐ ฉันจะปฏิบัติตามแผนงานอย่างเคร่งครัด
- ☐ ฉันจะตั้งใจเรียนให้มากขึ้น ☐ ฉันจะถามผู้สอนทันทีเมื่อไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียน
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ) .....

.....

7. ความรู้สึกในการบรรลุเป้าหมายหรือไม่บรรลุเป้าหมายดังกล่าว

.....

.....

.....





ภาคผนวก จ  
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย



จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
CHULALONGKORN UNIVERSITY

### ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการเรียน

การวัดพฤติกรรมการเรียน ☐ ก่อนใช้โปรแกรม ☐ ระหว่างใช้โปรแกรม ☐ หลังใช้โปรแกรม

สัปดาห์ที่ .....(โปรดระบุ)

#### ตอนที่ 1 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนด้านการเตรียมความพร้อมและการวางแผนการเรียน

1. ข้าพเจ้ามักทราบว่ามีงานที่ถึงกำหนดส่งไปมหาวิทยาลัยเมื่อพบเจอกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

\_\_\_\_\_

ไม่จริงเลย      ไม่จริง      ค่อนข้างไม่จริง      ค่อนข้างจริง      จริง      จริงที่สุด

2. ในการเรียน ข้าพเจ้ามักไม่ทราบว่าหัวข้อที่จะเรียนในสัปดาห์ถัดไปคืออะไร

\_\_\_\_\_

ไม่จริงเลย      ไม่จริง      ค่อนข้างไม่จริง      ค่อนข้างจริง      จริง      จริงที่สุด

#### ตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนด้านการทำตามหน้าที่

1. อาจารย์มักตักเตือนข้าพเจ้าในเรื่องเข้าเรียนสาย

\_\_\_\_\_

ไม่จริงเลย      ไม่จริง      ค่อนข้างไม่จริง      ค่อนข้างจริง      จริง      จริงที่สุด

2. ข้าพเจ้ามักตรวจสอบข้อสอบทั้งหมดในเบื้องต้นก่อนว่ามีกี่ข้อและคำนวณเวลาที่ควรจะใช้ในแต่ละข้อ

\_\_\_\_\_

ไม่จริงเลย      ไม่จริง      ค่อนข้างไม่จริง      ค่อนข้างจริง      จริง      จริงที่สุด

#### ตอนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนด้านการแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ

1. ข้าพเจ้าเลือกแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนด้วยตัวเองก่อน ที่จะถามผู้อื่น

\_\_\_\_\_

ไม่จริงเลย      ไม่จริง      ค่อนข้างไม่จริง      ค่อนข้างจริง      จริง      จริงที่สุด

2. ในบางครั้งถ้าข้าพเจ้าไม่มีเวลา ข้าพเจ้าเลือกบันทึกหรือแชร์เนื้อหาจาก facebook ที่ให้ความรู้ในกล่องข้อความส่วนตัว และอ่านภายหลัง

\_\_\_\_\_

ไม่จริงเลย      ไม่จริง      ค่อนข้างไม่จริง      ค่อนข้างจริง      จริง      จริงที่สุด

#### ตอนที่ 4 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนด้านการปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น

1. ข้าพเจ้ามักร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่นอกเหนือจากตารางเรียนก็ต่อเมื่ออาจารย์ผู้สอนบังคับเท่านั้น

\_\_\_\_\_

ไม่จริงเลย

\_\_\_\_\_

ไม่จริง

\_\_\_\_\_

ค่อนข้างไม่จริง

\_\_\_\_\_

ค่อนข้างจริง

\_\_\_\_\_

จริง

\_\_\_\_\_

จริงที่สุด

2. แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่ได้เป็นผู้นำในการทำงานกลุ่ม แต่ข้าพเจ้ารับผิดชอบหน้าที่ของตนในฐานะสมาชิกของกลุ่มที่ดี

\_\_\_\_\_

ไม่จริงเลย

\_\_\_\_\_

ไม่จริง

\_\_\_\_\_

ค่อนข้างไม่จริง

\_\_\_\_\_

ค่อนข้างจริง

\_\_\_\_\_

จริง

\_\_\_\_\_

จริงที่สุด

#### ตอนที่ 5 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนด้านการตรวจสอบ ประเมินและปรับปรุงการเรียน

1. ข้าพเจ้าไม่ตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง ขณะที่อาจารย์ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

\_\_\_\_\_

ไม่จริงเลย

\_\_\_\_\_

ไม่จริง

\_\_\_\_\_

ค่อนข้างไม่จริง

\_\_\_\_\_

ค่อนข้างจริง

\_\_\_\_\_

จริง

\_\_\_\_\_

จริงที่สุด

2. เมื่ออาจารย์มอบหมายงาน ข้าพเจ้าทบทวนคำสั่งการทำงาน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย

\_\_\_\_\_

ไม่จริงเลย

\_\_\_\_\_

ไม่จริง

\_\_\_\_\_

ค่อนข้างไม่จริง

\_\_\_\_\_

ค่อนข้างจริง

\_\_\_\_\_

จริง

\_\_\_\_\_

จริงที่สุด

### แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา (สำหรับผู้วิจัย)

ชื่อ – นามสกุล (นักศึกษาที่ถูกสังเกต) .....

การสังเกตพฤติกรรม ☐ ก่อนใช้โปรแกรม ☐ ระหว่างใช้โปรแกรม ☐ หลังใช้โปรแกรม

สัปดาห์ที่ .....(โปรดระบุ)

**คำชี้แจง** ผู้เก็บข้อมูลสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา แล้วบันทึกผลการสังเกตลงในช่องว่าง

ประเด็นการสังเกต	ผลการสังเกต		
	แสดงพฤติกรรม	ไม่แสดงพฤติกรรม	การแสดงพฤติกรรม
<b>พฤติกรรมเรียนด้านการเตรียมความพร้อมและการวางแผนในการเรียน</b>			
เตรียมความพร้อมในการเรียน			
วางแผนการเรียน			
<b>พฤติกรรมเรียนด้านการทำตามหน้าที่</b>			
รับผิดชอบต่อการเรียน			
ติดตามกิจกรรมการเรียนสอน			
บันทึกและรวบรวมข้อมูลสิ่งที่เรียน			
<b>พฤติกรรมเรียนด้านการแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ</b>			
แสวงหาความรู้เพิ่มเติมและใช้วิธีการแสวงหาอย่างเหมาะสม			
ใช้ความรู้ที่มีเพื่อเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น			
เผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสม			
<b>พฤติกรรมเรียนด้านการมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น</b>			
ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น			
ทำงานร่วมกันและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
สื่อสาร แสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็น			
<b>พฤติกรรมเรียนด้านการตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงการเรียน</b>			
ตรวจสอบและประเมินการเรียน			
ปรับปรุงการเรียน			

### แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน (สำหรับผู้วิจัย)

ชื่อ - นามสกุล (นักศึกษาที่ถูกสัมภาษณ์) .....

การสัมภาษณ์ ☐ ก่อนใช้โปรแกรม ☐ ระหว่างใช้โปรแกรม ☐ หลังใช้โปรแกรม

สัปดาห์ที่ .....(โปรดระบุ)

**คำชี้แจง** ผู้เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ สอบถามนักศึกษา แล้วบันทึกผลการสัมภาษณ์ลงในช่องว่าง

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
<b>พฤติกรรมการเรียนด้านการเตรียมความพร้อมและการวางแผนในการเรียน</b>	
<b>เตรียมความพร้อมในการเรียน</b> - ในการมามหาวิทยาลัย นักศึกษาเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการเรียนอย่างไร	
<b>วางแผนการเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย</b> - ในปีการศึกษานี้ นักศึกษามีวิธีการวางแผนการเรียนและการทำงานอย่างไรให้ประสบผลสำเร็จ	
<b>พฤติกรรมการเรียนด้านการทำตามหน้าที่</b>	
<b>รับผิดชอบต่อการเรียน</b> - ในการเรียน นักศึกษาทำอะไรบ้างเพื่อเป็นการรับผิดชอบต่อการเรียน	
<b>ติดตามกิจกรรมการเรียนสอน</b> - ในระหว่างเรียนนักศึกษาปฏิบัติตนอย่างไร	
<b>บันทึกและรวบรวมข้อมูลสิ่งที่เรียน</b> - ถ้าบันทึกสิ่งที่เรียน นักศึกษาใช้วิธีใด	
<b>พฤติกรรมการเรียนด้านการแสวงหาความรู้และใช้วิชาการ</b>	
<b>แสวงหาความรู้เพิ่มเติมและใช้วิธีการแสวงหาอย่างเหมาะสม</b> - นักศึกษาใช้วิธีการใดบ้างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม	
<b>ใช้ความรู้ที่มีเพื่อเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น</b> - นักศึกษาใช้ความรู้ที่ตนมีหรือสิ่งที่มีความถนัดเพื่อเป็นประโยชน์กับตนเองและผู้อื่นอย่างไรบ้าง ผลลัพธ์เป็นอย่างไร	

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
<b>เผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสม</b> - นักศึกษาใช้วิธีการใดบ้างในการแบ่งปันความรู้ แชร์สิ่งที่รู้หรือเผยแพร่ความรู้	
<b>พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น</b>	
<b>ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น</b> - เหตุการณ์หรือกิจกรรมล่าสุดของมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาเข้าร่วมคืออะไร	
<b>ทำงานร่วมกันและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น</b> - นักศึกษาชอบทำงานคนเดียวหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นมากกว่ากัน เพราะเหตุใด	
<b>สื่อสาร แสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็น</b> - นักศึกษามีโอกาสเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดบ้าง	
<b>พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงการเรียนรู้</b>	
<b>ตรวจสอบและประเมินการเรียนรู้</b> - นักศึกษามีวิธีการประเมินความสำเร็จของการเรียนอย่างไร (ความรู้ ความเข้าใจของตนเอง)	
<b>ปรับปรุงการเรียนรู้</b> - นักศึกษาเคยพัฒนาการเรียนรู้ กระบวนการทำงาน หรือการทำข้อสอบหรือไม่ (ถ้าไม่ เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น ถ้าเคย สิ่งที่นักศึกษาปรับปรุงคืออะไร เพราะเหตุใดจึงคิดทำเช่นนั้น)	

### แบบสอบถามทั่วไป

โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ตามความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. จำนวนพี่น้อง ☐ 1 คน ☐ 2 คน  
☐ 3 คน ☐ มากกว่าหรือเท่ากับ 4 คน
3. ลำดับพี่น้อง (เป็นบุตรคนที่) ☐ คนแรก ☐ คนที่ 2  
☐ คนที่ 3 ☐ มากกว่าหรือเท่ากับคนที่ 4 คน
4. รายได้ของท่าน ☐ ≤ 4,000 บาท ☐ > 4,000 บาท
5. งานพิเศษ ☐ ทำ (โปรดระบุ ..... ) ☐ ไม่ทำ
6. ท่านพักอาศัย ☐ หอพักคนเดียว ☐ หอพักกับเพื่อน  
☐ อยู่กับครอบครัว ☐ อื่น ๆ ..... (โปรดระบุ)
7. เกรดเฉลี่ย ☐ ≤ 2.75  
☐ > 2.75
8. อาชีพที่ท่านจะทำเมื่อเรียนจบ ☐ รับข้าราชการครู ☐ อื่น ๆ .....(โปรดระบุ)
9. อาชีพของผู้ปกครอง ☐ รับข้าราชการ ☐ อื่น ๆ .....(โปรดระบุ)
10. ระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครอบครัว  
☐ ต่ำกว่าหรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนต้น  
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย  
☐ ปริญญาตรี  
☐ สูงกว่าระดับปริญญาตรี

## ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวพีชานิกา เพชรสังข์
วัน เดือน ปี เกิด	1 เมษายน 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดตราด
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขามัธยมศึกษาวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	185/28 ม.3 ต. ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150

